I DET STILLE.

I DET STILLE.

SKILDRINGER

FRA

DEN HJEMLIGE ARNES SYNSPUNKT.

AF

MARIE. pseudonym for
Antoinette Meyn

ANDET OPLAG.

KRISTIANIA.
FORLAGT AF
P. T. MALLINGS BOGHANDEL.
1878.

Det Mallingske Bogtrykkeri.

»Min Gjøg paa Kvist,
Spaa mig for vist,
Hvor mange Aar
Jeg leve faar!»

Ak, mange Aar ere forløbne siden hin St. Hansaften, da jeg med et syttenaarigt Pigehjertes hele, spændte Forventning, halvt syngende og halvt reciterende, udtalede disse magiske Ord, der skulde fremkalde Spaadommen om, hvor længe jeg endnu havde at færdes paa denne deilige, duftopfyldte, blomsterrige Jord, der forekom mig som et sandt Paradis.

Jeg tællede og tællede i det uendelige: »Et Aar, to Aar« o. s. v., medens Gjøgen utrætteligt vedblev at sende sine bløde, klagende Toner ud over Fjeld og Dal. Birkeskoven stod der saa frisk og lys, og det første, vaargrønne Skjær var endnu ikke veget bort fra de kløverduftende Marker; Svartdalsvandet gjenspeilede i sit klare Dyb alle de flammende St. Hansblus, fjernt og nær, og alt var idel Skjønhed, Fred og Glæde; men

det blev dog tilsidst for meget af det gode. »Det er nok, det er nok, min kjære Gjøg«, raabte jeg; »det er deiligt at leve, men jeg har dog ikke Lyst til at blive saa gammel som Methusalem!« Og Billedet af flere gigtbrudne, gamle Koner, der jevnligt pleiede at indfinde sig paa vor Prestegaard for at søge Hjælp og Trøst hos Fader, fremstillede sig med grel Tydelighed for mit indre Blik.

»Hvor skrækkeligt at opnaa en Alder som gamle Kari Pladsen's«, tænkte jeg, »og blive saa døv og saa grænseløst nysgjerrig og vredagtig. Nei, Du gamle Spaamand, Du skjænker mig altfor mange Leveaar i Aften! Naar alt kommer til alt, tror jeg, det er bedst at dø, medens man endnu er ung og — smuk —; ja, men jeg er nok sletikke smuk, jeg. Jeg vilde ønske, jeg vidste, hvordan en rigtig Skjønhed skal se ud. Forleden Dag — — ja, det var, da Fa'r fik det Brev fra Tante Emma, hvori hun beder mig tilbringe næste Vinter hos dem, i det deilige Kristiania, — — gik jeg ud til Jomfruen, da hun gik og stellede oppe paa Staburet. »Kjære Jomfru Tronnæs«, sagde jeg, »vær saa snil og sig mig i Fortrolighed, hvordan synes De, jeg ser ud?«

»Ser ud«, gjentog hun med en forundret Mine; »hvad i al Verden mener De med det, lille Aagot? Ser ud?«

»Jeg mener — — jeg mener, om jeg er styg — — eller smuk«, stammede jeg rødmende og forlegen.

»Den som smukt handler, smuk er«, svarede Jom-

fru Tronnæs salvelsesfuldt. »Sæt ikke Deres Lid til Skjønhed, Barn; thi Skjønhed er forgjængelig som Markens Blomster. Jeg har selv i mine unge Dage været en Skjønhed«, — det lød utroligt, men hun sagde det virkelig, — »og jeg og mange med mig have maattet sande, at det er altsammen bare Forfængelighed.«

»Men naar jeg nu kommer til Kristiania, hvorledes trør De, jeg da vil tage mig ud blandt de unge Damer derinde?« granskede jeg videre.

»Huf, Barn, det løber mig koldt nedover Ryggen, bare De nævner den Reise. Mærk mine Ord: Den kommer til at tage en Ende med Forfærdelse. Natten efter, at Pastoren havde faaet dette hersens Brev fra Deres Tante, drømte jeg livagtigt, at jeg saa Dem, lille Aagot, sidde inde i Storstuen og rode i hele Dynger af Sølvpenge, og det, ved De nok, betyder ikke noget godt. Og naar jeg tænker paa, at De maaske skal trækkes i Theatret, paa Baller, danse med unge, letsindige Mandfolk, som ville fortælle Dem, at De er baade saa og saa deilig, — ja, tro ikke, at der er Sandhed i deres Tale, Barn; tro bare ikke det. Deres Udseende er ganske — — ganske lala, lille Aagot; men de føre altid saadant Snak i Munden ligeoverfor unge, uerfarne Pigebørn, skal De vide; — ja, naar jeg tænker paa alt dette, da bliver jeg rigtig ganske daarlig, og jeg mærker, Enden paa det vil blive, at jeg faar mit Tilfælde igjen, som jeg nu ikke har havt paa halvtredie Aar.«

Ja, i Sandhed, — en lang Tid er henrunden siden hin lyse Midtsommeraften, da alle disse Ord og Tanker glede gjennem den unge Piges Sjæl, og dog staa de og den derpaa følgende Tids Begivenheder saa klart prægede i min Erindring, at det næsten forekommer mig ufatteligt, at et Tidsrum af over tyve Aar ligger mellem da og nu.

Ikke destomindre kan jeg ikke lade være at opkaste mig selv det Spørgsmaal, om jeg ogsaa vil formaa at bringe hine Dages Stemninger og Hændelser paa Papiret med den syttenaarige Piges lyse Opfattelse deraf? Ville ikke senere Tiders Sorger og Erfaringer kaste dæmpende Skygger derover og indblande Reflektioner, som maaske i Virkeligheden tilhøre senere Perioder af mit Liv? Mit Speil foreholder mig jevnligt, at Tiden ingenlunde har faret lempeligt frem med mit ydre Menneske, om jeg end mere end en Gang hører Forsikringer om det modsatte fra Læber, der ligeoverfor mig altid strømme over af øm Kjærlighed og mild Overbærelse. Tør jeg da tro, at al den stille Fred og Lykke, som omgiver mig, har bevaret mit indre Menneske saa ungdomsfriskt og freidigt, at jeg vil kunne henflytte mig til og fremstille et sandt Billede af Ungdommens glade Dage? Nuvel, — jeg vil ialfald forsøge derpaa og bede min Læser venligt at følge mig, indtil vi naa den rolige Havn, hvorfra jeg nu lader Blikket glide hen over de svundne Aar.

Tante Emmas Brev lød saaledes:

»Min kjære, kjære Svoger! En altfor lang Tid er

gaaet hen, siden jeg sidste Gang sendte Dig nogle Linier; men jeg behøver vist neppe at sige, at mine Tanker ofte have dvælet hos Dig og fremtryllet Billedet af din hyggelige Prestegaard og dens elskværdige Beboere med ligesaa levende Farver som i hine Dage, da jeg var Vidne til den, ak, altfor kortvarige Lykke, som Du beredte min uforglemmelige, bortvandrede Søster. Ja, kjære Svoger, det sidste Aar af mit Pigeliv, som jeg efter Moders Død tilbragte hos eder, staar med lyse Træk malet i min Hukommelse, og Mindet derom holder mig mangen Gang opreist under al den Tant og Forfængelighed, jeg her ser mig omgivet af, og som jeg for de kjære Pigebørns Skyld maa finde mig i, uagtet mit Hjerte er langt borte derfra og kun længes efter et stille Hjemlivs blide Glæder.

Min yngste Datter, Emma, — hun er, som Du maaske erindrer, opkaldt efter mig og skal efter Sigende ligne mig, — gaar for at være en af Hovedstadens første Skjønheder, og uagtet jeg lægger liden Vægt paa saadanne Daarligheder, kan jeg ikke negte, at det glæder mig at se, hvor feteret det søde Væsen er paa Baller, og hvor hun ellers viser sig, og det er jo naturligvis min Pligt som Moder at give hende al mulig Anledning til at deltage i de Adspredelser og Glæder, der tilhøre hendes Alder.

Min anden Datter, Helma, er desværre ikke i alle Henseender saaledes, som mit ømme Moderhjerte kunde ønske. Imidlertid har jeg en rolig Samvittighed for, at jeg har gjort alt mit for at befordre hendes Fremtids

Held, og om end mine Bestræbelser hidindtil ikke have ført til noget Resultat, vil jeg dog endnu ikke opgive alt Haab. Hendes Udseende er temmelig uheldigt, — et blegt, magert, men ret pikant, lidet Ansigt med mørkegraa Øine og lyst, cendré Haar, som hun altid arrangerer med den høieste Grad af Smagløshed, — og da hun med al sin Karakters Haardnakkethed afslaar at benytte nogle smaa, høist uskyldige »finesses de toilette«, som jeg med utrættet Taalmodighed gjentagende har anbefalet hende, har jeg som oftest den Ærgrelse at se hende sidde over paa Ballerne, hvor, jeg maa tilstaa, hun tager sig mindre end godt ud. Ikke uden Forundring har jeg lagt Mærke til, at hendes Konversation undertiden synes at have en vis Tiltrækningskraft for Herrer, — Damer finde hende altid yderst flau og kjedelig, — men ikke engang dette ved hun at benytte til sin Fordel; thi ofte behager hun at iagttage en tvær Taushed eller besvarer de Bemærkninger, der henvendes til hende, med Enstavelsesord, saa man kan sandelig ikke undres over, at de gode Herrer snart vende hende Ryggen og i Gjerningen vise, at de foretrække Emmas lette spøgende Indfald. Det kjære Barn forstaar saa vel den i det selskabelige Liv uskaterlige Kunst, at flyde paa Overfladen af enhver Ting, at flagre om fra den ene til den anden Gjenstand og holde Samtalen gaaende, uden at den Herre, hun taler med, behøver at gjøre nogensomhelst aandelig Anstrengelse, og dette er det naturligvis, vore unge Herrer sætte Pris paa.

Men jeg taler saa længe om mine egne Anliggen-

der, at jeg ganske glemmer den egentlige Hensigt med disse Linier. Naar jeg i Tankerne henflytter mig til Dig, kjære Svoger, ser jeg altid den søde Aagot ved din Side, din lille Lysalf, som du i et af dine sidste Breve kalder hende, og det er da faldet mig ind, at den lille Lysalf nu maa være bleven en voxen Dame, der maaske baade kunde have Lyst til og ret godt af at se noget af det Liv, som rører sig udenfor den lille Verden, hvori hun altid har færdes, og jeg vil derfor foreslaa, at hun, hvis Du for nogle Maaneder kan rive Dig løs fra det kjære Barn, tilbringer næste Vinter herinde hos os, hvor hun i mig vil finde den ømmeste Moder, medens mine Døtre ville kappes om at gjøre alt, hvad der staar i deres Magt, for at hendes Ophold kan blive saa behageligt, som muligt. Jeg skriver allerede nu, forat Aagot kan have Tiden for sig til at træffe de nødvendige Forholdsregler, og haaber sikkert at se hende her i Løbet af Oktober.

Min kjære, elskede Svoger! Jeg har endnu en Bøn til Dig, og jeg vilde aldrig faa Mod til at fremføre den, hvis jeg ikke kjendte din ædle, høimodige Karakter. Min Mand er, som Du nok altfor vel ved, altid saa optaget af sine Studier, at man næsten kan sige, at han er aldeles tabt for de praktiske Sider af Livet, hvis mangehaande Byrder og Bekymringer derved udelukkende komme til at hvile paa mine Skuldre. Kan det da undre Dig, om jeg, den svage, frygtsomme Kvinde, med alle disse daglige Omsorger i mit Sind undertiden glemmer at tage tilbørligt Hensyn til Ind-

tægt og Udgift? Kan det undre Dig, om jeg sætter min Mands og mine Børns Lykke og Velvære over nogle usle, pekuniære Beregninger? Nei, Du ædle, opofrende Menneskeven! Det vil ikke undre Dig, og Du vil derfor ganske vist hellerikke afslaa min Bøn, naar jeg anmoder Dig om et lidet Laan af 5 à 600 Spd. til at afgjøre en Del Smaagjæld med, som jeg lidt efter lidt har seet mig nødsaget til at paadrage mig. Jeg giver Dig mit Ord paa, at det ingenlunde er Anskaffelse af Luxusgjenstande, der har frembragt dette Deficit i mit Regnskab, og Maalet for mine fremtidige Bestræbelser vil være ved Anvendelse af den yderste Sparsommelighed at kunne tilbagebetale Dig disse Penge.

Jeg behøver vist neppe at tilføie, at min Mand naturligvis ikke maa faa mindste Nys om dette; jeg stoler derfor i et og alt paa din Honnør og undertegner mig af ganske Hjerte din taknemlige og hengivne Svigerinde Emma Sommer.

Eftsk. Hvis Du kunde sende Pengene lidt snart, vilde det af flere Grunde være mig særdeles behageligt. Smaapigerne hilse den kjære Onkel og vor søde Aagot mange, mange Gange«.

Det er en gammel Paastand, at Kjærlighed gjør blind. Hvad mig angaar, da er jeg forlængst kommet til den aldeles modsatte Anskuelse. Kjærlighed — jeg taler her om ren og sand Kjærlighed, ikke Forelskelse eller Forgudelse, — gjør tvertimod skarpsynet; thi det elskende Hjertes Higen efter at finde alle mulige gode

og ædle Egenskaber hos den elskede Gjenstand er saa stærk, at man netop derved faar et meget mere skjærpet Blik for Karakterens Skyggesider, end man nogensinde vilde kunne tilegne sig ligeoverfor en Personlighed, der er En aldeles ligegyldig. Man dækker saa gjerne disse dunkle Steder med Kjærlighedens Kaabe; men denne Følelse kunde ikke udvikle sig til en Magt, som «fordrager alt, tror alt, haaber alt, taaler alt», hvis den ikke i Kraft af denne sin Ømbed fik dette paa en Gang granskende og dog tilslørende Klarsyn; men er man først naaet frem til denne Erkjendelse, da gjør det Ens Hjerte dobbelt godt, naar man i Erindringen kan tilbagekalde Mindet om et elsket Aasyn, hvis aabne, tillidopvækkende Træk stedse kun vare et Speilbillede for de ædleste, bedste Tanker, og dette er altid Tilfælde, hver Gang min dyrebare Faders Billede fremstiller sig for mit indre Blik, og jeg var endnu en liden Pige, da det allerede var bleven en af mine kjæreste Bestræbelser at forsøge at tyde de vexlende Udtryk, der glede hen over den brede, tankerige Pande eller spillede om den venligt smilende Mund.

Hvor tydeligt jeg ser ham for mig hin Eftermiddag, da han havde modtaget Tante Eminas Brev. Han gjennemlæste det to Gange i dyb Taushed og begyndte derefter med Hænderne paa Ryggen at vandre langsomt op og ned af Gulvet, medens han spyttede saa smaat til begge Sider, hvilket sidste var et sikkert Tegn paa, at et eller andet opvakte hans Bekymring eller Mishag.

Jeg lagde Sytøiet bort, gik hen til ham og trak

med et forkjælet Barns dristige Sikkerhed hans ene Arm henimod mig, lod den omslynge mine Skuldre, og medens mit Hoved søgte og fandt en velkjendt Hvileplads mod hans Bryst, fortsatte vi vor tause Vandring, medens jeg ventede paa, at han, som han pleiede, skulde meddele sin lille Pige, hvad der øiensynligt paa en ubehagelig Maade havde lagt Beslag paa hans Eftertanke.

«Men Fa'r da», udbrød jeg tilsidst lidt utaalmodigt, «hvorfor siger Du det ikke?».

««Det»», gjentog han, idet han stansede og saa paa mig med et Smil, hvori der var en underlig Blanding af Vemod og Humor; «Du lille, nysgjerrige Evadatter! Hvem har sagt, at «det» er noget, som Du skal vide Besked om? Nuvel da, — det Brev, jeg nyligt har modtaget, indeholder en Efterretning, som vil opfylde Dig med Glæde og mig med Sorg. Ved du vel, at jeg kunde have stor Lyst til at rive det itu og ikke meddele Dig et Ord af dets Indhold? Men det vilde være Uret, Agga; det vilde være Uret mod Dig, Barnet mit!»

«Fa'r», afbrød jeg ham bebreidende, «hvor Du taler! Hvorledes kunde nogetsomhelst, der volder Dig Sorg, blive en Glæde for mig? Det er jo umuligt!»

«Brevet er fra Tante Emma, som med megen Venlighed anmoder Dig om at tilbringe næste Vinter inde hos dem. Hvad siger Du til det, Agga?» Og han holdt mig med begge Hænder et Stykke ud fra sig og saa mig prøvende ind i Øinene.

«Jeg komme til Kristiania», raabte jeg henrykt, medens jeg følte en pludselig Glædesrødme udbrede sig over mit Ansigt; «nei, jeg er vel glad! Aa, hvor snilt af Tante Emma!»

«Agga, Agga», sagde Fader med en Stemme, som skjælvede af undertrykt Bevægelse og maaske tillige antydede den svageste Skygge af Bebreidelse. Dette var mere end nok til at fremkalde et pludseligt Omslag i min Stemning. Med taarefyldte Øine kastede jeg mig om hans Hals og udbrød: «Nei, nei, Fa'r, jeg vil ikke reise fra Dig. Jeg vil blive her hos Dig og Gunnar og — — og Jomfru Tronnæs», tilføiede jeg lidt nølende, da jeg i det samme opfangede et Glimt af hende ude i Haven.

Hint Øiebliks vexlende Følelser vare kun et Forspil til, hvad der atter og atter gjentog sig i de Maaneder, som nu fulgte. Snart bragte glad Forventning og higende Længsel mit Hjerte til at banke med fordoblede Slag, medens Tanken om at forlade mit kjære Hjem og fornemlig ham, der i sin Person ligesom bragte alle de hjemlige Glæder til at smelte sammen i en eneste, dyrebar Enhed, i næste Øieblik fremkaldte brændende Taarer fra mine let overstrømmende Øine; thi, ak, — behøver jeg vel at fortælle Dig, min unge, glade Læserinde, at jeg snart laante Faders Overtalelser et villigt Øre, da han forestillede mig, at det vilde være ufornuftigt og urigtigt at lade en saadan Anledning gaa tabt til at gjøre lidt Bekjendskab med den Verden, hvori jeg dog en Gang enten paa den ene eller

paa den anden Maade maatte finde min Plads, naar Hjemmets Arne ikke mere existerede for mig.

»Desuden — Du trænger vistnok til kvindelig Omgang», sluttede Fader sin lange Tale. «Gud ved, at jeg af yderste Evne har bestræbt mig for at erstatte Dig Savnet af en Moders kjærlighedsfulde Veiledning, som Du, min stakkels Aagot, saa tidligt har maattet undvære, men jeg frygter dog for, at Du i mange Stykker ikke er ganske saaledes, som en ung Dame bør være. Jeg haaber, at min Svigerinde vil veilede Dig med moderlig Ømhed og Overbærelse; ja, ja, jeg haaber det», gjentog han i en bekymret Tone, der noksom røbede, at det Haab, han udtalede, forekom ham mere uvist, end han vilde tilstaa for sig selv.

Efterretningen om min paatænkte Hovedstadsreise blev ingenlunde modtaget med Enthusiasme af de faa Personer, der udgjorde min nærmeste Omgang. Jomfru Tronnæs erklærede, at det var det samme som at sende mig «lige lukt» ind i Løvens Gab, og blev ikke træt af at berette de uheldspaaende Drømme, der i den sidste Tid forstyrrede hendes Nætters Ro, medens hun af og til for at forhøie det moralske Indtryk deraf anbragte et af sine gamle Ordsprog, som: «Det er ikke Guld alt, som glimrer», «Krukken gaar saa længe tilvands, til den kommer hankeløs hjem» o. s. v.

Og Gunnar, — min Barndoms og Ungdoms trofaste Ven og Legekammerat, min kjærlige Broder, — ogsaa han vendte sig uvilligt bort, naar jeg gjorde

Krav paa hans Interesse for denne, som det forekom mig, saa vigtige Begivenhed.

Hans Moder, den gamle Mor Strøm, boede i en tarvelig, liden Hytte, en halv Fjerdings Vei fra Prestegaarden. Hendes Mand havde været Skoleholder der i Bygden; men hun var tidligt bleven Enke og levede nu stille og ensomt og ernærede sig saa godt, det vilde lade sig gjøre, ved at strikke Vanter og brodere Huer, Tørklæder o.s.v. for Bondepigerne, medens alle hendes Livs tause Forhaabninger og Ønsker fandt Udløb i en næsten tilbedende Kjærlighed til hendes lille Gut, og enhver, der saa det lyslokkede Hoved, de dybblaa, spillende Øine og den røde, smilende Mund med dens ideligt vexlende Udtryk af sprudlende Glæde, trodsigt Mod og øm Kjærlighed, kunde vel forstaa, at et saadant Barn maatte kunne fylde en Moders Hjerte med Glæde og Stolthed.

I Skolen lagde man snart Mærke til hans ualmindelige Evner, og da han allerede tidligt røbede en brændende Higen efter at bryde sig en Bane i Livet og drage «over de høie Fjelde», besluttede Fader, at han selv vilde overtage Guttens Undervisning. I Begyndelsen gik alt vel; Gunnars Iver var stor, og han tilegnede sig med Lethed de Kundskaber, som Fader søgte at bibringe ham; men det varede ikke længe, før der blev et Omslag i dette. Læreren begyndte at klage over, at hans Elev ikke viste nogen Stadighed, snart blev træt af vedholdende Arbeide og foretrak at hendrømme Tiden eller fordybe sig i Samtaler, hvis

Grundlag bestod af en Række unyttige og resultatløse Gisninger.

Ofte kunde det ogsaa hænde, at Fader, kaldt bort ved en eller anden Forretning, forlod ham for en Times Tid og mere, og naar han da vendte tilbage, kunde han være temmelig vis paa at finde Gunnar med et Ark Papir foran sig og saa fordybet i sin Beskjæftigelse, at han ikke en Gang mærkede, at Faders misbilligende Blikke med dyb Uvillie fulgte hans Blyants Frembringelser, der vare alt andet end de mathematiske Beregninger, som skulde været Frugten af denne Times Arbeide.

«Gunnar, Gunnar», lød da Faders manende Tiltale, «nu driver Du igjen Tiden hen til ingen Nytte.»

«Ak, Hr. Pastor, se blot, se!» Og de straalende Øine dannede Kommentar til Haandens ivrigt pegende Bevægelser. «Der er Svartdalsvandet, og der er den lille Holme, hvor jeg nyligt har bygget et Lysthus til Agga, og se, — der er Baaden, hvori jeg ror hende over, og der sidder Agga selv bag i Baaden og vinker med Haanden til Pastoren, som staar dernede ved Stranden.»

«Lad mig se», sagde Fader noget formildet. «Ja, der sidder hun sandelig lyslevende, det kjære Barn! Hør Gunnar, jeg tror, jeg vil beholde dette; men spild en anden Gang ikke Tiden med saadanne unyttige Smørerier. Det fremkalder blot Ulyst til dine Studier og fører dog ikke til noget. Mangt et Menneske er bleven en Døgenigt og en Dagdriver alle sit Livs Dage,

fordi han kunde male op nogle Huse og Træer med en Blyant, og saa var han strax færdig til at tro, at han var et Geni af første Rang. Slaa alle saadanne Griller af Hovedet og tænk paa at blive noget nyttigt, saa Du kan være en Hjælp og en Støtte for din gamle, agtværdige Moder i hendes Alderdom.«

Og med angerfuldt Hjerte lovede Gunnar da, at han aldrig vilde slippe dette Maal af Sigte; thi hvis der var noget i Verden han elskede høiere end disse ensomme Timers Drømme og Visioner om fremtidig Ære og Berømmelse, da var det hans Moder, hvem han hang ved med dyb, inderlig Kjærlighed og Ærbødighed; men, ak, de gode Forsætter varede som oftest ikke længere end til næste Dag, og da han snart maatte gjøre den Opdagelse, at det var et ufeilbarligt Middel til at afvende Faders Vrede, at min lille Person var at finde et eller andet Sted i Landskabet, undlod Gunnar ikke at benytte sig heraf, og Følgen blev, at Fader snart saa sig i Besiddelse af en hel Mappe fuld af de omtvistede Tegninger.

Kort efter Gunnars Konfirmation blev han en Dag kaldt ind til Fader, der modtog ham med en liden, høitidelig Tale, hvis Hovedindhold var, at det nu var paa høi Tid, at Gunnar bestemte sig for en eller anden Stilling i Livet, samt at Fader til dette Øiemeds Opnaaelse tilbød at skrive til en af sine gamle Venner, der var etableret som Handelsmand i Kristiania, og bede ham skaffe Gunnar en Ansættelse i en Butik eller noget lignende; men uden et Øiebliks Betænkning for-

sikrede Gunnar, at han ikke følte nogensomhelst Tilbøielighed til at blive Handelsmand, og da Fader videre foreslog at anvende sin Indflydelse for at skaffe ham en Plads paa Kontoret hos Sorenskriver Blok, vor nærmeste Nabo af konditionerede Familier, mødte dette en ligesaa energisk Proteet.

«Ja, hvad vil Du da egentlig, min kjære Gunnar», sagde Fader endelig lidt utaalmodigt. «Det kan dog vel neppe være din Mening at ville blive gaaende her hjemme og ligge din Moder til Byrde?»

Stammende og rødmende, men med bankende Hjerte og Ild i Øiet, afgav Gunnar omsider den Erklæring, at han blot kunde tænke sig et Maal i Livet: At blive Maler, og da Fader med al Anerkjendelse af hans gode Anlæg havde vanskeligt for at tænke sig et vordende Geni i den lille Bondegut, som han havde seet voxe op i de tarveligste Omgivelser, ledede denne Samtale til Ytringer fra begge Sider, hvorved et noget spændt Forhold fremkaldtes mellem de to, der vare mig de dyrebareste paa Jorden.

Gunnar paastod i sin opblussende Heftighed, at han aldrig mere vilde sætte sin Fod i Prestegaarden, men da Fader saa, hvor dybt jeg savnede min kjære Legebroder, gik han i sit varme Hjertes overstrømmende Godmodighed hen til Gunnar og bad ham at glemme det forefaldne, hvilket vel havde til Følge, at vore Udflugter tillands og tilvands fortsattes som i tidligere Dage, hvorimod Faders Tilbud om atter at optage den afbrudte Undervisning tilbagevistes med en Blanding af

Barnets Trods og Ynglingens Stolthed. »Jeg kan godt læse paa egen Haand«, sagde Gunnar med en overlegen Mine, og dermed var Sagen afgjort; men jeg frygter for, at hans Studier efter den Dag næsten udelukkende indskrænkede sig til at danne en Mængde smaa Figurer af Ler samt fylde det ene Ark Papir efter det andet med alle de Billeder, der glede forbi hans Aands Øie, og om hans Produktioner end ikke fandt mange Beundrere, saa mødte de ialfald rigelig Paaskjønnelse hos hans Moder og mig, som maaske halv ubevidst pustede til Ilden og gave hans ærgjerrige Luftkasteller Fundament, idet vi med villigt Øre og levende Deltagelse lyttede til hans illusoriske Drømme om at vinde et Navn som Kunstner.

Som oftest endte disse Udgydelser med det Udraab: »Men, ak, jeg kommer aldrig, aldrig længer! Jeg er lænket til Hytten her og maa hendøse mit Liv i disse elendige, kuende Omgivelser, og det — blot for nogle usle Penges Skyld. Hvem der endda kunde komme ind til Kristiania! Det var dog altid en Begyndelse, og hvem ved? Maaske kunde jeg endnu blive til noget? — — Ak, Rom, Rom, Du, mine Drømmes forjættede Land, skal aldrig den fattige, norske Bondegut faa skue Dig i Virkeligheden?« Og naar saa Moderens halvt bebreidende, halvt deltagende Blik, der indeholdt et taust Spørgsmaal, om han da virkelig kunde nænne at forlade hende, mødte hans, besvarede han ofte disse Moderhjertets uudtalte Klager, idet han udbrød: »Ja, Mo'r, naar det gjaldt mit Kunstnerkald, da kunde jeg bære

alt, selv det, at skilles fra Dig. Men jeg skulde vel male Dig, Du kjære Gamle! Jeg skulde male Dig i alle optænkelige Stillinger. Ja, — kanske jeg, naar alt kommer til alt, faar tage Dig med for at bruge Dig som Model? Da Pastoren læste med mig om Kirkefædrene, — jeg gav dem forresten en god Dag allesammen, jeg, — og vi kom til Augustin og hans Moder, Monika, maatte jeg hele Tiden tænke paa Dig. Hvilken prægtig Monika Du vilde afgive, Mo'r! Sæt Dig hen til Vinduet, saa skal jeg strax begynde et Udkast. Nei? Vil Du ikke? — Ved Du, — hendes Taarer og Bønner førte hendes Søn tilbage fra Fordærvelsens Vei. Mo'r, kunne dine Bønner ikke føre din stakkels Gut ind paa Lykkestien? Bed for mig, Mo'r, bed for mig!« Og ofte kunde han da kaste sig ned foran hende og begrave det glødende Ansigt i hendes Skjød, medens en voldsom Hulken bragte hans hele Legeme til at sitre af Sindsbevægelse.

»Hvor smuk, hvor god, hvor ædel han er«, tænkte jeg ofte i en saadan Stund, »og hvilket Geni der gaar tabt for Menneskeheden i — Gunnar Strøm«, og jeg pønsede forgjæves paa Midler til at aabne min broderlige Ven Adgang til den Verden, som syntes ham saa skjøn og løfterig.

Et Par Aar glede hen uden at medføre nogen synderlig Forandring; kun sluttede Gunnar og jeg os stedse inderligere til hinanden, og han kunde altid hos mig være sikker paa at finde den faste Forvisning om og Tro paa hans fremtidige Storhed, som et fremspirende

Geni ofte kan føle en næsten smertelig Higen efter at gjenfinde hos en anden, om han end i sit eget Indre nærer en urokkelig Overbevisning derom.

Derimod var det, som der efterhaanden lagde sig en let Skygge over hans Forhold til Moderen. Den gamle Mor Strøm kunde med sin retsindige Karakter ikke i Længden billige, at hendes Søn vedblev at føre et saa maal- og daadløst Liv. Med milde og alvorsfulde Ord foreholdt hun ham, at han maatte se at finde sin Plads i Livet der, hvor Gud anviste ham den, og ikke lade et uopfyldt Ønske, en haabløs Higen optage hans hele Tilværelse; men den sædvanlige Følge af saadanne og lignende Forestillinger var i Almindelighed kun, at Gunnar ofte i flere Dage forlod sit Hjem og streifede om i Skov og Fjeld, medens hun sad der hjemme og strikkede og spandt og opsendte mangen stille, men inderlig Bøn for den fraværende. I Grunden nærede hun ingen egentlig Ængstelse for ham, naar han foretog disse stedse hyppigere Streiftog; thi hun vidste, at han var kjendt, hvor han kom hen, og at han ialfald altid kunde finde Nattely i en af de omliggende Sæterhytter.

Gunnar havde nylig fyldt sit tyvende Aar, da det omtalte Brev fra Tante Emma indtraf. Jeg havde hidindtil saa trofast taget Del i alle hans Fremtidsplaner og mere end en Gang blandet mine Taarer med hans, naar han i et Anfald af Mismod udgød sig i bitre Klager over sit forspildte Liv, og det var derfor ganske naturligt, at jeg, da Reisen var bestemt, vendte mig til

ham for at søge den Sympathi, som mine ungdommelige, glade Forventninger trængte til, og som jeg ialfald ikke paa den Maade kunde vente at finde hos Fader; men med en Blanding af Forundring og en uklar Følelse af Forurettelse, som jeg kun tildels kunde gjøre mig Rede for, mærkede jeg snart, at mit paatænkte Hovedstadsbesøg fremkaldte den heftigste Uvillie hos ham, og at det næsten forekom ham som en Uret, der tilføiedes ham, at jeg, den ubetydelige, lille Pige, saaledes uden videre skulde opnaa at komme derhen, hvor idetmindste for det første Udgangspunktet for alle hans Ønskers Virkeliggjørelse syntes ham at ligge.

»Hvad skal Du der«? spurgte han ofte i et Anfald af Utaalmodighed. »Lære at synge? Aa, — din Sang er god nok, som den er, til det Brug, Du har for den, som nærmest er at synge din Fader i Søvn i Tusmørket. Se Dig lidt om i Verden? Ja, — husk bare paa, hvad Jomfru Tronnæs siger, Du! »Krukken gaar saa længe tilvands osv.«

Kun en Gang, tog jeg Mod til mig og forsøgte at møde hans tirrende Udfald med et Spørgsmaal, som jeg hidtil neppe havde dristet mig til at lade glide forbi mine egne, stille Tanker. »Men hvad vilde Du vel sige, Gunnar, hvis jeg nu ikke kom tilbage? Kan Du sletikke tænke Dig, at en eller anden ung Herre kunde blive saa — saa — forelsket i mig og alt saadant, som Du nok ved, at han ikke vilde lade mig reise hjem igjen«? spurgte jeg rødmende og næsten forfærdet over mine egne Ord.

Han saa paa mig med en Mine, der til Overmaal udtrykte al den Overlegenhed og Vantro, som ældre Brødre ved enhver lignende Anledning ere saa beredte til at udvikle ligeoverfor en ung Søster. »Nei, lille Aagot«, svarede han, »jeg ved virkelig ikke den mindste Besked om »alt saadant«, som Du kalder det, og jeg vil raade Dig til, at ogsaa Du lader alle slige Tanker fare. Du vil naturligvis aldeles forsvinde blandt alle de unge, smukke Kristianiadamer, og Du gjør Dig blot latterlig ved at have saadanne tossede Indbildninger.»

Og i al Stilhed tænkte jeg, at hans Ord vistnok indeholdt altfor megen Sandhed. »Ak, jeg er ganske vist meget ubetydelig«, sukkede jeg, »og, naar alt kommer til alt, er jeg vel ogsaa dum og uvidende. Endogsaa Fa'r, der jo altid er saa kjærlig og overbærende mod mig, siger, at min Opdragelse er meget mangelfuld.«

Al den Undervisning, som hidtil var bleven mig til Del, havde jeg modtaget fra min Faders kjærlige Læber, og mere end en Gang havde jeg hørt ham sige, at han regnede vore Læsetimer til sine behageligste Beskjæftigelser. Han havde fremstillet Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder for mig og lært mig at skue ham, hvis jordiske Liv blev Vendepunktet i hele Menneskehedens Historie som det heles Centrum, medens han paa samme Tid lærte mig i Ydmyghed at fremstamme: »Hvad er et Menneske, at Du kommer ham i Hu, og et Menneskes Barn, at Du besøger ham?«

Den stjernebesaaede Himmel med dens utallige

Verdener, hvoraf dog enhver finder sin Plads i det uendelige Rum, blev den Bog, hvori han lod mig læse om Guds Storhed og Herlighed, medens jeg paa samme Tid med Undren og Beundring hørte om Mikroskopets Opdagelser, dette lille Instrument, som aabenbarer en Verden fuld af Skaberens Visdom i det mindste Atom.

Ogsaa mangt et vexlende Billede af Livet havde han i vore Samtaler ført frem for min indre Betragtning og vist mig, hvorledes endog det tungeste Kors kan blive til Velsignelse, naar man villigt tager det op og da med Guds Bistand formaar at fatte Hensigten dermed. Ja, jeg havde tilbragt mange lykkelige, glade og lærerige Timer sammen med ham, og han havde altid fundet en flittig Elev, en utrættet Tilhører i mig; men naar jeg tænkfe paa min Musik, Dans, mine Sprogkundskaber og de mange andre Fuldkommenheder, der hos mig bleve til ligesaa mange Ufuldkommenheder, og som, jeg dog vidste, hørte til for at kunne kaldes en velopdragen, ung Dame, da sank mit Mod, og jeg maatte med Skamfuldhed bekjende, at Gunnars overlegne Tone kun var altfor vel berettiget.

Det var en kold, taaget Morgen henimod Slutningen af Oktober, da Slæden, som skulde føre mig bort fra det kjære Barndomshjem, holdt udenfor Døren. For sidste Gang kastede jeg mig om Faders Hals og fremhulkede mit Farvel, medens jeg tænkte, at al Verdens Glæder ikke kunde opveie dette Øiebliks bitre Smerte. For sidste Gang hørte jeg ham hviske: »Gud velsigne Dig, mit dyrebare Barn! Jeg kan ikke give Dig noget

bedre Ønske med paa Veien«. Ole smældede med Svøben, »Brona» for afsted, og da jeg, næsten kvalt af Graad og den Masse Reisetøi, man havde pakket mig ind i, møisommeligt fik vendt mig i Slæden, var den sidste kjendte Gjenstand, jeg opfangede af mit Hjem, Jomfru Tronnæs med et trist flagrende Lys i den ene Haand, medens den anden uafladeligt tørrede de overstrømmende Øine med en Flig af det hvide Kjøkkenforklæde. Forgjæves speidede jeg efter Faders kjære Skikkelse; den graa Morgentaage indhyllede ham i et uigjennemtrængeligt Slør, og jeg havde nu kun Erindringen om de elskede Træk at tage med paa min Vandring ud i Livet.

Fader havde først tænkt, at han selv vilde følge mig til Kristiania, men den tilstundende Konfirmation i Forening med flere andre, uventede Forretninger hindrede ham fra at bringe denne Plan i Udførelse, og et bestemt Løfte om, at han ganske sikkert vilde aflægge mig et Besøg over Nytaar, trøstede mig nogenlunde for denne Skuffelse.

Ole, Faders høire Haand og et gammelt, prøvet Husklenodie, forsikrede, at han skulde anvende den yderste Omhu paa Behandlingen af baade mig og »Brona«, og jeg kan ikke negte, at hans venlige: »Inte graat Di, vesle Frøken, inte graat Di«, hvortil hans trøstende Tiltale hovedsageligt reducerede sig, efterhaanden øvede en beroligende Indflydelse paa mig og virkelig bragte mine Taarer til at stanse.

»Ole, synes Du ikke, at vi burde vende om og

kjøre hjem igjen til Prestegaarden»? spurgte jeg en Gang med forsagende Hjerte; men Oles: »Var det likt da!« indeholdt en saa bestemt Protest, at jeg opgav ethvert Forsøg paa at bevæge ham dertil.

Endelig banede den bløge Oktobersol sig Vei gjennem det tykke, graa Skydække. Vi gjorde Holdt paa Toppen af en høi Bakke, hvorfra jeg endnu en Gang kunde lade Blikket glide hen over de vel kjendte Steder; men en hvidlig Taage bredte sig som et bølgende Flor hen over Dalen og lod kun nu og da en eller anden Gjenstand glimtevis træde frem. Kirkeklokken, den kjære, hæse Kirkeklokke, hvis halvt brustne Toner saa tidt havde været vor lille Menigheds Tolk og kundgjort dens glade og sorgfulde Timer, lød svagt og sitrende henimod mig og gav, som det forekom mig, Gjenlyd i mit beklemte Hjertes smerterige Suk.

»Og Gunnar«, tænkte jeg, »den kjære, kjære Gunnar, der ikke en Gang vilde sige mig Farvel!« Da susede det ned over Lien ved Siden af os. En rask Skiløber for forbi, svingede med Huen og forsvandt med det samme. Det var Gunnar; men i Farten havde han kastet et sammenrullet Papir ind i Slæden, og da jeg aabnede det, saa jeg en Bondepige i vor Egns klædelige Dragt og en ung, kjæk Bondegut, i hvis Ansigter jeg strax gjenkjendte mine egne og min Barndomsvens Træk, men vi havde, som det syntes, byttet Roller, thi det var let at se, at han her var den, der drog bort med Haab i Blikket og Mod i Barmen, medens hun

med et vemodsfuldt Smil rakte Vandreren Haanden til Afsked.

Snart øvede Solen sin oplivende Virkning paa alle Gjenstande omkring os og spredte ogsaa lidt efter lidt de mørke Skyer i mit Sind. Føret var ypperligt, Bjælderne klang muntert og melodisk, og medens vi droge hen under Træernes rimsvangre Grene, neddryssede de af og til en Del af deres vinterlige Smykke, der i næste Øieblik forvandledes til glimrende Diamanter, som laa der og tindrede og fortalte mig Eventyr om de rige Skatte i Snedronningens kolde Trylleslot; og allerede da vi naaede vort første Hvilested, kunde jeg med let Hjerte og en høist upaaklagelig Appetit nyde godt af Jomfru Tronnæs's deilige, fyldte Pandekager osv.

Vi overnattede hos Presten Blom, en af Faders gamle Universitetsvenner, hvis Familie jeg allerede tidligere havde havt Anledning til at gjøre Bekjendtskab med, og Klokken syv, den næste Morgen, sad jeg atter i Slæden, forat vi efter Oles Beregning kunde naa frem, inden det blev mørkt; men, eftersom vi nærmede os Hovedstaden, blev Føret stedse slettere, og »Brona's« Tilbøielighed til at gjøre hyppige og pludselige Stansninger truede mere og mere med at gaa over til en fast Beslutning om ikke at flytte sig af Pletten. Endelig holdt vi dog sent om Aftenen vort Indtog i Byens Gader, der i den uvisse Belysning ingenlunde forekom mig saa imponerende, som jeg havde ventet. Det regnede og sneede smaat om hinanden, og Slæden skurede sig hen over de næsten bare Brostene med en skjærende,

øresønderrivende Lyd. Efterat vi flere Gange havde kjørt feil, holdt vi omsider udenfor et Hus, hvor min Onkel boede. Stiv og træt af den langvarige Stillesidden og med en pludselig Følelse af en hidtil ukjendt Forknyttelse, gik jeg langsomt opad Trappen og ringede med skjælvende Haand paa Entréklokken. Jeg ringede atter og atter; men da ingen kom for at lukke op, og jeg mærkede, at Døren ikke var aflaaset, bestemte jeg mig tilsidst efter Oles Raad til at gaa ind.

Jeg famlede mig gjennem den mørke Forstue og kom, ledet af en lysende Stribe, som trængte frem gjennem den paa Glyt staaende Dør, ind i et Værelse, hvor en flammende og osende Lampe, der stod paa et med Bøger og Lithografier bedækket Bord midt paa Gulvet, kastede sit Lys paa et kvindeligt Væsen, som jeg i første Øieblik, paa Grund af hendes Paaklædning, antog for en af Husets Damer. Hun sad i en halvt liggende Stilling i en Lænestol, med Fødderne hvilende paa en anden Stol, og var saa fordybet i en Bog, at hun sletikke mærkede min Indtrædelse, før jeg ved en svag Støi i hendes umiddelbare Nærhed søgte at tiltrække mig hendes Opmærksomhed.

Med et gjennemtrængende Skrig og det Udraab: »Naa, Du Verden, hvorfor kommer Dere saa tidligt hjem da«, for hun i Veiret og blev synligt overrasket ved at se et ganske ukjendt Ansigt for sig. Ved gjensidige Forklaringer, som fra hendes Side fremførtes med en høi Grad af Tungefærdighed, oplystes det snart, at det Brev, hvori Fader havde meldt min Ankomst, ikke var

naaet frem, samt at hele Familien, med Undtagelse af Professoren, var paa Bal og ikke ventedes hjem før Klokken et. Idet hun presenterede sig som Husets Pige, foreslog hun at underrette Professoren om min Ankomst, og da jeg bad om at blive ført ind til ham, gik vi gjennem en lang, murlugtende Korridor hen til et afsides liggende Værelse.

Jeg blev staaende udenfor, medens Pigen med hævet Stemme, som naar man taler til en døv, aflagde sin Rapport om, at hans Niece, Frøken Dahl, var kommet.

»Hvad siger Du, Natalie«? spurgte han i en aandsfraværende Tone. »Er min The maaske færdig?«

»The«, raabte Natalie indigneret; »Professoren har jo drukket The for over to Timer siden. Deres Niece, Frøken Dahl, er kommet.«

»Hvad for noget? Har jeg en Niece? Jeg kan sandelig ikke mindes, at jeg nogensinde har hørt hende nævne. Har jeg — — har jeg virkelig en Niece?«

Jeg kan ikke negte, at jeg nu fandt Natalies Indignation temmelig vel berettiget, da hun, idet hun uden videre aabnede Døren for mig, udbrød: »Naa, Du Verden, Professoren sanser da ingen Ting heller!«

I en Stemning, der bævede mellem Graad og Latter, traadte jeg ind i det lille Værelse, som var opfyldt af Bøger og Papirer, der laa om hverandre i en, som det forekom mig, kaotisk Forvirring. Jeg havde ofte hørt Fader tale om Professoren som en Mand, der var flere Aar yngre end han, og blev derfor ikke lidet

overrasket ved at se den bøiede, hvidhaarede Skikkelse, som nu kom mig imøde: »Nei, saa De er min Niece«, sagde han venligt, idet han rakte mig Haanden og ligesom med én vis Anstrengelse aabnede de halvt tillukkede Øine. »Det glæder mig virkelig at gjøre Deres Bekjendtskab. Sid ned, kjære Barn, sid ned«; og han begyndte at gjøre fortvivlede Anstrengelser for at ryddiggjøre en Stol og fremkaldte derved Skyer af Støv, som bragte mig til at nyse af alle Kræfter.

Jeg fremstammede nogle Ord om, at jeg vistnok kom til Uleilighed. »Paa ingen Maade, paa ingen Maade«, forsikrede han, medens han med et undertrykt Suk lagde sit Manuskript til Side. »Jeg sidder just og arbeider paa mit store Værk: »Betragtninger over Universet«, hvoraf første Del allerede for nogle Aar siden er udkommet. Ja, De har formodenrlig hørt Bogen omtale? Ikke? Nu, — jeg skal med Fornøielse forelæse Dem noget deraf, eller maaske foretrækker De at bie til i Morgen?« spurgte han med et deltagende Blik paa mit blege, trætte Ansigt. »De ser ud, som De trængte til Hvile. Hvad mig angaar, da kan jeg gjerne sidde her Time efter Time og ved ikke, hvad Træthed vil sige. Min eneste Bekymring er, om Olien paa Lampen vil holde ud. Min Aands Lampe«, — og han bankede paa den furede Pande, der kun sparsomt beskyggedes af det tynde, hvide Haar, — »den brænder altid lige klart, og hvis De undertiden skulde have Lyst til at tilbringe en stille Time herinde, vil De altid være hjertelig volkommen og altid finde mig

beredt til at give Dem alle de Oplysninger, De maatte ønske».

Uagtet jeg følte mig tiltrukket af den gamle Mands venlige Væsen, kan jeg dog ikke negte, at jeg med en vis Lettelse hørte Natalies Melding, at Theen var færdig og ventede mig i Spisestuen. «Nu ja, saa vil jeg ønske Dem Godnat», sagde han. «Jeg hører, Natalie siger, at jeg allerede har drukket The. Godnat, Godnat, mit kjære Barn!» Og han greb efter det henlagte Manuskript, inden jeg endnu var kommet vel ud af Døren.

O, Jomfru Tronnæs, Jomfru Tronnæs, hvilken Triumf feirede Du allerede hin første Aften, da jeg traadte ind i den kolde, uhyggelige Spisestue, hvor Natalie havde fremsat et Aftensmaaltid, der i skarp Kontrast bragte mig til at mindes det friske, nykjærnede Smør, den varme, duftende The, de blødkogte Æg og hele den simple, men dog saa velsmagende og appetitvækkende Anretning, som ventede os, naar vi efter endt Dagværk samledes i det koselige, lille Hjørneværelse, ved Siden af Faders Kontor. Og nu var jeg langt, langt borte fra det kjære Hjem og fra ham, som ved sit milde, alvorsfulde Væsen spredte Hjemlighedens trygge, hegnende Følelse over alt og alle, og det var ved min egen fri Villie og Beslutning, jeg var ført herhen til mine ungdommelige Ønskers Maal; men hvor bittert følte jeg mig ikke skuffet i mine storartede Forventninger! Hvor forskjellig var ikke denne grelle Virkelighed fra mine illusoriske Drømme om Hovedstadslivets straalende Herlighed!

Mit lille Sovekammer laa indenfor de unge Damers. Natalie betroede mig, at Fruen havde villet, at jeg skulde dele Værelse med hendes Døtre; men Frøken Helma havde nedlagt en bestemt Indsigelse mod at have «et fremmedt Menneske hængende over sig Dag og Nat», og man havde derfor bestemt sig til at ryddiggjøre et lidet Rum, der ellers benyttedes som et Slags Pulterkammer.

Det var en sand Lettelse for mig, da jeg, efter at have sagt Ole et vemodsfuldt Farvel, omsider blev alene og kunde skaffe mit beklemte Hjerte Luft i en længe tilbagetrængt Strøm af Taarer og en inderlig Bøn til Gud om hans Hjælp og Beskjærmelse i de nye Forholde, jeg saa mig henflyttet til, og efterat jeg atter og atter havde fremhvisket et Godnat til Fader, faldt jeg endelig i Søvn. Jeg vækkedes ved, at Døren til mit Værelse med Voldsomhed blev slaaet op, og for i Veiret med den forvildede Følelse, hvormed man næsten altid første Gang vaagner paa et fremmedt Sted.

«Pu—u—u!» hørte jeg en ungdommelig Stemme udbryde; «her er saa hedt, at man gjerne kan forgaa af Varme. Den Natalie kan nu heller aldrig passe at lægge ordentligt i Ovnen. Enten glemmer hun at lægge i eller steger os levende».

«Ja, og Du synes bestandig, at alt, hvad hun foretager sig, er galt, naar Du ikke netop trænger til hendes Tjeneste ved en eller anden speciel Anledning», svaredes der med en temmelig skarp Betoning.

«Kjæreste Helma, jeg bruger virkelig et altfor

svagt Udtryk. naar jeg siger, at dit Væsen er behageligt. Du er «hänförande», «tjusande», som den lille, svenske Student, der boede hos os under Studentermødet, saa tidt sagde til mig. Forresten kan jeg nok tænke mig, at det kan bringe et stakkels Pigebarn af Humør, naar man sidder over saa mange Danse, som Du har gjort i denne Nat; men Du tog Dig mildest talt rædsomt ud, bedste Helma, aldeles rædsomt». Og med en liden, spydig Latter traadte den sidst talende i det samme hen foran Toiletteborde, som befandt sig ligeoverfor Døren til mit lille Lukaf. Hun vendte Ryggen til mig, men hendes Brystbillede afspeilede sig klart og tydeligt i det store Speil, da hun tog Lampen og holdt den op imod sit Haar og Ansigt, idet hun med et overmodigt Smil nynnede:

«Hun er deilig, hun er som en rødmende Sky,
Der stiger af Nattens Mulm!»

Dette var altsaa Emma, Skjønheden, den feterede Baldame, hvis Bekjendtskab jeg havde imødeseet med en Blanding af Frygtsomhed og spændt Forventning. «Ja, Du er ganske vist deilig», tænkte jeg, «men Du er ikke «som en rødmende Sky». Dertil er Du ikke let og ætherisk nok. De røde Morgenskyer komme med Hilsen og Bud fra en Lysverden, hvor man gjerne lader Tanken svæve hen. Du, — ja, den Verden, Du kommer fra, er ganske vist ogsaa lys og skjøn, men — men jeg tror dog ikke, at jeg vil komme til at synes om Dig, Kusine Emma».

Hun satte Lampen fra sig, men hendes straalende,

sorte Øine dvælede endnu med synligt Velbehag ved de fine, regelmæssige Træk, som tilsmilede hende fra Speilet, medens hun langsomt begyndte at løsne de gule Roser, der prydede hendes blaasorte Haar. Da dukkede et blegt, magert Ansigt frem ved Siden af hendes, en liden, endnu behansket Haand lagdes paa hendes Skulder, og et Par Øine, som vilde have været smukke, hvis deres Udtryk ikke havde været saa træt og misfornøiet, stirrede op i hendes af glad Selvtilfredshed oplivede Træk.

«Hvad gaar der af Dig, Helma», spurgte Emma og gjorde en utaalmodig Bevægelse med de hvide Skuldre, hvorved Søsterens Haand gled tilbage. »Gaar Du i Søvne?»

«Emma», svarede den anden med en Stemme, hvis dæmpede, sitrende Klang gjorde hendes Ord endnu mere indtrængende, «Emma, kan Du forstaa, hvor tungt det er at have en eneste Søster, som man saa gjerne vilde elske, beundre og værne om, og saa være nødt til at foragte hende saa dybt, som jeg foragter — Dig?»

«Foragte mig», raabte Emma og saa paa hende med en næsten forskrækket Mine. «Nei, Helma, jeg er vant til at høre Dig fremføre de mest absurde Paastande, men dette overgaar virkelig alt. Jeg tror, Du er paa Veien til at faa en Skrue løs. Foragte mig».

«Og hvis det blot var mig alene», fortsatte Helma, som om hun sletikke havde hørt denne Afbrydelse, «men tror Du ikke, at jeg ser de Blikke, hvormed de unge Herrer ofte betragte Dig? Nei, — afbryd mig ikke.

Jeg ved, hvad Du vil sige; men det er ikke Beundring, som Du mener. Der er Overmod og Spot i deres Øie og Sind, medens deres Læber henslænge nogle flaue, overdrevne Smigrerier og forslidte Talemaader, som de maaske først have anvendt paa ganske andre Steder end i Salonerne, og naar de tillade sig at gjentage dem for Dig, er det, fordi de altfor vel vide, at din graadige Forfængelighed bringer Dig til at tage det for ægte Varer altsammen. Og tror Du ikke, at jeg, naar jeg mangen Gang har søgt hen til en Krog, hvorfra jeg ubemærket kunde anstille mine Iagttagelser eller maaske finde nogle Øieblikkes Ro, har hørt Ytringer om Dig, som have jaget Blodet op i mine farveløse Kinder? Emma, — hvor meget vil Du give for den Anseelse, det bringer, at være regnet for Sæsonens største — Flane»?

Hun holdt inde, kastede sig i en Lænestol og skjulte det blege, lidenskabeligt arbeidende Ansigt i sine Hænder.

Emma brast i en vedholdende Skoggerlatter. «Jeg ved, det er skrækkelig vulgært at citere gamle, forslidte Ordsprog», sagde hun endelig, «men Du skulde vel ikke tilfældigvis erindre, hvad Ræven sagde om Rønnebærene, NB. da den ikke kunde naa dem? Hvad, lille Helma»?

«Jeg vil ikke svare Dig. Jeg er træt og kjed af det hele. — Nei, Emma, jeg beder Dig, begynd ikke atter paa en af dine Lattersalver. Det var dumt af mig at tale til Dig, som jeg nyligt gjorde. Jeg maatte jo vide, at Du ikke kunde forstaa mig».

«Aa, der udfordres saamen ikke megen Skarpsindighed til at forstaa Dig»; og den samme høie, spottende Latter lod sig igjen høre, men afbrødes denne Gang ved, at Døren aabnedes, og en Dame traadte ilsomt ind i Værelset med det Udraab: »Men, Gud forbarme sig, Smaapiger, hvad er det før et Spektakel, I holde? Har Natalie ikke underrettet eder om, at Aagot er kommet»?

Der paafulgte nu en kort, dæmpet Samtale, som endte med, at Tante Emma — jeg antog naturligvis strax, at den sidst ankomne maatte være hende, — tog Lampen og gik henimod mit Værelse, hvor hun blev staaende paa Tærskelen. Jeg formoder, at Du, min kjære, unge Læserinde, idetmindste for en Del kan sætte Dig ind i de mange modstridende Følelser, der i dette Øieblik gjennemstrømmede mit Sind og bragte mig til at gjøre mig skyldig i mit første Forsøg i Forstillelse; thi jeg kneb Øinene sammen og lod, som jeg laa i en dyb Søvn.

«Hun sover som en Sten. Nu, — det var rigtig heldigt; saa kan jeg opsætte den rørende Modtagelsesscene til imorgen. For Øieblikket, maa jeg tilstaa, jeg er halvdød af Træthed»; og hun trak Døren sagte i efter sig.

Jeg havde kun seet et Glimt af hende, men det var mere end tilstrækkeligt til at opvække en høi Grad af Forundring hos mig; thi medens Professorens Udseende havde forekommet mig at være paafaldende gammelt, blev hans Frues Alder aldeles problematisk i

mine uerfarne Øine. Denne høie, slanke Dame med den lyse, stærkt nedringede Silkekjole, Blomster i Haaret og lange Lokker bag Ørene, kunde hun være Moder til Helma, der, som jeg vidste, var et foruroligende langt Stykke op i Tyveaarene? Tante Emma maatte jo være gammel; det var et ubestrideligt Faktum. Var det da Hovedstadsskik, at de gamle Damer klædte sig ganske paa samme Maade som de unge? «Hvor besynderligt alt er her», tænkte jeg, «og saa rent, rent anderledes, end jeg havde tænkt mig det. Gid jeg bare var vel hjemme igjen hos Fa'r»! Og med dette Ønske slumrede jeg ind.

Da Natalie den næste Morgen eller, rettere sagt, Formiddag — thi jeg havde allerede været oppe og paaklædt i over to Timer, — hentede mig ind til Frokostbordet, fristedes jeg næsten til at tro, at Nattens Begivenheder havde været en Drøm.

«Velkommen, velkommen, min egen, kjære Aagot», raabte Tante Emma og ilede med udbredte Arme henimod mig. «Lad mig se paa Dig, Du søde Barn! Ak, min elskede Søsters udtrykte Billede! Det er de samme lyse, hørlignende Lokker og de samme blide, lysebrune Øine»; og hun betragtede mig med saa venlige og, som det syntes, «ægte» taarefyldte Blikke, at jeg ganske glemte den «rørende Modtagelsesscene», jeg for faa Timer siden havde hørt omtale som en trykkende, men uundgaaelig «acte de convenance», og med pludselig opvaagnende Tillid og Hengivenhed kastede mig om

hendes Hals, idet jeg bad hende at holde af mig for Moders Skyld.

«Kan Du tvivle derom, min søde Aagot, kan Du tviv — —».

«Aa, Mamma, kunde ikke dette lade sig arrangere saaledes, at I først drikke Kaffe og saa fortsætte senere? Aagot vil vistnok helst have den varm. Goddag, Aagot» ! Og de yderste Fingerspidser af en meget kold, liden Haand berørte et Øieblik min. «Nei, — jeg kysser aldrig nogen; jeg kan ikke udstaa det. Jeg vil ønske, at Du maa komme til at føle Dig vel hos os, men jeg betvivler det høiligt».

Dette var unegteligt en Dæmper. Jeg tog Plads og begyndte mit Maaltid i en meget spagfærdig Stemning. «Du maa ikke bryde Dig om Helma. Hun er altid saa hjerteløs og egen og ved ikke, hvad Familiekjærlighed vil sige; men min Trøst er, at Emma i sin Person forener alt, hvad en Moders Hjerte kan ønske. Det søde Barn har idag sin nervøse Hovedpine, og Du vil derfor neppe faa se hende før henimod Aften. Hun taaler aldrig andre om sig, naar hun er daarlig, end hendes egen Mamma. Du kan ikke tænke Dig, søde Aagot, hvor umaadeligt optaget hun var paa Ballet igaar. Hun var bogstaveligt ikke af Gulvet i Kotillonen, og Herrerne vare nær ved at rive hendes Lommetørklæde itu i Tørklædeturen. Ja, alt dette er nu lutter Gaader for Dig; men jeg haaber, at din kjære Papa har forsynet Dig med en velfyldt Pung, saa at Du

snart kan anskaffe Dig nogle smukke Toiletter, og da vil det andet nok komme af sig selv».

Jeg tænkte paa, hvor opofrende Fader havde tilsidesat alle Udgifter for sin egen Person, ja, endog meget imod min Villie erklæret, at den gamle, luvslidte Vinterfrakke, der saa vel trængte til at ombyttes med en ny, fik holde ud en Vinter til, blot forat «hans lille Aagot ikke skulde have nødig at spare for meget under hendes Ophold i Hovedstaden», og mine Øine fyldtes atter med Taarer, da jeg forsikrede, at Fader havde været altfor god.

«Nu, det er saamen ikke værdt at græde for det. I det hele taget bør Du være uhyre forsigtig med, at Du ikke giver efter for enhver Tilbøielighed til Graad, søde Aagot. Med din overordentlig fine Teint kan Du ellers let faa rød Næse».

«Mamma mener, at Du ikke vil være afsættelig med en rød Næse», sagde Helma, der maaske fandt denne oplysende Bemærkning nødvendig paa Grund af den spørgende Forundring, som mit Ansigt formodentlig udtrykte. Hendes Ord tjente imidlertid kun til at fremkalde en endnu høiere Grad af Forvirring og Uklarhed hos mig, hvorimod Tante Emma ganske lakonisk svarede: «Ja, naturligvis er det min Mening. Det glæder mig, at ogsaa Du undertiden kan opfatte noget paa en fornuftig Maade. Jeg har lovet min Svoger at være en Moder for Aagot, og jeg skal vide at opfylde min Pligt i saa Henseende».

Da vi næsten havde endt vort Maaltid, spurgte jeg, om min Onkel hellerikke befandt sig vel.

«Ja, det er sandt! — Min Mand! — Natalie maa vist have glemt at sige ham til. Ja, lad os nu lige saa godt gaa fra Bordet; ellers komme vi til at sidde og vente efter ham en evig Tid. Jeg maa skynde mig ind til Emma med hendes Bouillon».

«Kanske Pappa ogsaa kunde have Lyst paa en Kop Bouillon»? spurgte Helma.

«Hvilket Indfald! Hvad skulde det være godt for? Han lægger jo neppe Mærke til, hvad han spiser eller drikker», lød Tante Emmas skarpe Svar, idet hun forlod os.

I Løbet af Formiddagen fandt jeg rigelig Anledning til at anstille ensomme Betragtninger. Strax vi kom ind i Dagligstuen, tog Helma en Bog og anbefalede mig at gjøre det samme; men jeg foretrak at gaa ind paa mit Værelse og begynde et Brev til Fader, til hvem mine Tanker hendroges med stedse stigende Længsel. Mit lille Sovekammer havde heldigvis to Døre, og jeg kunde saaledes uden at forstyrre min syge Kusine ubemærket komme derind. Jeg tog min Skrivemappe frem, men det gik ikke saa let med Brevet, som jeg havde tænkt.

Fader havde bedet mig med fuldkommen Oprigtighed at delagtiggjøre ham i de Indtryk, jeg modtog af de Personer, jeg mest kom i Berørelse med; men naar jeg nu forsøgte at redegjøre mig, hvad jeg hidindtil havde seet og hørt, opløste det hele sig i en Række af

uforklarlige Modsigelser, og kun en Tanke traadte klart og tydeligt frem i mit gjærende Sind: «Gid jeg var hjemme igjen hos Dig, Du kjære, gamle Fader! Altid har jeg vidst, at jeg har elsket Dig inderligt, men først nu ved jeg, at hver Tanke i min Sjæl, hvert Smil paa mine Læber, hver en Følelse, som har rørt sig i Dybet af mit Hjerte og fundet Udtryk i Ord, naar jeg saa ind i dine kloge, milde Øine, alt er bleven til ved Dig, ved din Kjærligheds belivende Kraft». Men kunde jeg nu bedrøve ham ved at sige, at min Reise var et Feilgreb, at Resultatet af alle hans velmente Opofrelser var, at jeg følte mig sønderslidt af Hjemve og Længsel efter ham? Nei, — dette maatte neddæmpes, før jeg begyndte mit Brev, og den underlige Natscene burde maaske helst forties. — Forties? Men kunde jeg da skjule nogetsomhelst for Fader? Svigtede jeg ikke derved mit Løfte til ham? «Nei», tænkte jeg, «jeg vil fortælle ham det hele ganske saaledes, som det fremtræder for mit indre Blik; kun vilde jeg ønske, at der ikke hvilede en saadan uforklarlig Dobbelthed over alt og alle. Hvor er den rette Tante Emma?». Og jeg lænede Hovedet paa Haanden og tabte mig i tvivlende Undren.

Mit natlige Syn havde vist mig en balklædt, blomstersmykket Dame, der fra Top til Taa forekom mig at være en ubegribelig Sammensmeltning af Ungdom og Alder, hvori dog Ungdommen utvivlsomt havde Overvægten. Den næste Morgen havde Janushovedet vendt den anden Side til og fremstillede et gulblegt,

rynket Ansigt, hvis slappe Træk ikke mere oplivedes af en drivhusmæssig Døgnspænstighed. De rige, sorte Fletninger og lange Alexandralokker vare sporløst forsvundne og erstattedes paa en høist mangelfuld Maade ved en fiffig, men noget forjasket Morgenkappe, hvis Farve dannede en uheldig Skattering til den lysegraa, plettede Morgenkjole.

Og Helma? Hvorledes skulde jeg tyde de mange vexlende Skygger, der glede hen over de blege Træk og snart lode dem antage et Udtryk af kold, forstenet Ro, medens det næste Øieblik fremkaldte et haanligt, spottende Udtryk i de mørkegraa Øine og om de tynde Læber? Allerede fra første Stund havde jeg fundet hende frastødende, og dog var der i hendes hele Fremtræden noget interessevækkende, som med uimodstaaelig Magt drog mine Øine og Tanker imod hende og lod mig vogte paa enhver af hendes Miner og Bevægelser. Rimeligvis stod alt dette ikke saa klart for mig den Gang, som det er Tilfælde, naar jeg nu tilbagekalder hine Dages Minder; men mit Hjemliv havde været saa rigt paa ensomme Timer, og min hele Opdragelse saa vel skikket til at udvikle Selvtænkning, at jeg trods min Uerfarenhed og Mangel paa Menneskekundskab maaske var mere reflekterende end de fleste af min Alder.

Endelig blev jeg færdig med mit Brev og følte mig glad og lettet ved at have fremlagt de sidste Timers modstridende Indtryk for den bedste og dyrebareste Ven, jeg hidtil havde eiet; men da jeg, før jeg gik til

Middagsbordet, kastede et hastigt Blik i Speilet, saa jeg, at Tante Emmas Spaadom om den røde Næse allerede var gaaet i Opfyldelse, og jeg gjorde mit andet Forsøg i Forestillelseskunsten, idet jeg skyndte mig at bade mine forgrædte Øine i koldt Vand og hertil føiede en vistnok ikke meget vellykket Bestræbelse for at sætte en «unbefangen» Mine op.

De to følgende Dage gik hen med at gjøre forskjellige Indkjøb til min Garderobe, og mine undrende Blikke beskuede Time efter Time en Mængde elegante og for mig tildels ukjendte Gjenstande, hvoraf dog en stor Del forekom mig at være temmelig smagløse. Emma ledsagede mig den første Dag; men da jeg om Aftenen modtog en kaalgrøn Fløielshat med en lang, gulgraa Strudsfjær paa den ene Side, — jeg havde nedlagt en energisk, men forgjæves Protest mod Hattens Farve i Særdeleshed og hele Udstyr i Almindelighed, — erklærede Helma, at hun herefter vilde hjælpe mig med mine Indkjøb; «thi jeg ser nok, at Emma lægger an paa at ugle Dig ud, men det skal ikke lykkes hende», tilføiede hun skarpt.

«Men, Helma, hvor kan Du dog tale saaledes? Emma har været saa god og venlig og gaaet saa mange Steder med mig. Jeg kan rigtignok ikke udstaa Hatten; den ser ud som et stort Grønkaalshoved, og jeg bliver saa besynderlig gul i Ansigtet, naar jeg tager den paa. Men hvad godt kunde Emma have af at «ugle mig ud», som Du siger»?

«Hun er naturligvis bange for, at Du skal overstraale hende og berøve hende noget af den Hyldest, hun er vant til at betragte som sin udelukkende Rettighed her i Huset. Kan Du ikke forstaa det, din lille Gaas»?

En hjertelig Latter var mit eneste Svar. Nu vidste jeg, hvordan en rigtig Hovedstadsskjønhed skulde se ud, og jeg vidste ogsaa, at, naar min smukke Kusine trak mig med sig hen foran Speilet, som hun undertiden behagede sig i at gjøre, da fremhævedes hendes blændende, ungdomsfriske Skjønhed endnu mere ved det lyse, ubetydelige og barnlige Ansigt, der, rødmende og undseligt, tittede frem bag den imponerende Skikkelse.

«Men denne lyse Manke maa væk; den maa ofres paa Modens Alter», sagde hun smilende, da vi en Dag stode saaledes, og omfattede i det samme mit Haar med sin fyldige, hvide Haand. «Skulle vi klippe dem af eller forsøge at sætte disse rebelske Lokker op»?

«O, lad os ikke klippe dem af», raabte jeg ganske forfærdet. «Fa'r siger altid, at mit Haar og mine Øine minde ham om Mo'r, og at han elsker mig dobbelt for denne Ligheds Skyld».

«Fa'r», gjentog hun i en haanlig Tone, som jagede Blodet op i mine Kinder og bragte mig til med et Ryk at unddrage mig hendes Berørelse; «hvem i al Verden bryder sig om «Fa'r» i dette Tilfælde? Du gjør Dig virkelig latterlig, naar Du kommer med saadanne affekterede, sentimentale Ytringer, Aagot. De røbe Mangel

paa god Tone, og jeg kan forsikre Dig, at Du ikke opnaar Hensigten med din Reise, naar Du optræder paa den Maade».

Hensigten med min Reise? Jeg saa spørgende og forvildet paa hende, men sparedes for at svare, da Helma, som havde været et ubemærket Vidne til vor Samtale, kom henimod os med den Forsikring, at de omtvistede Lokker aldrig skulde komme i Berørelse med en Sax, hvis ikke Emmas Misundelse drev hende til lumskeligt at afklippe dem, naar jeg sov. «Og jeg skal nok instruere Frisørmadamen, naar den Tid kommer, saa hun arrangerer dem paa en klædelig og smagfuld Maade», sluttede hun og sendte Søsteren et udfordrende Blik.

Jeg tøg hendes Haand i varm Erkjendelse af, at jeg havde fundet en Ven og Beskytter i hende; men hun trak den ublidt bort og saa paa mig med en Mine, der tydeligt nok sagde: «Jeg gjør det aldeles ikke for din Skyld. Vi staa paa samme Fod som før».

«Lad os gaa sidst til Onkel's», sagde Emma i en afgjørende Tone, da Tante, hun og jeg stode iførte vore nye Vinterdragter for at aflægge en Række Visiter. «Du ved, han kommer sent hjem fra Kontoret, og det er mig om at gjøre at træffe ham netop idag. Jeg væddede nylig med ham, at Laura Blok og Løitnant Larsen vare forlovede, — ja, jeg vidste det forresten fra Laura, der havde betroet mig det i dybeste Hemmelighed, — og nu skylder Onkel mig et Guldarmbaand,

som han skal rykke ud med til Ballet hos Mørck's paa Torsdag».

«Og hvad skulde Du give ham, hvis Du tabte»?

«Jeg siger Dig jo, jeg vidste forud, at jeg vandt. Hvor ubehagelig Du altid forstaar at gjøre Dig, Helma. Men, naar alt kommer til alt, var det da hellerikke saa farligt, om man gav en gammel Onkel — et Kys».

«Hys, — — Emma, — — min søde Pige»! Og Tante sendte et advarende Blik henimod mig. «Ja, Aagot forstaar nok, at Du spøger. Men lad os nu ikke spilde Tiden med Snak; vi maa se at faa fra os idetmindste et halvt Snes Visiter i Formiddag».

Vi vandrede om fra Hus til Hus, og jeg hørte atter og atter det samme Spørgsmaal gjenlyde i mine Øren: «De er vel uhyre glad ved at være kommet til Byen»? — «Er det ikke uhyre kjedeligt at vegetere paa Landet hele Aaret igjennem»? — «Bor De i en selskabelig Egn? Er der aldrig Selskaber? Aa, hvor fælt»! — «De blev vel aldeles imponeret af Byen»? o.s.v. o.s.v. i det uendelige, og jeg følte mig træt baade paa Legeme og Sjæl, da vi omsider nærmede os Grosserer Bakke's Hus. Han var en yngre Halvbroder af Professor Sommer og efter Tante Emmas Sigende en høist elskværdig Personlighed.

«Du er jo egentlig sletikke i Familie med dem», hviskede hun, idet vi gik op af Trappen; «men det er dog bedst, at Du siger Onkel og Tante. Det er altid godt at staa paa en intim Fod med rige Folk,

selv om de ikke ere ganske comme il faut, og min Svigerinde er, mellem os sagt, yderst ordinær. Hun dominerer alle sine Omgivelser paa Grund af, at hun har bragt Formuen til Huset, og er desuden et Stykke af en Bedesøster; men det er, som sagt, et rigt og anseet Hus, ihvorvel det ikke kan henregnes til la crème de la crème, og »Penge er Magt«; det er en gylden Leveregel, som Du ikke tidligt nok kan lære at tilegne Dig, min søde Aagot»!

»Hvor her er koldt«! Dette var det første Indtryk, der uimodstaaeligt paatrængte sig mig, da Tjeneren førte os ind i et meget stort, elegant Værelse, som trods sit rige Udstyr havde et besynderligt, øde Præg, der bragte mig til med en Følelse af ængstelig Forsigtighed at følge de Stier af Voxdug, som paa kryds og tværs dækkede det smukke, bløde Gulvteppe. Sofaer og Stole af alle Arter stode indhyllede i hvide Overtræk. Kun et Hjørne paa en af Sofaerne var trukket til Side og fremviste en Prøve af de svulmende, høirøde Fløiels Puder og de svære Silkekvaste, som kun ved festlige Anledninger afsløredes for beundrende Venners Blikke. Den prægtige Lysekrone, Kandelabrene, de kostbare Vaser, der smykkede Marmorkonsolerne, de store Speile, som gjengave og ligesom mangfoldiggjorde alle Gjenstande, kort sagt, enhver Ting, hvorpaa der paa nogensomhelst Maade kunde anbringes et Hylster, var bedækket med mørkegraat Speilflor, som bibragte Beskueren en trykkende Fornemmelse af, at al denne tause Pragt havde staaet saaledes i Aarrækker, ubrugt,

uberørt og uden at glæde nogen, medens Tiden ubønhørligt udstrakte sin Haand og strøede Støv og Aske paa al den Herlighed, der omgav os.

»Hvad synes Du, Aagot, er her ikke yndigt? Det er noget andet end hjèmme i Prestegaarden, Du«, udbrød Tante Emma med en triumferende Mine, i Forventning af det aldeles overvældende Indtryk, som hun formodentlig antog, Synet af denne for mig ukjendte Luxus maatte fremkalde hos mig. »Det er et Familieskab, som det nok er værdt at holde paa, ikke sandt? Byens første Familier komme ogsaa i deres Selskaber, men det er nu bare for Bakkes Skyld; thi hverken min Svigerinde eller hendes tossede Datter, Susanna, ere Salonfigurer, det skal Vorherre vide. Naa, — der har vi hende. Godmorgen, min kjære Judith! Her bringer jeg Dig min elskede Søsters eneste Barn, vor søde, lille Aagot, som brænder af Længsel efter at gjøre Tante Judith's Bekjendtskab«.

Jeg kan just ikke sige, at jeg nogensinde havde følt endog den ringeste Længsel efter at naa dette Maal, der nu blev fremholdt for mig som saa ønskeligt, men hvis min higende Længsel i den Retning virkelig havde været saa »brændende«, som Tante Emma sagde, da maatte den ganske vist udslukkes ved et eneste Blik fra de kolde, lyseblaa Øine, der i dette Øieblik maalte mig fra Hoved til Fod.

»Hvis De tror, De kan føle Dem vel i mit ringe Hus, og hvis De er af dem, som vide at sætte Pris paa en alvorlig, belærende Samtale, der føres i Ydmyg-

heds Aand, da vil De altid være en velkommen Gjæst her; men hvis De i ungdommelig Ubetænksomhed og Letsindighed kun lever for verdslig Tant og Forfængelighed, vil jeg bede Dem indskrænke Deres Besøg til de Dage, da jeg efter min Mands Befaling er nødsaget til at aabne min Salon for denne Verdens Børn, med hvem jeg og mine Børn — jeg haaber, at jeg ogsaa tør regne Susanna med, skjønt mit Haab er blandet med Frygt, — intet have tilfælles.«

Yderlig imponeret ved denne pompøse Tiltale, søgte jeg forgjæves efter et passende Svar og var virkelig taknemlig, da Tante Emma tog Ordet og forsikrede, at jeg vilde føle mig mere end lykkelig ved at komme der til en hvilkensomhelst Tid, naar Fru Bakke ønskede at se mig, samt at jeg vilde blive aldeles utrøstelig, hvis min nye Slægtning ikke sagde Du til mig og tillod mig at kalde hende Tante.

»Hvis Aagot ønsker det, kan hun gjøre det, men jeg paatvinger ikke nogen en familiær Benævnelse ligeoverfor mig. Min Fader tjente sin Formue, sin surt erhvervede Formue, ved at sælge Melk, Lys, Sirup og lignende Livsfornødenheder ude paa Grønland, og jeg haaber, at jeg ikke ved nogen forfængelig Higen viser, at jeg har glemt min ringe Herkomst, om jeg end nu er omgivet af Rigdommens ydre Tegn. Jeg haaber, at ingen skal kunne sige, at jeg ikke er ydmyg»?

Det forekom mig den hele Tid, som hun udslyngede sine Ord i Retning mod mig, uagtet hun stirrede stivt lige hen for sig, og da jeg fremdeles ikke kunde finde

et eneste Ord til Gjensvar, var det en sand Lettelse for mig, da Døren aabnedes, og en ung Pige med et lyst, venligt Ansigt traadte ind. Rødmende og smaaleende ilede hun med udstrakte Hænder henimod os, indtil et skarpt: »Hvad ler Du af, Susanna«? stansede hende og fremkaldte et forskræmt Udtryk i det nyligt saa glade Ansigt.

»Jeg, — — jeg ler ikke», stammede hun forlegent. «Jeg blev bare saa fornøiet ved at høre, at min Kusine var her. Jeg har længe glædet mig til dit Komme, Aagot, og tænkt, at vi to nok kunde blive gode Venner«; og hun rakte mig Haanden med en ny, liden Latter, som, uagtet den maaske bidrog sit til at give hende et Anstrøg af Taabelighed, dog havde et uimodstaaeligt Præg af hjertelig Godmodighed. Senere hen fandt jeg, at Susanna næsten altid ledsagede sine smaa, harmløse Anmærkninger med et lidet »Hahaha«, der egentlig kun tjente som et Slags Afleder for hendes let fremkaldte Forlegenhed, og uagtet hendes Moder gjorde alt muligt for at bringe hende til at aflægge »denne Uvane«, som hun kaldte det, er jeg dog vis paa, at Susannas halvt forlegne, halvt glade Haha lyder den Dag i Dag.

»Man bør ikke overile sig med at slutte nye Bekjendtskaber«, lød atter Tante Judiths tørre, afmaalte Stemme. »Hvis vi ved et længere Samvær finde, at Aagot er en af vore, da vil hun maaske finde Glæde og Opbyggelse ved undertiden at tilbringe en stille

Aftentime i «Udvælgelsen»; men vi ville ikke forhaste os».

Samtalen gik nu efterhaanden over paa almindeligere Gjenstande, og efter nogle indledende Bemærkninger fra Tante Emmas Side og nogle let henkastede Spørgsmaal fra Tante Judith's kom man omsider til en meget detailleret Drøftelse og Beskrivelse af det sidste Bal, som Fru Bakke øiensynligt fulgte med stor Interesse, medens hun paa samme Tid udtalede sin dybe Misbilligelse af det hele og forsikrede, at intet skulde bringe hende til at tillade, at Susanna nogensinde gik paa et Bal.

«Da var dog Fætter Josef der, og han dansede saamen saa ivrigt som nogen», udbrød Emma med en udfordrende Mine.

«Ja, med Josef er det en anden Sag», svarede hun og sendte sin Niece et ingenlunde mildt Øiekast. «Naar en ung Mand kan siges at være saa befæstet, at han staar som et lysende Exempel for sine Omgivelser, da kan han ganske vist uden Fare tillade sig, hvad en anden ikke turde vove at udsætte sig for. Josef er mit Livs Glæde og Stolthed. Han er min Trøst i mangen bitter Skuffelse, som mit ægteskabelige Liv medfører. Josef er mit alt»!

Jeg saa forbauset paa hende. Det kolde, matte Blik havde pludselig faaet Liv og Varme, en let Skjælven bevægede de tynde, sammenpressede Læber, og en hektisk Rødme farvede de før saa blege Kinder; de spidse, skarpe Albuer — jeg var ganske sikker paa, at de maatte være spidse og skarpe, uagtet de for Øieblikket

skjultes af tykt, sort Silketøi, — pressedes med en nervøs Bevægelse ind imod Siderne, medens de magre Hænder forhøiede Virkningen af hendes Ord ved en demonstrativ, udadgaaende Bevægelse.

Men dette frembrydende Glimt af, at der maaske skjulte sig varmere Følelser bag denne maskinmæssige Fremtræden og disse afpassede, kolde Talemaader, forsvandt ved hendes Mands Indtrædelse ligesaa snart, som det var kommet. Han var en høi, middelaldrende Mand med et rødt, velnæret Ansigt, en Overflødighed af sort Haar og Bakkenbarter og en Række Tænder af en næsten uhyggeligt blændende Hvidhed.

«Ah, — — mine Damer! — — En særdeles behagelig Overraskelse, maa jeg sige, en særdeles behagelig Overraskelse! — — Jeg kommer hjem fra Kontoret, træt og forstemt, rent ud sagt — schaber, — hvis Damerne ville tillade mig at bruge et klassisk Udtryk fra min glade Ungkarlstid, — og venter i det høieste at finde en passabel Middag og et godt Glas Vin til min Opmuntring og Vederkvægelse, og saa modtages jeg af Gratierne i egen Person. Ah, — jeg er aldeles henrykt ved at gjøre Deres Bekjendtskab, Frøken Dahl. Ja, ja, jeg ser nok, hvordan dette vil gaa. De er kommet til Hovedstaden for at knuse alle vore unge Herrers Hjerter og de ældres med, ikke sandt? Hahahaha!»

«Men, Onkel, Du skammer Dig da hellerikke», sagde Emma med et sødsurt Smil og gav ham et let Slag paa Kinden med sin Hanske. «Jeg er kommet

herop i Dag bare for din Skyld, og saa har Du ikke Tanke for andre end min lille Kusine, hvem Du bringer til at rødme op over Ørene ved dine flaue Komplimenter»; og hun saa ham ind i Øinene med et langt, udfordrende Bilk.

«Hvad behager, ere vi allerede jaloux? Det er kosteligt! Hahaha! Kan en gammel Fyr som jeg maaske ikke beundre en duftende, nys udsprungen Liliekonval, fordi jeg paa samme Tid bærer den deiligste Rose i — — i Knaphullet»?

Jeg ved ikke, om den Plads, der herved i figurlig Betydning tildeltes Emma, mishagede hende, eller om hun fandt, at hans Ord udtrykte en altfor høi Grad af Vished med Hensyn til Eiendomsretten, men vist er det, at hun blev meget rød og med et Kast paa Nakken erklærede, at han var «aldeles utaalelig», en Bemærkning, som Grossereren mødte med en ustanselig Latter, hvorunder han tilsidst rekvirerede Champagne, forat han og Emma kunde drikke paa «Forsoning og fornyet Venskab», og at han opnaaede dette Øiemed, kunde ingen betvivle, der saa dem med det perlende Champagneglas i Haanden vexle Smil og Blikke med hinanden. Snart trak de sig tilbage til en liden Sofa i det fjerneste Hjørne af Værelset og begyndte en leende, hviskende Samtale, som Tante Judith ledsagede med misbilligende Øiekast, medens Tante Emma gjorde alt sit for at bortlede hendes Opmærksomhed fra «de to Galfrantse», som hun kaldte dem.

«Har Du faaet det»? var Tante Emmas første Spørgsmaal, da vi atter befandt os paa Gaden.

«Jeg har det her i Muffen», svarede Emma triumferende og trak frem et lidet Etui, der senere viste sig at indeholde det omtalte Armbaand. «Han havde allerede hørt om Forlovelsen og kjøbt det paa Veien hjem fra Kontoret. Det var heldigt, at hans Argus ikke mærkede noget. Hun er altid saa borneret og smaalig, især naar det gjælder mig».

«Ja, vær bare lidt forsigtig, min egen, søde Pige, vær bare lidt forsigtig. Du ved, vi tør ikke støde hende, og — —».

«Bah», afbrød Emma hende med sit sædvanlige Kast paa Hovedet, «det passer jeg nok. Bryd Du Dig bare aldrig om det».

Jeg tror, det er Heine, som formodentlig under et Anfald af Livslede udbryder i følgende vantrevne Bemærkning: «Verden er dum, flau og kjedelig og lugter af Violer»! Hvad mig angaar, da kan jeg forsikre, at jeg sjelden har befundet mig i en Stemning, der i høiere Grad har været egnet til at fremkalde en aldeles modsat Verdensanskuelse, end da jeg, for første Gang iført en smuk, smagfuld Baldragt, stod i Begreb med at tage paa Bal til General Mørck's, som, da de bleve underrettede om min Ankomst, strax havde sendt mig en Indbydelse. Helma havde paataget sig at arrangere min Dragt, og da hun tog mig i Haanden og førte mig hen foran det store Toilettespeil, som Emma hidindtil udelukkende havde usurperct, kunde jeg ikke

skjule for mig selv, at hun havde været heldig og formaaet at omskabe den ubetydelige Landspige til — —, hvad jeg i Aftenens Løb maaske altfor ofte havde Anledning til at høre bekræftet.

Rimeligvis vilde vor Tids unge Damer have trukket paa Næsen af den simple, men lette og klare, hvide Kjole, der, aldeles blottet for «plissures» o.s.v. og uden den fjerneste Antydning til at være «indknyttet» hverken hist eller her, i rig Fylde ombølgede mig. Den ligesaa prunkløse Halvkjole var fæstet med Buketter af kunstige, hvide Vandlilier, som jeg selv havde valgt, fordi de altid havde været og endnu ere mine Yndlingsblomster, og en eneste Lilie med et Par af de mørke, glinsende Blade skjulte sig beskedent mellem de omtvistede Lokker, der vare halvt opheftede paa en Maade, som Frisørmadamen erklærede for at være en vellykket Sammensmeltning af Natur og Kunst. En Rad meget store, hvide Perler fuldendte mit Toilette, hvis Details jeg maaske altfor omstændeligt har dvælet ved i Tillid til, at saavel mine gamle som unge Læserinder ville være enige med mig i at anerkjende den magiske Tryllemagt, der ligger i dette «for første Gang, for første Gang», som giver «mangen Smaating Klang», selv om vi i senere Aar finde det næsten ubegribeligt, at vi have kunnet omfatte saa smaa Ting med saa stor Interesse.

«Ja, vi ere ganske antagelige. Jeg ser nok, at der hersker fuldstændig Enighed mellem os om den Ting», sagde Helma og lod et ironisk Smil spille om

den udtryksfulde Mund. «Den lille er virkelig nydelig, Emma», tilføiede hun tirrende. «Tror Du ikke, at hun vil gjøre en heldig Debut paa Ballet i Aften»?

«Hun vil ialfald ganske vist gjøre en opsigtvækkende Debut, hvis hun optræder paa den samme kokette Maade som igaar Aftes. Jeg antager, at Falk ved sin Hjemkomst har faaet sig en god Latter over hende; thi hvis nogen forstaar la science de raillerie, da er det rigtignok ham. Men naturligvis er han som sædvanligt min Kavaler til første Vals i Aften, — det er en saa gammel Aftale mellem os, at den næsten er bleven til Vedtægt, — og da skal jeg nok tage mig af Sagen og forklare ham, at hun er en liden Gaas, osm ikke har den fjerneste Ide om, hvad der hører til god Tone».

Sandelig, — dette var haarde Ord, vel skikkede til at knække mit ungdommelige Glædesmod! Jeg, hvem Fader saa mangen Gang havde kaldt sin gode, renhjertede, lille Pige, jeg skulde allerede nu, inden jeg endnu havde gjort min første Indtrædelse i denne brogede Verden, der stod for mig som saa skjøn og lokkende, i den Grad have stødt an mod alle Kvindelighedens og Blufærdighedens Fordringer, at man endog kunde beskylde mig for Koketteri? Endnu igaar havde jeg modtaget et langt, herligt Brev, fuldt af kjærlig Veiledning og øm Omtanke, fra ham, og allerede samme Aften skulde jeg saa fuldstændigt have glemt disse Kjærlighedsbud, at jeg maatte ty til — — Emmas Forsvar ligeoverfor en Mand, der var mig aldeles frem-

med. Nei, nei, dette var umuligt! Man havde miskjendt og misforstaaet mig; men paa samme Tid følte jeg, uden at jeg egentlig kunde klargjøre mig Grunden dertil, hvor haabløst ethvert Forsøg paa at retfærdiggjøre mig her vilde være, og med svulmende Hjerte og bævende Læber taug jeg, medens Helma og Emma grebe Anledningen og styrtede sig ind i en belivet Disput.

Vi ventede i nogen Tid paa Vognen, og jeg benyttede denne halve Times velkomne Ro til at gaa ind i mit lille Værelse og lade Gaarsdagens Begivenheder glide forbi mit indre Blik.

Tante Emmas Dagligstue gjorde, naar den blot var nogenlunde i Orden, utvivlsomt et meget hyggeligt Indtryk, og jeg havde aldrig havt en mere levende Fornemmelse deraf, end da jeg den foregaaende Aften, efterat jeg atter og atter havde gjennemlæst mit kjære Brev, ved min Indtrædelse fandt Husets Damer samlede om det lille, ovale Bord foran Sofaen. En stor, smuk Lampe kastede sit klare Skin over hver Krog af Værelset, og en svag Vellugt, som lignede Duften af nyslaaet Hø, strømmede mig imøde.

«Hvor pen Du er i Aften, Emma», udbrød jeg og betragtede med Velbehag den mørke, vinfarvede Uldkjole, som saa fordelagtigt fremhævede hendes rene, blændende Skjønhed. «Jeg synes, Du bliver smukkere for hver Dag. Ved Du, hvad Du ligner i Aften? Min deilige Amaryllis, som saa stolt hævede sin blom-

stersmykkede Stengel i Veiret, da jeg nyligt forlod den og alt andet kjært i mit Hiem».

«Finder Du det virkelig? Meget forbunden, lille Smigrerske»! Og et lyst, venligt Smil, som klædte hende særdeles godt, gled over hendes Ansigt.

«Ja, jeg ser, Du har klædt Dig om. Venter Du nogen, min søde Pige», spurgte Tante Emma med et eget, lurende Blik.

Emma lo og rystede paa Hovedet, men rødmede stærkt, da der i samme Øieblik blev ringet paa Entréklokken. «Falk er i Byen i Dag», hviskede hun. «Jeg mødte ham i Formiddag».

«Ah, jeg forstaar — —»! Og Tante Emma lo ligeledes.

Der var noget i dette lille Intermezzo, som opvakte min Nysgjerrighed og bragte mig til med mere end sædvanlig Interesse at fæste mit Blik paa den indtrædende, der kort efter blev mig forestillet som Husets meget kjære og meget intime Ven, Hr. Falk, medens mit lyttende Øre forgjæves ventede paa at opfange den Titel, som Tante Emma ved enhver Presentation pleiede at fremhæve med en egen Betoning, der noksom sagde: «Glem ikke det, som giver Kagen Smag».

Han besvarede hendes ivrige Beklagelser over, at der var hengaaet en hel Evighed, siden han sidste Gang havde glædet dem med sin Nærværelse, med leende Forsikringer om, at hans Længsel havde været nærved at fortære ham, men uopsættelige Forretninger, som han nødvendigvis selv maatte føre et Overopsyn med, i For-

bindelse med Jagtens Glæder, Besøg af nogle Venner fra Byen o.s.v. havde i nogen Tid bundet ham til hans Landeiendom.

«Med andre Ord, — De har foretrukket at dræbe de arme, uskyldige Harer for mi — — for vort Selskab», sagde Emma og sendte ham et af sine lange, dvælende Blikke, som med stor Virtuositet besvaredes fra et Par mørke Øine, der mødte hendes med en Blanding af drillende Overmod og ufordulgt Beundring.

«Med andre Ord, — hidindtil har det været mig, som har udslynget Død og Fordærvelse, men i Aften har Bladet vendt sig. Nu er det min Tur at staa for Skud, og de Vaaben, der anvendes imod mig, ere — — Pil og Bue. ««De arme, uskyldige Harer»»! Kunde De ikke heller sige den arme, uskyldige Mand»? tilføiede han halvt hviskende.

«O, hvad det angaar», udbrød Emma leende, men holdt pludselig inde og hviskede Resten af sit Svar i hans Øre, medens en af hendes lange, sorte Alexandralokker let berørte hans Læber. Han saa paa hende med et eget Blik, som jeg ikke kunde fortolke, og spurgte, som det forekom mig, meget mal-â-propos, om hun havde læst «Problematiske Naturer»; og nu gik Samtalen mere og mere over til Emner, der for mig vare saa aldeles nye og ukjendte, at jeg kun som en taus og ofte meget forundret Tilhører kunde følge den belivede Ordvexel. Snart trak jeg mig tilbage til den Plads, som jeg allerede havde vænnet mig til at betragte som min privilegerede Eiendel, en liden Kaminstol

henne i Kakkelovnskrogen, hvorfra jeg, næsten skjult af en stor, broderet Kakkelovnskjærm, i al Ro kunde anstille mine Iagttagelser og tage vor nye Gjæst grundigt i Øiesyn.

Det var en høi, slank Mand, hvis Holdning og hele Fremtræden bar Præg af en vis, elegant Nonchalance, der undertiden, som jeg i Aftenens Løb oftere havde Anledning til at bemærke, ligeoverfor Emma kunde træde Grænsen for det tilladelige saa nær som muligt, noget, som jeg den Gang egentlig mere følte end forstod, hvorimod jeg snart var fuldkommen paa det rene med, at jeg langt vilde foretrukket de faa, i en ærbødig og hensynsfuld Tone fremførte Bemærkninger, som han sparsomt henvendte til Helma, for alle de Smigrerier, der i rigeligt Maal bleve den yngre Søster til Del.

Jeg maa nærmest formode, at det aldrig tidligere var faldet i min Lod at se en virkelig smuk Mand, og at Grunden til den Beundring, hvormed jeg hin Aften betragtede de blege, regelmæssige, næsten meislede Træk, for en Del maatte søges heri, en Beundring, som havde meget tilfælles med den, jeg senere har følt ved Beskuelsen af et eller andet Kunstværk, der i høi Grad tiltalede min Skjønhedssans, medens mit Hjerte forblev aldeles uberørt derved. Og dog var der noget i hans Ansigts Udtryk, som uvilkaarligt mishagede mig, uden at jeg kunde gjøre mig Rede for, hvori det bestod. Panden var høi og ædel og omgaves af et tæt kruset, lysebrunt Haar, de talende, mørkegraa Øine fremhævedes fordel-

agtigt ved de fint tegnede Bryn, Næsen var saa lige og græsk, som en Næse kunde være, og den veldannede Mund og Hage skjultes halvt af et rigt, mørkt Skjæg. Ja, han var virkelig smuk, og dog sad jeg der og tænkte: «Hvad er det, som mangler her, hvor alt er saa fuldendt? Liv? O nei, han er jo livlig nok og bringer de andre til at le uafladeligt. Aand? Ja, — — jeg ved ikke, — — jeg ved kun, at jeg ikke forstaar Halvparten af, hvad han taler om. Det forekommer mig næsten, som havde han medbragt en hel Pose fuld af Samtalestof, og at han af og til gjør et skjødesløst Greb ned i den og kaster en ny Ide ud blandt sine taknemlige Tilhørere, uden at han gjør sig den Uleilighed at lade Tanken følge synderligt med det, som han selv bringer paa Bane. Og hvilket besynderligt, træt og aandsfraværende Udtryk hans Blik undertiden kan faa; det er ligesom han taler og ler ganske mekanisk. Aand? «Den indre Beaandelse, der udgyder sig over alt ligesom Duften af en vellugtende Blomst», som Fa'r pleier at sige, mangler han denne»? Dette var omtrent de Reflektioner, jeg anstillede fra mit Observatorium.

Emma var en sand Virtuos paa Pianoforte, og da han bad hende at spille et af hans Yndlingsstykker, fulgte hun villigt denne Opfordring, og medens Melodierne brusede frem under hendes kunstfærdige Fingre, gik han langsomt op og ned i Værelset, indtil han pludselig stansede ved min Krog og med dæmpet Stemme sagde: «Tror De, at De vil kunne kjende mig igjen,

naar jeg næste Gang har den Fornøielse at træffe Dem»?

Det Smil, hvormed han ledsagede dette Spørgsmaal, var saa venligt og godmodigt og anslog tillige saa mægtigt min humoristiske Sans, at jeg umuligt kunde blive vred over denne lille Tilrettevisning for min vedholdende Stirren, der altsaa ikke var gaaet saa upaaagtet hen, som jeg havde troet. Rødmende og forvirret bøiede jeg mig over mit Strikketøi og vidste ikke, hvad jeg skulde svare.

Han trak en Stol hen ved Siden af mig og vedblev: «Nei, De maa ikke blive vred over min dristige Spøg. — — Sig mig, er det af frit Valg og Tilbøielighed, at De indtager Cendrillon's beskedne Plads, eller er den bleven Dem anvist»?

Jeg havde altfor mange Gange hørt Eventyret om lille Askepot til, at jeg ikke strax skulde kunne opfatte denne Hentydning, og jeg skyndte mig at forsikre, at jeg havde valgt denne Krog til min Yndlingsplads, og at den især i Tusmørket eiede en uimodstaaelig Tiltrækningskraft for mig.

«Men hvis nu Prinsen kom, — den rette mener jeg, — han, der eier Guldskoen, som passer? De husker nok: «Hug en Hæl og klip en Taa, jeg kjender den, der kan faa Guldskoen paa»! Vilde De da ikke forlade Deres Asyl»?

«Jeg tror, De fortæller Aagot Eventyr», udbrød Emma og reiste sig hastigt fra Pianofortet. «Jeg vil

virkelig ikke uleilige mig med at spille for døve Øren», tilføiede hun med en fremtvungen Latter.

Han sprang ligesom uvilkaarligt op fra Stolen, men inden han endnu havde ladet Ord ledsage det lidt ironiske Smil, som spillede om hans Mund, aabnedes Døren for Grosserer Bakke, der, som han sagde, kom for at benytte sin Frihed og bade sig i Glansen af Emmas skjønne Øine, da hans «bedre Halvdel» og Susanna tilbragte Aftenen i «Udvælgelsen». Det forekom mig imidlertid, at han kun ufuldkomment opnaaede Hensigten af sit Komme; thi Emma lod nu sine sorte Øines Straaler spille saa udelukkende paa Falk, at Grossereren kom til at sidde fuldstændigt i Skyggen, hvilket maaske var Grunden til, at han, trods Tante Emmas energiske Anstrengelser for at holde ham i godt Humør, øiensynligt blev mere og mere forstemt, medens Emma og Falk, svagt understøttede af Helma, toge Konversationens Tøiler i deres øvede og sikre Hænder.

Kritik over Bøger, som jeg ikke havde læst, men hvor jeg med Forundring hørte, at Forfatterens Person og private Liv skaanselsløst blev trukket med ind i Bedømmelsen af hans Værker, — Kritik over Theaterstykker, som jeg ikke havde seet, men hvor Skuespillernes og fornemlig Skuespillerindernes Spil, Toilette og Udseende i den Grad bleve sammenblandede, at jeg ikke vidste, hvad var hvad, — Kritik over Venner og Bekjendte, hvis svage og latterlige Sider ubarmhjertigt fremhævedes paa en Maade, der maaske kunde være meget vittig, men ikke destomindre gik aldeles tabt for

mig, da Pointet i Historien i Almindelighed blot blev antydet ved veltalende Øiekast og halve Hentydninger, — Kritik over alt, kun ingen — Selvkritik, dette var Hovedindholdet af denne Aftens Underholdning, hvorved jeg, som min Tante senere udtrykte sig, sad som det femte Hjul til en Vogn.

Efter Aftensbordet, — hvor min Onkel dannede et passende Pendant til mig, hvad Taushed og Ikkebegribelse af alle forefaldende Samtaleemner angik, — trak jeg mig tilbage til et lidet Kabinet ved Siden af Dagligstuen, satte mig hen til Vinduet og stirrede be klemt op imod den stjernebesaaede Himmel, idet jeg stak mit Hoved ind mellem de høirøde Damaskes Gardiner, der vare trukne helt for. Mine Tanker dvælede afvexlende ved Fader og Morgendagens store Begivenhed, Ballet hos Mørck's, som jeg, jo mere Tiden nærmede sig, saa imøde med en Blanding af Glæde og Frygt.

«Det vilde være mig særdeles behageligt, om det blev mig forundt at kaste et Blik bag Kulisserne», sagde en Stemme, hvis sonore Klang allerede lød bekjendt i mit Øre, medens Falks Haand samtidigt trak Gardinet lidt til Side. «Jeg frygter for, at Hovedstadslivet ikke behager Dem synderligt», tilføiede han med et deltagende Blik paa mit alvorlige Ansigt. «Sig mig, — hvorledes har De tilbragt Tiden, siden De kom hertil? Har De været i Theatret? — Paa Bal da? — Hellerikke! Men hvad i al Verden har De da taget Dem for»?

«Vi have aflagt en Mængde Visiter, og i Morgen» — og mit Ansigt opklaredes uvilkaarligt,. — «skal jeg paa Bal».

«Og De holder af at danse, det kan jeg se paa Dem».

«O ja, men — — jeg ved ikke rigtig, om jeg kan».

«Kan! Tør jeg virkelig tro mine Øren? Existerer der i vore civiliserede Tider en ung Dame, som ikke forstaar Terpsichores ædle Kunst til Fuldkommenhed»?

«Jeg har ikke danset, siden jeg var Barn», sagde jeg, idet jeg halv bekymret gjenkaldte mig det høist ufuldstændige Dansekursus, der var bleven mig til Del, da Sorenskriverens gifte Datter for et Par Aar siden tilbragte nogle Sommermaaneder i sit fordums Hjem og medbragte sine fem Børn, som alle havde gaaet paa Danseskole om Vinteren.

««Siden jeg var Barn»», gjentog han med et undertrykt Smil. «Og mellem den Tid og nu ligger der et saa uhyre Tidsrum, at De naturligvis ganske har glemt hin barnlige Tidsfordriv»?

«O nei», udbrød jeg leende, «jeg husker det nok, og desuden har jeg øvet mig lidt op igjen, før jeg reiste».

«Og tør jeg vide, hvem der nu nød det lykkelige Privilegium at være Deres Lærer i Dans».

«Det var — — det var — — ja, Gunnar vilde sletikke danse med mig, og saa valsede Jomfru Tronnæs

og jeg undertiden lidt i Tusmørket, naar vi kunde faa Fader til at spille en af sine gamle Danse fra Studenterdagene».

«Hvilken Bængel bemeldte Gunnar maa have været», sagde han og for med Haanden over Ansigtet, ligesom han med Magt vilde forjage det Latterudbrud, der lurede om den udtryksfulde Mund. «Nei, forsvar ham ikke! Da faar jeg blot endnu slettere Tanker om ham».

I samme Øieblik lød en jublende Dansemelodi ind til os, — Emma havde nemlig spillet under hele vor Samtale, — og han fortsatte nu meget alvorligt: «Hvad mener De, om vi to øvede os lidt herinde»? Han trak Døren halvt til, og inden jeg endnu havde faaet Tid til at fremføre et Afslag, — som jeg desuden slet ikke følte den ringeste Tilbøielighed til, — svævede jeg, støttet paa hans stærke Arm, sikkert og lydløst hen over det teppebelagte Gulv, medens jeg i Stilhed anstillede en Sammenligning mellem ham og Jomfru Tronnæs, der ingenlunde faldt ud til den sidstnævntes Fordel.

«Er det ikke morsomt», spurgte jeg endelig og saa op i det smilende Ansigt, som saa venligt skuede ned paa mig.

«Jo, det er overmaade morsomt», svarede han smaaleende. «Jeg forsikrer Dem, jeg har aldrig før valset med større Fornøielse».

«Aa nei, det kan De ikke mene. De, som saa ofte er paa et rigtigt Bal, kan ikke — —».

«Men Aagot! Falk! Hvad bestille I herinde? De maa virkelig tillade mig at sige Dem, Falk, at De misbruger Aagots taabelige Uvidenhed med Hensyn til alt, hvad den gode Tone fordrer»; og Tante Emmas hævede Stemme og forhøiede Rødme viste, at hun i dette Øiebik selv glemte at tage tilbørligt Hensyn til den tyranniske Magt, hvis Fordringer hun bebreidede os at have tilsidesat.

«Og De, Frue, maa tillade mig at sige Dem, at jeg i Frøken Dahl har gjort Bekjendtskab med en Dame, for hvem jeg i Anerkjendelse af hendes rene Kvindelighed og henrivende Naturlighed bøier mig i dyb Ærbødighed og Beundring. Her behøves ingen tillært, udenpaaklistret, god Tone, min bedste Fru Sommer! Det er os andre, der trænge til at lære af hende; men hvis her er begaaet nogetsomhelst Anstød mod det passende, da er Feilen ene og alene paa min Side. Og hermed, tænker jeg, vi ville lade Sagen hvile. Frøken Emma, — jeg haaber, De giver os endnu et Stykke«, tilføiede han i en Tone, som ikke taalte nogen Modsigelse.

Og dette var den foregaaende Aftens store Forseelse, hvis Slutningsscene spilledes oppe paa mit Værelse, hvor Tante i en lang Formaningstale foreholdt mig det høist upassende, ubesindige, utilgivelige og ukvindelige i min Opførsel, indtil jeg hulkende kastede mig om hendes Hals med ivrige Forsikringer om, at jeg aldrig mere vilde danse med noget Menneske i Enrum.

«Ja, græd nu bare ikke saa», sagde hun noget formildet. «Ser Du, — det var jo ikke saa slemt, hvis det f. Ex. havde været Bakke eller en anden Herre af vore Bekjendte; men med Falk er det en ganske anden Sag. Jeg vil ligesaa godt betro Dig en Familiehemmelighed, min kjære Aagot, men Du maa love mig, at Du ikke vil røbe den for noget Menneske. Emma og Falk ere saa godt som hemmeligt forlovede, ja jeg tror nok, jeg tør sige, at de ere ganske paa det rene med hinanden, og Slægt og Venner betragte Partiet som en fait accompli. Tænk Dig nu, hvad hendes Følelser maatte være, da hun blev Vidne til dit Koketteri ligeoverfor ham. — Jo, Barn, Du var koket! Det nytter ikke at modsige den Ting. Jeg maa vel sagtens kunne bedømme, hvad Koketteri vil sige, der selv — —». Hun brød pludselig af og sendte mig et af disse lurende Øiekast, som jeg nu begyndte at kjende og instinktsmæssigt vige tilbage for.

«Men hvorfor dansede Falk med mig, naar han vidste, at han bedrøvede Emma derved»? spurgte jeg frygtsomt.

«Aa, saaledes ere Mændene. De elske En og le og fjase med en anden; men det forstaar Du Dig ikke paa». Og hun forlod mig med et vredt Blik og et koldt Godnat.

Og da jeg nu hin forventningsfulde Aften sad der i min lille Hybel og grublede over alt dette, medens mit Blik hvilede paa de hvide Vandlilier, som smykkede min Kjole, kunde jeg ikke lade være at tænke, at de

passede bedst ude i den klare, blaa Fjeldsø, hvor de laa saa stille og drømmende, upaaagtet og ubeundret, men stadig skuende opad i stum Tilbedelse, indtil de visnede og sank i den vaade Grav, der fik al sin Farve og Glans fra den Himmel, som hvælvede sig over den. «Og det gaar ligedan med mig», tænkte jeg. «Jeg passer ikke her. I Morgen vil jeg skrive til Fa'r og bede ham sende Ole ind efter mig».

Denne Beslutning blev aldrig bragt i Udførelse.

«Vognen er kommet»! Dette var den Tryllefornmlar, der aabnede Rækken af de Begivenheder, som, i og for sig ubetydelige, dog havde Magt til i Løbet af nogle faa, hurtigt henilende Timer at vende op og ned paa mit hele Tankesæt, da jeg, der ved min Indtrædelse i Balsalen neppe vovede at hæve mine Øine fra Gulvet, snart saa den ene Herre efter den anden blive presenteret for mig, medens jeg ganske fortumlet rakte min Balbog fra Haand til Haand for at faa optegnet de Danse, man saa begjærligt stræbte at sikre sig. Rimeligvis vilde ikke et Menneske have lagt Mærke til den lille, blege Pige, som, omgivet af en Mur af staaende, unge Damer, der alle befandt sig i en umærkeligt glidende Bevægelse for at trænge sig frem, den ene foran den anden, sad skjult i et Hjørne af Salen, hvis ikke Falk havde udspeidet mig i min Krog, hvor han snart fandt hen for, som han sagde, at sikre sig den første Vals. Jeg havde tidligere hørt Emma ytre, at hun rimeligvis vilde komme til at aabne Ballet, da Generalen altid pleiede at anmode Falk om at paa-

tage sig denne Pligt. Desuden vidste jeg jo, at hun ansaa denne første Vals som sin Rettighed par excellence, og jeg kunde derfor ikke tilbageholde et: «Men Emma da»? idet jeg nølende og uvis rakte ham Haanden.

«Emma», gjentog han spørgende, «Emma? Hvad mener De? Jeg forstaar Dem ikke».

«Jeg mente, — — jeg troede, — —» stammede jeg og holdt rødmende inde ved Tanken om den Indiskretion, jeg stod i Begreb med at gjøre mig skyldig i.

«Skulle vi ikke være enige om at lægge Emma og al hendes Gjøren og Laden paa Hylden, idetmindste for i Aften? — — Ved De vel, at jeg er ganske spændt paa, hvorledes Deres Debut vil løbe af? Føler De nu ogsaa tilstrækkeligt Øieblikkets Betydning? Ved De, at De staar ved et epokegjørende Afsnit i en ung Piges Liv»? Jeg svarede ikke, men saa forvirret og frygtsomt op i hans leende Øine, medens han lidt alvorligere tilføiede: «Jeg haaber, De tillader, at jeg i Egenskab af gammel Husven o.s.v. hos Profesor Sommer's tager den diplomatiske Styrelse af alt dette i mine Hænder»? Og Iværksættelsen af dette Forsæt, antager jeg, var Grunden til min vellykkede Indtrædelse i Selskabslivet.

Ja, i Sandhed, — det var en Nat, fuld af saa berusende Glæder, at de bragte mig til at glemme min Længsel efter Fader, Gunnar og alle de elskede, hjemlige Steder, hvor mine Tanker hidindtil saa ofte havde dvælet, og denne Nat efterfulgtes af mange andre, der

alle bragte mig til at drikke dybere og dybere af det Bæger, som Verden rækker sine Børn for at bringe dem til at glemme, hvor smaa dens Glæder og Sorger en Gang ville forekomme os, naar vi skue det hele i Forklarelsens Lys.

Aftenens eneste Skyggeside var, at Emma modtog mig med kolde, afvisende Ord og mørke Miner, hver Gang jeg nærmede mig til hende, hvorfor jeg ogsaa langt foretrak Helmas halvt raillerende og halvt imødekommende Bemærkninger, der maaske bragte mig til at se enkelte Ting og Personer i et mindre illusorisk Lys, end det ellers vilde have været Tilfælde, medens de vakte min slumrende, humoristiske Sans til fuld Bevidsthed.

Luther har sagt: «Tanzet wie Kinder, und auch ich tanze mit»; men hvis den Tanke, som gaar igjennem disse Linier, skulde være Kilden, hvorfra vore Balglæder fik sit Udspring, da frygter jeg for, at vor Tids unge Damer og Herrer ligesaa gjerne kunde afskaffe al Dans med det samme, og maaske vilde der, naar alt kommer til alt, ikke være meget tabt derved. Naar jeg nu kaster et Tilbageblik paa hin Aften og de Stemninger, som gjennemstrømmede mig, da jeg atter befandt mig paa mit Værelse, ser jeg vel, at der var megen Barnlighed i den naive Overraskelse og glade Tilfredsstillelse, hvormed jeg mødte den Hyldest, som blev mig til Del, men jeg ser ogsaa, at Spiren til Forfængelighed, Jeg'ets Opelskning og den udprægede

Egoisme, der saa ofte er Ungdommens Særkjende, allerede var kaldt til Live og snart voxede frodigt frem.

Baldragten var aflagt; jeg havde begivet mig til Ro og slukket Lyset; men det ene straalende Billede efter det andet trængte sig frem i min Erindring og jagede Søvnen paa Flugt. Da dukkede pludselig den Tanke frem hos mig, at jeg for første Gang havde glemt, førend jeg gik til Sengs, at henvende min Tak og Bøn til ham, der holder Lykke og Ulykke, Glæde og Sorg i sin almægtige Haand. Jeg skyndte mig atter at tænde Lyset og greb efter en af de faa Bøger, som jeg havde bragt med fra Hjemmet, og som jeg altid havde liggende paa det lille Bord ved Siden af Sengen. Mit Øie faldt paa følgende Ord:

»Et Suk igjennem Verden gaar,
Ei Verden selv det Suk forstaar,
Som klager fra dens Hjerte.
Hvor høit den ler og larmer, dog
Der bor i Hjertets dybe Krog
En svar, en lønlig Smerte«.

»Hvor besynderligt«, tænkte jeg og gjentog underligt greben og grundende de tre sidste Linier. »Kan dette virkelig være Sandhed? Og skulde al den Glæde og Lykke, jeg i denne Nat har seet udfolde sig omkring mig, kun være et Skin, et Bedrag? O nei, jeg vil ikke tro det! Og Et er jeg ialfald ganske vis paa: At jeg er saa glad, saa glad, at jeg næsten ikke kan ligge stille i Sengen, og hvis jeg blot havde Fa'r og Gunnar her, da vilde jeg være fuldkommen lykkelig; og

Fa'r kommer jo om nogle faa Maaneder, og maaske tager han Gunnar med, naar jeg beder ham meget derom. Den kjære Gunnar! Han vilde rigtignok undret sig, hvis han havde seet mig paa Ballet i Nat«.

Og nu vendte atter de gjøglende Minder tilbage, indtil jeg endelig foldede Hænderne og indesluttede alle mine Ønsker og Forhaabninger i den Kristenhedens fælles Bøn, som Fader havde lært mine Barnelæber at fremstamme, saa snart Tanken kunde følge Ordenes Betydning.

Jeg vil just ikke paastaa, at Livet forekom mig fuldt saa rosenfarvet, da jeg den næste Dag Time efter Time maatte høre paa Tantes halvt spydige, halvt vrede Bemærkninger om min Andel i den foregaaende Aftens Begivenheder og hendes vidtløftige Forklaringer om, at jeg ikke maatte tænke mig Muligheden af, at «dette» vilde vedvare, da det blot var det pikante ved min landlige Uvidenhed, for ikke at sige Bornerthed, som for en kort Tid kunde tildrage mig en Smule Opmærksomhed, at man i Grunden lo af mig og havde mig til Bedste, naar man vendte mig Ryggen osv. osv.

Emma havde — jeg var nær ved at tænke heldigvis — sin nervøse Hovedpine og blev derfor paa sit Værelse hele Formiddagen; men da hun efter Middagsbordet foretrak at ligge paa Sofaen i Dagligstuen, lod hun en saadan Regn af Sarkasmer strømme ned over mig, at jeg med Glæde modtog Helmas Forslag om at gaa en Tur i Tusmørket. Dog heller ikke dette medførte nogen Lettelse for mit betyngede Sind; thi neppe

vare vi komne et lidet Stykke udover Landeveien, før ogsaa hun i en meget alvorlig Tone begyndte at foreholde mig, at der ganske vist var mangt og meget i min Opførsel, som nødvendigvis maatte forandres, at det ikke gik an at modtage en Opfordring til Dans med et Ansigt, der straalede af »Henrykkelse og tosset Taknemlighed«, som hun udtrykte sig. »Og da Løitnant Hammer sagde, at han var aldeles utrøstelig, fordi Du ikke havde en eneste Dans tilovers for ham, hørte jeg med mine egne Øren, at Du svarede: »Aa, men det maa De ikke være! Jeg vil saa gjerne valse med Dem en anden Gang«. Du kan da nok begribe, at han ikke mente et Ord af, hvad han sagde, og at han i næste Minut gjentog den samme Frase for en anden Dame«.

»Ja, men han saa ganske ulykkelig ud, Helma. Og hvorfor skulde han sige, at han var utrøstelig, — aldeles utrøstelig sagde han, — naar han ikke mente det« ? —

«Uf, Aagot, — naar Du opfatter Sagen saa dumt og barnagtigt, da opgiver jeg Dig virkelig ganske. At tale til Dig om alt dette kjeder og trætter mig i en ubeskrivelig Grad; men jeg fandt, at det dog var et Forsøg værdt, om muligt at modarbeide de ravgale Indtryk, som Mammas urimelige Snak maa bibringe Dig; men jeg mærker, det er, som alt andet i Livet, spildt Umage«.

»Nei, jeg forsikrer Dig, kjære Helma, jeg vil med sand Taknemlighed — —«.

«Aa, Nonsens», afbrød hun mig, «Du vil om nogle Uger rimeligvis være akkurat som alle de andre, saa jeg kan gjerne spare mig den Uleilighed at tage mig af din Opdragelse». Og hun iagttog nu en tvær Taushed, indtil vi atter stode ved Porten.

Da jeg, efterat jeg havde taget Reisetøiet af, nærmede mig Dagligstuedøren, stansede jeg ved Lyden af fremmede, talende Stemmer, hvoriblandt Tante Judith's hævede sig med skarp Tydelighed. «O, nu fortæller bestemt Tante Emma hende om alle mine Dumheder», tænkte jeg. «Gid her dog var et Sted, hvor jeg kunde ty hen og faa Lov at sidde i Ro, uden at mødes af uvenlige Ord eller Blikke». Og Billedet af en ludende, hvidhaaret Skikkelse, hvis Tilværelse jeg hidindtil næsten havde glemt, naar jeg ikke netop saa ham ved Maaltiderne, — hvor han desuden ofte ikke var nærværende, — fremstillede sig pludselig i min Erindring og drog mig uimodstaaeligt hen til den lille, støvede Hybel, hvor jeg vidste, Professoren var at finde. Da min gjentagne Banken ikke tildrog sig hans Opmærksomhed, aabnede jeg frygtsomt Døren og traadte ind.

«Jeg kan ikke komme ind i Aften, Natalie», sagde han og gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden, uden at se op fra sit Arbeide. «Jeg befinder mig netop ved et saa overordentlig interessant Punkt, at jeg umuligt kan rive mig løs. Bring mig en Kop The, en Kop stærk The, og afbryd mig saa ikke mere».

Altsaa ogsaa her var jeg tilovers. Jeg holdt

Hænderne for Ansigtet og stræbte forgjæves at tilbageholde min Hulken.

«Men hvad er dette», udbrød han forbauset og kom hurtigt henimod mig. «Frøken Dahl! Aagot! Hvad er der hændet? Har min Kone — — har nogen gjort Dem Fortræd, kjære Barn? Kom og sæt Dem og fortæl mig, hvad det er». Og han skubbede ivrigt en hel Dynge Papirer ned fra en nærstaaende Lænestol for at skaffe mig Plads. «Nu» vedblev han godmodigt, «betro mig nu Deres Sorg. — — Jo vist kan De sige mig det. — — De mangler maaske Penge til en ny Balkjole eller noget lignende af det, som en ung Pige anser for saa uundværligt»?

Jeg havde allerede flere Gange havt Anledning til at høre Emma sige, at det eneste, der kunde bevæge hende til at vove sig ind i «den gamle, smudsige Rede», hvor hendes Fader henlevede sine Dage og Nætter, var, naar hun behøvede flere Penge, end min Tante kunde skaffe tilveie, og medens et Smil uvilkaarligt fløi over mit Ansigt, skyndte jeg mig at forsikre, at jeg sletikke trængte til Bistand i den Retning.

«Nu, det er vel», sagde han med et lettende Suk; «thi, sandt at sige, eier jeg ikke en Skilling. Min Kone fik alt, da hun var herinde i Formiddag. Jeg hører, hun finder det nødvendigt at give et Bal i Anledning af Deres Ankomst, og da vor Bolig og vort hele daglige Arrangement egentlig ikke er egnet for større Festligheder, medfører en saadan Aften altid en utrolig Mængde Udgifter; men min Kone siger, det

maa til en Gang imellem. Det forekommer mig rigtignok, at «denne Gang imellem» indtræffer overmaade ofte her hos os», tilføiede han med en eftertænksom Mine; «men jeg erindrer formodentlig feil, kan jeg tænke. Min Kone siger ialfald, at jeg husker ikke fra Næse til Mund».

«O, Onkel, jeg bryder mig ikke det mindste om noget Bal, naar I blot ville holde lidt af mig», hviskede jeg, idet Taarerne atter brøde frem.

«Det er alligevel saaledes, som jeg troede. Man har gjort Dem Fortræd, og nu tyr De til den gamle Onkel for at søge Trøst. Ja, Gud velsigne Dem, Barn, naar jeg nu bare vidste, hvad jeg skulde gribe til for at opmuntre Dem lidt? De skulde vel ikke have Lyst til at høre mig forelæse nogle Stykker af mit — —? Aa nei, det duer ikke, men maaske har jeg en eller anden Bog, som De kunde more Dem ved at gjennemblade? Kom, saa ville vi se efter i Bogskabet.— «Aarsagerne til den franske Revolution»? «Reformationens Historie»? — Heller en anden Gang; ja, det kan jeg næsten tænke mig. — «Herder, Kant, Schlegel, Jean Paul»; — aa nei, det er bare Filosofi altsammen, og jeg ved, det pleier ikke at være de unge Damers Yndlingsstudium. Homer's «Ilias«? Ja, De forstaar vel neppe Græsk»? Og han saa paa mig med en haabløs Mine.

Jeg bad, at han ikke længer maatte lade mig optage hans Tid, men heller tillade mig selv at gjennemsøge Bogskabet, medens han fortsatte sit afbrudte Ar-

beide, et Arrangement, som han med stor Beredvillighed gik ind paa, og snart hørte jeg den kradsende Lyd af hans Pen, medens jeg i dyb Taushed gjennemstøvede den ene Hylde efter den anden, indtil jeg endelig øverst oppe, under nogle gamle, henlagte Papirer fandt et Hefte af Davids Salmer i Originalsproget med hosføiet Oversættelse. Jeg ved ikke, hvorledes de havde forvildet sig derhen, hvor de rimeligvis havde ligget i lang, lang Tid; jeg ved kun, at jeg i min daværende Sindsstemning hilsede dem som kjære, gamle og velkjendte Venner, der mere end en Gang havde frembudt rigt Stof til Samtale og Betragtninger for Fader og mig. Jeg skyndte mig hen til min Plads og fordybede mig saa ganske i min nyfundne Skat, at jeg glemte baade Tid og Sted, medens den kongelige Sangers Ord gjenløde for min Sjæls Øre og fortolkede mig snart al den glade, jublende Lov og Tak, som fylder Menneskehjertet ved Tanken om Gud og al hans ufortjente Naade, snart al den angstfulde, gribende Sorg og Klage, Frygt og Bævén, som Følelsen af Guds retfærdige Vrede fremkalder i det forsagende Sind.

«Maa jeg spørge, hvilken Forfatter det er, der i saa høi Grad formaar at fængsle Deres Opmærksomhed» ?

Disse Ord kaldte mig endelig tilbage til Virkeligheden, og jeg rakte ham stiltiende min Bog.

«Davids Salmer? — Davids Salmer? — Har De fundet denne Bog her? Jeg vidste sandelig ikke, at jeg var i Besiddelse af den. Er den godt skrevet? De

smiler saa sikkert og overbevisende. Maaske vil De være saa venlig at læse et Par af dem for mig, saa vil jeg imidlertid hvile mine Øine lidt»?

Jeg pleiede ofte og gjerne at læse for Fader og fulgte ogsaa nu villigt denne Opfordring, der, som det forekom mig, gav Situationen et vist hjemligt Præg.

«Ja», udbrød han, da jeg, efterat jeg ret con amore havde forelæst flere af mine Yndlingssalmer, endelig saa op i forventningsfuld Taushed, «det er i Sandhed storslagne Billeder, Forfatteren der opruller for os, mægtige, storslagne, talende Billeder! Jeg har her», vedblev han og lagde Haanden paa sit Manuskript, «forsøgt at fremstille og anskueliggjøre den mystiske Forbindelse, som gaar gjennem Universet og sammenknytter Verdener paa Verdener, Tid og Rum, Legeme og Aand til en eneste, stor Enhed. Jeg har anvendt min Ungdom og Manddom paa Fuldførelsen af dette Værk og haaber snart at staa ved Maalet; og dog synes det mig i dette Øieblik, at de faa Blade, De nyligt har forelæst mig, indeholde en bedre Løsning af dette Problem end alle mine tætskrevne Sider tilsammen».

«Maa jeg læse endnu en Salme for Dem, Onkel»?

«Tak, Tak, ikke i Aften; men hvis De undertiden vil komme herind en Times Tid og da fortsætte vor Læsning, vil det være mig meget behageligt. Deres Stemme er dæmpet og blid. Den bringer mig Minder fra Barndomsaarene, naar jeg som liden Gut laa henslængt i Græsset og lyttede til den sagte henrislende Bæk, medens Tanken byggede Luftkasteller, der naaede

meget høiere end de stolte Kroner, som vuggede sine Grene over mig. — — Ak ja, det er længe siden, det; meget, meget længe siden! — — Godnat, kjære Barn, og Tak skal De have»!

Og efter denne Dag blev det en Vedtægt, at jeg et Par Gange om Ugen tilbragte nogle Timer inde hos Professoren. Davids Salmer vare og bleve hans Yndlingslecture; men undertiden medbragte jeg ogsaa mit nye Testamente, hvor i Særdeleshed Paulus's Breve kaldte al den Enthusiasme og næsten barnlige Beundring til Live, som i Grunden ulmede i den gamle Mands Indre under den tilsyneladende Ro, der var udbredt over hans ydre Fremtræden.

Blandt det mangt og meget, man kan have Anledning til at forundre sig over, naar man begynder at betragte Livet med reflekterende Blikke, hører ogsaa det besynderlige Sofisteri, som en stor Del Mennesker vise sig i Besiddelse af, naar det gjælder at bibringe sig selv og andre Overbevisningen om, at den Lyst eller Beskjæftigelse, som man foretrækker for enhver anden og af den egoistiske Bevæggrund hengiver sig til med al den Energi, man er i Besiddelse af, ikke udføres af Tilbøielighed og Interesse for Sagen, men af streng Pligtfølelse; og naar man saa gaar lidt dybere i Tingen, finder man som oftest, at denne saa ivrigt paaberaabte Pligtfølelse netop burde ligge i den aldeles modsatte Retning.

Et dæmrende Begreb om Sandheden heraf dukkede for første Gang frem hos mig, da der i de nærmest

paafølgende Dage blev vendt op og ned paa næsten ethvert Værelse i den Etage, vi beboede, for — som det saa ud for mine ukyndige Øine, — at omskabe det hele til akkurat det modsatte af, hvad det oprindeligt var bestemt til; og da endelig alt var arrangeret for Aftenens festlige Sammenkomst, og Husets samtlige Damer maatte ty ind i mit lille Lukaf for at klæde sig paa, var der mere af Martyrens Resignation end af den alle Hindringer overvindende Seierherres Triumf i den Mine, hvormed Tante udbrød: «Aa, jeg er mere end halvdød af Træthed! Hvis noget Menneske er en Slave af sine Pligter, da er det rigtignok mig; men hvad gjør ikke en kjærlig Moder for sine Børns Lykke? Gud give, det blot vilde føre til noget! Men Helmas Stivsind kan virkelig bringe en Helgens Taalmodighed til at briste. Hvad tager Du nu f. Ex. paa i Aften? Og Du, Aagot? Den lyseblaa Uldkjole; aa ja, den kan nok gaa an her hjemme. — — Se saa, nu har Natalie glemt at bringe herind mit «Poudre de riz». Aa, søde Aagot, spring ud i Kjøkkenet og bed hende give Dig det; og min Flaske med «Eau de purpurine»; den er her hellerikke».

Denne Aften gjorde jeg unegteligt «et Fremskridt i Kultur«, som Helma benævnede det. Jeg begyndte at føle mig lidt mere sikker i min Optræden og undgik lykkeligt de mange Skjær, som min overstrømmende Glæde og slet skjulte Overraskelse bragte mig til at strande paa, da jeg med Et saa Faders lille Aagot forvandlet til en søgt og beundret Hovedstadsdame.

Ogsaa denne Gang bankede mit Hjerte med fordoblede Slag, medens den halvt glade, halvt ængstelige Forventning, der som et kronisk Onde gaar gjennem Slægterne under Navn af «Balfeber», bragte en uvant Rødme i mine Kinder og gav mine Øine forhøiet Glans; ogsaa denne Gang spredte det straalende Lyshav, Musikens Toner, de smagfulde Toiletter og de med Blomster rigt dekorerede Værelser et tryllende Skjær over Aftenens Stemning; men de forskjellige Andendags-Bemærkninger, som mit første Bal havde indbragt mig, begyndte nu at øve sin Virkning og lærte mig at neddæmpe Ytringerne af den naive Henrykkelse, som jeg vistnok tidligere havde ladet fremtræde med, hvad en Franskmand maaske skaanende vilde have givet Benævnelsen: Enfantillage.

At Falk næsten uafladeligt var i min Nærhed, bidrog ogsaa sit til at give mig en Følelse af rolig Tryghed; thi han forstod paa en ligesaa ærbødig som venlig Maade at iklæde sine veiledende Bemærkninger en saa behagelig Form, at man sletikke anede, man havde modtaget et Raad, førend det lod sig mærke i de heldige Virkninger, det medførte. Hertil kom ogsaa, at jeg med de besynderlige Anskuelser om Alder, som unge Piger ofte vise sig at være i Besiddelse af, betragtede ham som saa gammel i Sammenligning med mig, at jeg fra første Stund kom til at bøie mig i et Slags frivillig Underkastelse ligeoverfor hans overlegne Erfaring og Verdenskundskab. Efter min Tantes Opfordring havde han aabnet Ballet med Emma, men

senere saa jeg med stille Forundring, at han øiensynligt søgte at undgaa hende, indtil hun, der naturligvis den hele Tid var omringet af Herrer, som kappedes om at sikre sig en Dans med Festens Dronning, kom hen til ham og mindede ham om deres Aftale, at hun skulde holde Kotillonen fri til ham.

»Det vil være mig en sand Fornøielse«, sagde han med et forbindtligt Buk, »saa meget mere, som denne Udmærkelse kommer til mig i Form af en Overraskelse, da jeg ikke kan erindre, at vi have truffet nogen Aftale i saa Henseende«.

»Det lader til, at De er bleven meget glemsom i den sidste Tid, Falk. De glemmer — — alt«! Og hun saa paa ham med et underligt, søgende Blik, hvis Betydning jeg ikke formaaede at klargjøre mig.

Et let Udtryk af Haan gled skjæmmende hen over hans smukke Træk, da han svarede: »Og tror De da ikke, at vi, naar alt kommer til alt, begge ville være bedst tjent med at udslette det sidste Aar af vor Erindringsliste? — — Se, der kommer Champagnen! Lad den være vor Lethe, hvori vi drukne alle Fortidens Minder. — — En Skaal for Fremtidens Haab«!

Hun blev saa bleg som den hvide Kamelia, der smykkede hendes sorte Haar, men i næste Øieblik farvede en mørk Vredesrødme hendes Kinder, og hun forlod ham med et lynende Øiekast, som han besvarede med et ligesaa udfordrende Blik.

Enhver, der kort efter saa hende le og spøge med Grosserer Bakke, medens han atter og atter hjalp hende

at lukke et gjenstridigt Armbaand, som uafladeligt vilde gaa op igjen, kunde neppe faa Indtryk af, at en overvældende Sindsbevægelse nyligt havde jaget Blodet fra hendes Kinder, og min Forbauselse steg, da Kotillonen kom, og hun og Falk med smilende Miner og let henkastede, spøgende Ord søgte hen til deres Pladse, hvor de snart vare fordybede i den mest belivede Konversation, hvortil Emmas sprudlende Latter dannede Akkompagnementet.

Da jeg havde hørt Tante Judith's Udtalelser imod Dans, overraskede det mig i høi Grad at se hende og Susanna blandt de først ankomne Gjæster; men den sidste tilhviskede mig strax en leende Forsikring om, at hun var »saa uhyre glad«, fordi Tante Emma havde givet sit Bal Navn af Soirée, da Dansen paa Grund af det indskrænkede Rum skulde komme som noget ganske tilfældigt, og Tante Judith's Skrupler vare derved saa vidt beroligede, at hun endogsaa havde bestemt sig til selv at overvære Festen, men det skeede rigtignok med en Mine, der tydeligt nok sagde: »Jeg er her; men læg vel Mærke til, det sker under Protest. Jeg misbilliger, fordømmer og protesterer mod det hele, syndige Uvæsen fra først til sidst, og jeg haaber, enhver kan se det paa mig».

»Jeg beklager, at jeg hellerikke i Aften har havt Anledning til at forestille Dig min Josef«, sagde hun, da hun ved Afskeden rakte mig de yderste Fingerspidser af sin behanskede Haand. »Han tilbringer Natten hos en syg Ven, og ingen Overtalelser kunde bringe

ham til at afstaa fra dette ædle Forsæt«. Og hun hævede med et beundrende Blik Øinene op imod Lysekronen, medens hun lod Tankerne dvæle hos den fraværende Søn. »Jeg har tænkt mig, at han maaske kunde være Dig en Støtte og hjælpe til at drage Dig ud af den Malstrøm, hvori jeg allerede ser Dig hvirvle om. Jeg maa tilstaa, det forundrer mig, at din Fader tillader dette, Aagot. Det være langt fra mig, at fordriste mig til at komme med nogen Kritik over din agtede Faders Handlemaade; jeg siger blot: Det forundrer mig høiligt, at han kan tillade dette». Og hermed forlod hun mig.

Ballet var endt. Jeg havde allerede begivet mig til Ro og befandt mig i en Mellemtilstand af Søvn og Vaagen, da jeg pludselig kaldtes tilbage til fuld Bevidsthed ved Lyden af en voldsom, næsten skrigende Hulken i næste Værelse. Jeg sprang forskrækket ud af Sengen og ilede henimod Døren, men stansede uvilkaarligt ved Lyden af Tante Emmas Stemme.

»Drik lidt Vand, min søde Pige, drik lidt Vand», sagde hun i en beroligende Tone. »Min egen Ven, hvor kan Du dog tage dette saa ufornuftigt? Tro mig, alt kan endnu blive godt. Hold bare gode Miner, saa ingen mærker noget. Jeg kjender Mændene, og jeg er vis paa, at dette blot er en Flyvegrille, der vil forsvinde ligesaa hastigt, som den er kommet, og ialfald ved Du jo, at Du i værste Tilfælde snart vil kunne faa Revanche. Du behøver kun at give Hjelm lidt Opmuntring, saa frier han øieblikkeligt«.

»Uf, den ækle Hjelm, nævn ham bare ikke! Desuden — det er sletikke saa vist. Du tror altid, at enhver, der gjør Kur til mig, ogsaa skal staa færdig med et Tilbud; men nu ser Du, hvordan det gaar. Hvem kan have gjort mere iøinefaldende Kur til mig end Falk? Jeg var saa vis paa ham, at jeg allerede i Tankerne saa mig som Eierinde af Godset, Formuen og hele Herligheden; og nu kommer denne lille, tossede, ubetydelige, flaue — —«.

»Hys«, afbrød Helma hende, »kunde Du ikke i Betragtning af, at her ogsaa bo andre Folk i Huset, skrige lidt mindre høit? Og tillad mig tillige at gjøre Dig opmærksom paa en liden Omstændighed, som, det lader til, Du har overseet: Hvis Falk har gjort iøinefaldende Kur til Dig, da har Du i langt høiere Grad gjort Kur til ham, og om dette end undertiden kan have smigret hans Forfængelighed, saa kan Du være ganske vis paa, at han ikke hører til det Slags Herrer, der lade sig fange paa den Maade. Og skulde Du ville paatvinge ham din Kjærlighed? Sandelig, — hvis jeg nogensinde kom til at elske en Mand, og jeg mærkede, at min Kjærlighed var bleven ham en Byrde, — — — jeg vilde skjule den, kvæle den, tilintetgjøre den; men aldrig skulde han ane Tilværelsen af en Hengivenhed, som han ikke ønskede at tilegne sig«.

En Række af hysteriske Skrig var Emmas eneste Svar, og da jeg instinktsmæssigt følte, at saavel min Hjælp som min Nærværelse vilde være lige uønsket derinde, skyndte jeg mig atter til Sengs.

Da vi den følgende Dag samledes ved det sildige Frokostbord, søgte jeg forgjæves at opdage det mindste Spor af Nattens Sindsbevægelser i min Kusines smukke Ansigt, og min frygtsomme Spørgen til hendes Befindende besvaredes med et kort og koldt: »Meget vel! Jeg havde et let Krampeanfald i Nat, men det kom blot af, at jeg havde danset for meget«.

Naar jeg nu skuer tilbage paa hine Dages vexlende Glæder, forekomme de mig som en længe gjemt og visnet Krans, hvis tørre Blade knuses og henveires ved den mindste Berørelse; men et Blad i Mindekransen staar endnu lige friskt og grønt og har maaske endog udfoldet sig med ny og rigere Duft, eftersom den sikrere Opfattelse og mere befæstede Smag, som alene den modnere Alder kan give, lidt efter lidt har faaet Anledning til at udvikle sig ved Læsning, Reiser og fornemlig ved den opdragende Virkning, som den daglige Omgang og Udvexling af Tanker med et aandrigt og ædelt Menneske nødvendigvis maa bibringe En.

Der havde et Par Gange været Tale om, at vi skulde i Theatret, men da Kunstnydelser just ikke hørte til de Ting, som Emma satte Pris paa, havde hun sørget for, at snart en, snart en anden Hindring havde stillet sig i Veien, indtil Falk tog Sagen i sine Hænder og saaledes ogsaa i dette Tilfælde blev den, der bragte mig Førstegrøden af, hvad jeg snart skulde komme til at foretrække for enhver anden Fornøielse.

Da han en Formiddag kom ind til os for at udbede sig, at Husets Damer vilde følge med ham i Theatret, hvor han havde taget en Loge for samme Aften, troede Emma, at hun havde Hovedpine, og var ganske vis paa, at hun vilde komme til »at kjede sig rædsomt ved at se det sentimentale, fortærskede Stykke« : »»Svend Dyrings Hus««; men da hun mærkede, at hendes Fraværelse ikke vilde gjøre nogen Forandring i den tagne Bestemmelse, besluttede hun omsider at følge med.

Ak, hvilken Aften! — Ogsaa nu sad jeg med bankende Hjerte og glødende Kinder, men ingen selviske Betragtninger om egen Succes traadte denne Gang hemmende frem for at hindre den udelte Nydelse af, hvad jeg havde i Vente. Hvad skjulte der sig bag dette Forhæng? Det var jo Billeder af Livet, af denne skjønne, herlige Verden, som jeg næsten sletikke kjendte, der her skulde fremstilles for mig. Og da Øieblikket kom, og jeg i en næsten høitidsfuld Stemning saa Teppet hæve sig og forsvinde, o, hvor langt overtraf da ikke Virkeligheden mine dristigste Forventninger. Dette var jo intet Billede; dét var Livet selv med al dets gribende Sandhed og halvt anede, halvt drømte Fylde af Lykke og Ulykke, Glæde og Sorg, higende Længsel og skuffet Haab.

Allerede da jeg hørte Regisses bløde, sitrende Stemme, der i al sin dæmpede Ro formaaede at trænge frem til Husets fjerneste Kroge, fremsige sit:

»Jeg er som den vilde, fremmede Fugl,
Som ingen i Verden vil kjende.
Jeg har ikke Ly, jeg har ikke Skjul,
Jeg har hverken Ven eller Frænde«!

da glemte jeg ganske, at dette var Kunst, og ønskede blot, at jeg kunde ilet ned til hende, slynget mine Arme om hendes Hals og bedet hende følge med hjem til Prestegaarden, hvor der fandtes et fredeligt, skjærmende Ly for alle ensomme, sorgfulde Hjerter:

Og da den simple og dog saa udtryksfulde Sang tonede i Ridderens Hal, grebes jeg sælsomt af den Understrøm af Liden, der som et bævende Suk skimtede frem mellem baade Ord og Melodi. »Hvad er dog Grunden til dette», tænkte jeg; »ogsaa her gjenfinder jeg denne halvt skjulte Klage midt i Glædens Tummel, og man ved ikke ret, enten det er Graad eller Latter, der skaffer sig Luft i de vemodsfyldte Toner.

»Fagre Ord stundom Hjertet glæde,
Fagre Ord volde tidt vi græde.
Fagre Ord«!

Hvorfor volde de kun stundom Glæde, men ofte Graad, som Sangeren siger? »Fagre Ord«? — — — Maaske var det saaledes i hine fjerne Dage; men skjuler der sig ogsaa nu Runer, som eie hemmelighedsfulde, koglende Kræfter, bag de fagre Ord, der møde os paa vor Vandring gjennem Livet«?

Saa længe Teppet var oppe, levede jeg saa ganske for og i Øieblikket, at jeg ikke kunde faa Tid til at anstille mine Betragtninger over, hvad jeg saa og hørte;

men neppe var Akten endt, før de uimodstaaeligt paatrængte sig mig og toge mine Tanker saa aldeles fangen, at jeg med et Udraab, som grænsede nær til et Skrig, for i Veiret, da Falk, der havde faaet sin Plads ved Siden af mig, paa sin venlige Maade sagde: »Jeg antager, De helst vil, at jeg ikke skal tale til Dem? De ser ud, som var De kommet lige fra »fairyland« og sletikke mere kunde komme til at føle Dem hjemme her hos os Jordbeboere, og jeg vil derfor lige saa godt strax lægge mine egne Ønsker og Tilbøieligheder til Side og lade mig nøie med at være det Skjold, der dækker Dem for alle forstyrrende Angreb og Bemærkninger«.

Jeg svarede med et taust og taknemligt Nik, og han lod Handlingen følge paa Ordene, idet han ufortøvet fordybede sig i en livlig Konversation med de øvrige Damer, som sade lige foran os paa første Bænk.

Og snart førtes jeg atter med uimodstaaelig Magt ind i den Hvirvel af nye og halvt uforklarlige Indtryk, som allerede havde øvet sin magiske Virkning paa mit let modtagelige Sind. Regisses blide, rene, af Kvindelighedens milde Duft beaandede Væsen fængslede mig fra første Stund med Sympathiens hemmelighedsfulde Baand; men ogsaa Ragnhild, denne stærke og dog saa svage Kvinde, der var saa stolt i sit vilde Had og dog saa ydmyg i sin glødende Lidenskab, ogsaa hun trak mig næsten mod min Villie med ind i den Tryllekreds, som havde omslynget hende, og lod mig ane den Sjæle-

kval, der kunde drive hende til at rive Kvindelighedens Segl af det blødende Hjertes Saar og lægge det ned for den Fod, som flyede for hende og hendes unge Kjærlighed.

Stakkels Ragnhild! Ja, vel kunde Du sige:

»Et er, jeg har saaret paa Tjørnene min Fod,
Et andet, at Verden mig gaar imod»!

Da vi efter endt Forestilling atter traadte ud af Theatret, skinnede Maanen klart og ligesom beroligende ned paa den mylrende Menneskestrøm, og jeg vendte mig uvilligt bort fra den kvalme, lukkede Vogn, der ventede os, og bad indstændigt, at jeg maatte faa Lov at gaa hjem. Uden at afvente min Tantes Indvilgelse, lukkede Falk Vogndøren, bød mig sin Arm, og vi gik hurtigt ned af Gaden.

»Jeg er saa glad, fordi Regisse er lykkelig«, udbrød jeg. »Den søde, yndige Regisse! Aldrig, aldrig vil jeg kunne glemme hende og denne deilige Aften«! Og disse Ord fik i Tidens Løb sin fulde Stadfæstelse. Jeg har senere havt Anledning til at se den samme Skuespillerinde i andre og mere høit anlagte Roller, hvor hendes rige Begavelse maaske har kunnet fremtræde i et mere glimrende Lys; men hver Gang Erindringen kaster sine reflekterende Straaler paa hine Dages minderige Timer, da staar Laura Svendsens Debut i Regisses Rolle omgivet af Geniets uvisnelige Immorteller.

»Jeg deler Deres Begeistring«, sagde Falk i en

adspredt Tone. »Blidhed og Taalmodighed ere ganske vist Kvindens bedste Vaaben. — — De talede forleden om, at De savnede god Lecture», tilføiede han efter en liden Pause. »Vil De tillade mig at sende Dem nogle af mine Bøger? En god Bog er som en god Ven, og det forekommer mig, at De trænger til Venner«.

Jeg saa op i hans smukke, alvorlige Ansigt, som i den blege Maanebelysning fik en næsten marmoragtig Hvidhed, og tænkte: »Er Du da ikke min Ven«? Jeg vidste ikke, om han forstod dette uudtalte Spørgsmaal, men jeg saa, at der var noget usædvanligt, — noget, som jeg ikke tidligere havde opdaget der, — i hans Blik, da han vedblev: »Jeg reiser i Morgen ud til min Landeiendom, mit Gods, som Fru Sommer behager sig i at kalde det, og bliver der formodentlig i nogen Tid. Jeg pleier ellers sjelden at opholde mig der paa denne Tid af Aaret, men jeg kan ikke længer udholde dette tomme, daadløse Liv. — — Ja, De ser forundret paa mig; men jeg forsikrer Dem, at naar jeg først kommer i Ro derude paa Landet, da kan jeg ofte læse og studere saa ivrigt som nogen, ja, jeg skriver endogsaa undertiden et og andet, der finder sin Vei til et videnskabeligt Tidsskrift eller til et af vore større Blade. Har De virkelig troet, at jeg blot var en saadan summende Døgnflue, som De hidindtil har seet i mig? Nuvel, — — naar alt kommer til alt, er jeg maaske hellerikke noget stort bedre. Menneskehjertet er nu en Gang saaledes, at det maa have en eller anden Gjenstand at hænge sig ved, — gaa op i, om De saa vil, —

hvis det ikke skal fortære sig selv, og jeg begynder at faa en Fornemmelse af, at jeg har nydt af denne sidstnævnte Føde — — til Overmaal, til Væmmelse. — — Farvel, Frøken Dahl! Vil De ikke give mig et godt Ord med paa Veien, et Ord, som kan være min Tilflugt i mørke Timer? Sig — — ja, sig kun en eneste Gang: »Levvel, Harald«! Vil De det? Hvisk det ganske sagte«.

Han tog min Haand og søgte at opfange mit sænkede Blik, medens jeg stod der, taus og tvivlraadig, og spurgte mig selv, hvorfor det syntes mig saa vanskeligt, ja, næsten umuligt at bringe disse faa Ord over mine Læber, uagtet jeg paa samme Tid følte Trang til at udtale den Erkjendtlighed, som boede i mit Hjerte, naar jeg tænkte paa, hvor god og venlig han havde været mod mig.

»Tror De, at Fa'r vilde lade mig sige dette til Dem«? spurgte jeg endelig.

Han slap hurtigt min Haand, men tog den i næste Øieblik atter mellem begge sine, idet han med stor Bestemthed svarede: »Nei, Frøken Dahl, jeg er ganske vis paa, at han ikke vilde billige det, og jeg takker Dem, fordi De med disse barnlige Ord minder mig om, hvad Mænd af Ære skylde hinanden«. Og han ringede saa eftertrykkeligt paa Portklokken, at det gav Gjenlyd i Gaarden, og strax efter sagde han mig et formelt Farvel i Natalies Nærværelse.

For at fuldstændiggjøre Beskrivelsen af denne Aftens Indtryk og Hændelser, maa jeg endnu gjenkalde

mig et lidet Intermezzo, der spilledes i vor Loge under det temmelig lange Ophold mellem tredie og fjerde Akt. Jeg havde hverken seet eller hørt, at en fremmed Herre var kommet ind i Logen, medens Teppet endnu var oppe, og heller ikke senere lagde jeg Mærke til hans Nærværelse, før en hvislende Hvisken pludselig lød i mit Øre og bragte mig til at vige tilbage med den ufrivillige Gysen, som Berørelsen af Orme og andre Krybdyr fremkalder.

»Vil min lille Kusine undskylde, at jeg presenterer mig selv, da Hr. Falk negter at opfylde min Anmodning derom? Jeg er Deres Fætter, Josef Bakke, og jeg haaber, at vi snart skulle blive gode, ret inderligt gode Venner«.

»Det tror jeg ikke«, brast det uvilkaarligt fra mine Læber, og jeg ledsagede Ordene med en energisk Rysten paa Hovedet. »Jeg vil meget heller blive gode Venner med Susanna«. Og uagtet jeg i samme Øieblik tænkte, at dette korte, stødende Svar vel kunde gjøre sig fortjent til den Bebreidelse for Mangel paa god Tone, som Tante Emma undertiden lod blive mig til Del, følte jeg dog ingensomhelst Tilbøielighed til at tilbagekalde eller formilde det, da mit Blik fæstede sig paa Fætter Josefs røde, sødligt smilende Ansigt, hvis uheldige Farve endnu mere fremhævedes ved et tyndt, lyserødt Haar og ditto Bakkenbarter, der som en smal Frynse omgave den brede Hage. De matte, blinkende Øine mindede om Tante Judith's, men det strenge Udtryk i hendes Blik var her ombyttet med et, fuldt af lurende

Beregning og List, der strax opvakte min høieste Antipathi, som maaske blev saa meget stærkere, fordi jeg den Gang ikke kunde gjøre mig fuldstændig Rede for, hvad der fremkaldte den.

»Maaske har nogen allerede forsøgt at bibringe Frøknen uheldige Forestillinger om mig? Man har altid Fiender blandt de verdsligt sindede Mennesker, naar man ikke ønsker at vandre paa deres Veie, og det kunde være dem, der tænkte, at det er bedst at smede, medens Jernet er varmt, det vil da sige, inden deres egen moralske Vandel er bleven tilstrækkelig bekjendt».

Han fremførte alt dette i den samme hviskende Tone som tidligere, og medens et stedsevarende Smil spillede om de farveløse Læber, lod han af og til et ondt, snigende Øiekast, der noksom sagde: »Du er Manden« ! streife henimod Falk.

»Jeg kan ikke erindre, at man har talt til mig om Dem, Hr. Bakke«, svarede jeg koldt.

»Hvad behager? »Hr. Bakke« ! Nei det gaar sandelig ikke an at behandle en Fætter paa en saa kold og afvisende Maade. Jeg vil dog haabe, at vi ved nærmere Bekjendtskab skulle komme til at sige Du til hinanden? Ah, De ryster paa Hovedet. Kan De virkelig være saa grusom? Skal jeg da nødes til at tro, at disse blide Dueøine kunne skuffe? Eller hører De maaske til den knibske Sort, som vil overtales? Hvad behager« ?

Jeg saa paa ham med en Blanding af Forbauselse

og Indignation, men sparedes for at svare, da Falk i det samme bøiede sig henimod os og sagde: »Jeg tror, Deres Damer i tredie Rad vente paa Dem, Bakke. Jeg beder, lad os ikke opholde Dem«.

»Hvad mener De? Jeg har aldeles ikke Damer i mit Følge. Det er en Ære, som jeg overlader til Dem. Jeg kom ganske tilfældigt til at slænge herind i Aften, fordi en god Ven overtalede mig til at gaa med og hjælpe ham at pibe af de umoralske Steder i Stykket, der forresten er noget fordø — —, noget kjedeligt og forskruet Kram, som en ung, uerfaren Pige aldrig burde se«.

»Var det da ogsaa ganske tilfældigt, at De kom ind i Følge med de to Damer deroppe, som nu uafladeligt have sine Kikkerter rettede paa Dem«? spurgte Falk, idet han ganske oversaa hans sidste Bemærkning.

»Jeg tilgiver Deres ondskabsfulde Allusioner«, udbrød Fætter Josef med et pludseligt Omslag til høi Pathos, »jeg tilgiver Deres ondskabsfulde Allusioner, og jeg vil bestræbe mig for at glemme dem. Mine Damer, jeg trækker mig tilbage, da jeg mærker, at Hr. Falk ønsker — — hem, hem, nok sagt, jeg trækker mig tilbage«.

»Det er mig kjært, at De omsider har fattet min Mening,« sagde Falk, og dermed forsvandt min nye Bekjendt og lod sig ikke mere tilsyne den Aften.

»Aa, hvad var det, bedste Falk? Han blev dog vel ikke stødt«? spurgte min Tante, der kun havde hørt enkelte Ord af den dæmpede Samtale.

»De kan være ganske rolig, Frue. Jeg knepsede blot en modbydelig Edderkop til Side, men det var ikke af dem, som bringe Lykke; det var af den giftige Art».

Den næste Morgen modtog jeg en Pakke Bøger, der snart bleve mig en Kilde til rig Nydelse, naar jeg om Aftenen kom ind paa mit lille Værelse, og paa det Visitkort, som laa indeni Pakken, læste jeg: »Tillad mig at gjøre Dem opmærksom paa, at jeg i Tankerne har raadført mig med »Fa'r« med Hensyn til Valget af Bøgerne«.

Det samme Bud bragte Tante Emma en Billet, hvori Falk underrettede hende om sin Afreise samt bad hende at disponere over den Theaterloge, som han havde abonneret for Vinteren.

»Hvilket Indfald«, udbrød hun ærgerligt; »hvem i al Verden reiser paa Landet paa denne Åarstid? Men det ligner Falk; han er altid saa egen og fuld af absurde Ideer. Talede han om dette igaar Aftes, Emma«? Og under den grundige Drøftelse af hans Karakter og hele Maade at være paa, der nu fulgte, hørte jeg før første Gang noget om hans tidligere Liv.

Han var fire Aar gammel, da han som et fader- og moderløst Barn kom i Huset hos en fjern og eneste Slægtning, der eiede en stor Landeiendom med tilhørende betydelige Skove, en Mils Vei fra Kristiania. Den gamle Mand, som hidindtil havde vandret ganske ene gjennem Livet, knyttede sig snart med stor Inderlighed til sin unge, lovende Pleiesøn og opdrog ham

med en Blanding af vidt dreven Overbærelse, naar det gjaldt alle Ønskers Opfyldelse, og næsten pedantisk Strenghed, naar det kom an paa at tilegne sig de Kundskaber, som han maaske skattede dobbelt høit, fordi han selv ofte følte Savnet af dem.

Aarene gik, og om Rygtet end undertiden bragte Efterretninger, der løde skurrende i Pleiefaderens Øre, om Harald Falks glade Færden i Hovedstadens bevægede Liv, saa udjevnedes atter disse Dissonancer, naar han ved sin Hjemkomst spredte Ungdommens Solglans over det øde Hus og — hvad der især havde Vægt i den gamles Øine, — medbragte det ene gode Laud efter det andet for sine Examina. Falk havde netop fyldt sit toogtyvende Aar, da han ved sin Pleiefaders Død saa sig i Besiddelse af en meget betydelig Formue. Formodentlig var det Pietetshensyn til den Afdødes Ønsker, som bevægede ham til at fuldføre sine juridiske Studier, uagtet han strax bestemte sig til ikke at gaa Embedsbanen. Derimod tiltraadte han efter endt Embedsexamen en Reise til Udlandet, hvor han tilbragte et Par Aar og efter Tante Emmas Sigende havde levet som et galt Menneske, og efter sin Tilbagekomst bosatte han sig paa det Sted, hvor hans Barndoms- og Ungdomsaar vare henrundne, men havde tillige en liden, elegant udstyret Leilighed i Byen, hvor han i Almindelighed opholdt sig den største Del af Vintermaanederne.

»Ja, Falk har ganske vist levet et noget vildt Liv«, sagde min Tante som Svar paa en af Helmas Bemærk-

ninger, «men han er saamen ikke et Haar værre end mange andre, maaske snarere bedre for saa vidt, som han aldrig glemmer de Fordringer, som god Tone og udsøgt Smag stille til den belevne Verdensmand. Ialfald bliver han altid et udmærket Parti, og jeg vilde bare ønske, at han — —». Hun endte Sætningen med et Suk og vedblev: «Vor Stilling er virkelig næsten fortvivlet. Gjælden stiger, og for hver Maaned bliver det vanskeligere for mig at skaffe Kredit. Sæt, at Bakke ikke længer vil give os saa gode Renter af vore Penge, hvad skal da Enden paa dette blive, hvis ikke Du, Emma, gjør et Parti, hvormed Du bringer os paa Fode igjen? O, Helma, det var skjændigt af Dig, at Du ikke greb til med begge Hænder, da den grundrige Sagfører Østbye friede til Dig ifjor Vinter. Der vil aldrig tilbyde sig nóget lignende for Dig, aldrig, Du utaknemlige Barn»?

«Han friede ikke til mig».

«Aa, jovist friede han. Jeg aabnede din Kommodeskuffe med en af mine Nøgler, og jeg læste selv hvert evige Ord, som stod i Brevet; men det hører ogsaa med til dine dumme Ideer, at en Pige skal bevare det som en dyb Hemmelighed, naar en Mand gjør hende et Tilbud. Herregud, det er da det mindste Udbytte, hun kan have af Sagen, at hun roser sig lidt af at have givet ham en Kurv».

Ved disse og lignende Ytringer var jeg en taus, men forbauset og tildels indigneret Tilhører. Vel var der i min Onkels Hus mangt og meget, som tydede

paa den mest smaalige Økonomi, men paa den anden Side sparedes der intet for at give Huset et luxuriøst Præg, naar man, som det mindst en Gang i Ugen var Tilfælde, modtog nogle faa Venner og Bekjendte. Senere vovede jeg at give min Forundring Luft ved at spørge Helma, om hendes Faders Embede ikke indbragte noget, og jeg erfarede da, at han havde taget Afsked som Professor ved Universitetet, da han for nogle Aar siden høist uventet saa sig i Besiddelse af en Arv paa nogle faa tusinde Daler, der efterlodes ham af en Ungdomsven, som han i en Række af Aar ikke havde staaet i nogensomhelst Forbindelse med.

«Min stakkels gamle Fader, der er det mest upraktiske Menneske paa Jorden», fortsatte hun, «indbildte sig at være kommet i Besiddelse af en hel Guldgrube og mente nu, at han med god Samvittighed kunde hengive sig til Opnaaelsen af, hvad han anser for sit Livs høieste Formaal: At fuldføre sin Bog, og da Pengene staa hos Bakke, der giver enorme Renter, kunde vi leve meget godt og komfortabelt af dem og Pappas lille Pension, hvis ikke Mamma og Emma havde forenet sig om at ødelægge os; men det hører ogsaa til de Ting, som jeg forgjæves har søgt at modarbeide og nu lader gaa sin skjæve Gang».

Den Tid, der nu fulgte, staar i min Erindring som et Kredsløb af Fornøielser, hvoraf den ene i Grunden var en tro og temmelig trættende Kopi af den anden, uagtet hver enkelt af dem den Gang forekom mig at have al Nyhedens Interesse, vistnok især, fordi

de stedse bragte mig nye Triumfer, der befæstede min letvundne Anseelse som en af Hovedstadens mest hyldede Baldamer.

I Begyndelsen savnede jeg Falk og den Følelse af beskjærmende Tryghed, som hans Nærværelse hidindtil altid havdeført med sig; men paa den anden Side bevirkede hans Fraværelse, at Emmas Stemning ligeoverfor mig blev meget formidlet, ja, endogsaa undertiden kunde gaa over til et pludseligt Anfald af tilsyneladende Venskab, der rigtignok især ytrede sig, naar vi vare sammen paa Baller og i Selskaber, og da som oftest tog den uheldige Retning, at hun mellem Dansene paraderede op og ned af Gulvet med mig, Arm i Arm og med alle mulige ydre Tegn paa Intimitet, indtil hun endelig trak mig ned ved Siden af sig paa den mest iøinefaldende Plads i Salen, hvor vi snart saa os omringede af en tæt Kreds af Herrer, hvis lydelige Latter og ofte noget vidt drevne Spøg fremkaldtes og næredes ved min Kusines kokette, udfordrende Optræden.

«Jeg tror virkelig, hun har gjort den meget rigtige Opdagelse, at I gjensidigt bidrage til at hæve hinandens Skjønhed, naar dit lyse Ansigt og blonde Haar danner en Modsætning til hendes sydlandske Udseende», bemærkede Helma; «maaske haaber hun ogsaa at faa Folk til at glemme, at hun allerede har konverseret og danset og koketteret sig gjennem et Par Sæsoner, naar man stadigt ser hende sammen med Ballernes yngste og smukkeste Dame».

«O, Helma, det saarer mig, naar Du taler saaledes

til mig. Du ved jo meget vel, at jeg hverken er eller nogensinde vil blive Ballernes smukkeste Dame».

«Ja, det er meget sandt, min lille Ven; men Du har nu engang faaet Ord for at være det, og det kommer omtrent ud paa Et i slige Tilfælde, skal Du vide».

En anden, mindre behagelig Følge af Falks Afreise var, at Grosserer Bakke herefter tilbragte næsten alle sine ledige Timer hos Sommers, og uagtet han gjorde alt muligt for at bringe os paa den samme intime Fod, som fandt Sted mellem min Kusine og ham, veg jeg mere og mere sky tilbage for hans bakkantiske Latter og groteske Vittigheder, og ingen Overtalelser kunde bevæge mig til at udtale det fortrolige Du, som han og Fætter Josef vilde faa mig til at anse for en af de Rettigheder, Slægtskabet medførte.

«Det var en god Ide af Falk at trække paa Landet», sagde Hr. Bakke sen. med en, som det forekom mig, høist unødig Oprigtighed. «Jeg maa rentud bekjende, jeg føler mig dobbelt saa vel i Glansen af dine Øine», — det var naturligvis Emmas, — «naar det Menneske er af Veien. Hans stive Manerer og kjedsommelige Passiar om Kunst, Literatur o. s. v. give mig den samme Fornemmelse, som en Dame maa have, naar hun er for stærkt snørt. Jo mere man snapper efter Luft, jo værre bliver det. Hahaha! Ikke sandt, Emma? — — Naa, saa du kjender ikke til den Ting. Nu ja, jeg kjender nok den, der kan opdrage ham, naar den Tid kommer. Hahaha»!

»Aa fy, Onkel, nu er Du jo afskyelig igjen. Jeg

tror, jeg vil herefter vælge Josef til min Ven og Fortrolige istedetfor Dig. Han er saa rolig og fornuftig, han».

«Ja, det har Du Ret i. Jeg har Ære af hans Opdragelse. Hahaha! Den snedige Skjælm»!

Desværre lod det til, at vort Hus ogsaa i Josefs Øine havde vundet ny Tiltrækningskraft; thi han blev snart en hyppig Gjæst, og uagtet det modbydelige Indtryk, som jeg den første Aften havde modtaget af ham, ved Vanens Magt lidt efter lidt mildnedes noget, kunde jeg dog aldrig se hans indsmigrende Smil og glidende Bevægelser, uden at gribes af en ubetvingelig Tilbøielighed til at søge at undgaa, at det røde Hoved kom i altfor nær Berørelse med mit Øre, hvor han øiensynligt yndede at faa anbragt sine hviskende Bemærkninger, der i Almindelighed løde saaledes: «De staar saa ene her i denne onde, fremmede Verden, Kusine. Vil De ikke unde mig at indtage en Broders beskedne Plads og lade mig veilede Dem med et kjærligt Raad af og til»? — — «De dansede saa meget med Student Paulsen igaar Aftes, Kusine. Vogt Dem for ham! Jo mindre man siger om hans Vandel, jo bedre, og jeg har mere end en Gang truf — — hørt, at han færdes paa Klingenberg og lignende umoralske Steder. Han er et yderst letsindigt — —. Ah, saa De ønsker ikke at høre noget om ham. Jeg mente blot, at det maaske kunde interessere Dem at vide lidt Besked om de Herrer, som De tillader at omarme Dem o.s.v. Hvad behager? Skal jeg flytte mig? Ja, Gudbevares, hvis jeg i mindst^

Maade generer, saa — —». — — «De kan neppe tænke Dem, hvor indtaget min Moder er i Dem. Hun siger saa tidt, at Maalet for hendes Ønsker er, at kunne have Dem om sig til enhver Tid, til enhver Tid, siger hun. Sagde De noget, Kusine? — Jeg ved ikke, om De har hørt hende tale om mig? Maaske bringer Moderkjærligheden hende til at overdrive lidt, men paa den anden Side skylder jeg mig selv at bemærke, at hun kjender mig til Bunds».

At den Isskorpe, der omgav Tante Judith, virkelig var begyndt at tø lidt op, naar hun befandt sig i min Nærhed, var en Kjendsgjerning, som ikke kunde benegtes, men da jeg instinktsmæssigt anede Bevæggrunden til denne forøgede Venlighed, følte jeg mig snarere tilbagestødt end tiltrukket derved, og hvis Susannas venlige Imødekommenhed og hjertelige Godmodighed ikke havde været, tvivler jeg paa, at jeg nogensinde havde sat min Fod i det ligesaa uhyggeligt, som rigt udstyrede Hus. Det Baand, der forenede os, kunde neppe fortjene Navn af Venskab. Det fremkaldtes maaske nærmest ved den Mangel paa Sympathi, som vi i Grunden begge, om end paa forskjellig Maade, følte os tilbagestødt af hos vore nærmeste Omgivelser, og det næredes ved vore unge, glade Hjerters gjensidige Trang til at finde et Afløb for de fortrolige Meddelelser, som vi i rigeligt Maal lode blive hinanden til Del, naar vi undertiden kunde undfly Josefs Følgeskab og tage os en god, lang Spadseretur sammen.

Dage blev til Uger, og Uger til Maaneder, medens

jeg mere og mere grebes af den Uvirksomheds og Rastløsheds Aand, som hvilede over det Hjem, der havde saa faa af de Egenskaber, man gjerne vil forbinde med dette Begreb. Faders Ønske var, at jeg under mit Ophold i Hovedstaden skulde søge at uddanne min ikke meget omfangsrige, men i hans Øre bløde og behagelige Syngestemme; men dels var Pianofortet ofte optaget af Emmas Øvelser, naar Visiter, Toiletteomsorger o.s.v. levnede hende Tid til en eller anden mindre intetsigende Beskjæftigelse, dels maatte jeg give min Tante Ret, naar hun spurgte, hvorledes jeg under al den travle Færden, som vort bevægede Selskabsliv nødvendigvis maatte medføre, vilde vinde Tid til at øve mig et Par Timer dagligt, og saaledes vedblev jeg da at henflagre min lette Sommerfuglstilværelse uden nogetsomhelst Maal eller Med, ja, undertiden var det endogsaa vanskeligt nok at finde en rolig Stund, hvori jeg kunde meddele alt, hvad der bevægede sig i mit Sind, til min ældste og bedste Ven, min dyrebare Fader. Mindst en Gang om Ugen modtog jeg et langt, kjærligt Brev fra ham, men uagtet jeg flere Gange havde tilskrevet Gunnar nogle Linier, havde jeg endnu ikke faaet det mindste Svar. Derimod sendte han af og til en Hilsen gjennem Fader, som ligeledes havde fortalt mig, at den afbrudte Undervisning atter var bleven optaget og dreves med stor Iver fra Elevens og med nogle imødekommende Modifikationer fra Lærerens Side.

Det var lige under Jul, og der herskede en mere end almindelig Travlhed i vort Hus, for at bringe Emmas

Garderobe i den ønskeligste Stand, da hun om nogle Dage i Grosserer Bakkes Følgeskab skulde reise til Drammen, hvor begge vare indbudne til at tilbringe Julen hos en Familie af hans Bekjendtskab. Jeg var led og kjed af at høre om Halvkjoler, Blondeslag o.s.v. i det uendelige, og det var derfor en velkommen Afbrydelse, da Susanna en Eftermiddag kom ind og med en vis, hemmelighedsfuld Mine bad mig at følge med hende op i Slotsparken.

Vi vandrede Arm i Arm om i de haardt frosne Gange. Hver Gren, ja, hvert Græsstraa var dækket med Rim og tog sig vidunderlig deiligt ud i den dæmpede og dog klare Belysning, der fremkaldtes ved den dvælende, rødgule Lysstribe, som den dalede Sol havde efterladt i Randen af Horisonten, medens Maanen fra den anden Side sagte gled hen over den blaagraa Vinterhimmel og kastede sine sølvhvide Straaler ud over Landskabet. Nogle Smaagutter tumlede sig lystigt ude paa en af Dammene og forsøgte at skrive Navnetræk paa Isen med deres Skøiter, medens de af og til udstødte disse eiendommelige Glædeshyl, der ere ligesaa nødvendige for Gutters Velbefindende som den Luft, de indaande.

«Aagot», udbrød Susanna pludselig, «har Du nogensinde været forelsket»?

«Nei aldrig», svarede jeg med al den freidige Oprigtighed, som kun Sandheden kan give, «ikke den mindste Smule»!

«Det er da besynderligt! Du er dog saa afgjort og

kommer saa ofte paa Bal. Jeg troede — —. Aagot, jeg har noget at bede Dig om, som Du ikke maa sige Nei til. Du maa gaa i Forbøn for mig hos Mamma og udvirke, at jeg faar Tilladelse til at reise bort i Julen«. Jeg saa spørgende paa hende, og hun vedblev: »Jeg er buden til Mamma's Ungdomsveninde, den gamle Frøken Jespersen i Brevig. Du kan vist huske, jeg har fortalt Dig, at jeg ifjor Sommer tilbragte nogle Uger hos hende, og Du kan ikke tro, hvor godt og hyggeligt jeg havde det der. Jeg passer sletikke i al denne Pragt og Herlighed her hjemme. Jeg forekommer mig ofte som en liden, beskeden Blikkande, der af en Feiltagelse er kommet ind imellem et prægtigt Sølvservice, og som ikke kan trække god The, om Thesorten er aldrig saa dyr og fin. Men der! — Aa, Du skulde bare se, hvor blankt og pudset alting er i hendes lille Kjøkken, og saa har hun en bitteliden Have, hvor der blomstrer de deiligste Roser, men det allerbedste af det hele er dog hendes søde, venlige Ansigt, som smiler saa velsignet imod En, naar man kommer derind. Og saa havde vi saadanne morsomme Ro- og Fisketure, Du, og lange, lange Spadsereture«.

»Du og Frøken Jespersen«, udbrød jeg noget forundret; »hun maa da være ualmindelig rask for sin Alder. Hvor gammel er hun«?

»Nei, Aagot, nu er Du ogsaa lidt dum. Hun har en Nevø, forstaar Du«.

»Aa, Susanna, Susanna«!

»Ja, men Du maa ikke le, Aagot«.

»Nei, langtfra«! Og saa lo vi begge med denne sprudlende, livsglade Overgivenhed, som er Ungdommens lykkelige Privilegium.

Emma og Susanna vare afreiste til deres forskjellige Bestemmelsessteder, og hvis vi havde kunnet kaste et Blik ind i deres Indre, vilde vi vistnok ogsaa der have fundet høist forskjellige Planer og Forventninger med Hensyn til de Glæder, de ventede sig.

Det var underligt at lægge Mærke til, hvorledes et Menneskes Fraværelse kunde bevirke en saa total Forandring, som det var Tilfælde hos os, da min Kusine endelig var draget afsted med alle sine Kufferter og Hatæsker. Den Hjemve, jeg i den første Tid havde følt, var lidt efter lidt næsten forsvundet i det Hav af Adspredelser, hvori jeg Dag efter Dag omtumledes; men Julens Nærhed vækkede atter den slumrende Længsel til fornyet Liv, og den Ro, der nu udbredte sig saavel over Huset som over Gemytterne, vilde i min daværende Sindsstemning ganske vist have været mig velkommen, hvis ikke Tante havde havt den uheldige Anskuelse, at hun under Emmas Ophold i Drammen burde knibe og spare til det yderste for at kunne optræde med desto større Glans, naar Sæsonen begyndte over Nytaar; og den fuldstændige Mangel paa Høitidspræg og Høitidsstemning, som derved kom til at hvile over det hele, virkede i høi Grad pinligt og forstyrrende paa mig.

Jeg vil just ikke sige, at det var Savnet af Risengrøden, Ludefisken og Ribbenstegen, som lokkede Taarer i mine Øine, da vi Juleaften sade i den store, daarligt

opvarmede Spisestue og drak vor tynde, lunkne The; men naar jeg tænkte paa det festligt dækkede Bord der hjemme og de glade Ansigter, som omgave det, da dannede Øieblikkets Situation en altfor grel Kontrast til det Billede, der dukkede frem i min Erindring, og jeg havde en haard Kamp at bestaa for at betvinge min Tilbøielighed til en god, grundig Hulken. Saa langt, jeg kunde huske tilbage, havde Gunnar og hans Moder hver Jule- og Nytaarsaften været vore Gjæster, og til disse hørte ogsaa i Almindelighed Faders Ven, den gamle Pebersvend Doktor Holm, og vor Skolelærer med hans unge Hustru og deres to, lyslokkede Smaapiger, hvilke sidste, jeg i Grunden tror, Fader ansaa for Hovedpersonerne, da deres Nærværelse gav ham den ønskede Anledning til at faa anbragt det i hans Øine uundværlige Juletræ. »Nu drikke de maaske min Skaal«, tænkte jeg, «og da er jeg vis paa, at Jomfru Tronnæs græder og taler om Krukken, som kommer hankeløs hjem, og saa siger Fa'r« — — —. Nei, jeg kunde ikke udholde det længer; jeg maatte skynde mig fra Bordet og gaa ind paa mit Værelse for at græde ud.

Senere tyede jeg hen til min Onkels lille Lukaf. Han havde ikke været ved Aftensbordet, og jeg fandt ham, som sædvanligt, ivrigt skrivende.

»Jeg har en Bøn til Dig i Aften, Onkel«, sagde jeg, da jeg havde indtaget min vante Plads, »og Du maa sletikke svare Nei«.

»Det glæder mig virkelig, at Du ogsaa en Gang har noget at bede mig om. Sig frem, min lille Ven, sig

frem! Jeg er rigtignok ikke for Øieblikket pr. Kasse, — Emmas Julebesøg koster utroligt, — men jeg skal nok gjøre Udvei. Nu, hvad er det»?

»Det er, om Du vil følge med mig i Fropræken i Morgen«?

»Hvad for noget? I Fropræken? Men, min egen, lille Ven, er det ikke overmaade tidligt? Du ved, at jeg er en uforbederlig Syvsover, der tager igjen om Morgenen, hvad jeg forsømmer om Natten, og jeg frygter for, at jeg vilde komme til at forsove mig. Kunde det ikke lade sig gjøre, at vi gik noget senere«?

»Da blev det jo ikke Fropræken, Onkel, og det er netop i Fropræken, vi ville gaa. Senere!! Hvorledes skulde vi da kunne synge:

»Kimer, I Klokker, ja, kimer før Dag i det dunkle,
Tindrer, I Stjerner, som Englenes Øine kan funkle!«

Det vilde jo være rent urimeligt, naar Solen stod høit paa Himlen, det indser Du vel, Du kjære, gamle, paastaaelige Onkel«?

»Ja, det lader sig rigtignok ikke benegte, men —«.

»Og jeg skal komme og hamre saaledes paa Døren hos Dig, at Du nok skal være nødt til at vaagne, og desuden har Natalie lovet mig, at hun skal staa tidligt op og koge os en Kop god, stærk Kaffe, som vi ville drikke herinde, førend vi gaa«.

»God, stærk Kaffe«?

»Ja, meget stærk«.

»Nuvel, saa lad os da ligesaa godt gaa i Fropræken, kjære Barn«!

»Tak, det var rigtig snilt af Dig, Onkel! Jeg kunde jo nok gaa alene, men Tingen er, jeg føler mig saa ensom, naar jeg ikke har nogen med, som jeg holder af«.

»Og saa kom Du til mig, den gamle, forglemte Bogorm? Gud velsigne Dig! Det var kjærligt tænkt og gjort af Dig, Barn«.

Den næste Morgen fandt os færdige i god Tid, og medens Klokkerne udslyngede deres underligt manende Toner, der ligesom tilraabte os et: »Skynd Dig, skynd Dig, hør, hvor vi kalde paa Dig«, ilede vi gjennem de stille Gader og traadte ind i den festligt oplyste Kirke, hvor de mægtige Orgeltoner brusede os imøde, og Herrens Tjener forkyndte det glade Budskab, som nu i Aarhundreder har lydt over Jorden og døg altid bliver lige nyt og glædeligt, hver Gang »Stjernen af Jakob« oprinder og spreder sit Lys og sin Fred ind i de Hjerter, hvor der før var Mørke og Strid.

Da jeg vendte tilbage fra Kirken, var alt Mismod henveiret af mit Sind, og jeg følte Trang til at tiljuble den hele, vide Verden mit: »Glædelig Jul«! Og den samme Stemning afspeilede sig i min Onkels milde, tankefulde Træk, da han takkede mig, fordi jeg, som han sagde, havde ladet ham tage Del i det: »Ære være Gud i det høieste«, som i denne Morgenstund klang gjennem al Skabningen.

Da jeg i Forening med Susanna udvirkede den øn-

skede Reisetilladelse, havde jeg lovet, at jeg undertiden skulde besøge Tante Judith under hendes Datters Fraværelse, og i Henhold til dette Løfte gik jeg derhen en af de sidste Dage i Aaret.

Moden, denne mest tyranniske af alle Despoter, havde den Gang dekreteret, at en Dames Kjole skulde ombølge hende i rige, bløde Folder, der kun ved en Overflødighed af Tøi kunde opnaa den nødvendige Fylde. Men allerede forlængst havde jeg blandt Fru Bakkes mange, eiendommelige Anskuelser ogsaa havt Anledning til at bemærke, at hun troede at give et storartet Exempel paa Selvfornægtelse og Foragt for Modens Fordringer, naar det lykkedes hende at faa udbragt en Kjole af omtrent det halve Antal Alen, som et andet, mindre fuldkomment Individ brugte dertil. Imidlertid havde jeg aldrig fundet den Grad af Snauhed udbredt over hendes hele ydre Menneske, som da jeg hin Eftermiddag fandt hende i Begreb med at gaa ud. Hun var iført en yderst snæver, falmet, mørkegraa Uldkjole, der om Halsen fremviste den svageste Antydning til en hvid Lærredskrave, medens sorte Filé-Halvvanter og et ligeledes sort Filé-Tørklæde paa Hovedet fuldendte det puritanske Toilette.

»Jeg ser, Du skal ud, Tante Judith«, sagde jeg med et Blik paa den fremlagte Hat og Kaabe; »lad mig endelig ikke opholde Dig. Jeg vilde blot høre, hvordan Du har det«?

»Du er velkommen, Aagot«, svarede hun høitideligt, »og dobbelt velkommen vilde Du være, hvis Du

vilde følge med, hvor jeg nu gaar hen. Du skal formodentlig henleve Aftenen i Lystighed og Gammen; jeg skal til en Opbyggelse i »Udvælgelsen«. Du har selv Valget, men husk vel paa, at Du i dette Øieblik maaske staar ved et Vendepunkt i dit Liv. Vælg, Aagot«!

Jeg fremstammede et ikke ganske oprigtigt Ønske om at ledsage hende, og paa Veien derhen meddelte hun mig, hvad jeg allerede tildels vidste fra Susanna, at vort Bestemmelsessted var »en Forening af ligestemte Sjæle«, som hun udtrykte sig, »der alle — hvad Du ogsaa kan forstaa af vort lille Forbunds Navn, — have valgt den bedre Del og forsaget Verdens Tant og Forfængelighed. Du vil hos os træffe alle Samfundsklasser fra de høieste til de laveste, og vi mødes i Ydmygheds og Kjærligheds Aand for at samtale om opbyggelige Gjenstande, forelæse hverandre smaa belærende Traktater, og hvad vi ellers kunne overkomme, og undertiden, som f. Ex. i Aften, optræder en eller anden ung Mand, der i særlig Grad besidder Aandens Gave, og holder et Foredrag for os«,

»Og hvad heder den Prest, som skal tale i Aften«? spurgte jeg frygtsomt.

»Prest! Det er ingen Prest, Barn! Dem kunne vi altid høre i Kirkerne. Nei, dette er ganske anderledes vækkende og opbyggeligt, kan Du tro. Her er det alene det indre Kald, det kommer an paa. Den Veltalenhed, man hører, er ikke Frugten af en lærd, studeret Forberedelse: den er Øieblikkets inspirerede Indgivelse. Og i Aften venter der os vistnok noget ganske

ualmindeligt i den Retning, da vi nære et svagt, et ganske svagt Haab om, at den unge Dahlblom fra Sverige vil tale for os. Han har tidligere været Sadelmagersvend, men har forladt alt for at følge den indre Dragelse, og nu reiser han om fra Sted til Sted og opsøger de vildfarende Faar, hvoraf der desværre overalt er nok at finde; vi behøve ikke at gaa langt efter dem. Vort Samlingssted i Aften er hos Madame Svendsen, en høist agtværdig Slagterkone, der har erhvervet sig en pen, liden Formue, som hendes Mand af bedste Evne stræber at forøde. Desværre nødes jeg til ogsaa at give ham det Vidnesbyrd, at han aldrig deltager i vore Møder, og hvor tror Du, han er henne, naar vi, naar hans sørgende Hustru maa savne ham i vor Kreds? Hvor tror Du, han er henne»? Jeg rystede tvivlraadigt paa Hovedet i angerfuld Erkjendelse af min dybe Uvidenhed om Hr. Svendsens Gjøren og Laden, og hun fortsatte med et langtrukkent Suk: »Ja, det er netop Spørgsmaalet, Barn, og Ulykken er, at vi ikke ved nogetsomhelst Middel kunne komme efter, hvor det er, han sniger sig hen; men ialfald kunne vi da trygt antage, at han er paa Vildfarelsens Vei«.

Hvis efter min Tantes Sigende alle Samfundsklasser vare representerede i »Udvælgelsen«, da maa det hin Aften have truffet sig saa, at netop en stor Del af dem, der kunde henregnes til de høieste og laveste Klasser, havde Forfald, hvorimod et betydeligt Antal af høist respektable Borgermadamer strax samlede sig om den rige Grossererfrue, hvem de øiensynligt saa op

til med en Blanding af Beundring og Frygt, medens de villigt bøiede sig under det Jernaag, som hun ved enhver Anledning var beredt til at udstrække over dem, hun kom i Berørelse med.

«Her er som sædvanligt et sørgeligt Misforhold mellem Antallet af de tilstedeværende Mænd og Kvinder, et overmaade sørgeligt Misforhold», udbrød min Tante og lod Blikket glide hen over Forsamlingen, indtil det i al sin stikkende Skarphed borede sig fast ved to, forknyt udseende Individer af den mandlige Slægt, der havde søgt hen til den fjerneste Krog af det rummelige Værelse. «Hr. Knudsen! Vil De maaske være saa venlig at oplyse mig om Aarsagen til dette overmaade sørgelige Misforhold? Hører De ikke, Hr. Knudsen? Hvor ere I henne, I Mænd? Vil De, eller vil De ikke være saa venlig at oplyse mig om, hvor I ere henne»?

Hr. Knudsen svarede blot med en uforstaaelig Mumlen, men saa ud, som han nærede et brændende Ønske om at være der, hvor de forkastelige Desertører vare, eller ialfald heller ethvert andet Sted end netop der, hvor han var. Heldigvis aflededes min Tantes Opmærksomhed fra ham ved Madame Svendsens Indtrædelse, og jeg blev nu forestillet i tilbørlig Form.

Vor Værtinde var en liden, trivelig Kone med et rødt, fedt Ansigt, som tydeligt nok af Naturen var bestemt til at bære Præg af rolig Tilfredshed og Godmodighed, men nu for Anledningen havde paataget sig et Udtryk af dyb Nedslagenhed, der senere under Hr. Dahlbloms Foredrag fik en Tilsætning af et Slags sorg-

blandet Henrykkelse, hvorunder den røde Farve gik over til et saa dybt Karmosin, at man hvert Øieblik maatte befrygte et apoplektisk Anfald.

«Det er en Hygge og Ære», (— «Tal ikke om Ære», mumlede Tante Judith sotto voce, —) «det er en Hygge og Ære for mig og mit ringe Hus, at Frøknen er fulgt med», sagde Madame Svendsen og rakte mig venligt Haanden, «og det vil ganske vist være os alle kjært, om vi oftere kunne faa Anledning til at se Dem iblandt os og komme til at regne Dem blandt vore. Her ser De min ældste. Hun er sexten Aar og to Maaneder og skal begynde at gaa til Konfirmation over Paaske. De følgende fire ere i Julebesøg hos mine gamle Forældre i Skedsmo, og her har jeg mine to sidste, Tvillingerne David og Jonathan. Ja, det var Fru Bakke, der gav mig den deilige Tanke at kalde dem saaledes, da hun beviste mig den store Ære at staa Fadder til dem. Frøknen ser, de ligne hinanden som to Draaber Vand».

Og to blege, smaa Ansigter, der havde tabt ethvert Spor af Barnlighed, tittede frem paa hver Side af Moderens omfangsrige Skikkelse med et halv forskræmt, halv listigt Udtryk. Det var umuligt at betragte deres forknebne Bevægelser og unaturligt spidse Næser, uden at lade Tanken streife hen til et Par meget magre og velribbede Kramsfugle, som med langstrakt Hals og velsurrede Vinger laa færdige til at komme i Stegegryden. Det næste Indtryk, som de femaarsgamle Tvillinger i Aftenens Løb fremkaldte hos mig, var, at de ri-

meligvis, før de kom ind, maatte have modtaget en eftertrykkelig Paamindelse om at folde Hænderne; men da de øiensynligt ikke havde den fjerneste Ide om det rette Tidspunkt for Anvendelsen af denne Andagtsytring, gjorde de Brug af den baade i Tide og Utide, hvilket sidste hver Gang indbragte dem en rask, men vel udført Rusken af deres Moder.

«Kommer han, Madame Svendsen», spurgte min Tante, «tør vi gjøre os Haab om, at han kommer»?

En voldsom Ringen paa Entréklokken og det Udraab fra Madame Svendsen: «Der have vi ham, det velsignede Menneske»! frembragte en synligt rystende Virkning paa de tilstedeværende, og snart saa man Hr. Dahlblom træde ind og tage Plads paa en improviseret Talerstol i Værelsets Midte. Ganske uvilkaarligt havde jeg gjort mig Forventning om at faa se noget usædvanligt og følte mig derfor strax skuffet ved det høist almindelige Fysionomi, som her mødte mit Blik. Der hvilede et slapt, træt Udtryk over hans Ansigt, som end mere fremhævedes ved det lange, straagule Haar, der var delt midt i Panden og strøget hen bag de meget store Øren. De graablaa Øine, hvorover der kun fandtes en meget ringe Antydning til Øienbryn, kastede lurende Blikke gjennem de tynde, guldindfattede Briller, som omgave dem, og talede om undertrykt Lidenskab og maaske meget andet, som jeg hverken ønskede eller formaaede at tyde.

Efterat en Salme var bleven afsunget, begyndte han med en Undskyldning, fordi han vovede at optræde

i «denne saa høit ærede Forsamling», og gik dernæst over til at meddele os en Skildring af sit foregaaende Liv, der var af den Natur, at jeg maa tilstaa, jeg fandt den ovenomtalte Undskyldning overmaade berettiget og kunde langtfra ikke dele den Enthusiasme, som under min Tantes Ledelse skaffede sig Luft i de gjentagne Udraab: «Hvilken Oprigtighed! Hvilken elskelig, bramfri Oprigtighed»!

Jeg saa paa David og Jonathan, som sade der med foldede Hænder og søvndrukne Miner, og medens jeg fordybede mig i Betragtninger over, hvor sørgeligt det syntes, at dette skulde være de første Indtryk, deres barnlige Gemytter modtoge under Navn af Religion, ønskede jeg inderligt, at jeg kunde have trukket dem hen til mig og lært deres unge Hjerter at søge hen til de Steder, hvor

«Roserne voxe i Dale;
Der faa I Barn Jesus i Tale».

Men jeg maatte lade det blive ved Ønsket herom og indskrænke Ytringerne af min Deltagelse til at sende dem et opmuntrende Smil og nogle smaa, fortrolige Nik, som i den Grad opvakte Davids Forbauselse, at han ikke kunde afholde sig fra at gjøre Jonathan opmærksom paa min fra al vedtagen Skik og Brug afvigende Opførsel, og jeg blev derved meget mod min Villie den uskyldige Aarsag til, at en hel Serie af Ryk og Knubs blev dem til Del, medens Jonathan forskrækket hviskede: «Fold Hænderne da, Gut, ellers faar v'inte Julekage»!

Da jeg efter denne lille Tankedigression atter vendte tilbage til Virkeligheden, havde Hr. Dahlblom paa en for mig ubegribelig Maade gjort en Afstikker over til Afrika, hvor han med stor Virtuositet tumlede sig blandt de halvvilde Beboere og fornemlig behagede sig i at udmale den rørende Hengivenhed og Tillid, som de Sorte ofte udviste overfor deres hvide Herrer, og hvilken sørgelig Mangel paa disse Egenskaber man hyppigt havde Anledning til at bemærke hos dem, der kalde sig Kristne, naar det gjaldt at bøie sig under deres himmelske Faders og Herres Tilskikkelser.

Enkelte Dele af hans Tale indeholdt ganske vist mangen Sandhed, som det vel kunde være værdt at lægge Mærke til, og hans Foredrag var hellerikke uden en Art rhetorisk Færdighed, men den slæbende, jammerfulde Grædetone, hvori det hele blev fremført, virkede paa en Gang dæmpende og søvndyssende paa mig, indtil jeg endelig lyttede til hans langtrukne Beretninger med en Følelse, som var nær beslægtet med Væmmelse, da han med en Udførlighed, der var i stadigt Stigende, eftersom hans Tilhørere mere og mere smeltede hen i Taarer, skildrede, hvorledes en hvid Herre havde sultet, pisket, stegt og paa mangehaande andre Maader mishandlet en ulykkelig, sort Sammy, der under alle disse Pinsler utrætteligt vedblev at raabe: «Sammy elske Massa! Massa god, snil Herre! Sammy dø for Massa»! o. s. v.

Jeg tror næsten, at Hr. Knudsen og jeg vare de eneste, der under Udviklingen af disse Rædselsscener

forbleve aldeles ubevægede. Tvillingerne hulkede omkap og aftørrede hensynsløst sine smaa Næser i Moderens nye, sorte Kjoleskjørt, medens Madame Svendsen selv var saa betagen af Taarer og truende Symptomer paa Apoplexi, at hun aldeles ikke bemærkede denne Tilsidesættelse af Dekorum.

Da Gemytterne atter vare komne nogenlunde i Ligevægt, blev Theen bragt ind med et rigeligt Tilbehør af Julekage og mange andre, gode Ting, og Tante tog under lydelig Bevidnelse af sin Ydmyghed Plads i Sofaen med Hr. Dahlblom ved Siden af sig. Han saa bleg og anstrengt ud og ytrede, at han neppe vilde se sig i Stand til at nyde noget, en Formodning, som dog snart viste sig at være aldeles ugrundet, da han, efter først at have styrket sig med et Par Glas Munke-Likør, lod et rentud fabelagtigt Kvantum The og Julekage forsvinde i sin rummelige Mund, og dog hørte jeg, ikke uden Overraskelse, at han under de kortvarige Pauser vandt Tid til at tilhviske den lille, rødmende Marie Svendsen noget om «en bra söt, liten flicka» og «det utomordentlig sköna ögonpar» o. s. v.

«Nu, Aagot, hvad siger Du? Var det ikke lifligt at høre ham»? spurgte Fru Bakke forventningsfuldt, da vi atter befandt os paa Gaden.

«Jeg siger, at jeg aldrig mere vil følge med i «Udvælgelsen», svarede jeg med større Bestemthed og Oprigtighed, end jeg hidindtil havde vovet at bringe i Anvendelse ligeoverfor min strenge, alvorlige Tante. «Jeg er misfornøiet med mig selv, med alt og alle, men

fornemlig med den væmmelige Hr. Dahlblom, som gjorde det hele til et Vrængebillede af, hvad det skulde være. I Aften er det bleven mig klart, hvad der menes med disse Ord: «Og han gaar bort og tager syv andre Aander til sig, som ere værre end han selv, og naar de komme ind, bo de der; og det sidste bliver værre med det Menneske end det første» ».

«Aagot, Aagot, jeg forfærdes over Dig. Du drister Dig dog vel ikke til at ville profanere det hellige»?

«Nei, langtfra; vi have havt nok af det i Aften», svarede jeg med mere Bitterhed, end jeg nogensinde tidligere havde følt. «Godnat, Tante Judith, og vær ikke vred paa mig, fordi jeg hader Hr. Dahlblom».

Og dette var min første og sidste Aften i «Udvælgelsen».

Med det nye Aar begyndte atter i forøget Grad en Række af Adspredelser. Vi jagede fra det ene Bal og Selskab til det andet, og det faldt mig ofte vanskeligt nok at holde Fredagen fri til Theatret, der fremdeles vedblev at øve en mægtig Tiltrækningskraft paa mig. Emma var allerede forlængst vendt tilbage, opfyldt af triumferende Stolthed i Bevidstheden om de Hjerter, hun havde knust, og med en sand Lidenskab for tableaux vivants, som havde været Hovedfornøielsen i de selskabelige Kredse i Drammen og naturligvis frembudt en ypperlig Anledning for hende til at glimre ved sin ualmindelige Skjønhed. Imidlertid fremkaldte det en øiensynlig Misstemning hos hende, da vi gjennem en af Falk's Venner modtoge en Hilsen og den Underretning

fra ham, at han var afreist fra sin Landeiendom og lige til Stockholm, hvor han agtede at tilbringe Vintermaanederne, og ogsaa jeg tænkte med Beklagelse paa, at jeg maaske ikke mere vilde faa Anledning til at gjense ham.

Susanna dvælede fremdeles i Brevig; men en Eftermiddag henimod Slutningen af Januar modtog jeg en Billet, hvori hun meldte mig sin Hjemkomst og bad mig at komme derhen snarest muligt. «Mamma skal i «den moralske Hjælpekasse-Forening» i Aften», skrev hun, «Pappa er aldrig hjemme, og naar jeg ikke taler om, at jeg venter Dig, er jeg vis paa, at Josef ogsaa gaar ud, og da skulle vi to have det saa hyggeligt sammen, og jeg skal fortælle Dig — — o, saa meget»!

Jeg skyndte mig at efterkomme denne Opfordring og fandt efter Beregning min lille Veninde ganske alene. Vi toge Plads i hver vort Sofahjørne, og efterat jeg havde givet et kort Uddrag af mine Juleglæder, begyndte Susanna sin Beretning, som det imidlertid var vanskeligt nok at følge Traaden i, da hun ideligt afbrød sig selv ved smaa Latterudbrud og halvt uforstaaelige Udraab. «Men jeg har noget at betro Dig, Aagot», sagde hun endelig og bøiede det rødmende Ansigt henimod min Skulder, «noget, som jeg endnu ikke har havt Mod til at sige Mamma, og jeg fatter ikke, hvorledes jeg skal — —. O — o — ó»! Og hun endte med et gjennemtrængende Skrig, som jeg ikke var langt fra at istemme, da jeg pludselig fik Øie paa Tante Judith, der med den ene Haand hævede den svære Portière, hvis rige Fol-

der havde dæmpet Lyden af hendes Skridt, medens den anden Haand med en vis forstenende Virkning udstraktes mod os.

«Ulykkelige, forvildede Barn, hvad er det, Du skjuler for din Moder? Gaa strax til Bekjendelse! Har Hanna Jespersen været svag nok til at tillade Dig at gaa paa Bal? Og har Du været pligtforglemmende nok til at følge den lokkende Stemme? Tal og bekjend i Anger og Ydmyghed! Hvad er det, Du har gjort Dig skyldig i»?

«O, Mamma, jeg tør ikke», raabte Susanna og søgte forgjæves af gribe Moderens Haand; «det er — — det er saa rent galt, og Du vil blive saa vred».

«Jeg haaber med Sandhed at kunne sige, at mit hele Liv har været et Vidnesbyrd om, at jeg ved at bøie mig under de Tilskikkelser, Herren finder det tjenligt at paalægge mig», sagde Tante Judith med isnende Ro, «og jeg vover i Ydmyghed at tilføie, at Prøvelsens Stund ogsaa denne Gang skal finde mig beredt; men jeg vil vide, hvad det er. Tal, tal strax»!

«Mamma, min egen, kjære Mamma, bliv ikke vred paa mig, men jeg er — — o — o — o! — — jeg er forlovet»!

«Forlovet», gjentog Tante Judith med langt mere Fatning, end jeg havde ventet, «og med hvem? Det skulde da vel aldrig være med den rige Skipper Larsen? Det er det eneste Mandfolk, der, saa vidt jeg ved, kommer til min gamle Veninde? Nu, Susanna, tal! Det er jo høist urigtigt af Dig at have foretaget et

saa vigtigt Skridt uden dine Forældres Vidende, men Du kunde unegteligt gjort det værre. Manden eier mindst sine tyve Tusinde, og maaske kan han ogsaa vente at arve lidt efter Frøken Jespersen, hvem han har kjendt fra den Tid, da de begge vare Børn. Nu, Susanna, tal» !

«Det er ikke ham, Mamma, men, o! — — han er saa god og brav og elskværdig, og han blæser paa Fløite, — saa nydeligt! — og Du kan ikke tro, hvor udmærket han spillede Petters Rolle i «Petter og Inger», tilføiede Susanna i sin ubetænksomme Iver for at fremhæve hans mange, fremragende Egenskaber.

«Vanartede Barn! Er det muligt? Har Du virkelig gaaet hen og forlovet Dig med — en Skuespiller», udbrød Tante Judith med askefarvet Aasyn.

«Nei, nei, Mamma», hulkede Susanna og kastede sig paa Knæ foran Moderen, «det var privat, det forsikrer jeg Dig, det var ganske privat. De spillede for de fattige. Snille Mamma mi', vær bare ikke vred, saa skal jeg strax sige Dig, hvad han er. Han — — han er Subjekt paa Apotheket i Brevig, og det er din kjære, gamle Venindes Nevø, Hans Jespersen, som kom derhen for to Aar siden».

«Og dette vover Du at sige til mig, din Moder, der har pleiet og passet Dig» — NB. Susanna havde altid havt en udmærket Helbred, — «fra den Dag, da Du som et lidet, spædt Barn blev lagt paa mine Arme? Du, den rige Grosserer Bakke's eneste Datter, der er en af Byens bedste Partier, vil kaste Dig bort til det

første, det bedste — Subjekt, som har den uhørte Frækhed at anholde om din Haand? Nei, Susanna, hvis min gamle, lavttænkende Veninde har tilsidesat alle Sømmelighedshensyn, forat hun og hendes pengegriske Nevø kunne faa Fingre i min Faders surt erhvervede Formue, saa skal ialfald jeg vide at forhindre det. Jeg skal skrive baade til hende og ham, og Du kan være forvisset om, at jeg skal lære ham Afstanden mellem den rige Grosserer Bakke's Arving og et elendigt Subjekt».

Da det hidtil ukjendte Fænomen indtraf, at Grossereren, da han blev underrettet om Sagen, tog fuldstændigt Parti med sin Hustru, var der intet i Veien for, at hun allerede næste Morgen kunde bringe sine Trudsler i Udførelse, sg snart vare Susannas forgrædte Øine og blege Kinder det eneste, der mindede om denne Aftens Begivenheder, som nærmest fremkaldtes ved, at Tante Judith uheldigvis havde glemt Nøglen til Kassen i »den moralske Hjælpekasse-Forening», hvor hun nød det Tillidshverv at være Kasserer.

Den nedslagne, vemodige Stemning, som uvilkaarligt paatrængte sig mig ved Tanken om min stakkels Susannas Hjertesorg, fik ny Næring, da jeg et Par Dage senere modtog et Brev fra Fader, hvori han underrettede mig om, at der for Øieblikket herskede saa megen Sygelighed blandt hans Menighed, at han ikke kunde beslutte sig til at forlade den og derfor havde bestemt sig til at opsætte det paatænkte Besøg i nogle Uger. «Jeg behøver ikke at sige, hvor inderligt jeg

længes efter at se og tale med Dig», skrev han blandt andet; «thi Du ved, Du er mit Hjertes Barn, mit eneste Lam, om hvem det med Sandhed kan siges: «Og det aad af hans Haand og drak af hans Bæger og laa i hans Skjød, og det var ham som en Datter». Men, hvad der i den senere Tid i væsentlig Grad har bidraget til at forhøie min Længsel, er, at dine sidste Breve eller, rettere sagt, den Aand, som gaar igjennem dem, ingenlunde huer mig. Jeg takker Dig, fordi Du nu som før i Sandhed og Oprigtighed nedlægger ethvert af dine Indtryk hos din gamle Fader; men. hvis Du med alvorlig Stræben efter Selverkjendelse gjennemgaar disse Indtryk, da vil Du snart komme til at dele min Anskuelse: At de lette, verdslige Glæder, som, nydte med Maadehold og betragtede som den Bisag, de sandelig ere, maaske tør ansees for din Alders naturlige Rettighed, lidt efter lidt i den Grad have bemestret sig dit Sind og dine Tanker, at de ere blevne dit Livs Hovedopgave. Tror Du, min kjære Aagot, at Du blandt alt det falske Guld og Glimmer, som nu saa rigeligt er udstrøet paa din Vei, ogsaa kan finde «den kostbare Perle», for hvis Besiddelse man stedse maa være beredt til at opgive alt? Mit Barn, har Du overveiet, hvad det vil sige, at høre til deres Tal, der «gaa bedrøvet bort», naar Opraabet lyder, og Valget skal træffes, det store, betydningsfulde Valg, som gjælder for Tid og Evighed? — — Lad os, indtil vi atter gjense hinanden, mødes i Bønnen om, at Herren under alle Livets Fristelser maa bevare det rette, barn-

lige Sind hos Dig, saa han en Gang kan modtage og velsigne Dig saaledes, som han allerede gjorde det, da han mødte Dig i Daabens Vand. Han styrke og opholde Dig og give os alle Naade til altid og af et oprigtigt Hjerte at kunne udraabe: «Jeg vil staa op og gaa til min Fader»!

«Hvor dybt og inderligt han elsker mig», tænkte jeg og trykkede de kjærlige Ord til mine Læber. «Hvilket Offer vilde vel være stort nok til at gjengjælde en saadan Kjærlighed»! Men da jeg i Henhold til Brevets Udtalelser et Par Dage senere afslog en Indbydelse til et længe ventet, yderst elegant Bal, kan jeg ikke negte, at det var med blandede Følelser, jeg saa de andre drage bort, medens Paavirkningen af de sidste Maaneders ligesaa rastløse, som indholdsløse Liv, skaffede sig Luft i nogle smaa, tause Betragtninger, som indesluttede en maaske halv ubevidst Kritik over den kjære, gamle Faders Bedømmelse af Verdenslivets Glæder, idet jeg spurgte mig selv, om der ikke blandede sig en Smule Ensidighed i hans lidt forældede Anskuelse af Sagen.

«Maaske er det nok saa heldigt, at din Faders Reise er bleven opsat», sagde Tante, da jeg meddelte hende min Skuffelse. «Du ved, det er Emmas Geburtsdag den tolvte, og det er ikke sagt, at min Svoger vilde synes om det Opstuds, der umuligt kan undgaaes ved en saadan Anledning. Desuden skal det Værelse, som, jeg havde tænkt, han skulde have til Sovekammer under sit Ophold her, indrettes til et lidet Theater for

de tableaux vivants, der skulle gaa forud for det Bal, jeg allerede forlængst har lovet Emma».

Og da jeg hin tolvte Februar stod iført den smagfulde og klædelige, græske Nationaldragt, hvori jeg skulde optræde i et af Tableaux'erne, grebes jeg atter uimodstaaeligt af denne Ungdommens higende Forventning, som lader Fortid, Nutid og Fremtid svinde hen i Nydelsen af Øieblikkets gjøglende fata morgana.

»Jeg skulde sige, de vente bare paa Frøknen», raabte Natalie forpustet og stak Hovedet ind af Døren; «og her er et Brev til Dem ogsaa».

Jeg greb det og gjemte det hastigt i en af mine Skuffer, kastede et sidste, prøvende Blik i Speilet, smilede med en Selvtilfredshed, der vistnok ikke gav Emmas noget efter, og skyndte mig ind.

Ak, aldrig var saa megen Hyldest bleven mig til Del, aldrig havde saa mange smigrende Ord naaet mit Øre som under denne Nats flygtigt henilende Timer, og da jeg atter befandt mig paa mit Værelse, gjenløde de hvirvlende Toner og de fagre Ord for mit sjælelige Øre og dreve alle andre Tanker paa Flugt, indtil det næste Formiddag pludselig stod for mig, at jeg virkelig havde kunnet glemme det Brev, som jeg den foregaaende Aften havde modtaget fra Fader, thi naturligvis maatte det jo være fra ham.

Jeg ilede hen til min Kommode, aabnede Brevet, uden at kaste et Blik paa Udskriften, og læste, — læste atter og atter, hvad der bragte Blodet til at stivne i mine Aarer, medens mit Hjerte bankede med vild,

forunderlig Hast, der ligesom jagede mig fremad med usigelig Rædsel, uagtet jeg paa samme Tid følte, at jeg ikke kunde flytte en Fod. Jeg ved ikke, hvor længe jeg havde siddet saaledes, stirrende og taareløs og med en underlig, uklar Forundring over, at Solen vedblev at kaste sine lysende Straaler ind i Værelset, og at enhver Gjenstand blev staaende paa sin Plads, medens jeg saa hele min Livslykke knuses til Atomer for mine Øine; da hørte jeg ligesom i en fjern Afstand Helma sige: «Er Du syg, Aagot? Gud forbarme sig, hvad er her hændet»? Og hun bøiede sig ned efter det Brev, jeg havde ladet falde paa Gulvet.

«Rør det ikke», raabte jeg og kastede mig med et hæst, fremmedt lydende Skrig over det, «rør det ikke! Det er mit! Intet koldt, udeltagende Øie tør læse Beretningen om hans sidste Øieblikke. Her staar: «Han døde blidt og roligt, uden Smerter og uden Frygt. Det var en Engel, som vendte tilbage til sit rette Hjem». Ved Du, hvem der skriver disse Ord? Det er hans gamle, trofaste Tjenestetyende, som ikke svigtede ham i den sidste, tunge Strid. Og ved Du, hvor hans Datter var henne under alt dette? Ved Du det, Helma? — Men nu er det paa Tiden at komme hjem, førend de tage ham bort for bestandigt. Jeg maa skynde mig, forstaar Du nok. Det haster overmaade meget. Jeg tør ikke give mig Stunder til at begræde min Faders Død, om jeg ogsaa kunde det; men jeg kan det ikke! Du ser, jeg har ikke engang en Taare tilovers for ham. Jeg maa hjem, Helma, jeg maa hjem»!

Jeg reiste mig op og ravede nogle Skridt henover Gulvet, men faldt i næste Øieblik besvimet om, og de fjorten Dage, der nu fulgte, ere fuldstændigt udslettede af min Hukommelse.

Da jeg atter med Bevidsthed skuede omkring mig, syntes det mig, som var jeg vaagnet af en lang, tung Søvn, der havde været opfyldt af vilde, fantastiske Drømme. Det var Nat, og jeg saa med Forundring, at jeg var flyttet ind i mine Kusiners Værelse, og ved Siden af min Seng sad en fremmed, ældre Kone i en magelig Lænestol og snorkede lydeligt. En Lampe, som stod paa et lidet Bord henne i Værelsets ene Hjørne, kastede et klart Lys paa alle Gjenstande, men jeg kunde neppe tro mine Øine, da jeg ved det med Bøger opfyldte Bord saa min Onkels bøiede Skikkelse. Pennen løb raskt hen over Papiret, men naar han af og til gjorde et lidet Ophold, saa han opmærksomt paa Uhret, indtil han sagte reiste sig og med dæmpet Stemme sagde: «Nu, Madame Olsen, nu skal hun have Mixturen. Madame Olsen! Det er da ogsaa et forskrækkeligt Fruentimmer! Hun sover uafladeligt. Jeg vilde ønske, hun en Gang vilde definere mig Ordet: Vaagekone; thi hendes Begreber i den Retning maa virkelig være høist eiendommelige».

Han heldte noget i en Kop og gik hen til min Seng for at se, om jeg var vaagen.

«Onkel», hviskede jeg mat, «hvad betyder alt dette? Er jeg — har jeg været syg»?

«Gud være lovet og takket, hun kjender mig»,

udbrød han. «Mit kjære, kjære Barn, hvordan har Du det? Nei, Du maa ikke tale; det kunde maaske anstrenge Dig; men Mixturen maa Du have, min lille Ven! Den vil gjøre Dig godt».

Den Haand, der førte Koppen til mine Læber, skjælvede saaledes, at største Parten af dens Indhold blev mit hvide Nattøi til Del; men den kjærligheds-fulde Sindsbevægelse, som var Aarsag til denne Libation, virkede med dens stiltiende Bevidnelse om den gamle Mands Hengivenhed for mig bedre, end den spildte Medicin nogensinde kunde have gjort.

«Har jeg da været saa meget, meget syg»? spurgte jeg atter. Da slog pludselig Erindringen om det ind-trufne som et Lyn ned i min Sjæl og fravristede mig et skjærende Klageskrig, der ligesom fandt Udtryk i min Onkels stønnende Jamren, da han hændervridende fremstammede: «Ak, Gud hjælpe mig! Hvad skal jeg sige til hende? Jeg ved hverken ud eller ind. Hvad skal jeg dog gribe til»?

«Giv mig Brevet, Onkel. Jeg tørster efter at læse det igjen».

«Jeg har det ikke, kjære Barn, jeg har det ikke; men Du skal ganske vist faa det i Morgen».

«Nuvel, det behøves hellerikke. Jeg husker det, jeg husker hvert Ord. Onkel, vær saa snil og tal ikke til mig paa en lang, lang Stund».

Han nikkede i Taushed, satte sig ved Siden af mig og indskrænkede Ytringerne af sin Deltagelse til, at han undertiden lod den magre, skjælvende Haand

glide let hen over mit Haar, medens jeg laa der, sønderknust og fortvivlet, og med pinlig Nøiagtighed lod det ulykkebringende Brevs Indhold glide forbi mit indre Blik.

Han — den elskede bortvandrede — var pludselig bleven angrebet af en voldsom Lungebetændelse, som i Løbet af tre Dage endte hans velsignelsesrige Liv. Allerede den første Morgen havde Mor Strøm, der i Forening med Jomfru Tronnæs havde pleiet ham under hans kortvarige Sygdom, indtrængende raadet til, at Ole skulde sendes afsted efter mig; men da Doktor Holm i Begyndelsen ikke havde fundet den syges Tilstand betænkelig, vilde Fader ikke give sin Indvilgelse hertil. «Vi ville se Tiden an», sagde han mildt og bestemt. «Er det Herrens Villie, at jeg atter skal staa op af mit Sygeleie, da vil jo et saadant Budskab kun volde hende unødig Sorg og Ængstelse, og selv om Sygdommen pludselig skulde tage en Vending, hvorved det blev umuligt for mig at gjense mit elskede Barn i denne Verden, saa ved jeg dog vist, hvem der vil træde hende nær, aftørre hendes Taarer og bringe det Troens Lys, der aldrig brænder saa klart, som naar det tændes i Sorgens Nat, til at kaste sine befrugtende Straaler ud over hele hendes Livssti, indtil ogsaa hun fuld af Fortrøstning en Gang kan udbryde: «Døden er opslugt til Seier»»!

Den tredie Dag var denne Vending i Sygdommen indtraadt, og inden Aften hensov han, som han havde levet, i den Herre Jesu Kristi Tro. Hans sidste Ord

og Hilsen til mig staa for mig som et helligt Aandepust fra Evighedens Egne. Mindet om dem har været mig en Trøst og Husvalelse i sorgfulde Timer; de bragte den første Dugdraabe, der læskede mit forsmægtende Hjerte i hin Stund, da Omfanget af mit Tab for første Gang traadte klart og tydeligt frem for min Sjæl. Fred og Velsignelse følge hans elskede Minde!

Jomfru Tronnæs's Brev indesluttede ogsaa nogle kjærlige, deltagende Linier fra Gunnar. «Jeg tænker paa Dig og din Sorg baade Dag og Nat, kjære Agga», skrev han, «og min Længsel efter Dig er stor; men, ak, vore Veie skilles vel nu for bestandigt, og det er maaske, naar alt kommer til alt, ogsaa det bedste; thi jeg har ved din Faders Død tabt den eneste, der vilde og kunde gjøre noget for mig, og om Skjæbnen en Gang i Fremtiden skulde føre os sammen, da er jeg formodentlig sunket ned til et uvidende Trældyr, hos hvem Erindringen om Ungdommens ærgjerrige Drømme kun formaar at fremkalde et sløvt, bittert Smil».

Den følgende Nat vaagede Helma hos mig, og da jeg forsøgte at fremføre nogle smaa Indvendinger mod denne Opofrelse af hendes Søvn og Kræfter, fortalte hun, at hun og Onkel i Forening med en Vaagekone skiftevis havde tilbragt Nætterne hos mig den hele Tid, «og jeg er derved kommet til at gjøre en Opdagelse, som jeg hidindtil ikke har havt den fjerneste Anelse om», tilføiede hun. «Jeg har utvivlsomt et afgjort Talent for Sygepleie og føler mig langt mere paa min rette Hylde i et Sygeværelse end i en Balsal». Og

da jeg senere Dag efter Dag fik rigelig Anledning til at lægge Mærke til hendes betænksomme, hensynsfulde Omsorg og rolige Syslen, kunde jeg ikke undlade at give hende Ret.

Min Helbredelse skred langsomt, men sikkert fremad, og det varede ikke længe, før jeg kunde tilbringe Formiddagstimerne paa Sofaen i det lille Kabinet ved Siden af Dagligstuen, og naar jeg laa der Time efter Time, taus og udeltagende, maatte jeg ofte spørge mig selv, om denne sorgfulde, unge Pige, hvis Hengivenhed i Guds Førelser endnu neppe var naaet frem til Resignationens forkrøblede Liv, virkelig var den samme, der for faa Maaneder siden her i dette selvsamme Rum havde gjort sin første, glade Debut i Dans; og da jeg endelig vandt Mod og Kraft til at kunne reflektere over Livet, og hvad det nu havde at byde mig, laa Fremtiden for mig som en stor, øde Ørken, og hvor Øiet skuede hen, var der idel Haabløshed, Trøstesløshed og Skuffelser. Den Energi, der endnu var tilbage hos mig, koncentrerede sig i en higende Længsel efter at følge Fader i Døden, men paa samme Tid martredes jeg af den Tanke, at jeg burde skynde mig at blive frisk og begynde paa en eller anden Virksomhed; men medens jeg, raadvild og fuld af indre Kamp, fattede og forkastede den ene Plan efter den anden, klarnede det lidt efter lidt for mit sjælelige Syn, indtil jeg omsider lærte at forstaa, at Fremtiden først faar sin rette Betydning, naar vi lade i Dag, i Morgen og alle de føl-

gende Dage med alt, hvad de bringe af ondt og godt, stort og smaat, smelte sammen med Evigheden.

«Nei, Aagot», sagde Helma en Dag, da jeg atter havde dvælet ved mine ofte gjentagne Klager over de mange Udgifter, som min langvarige Sygdom havde foraarsaget hendes Moder, «jeg kan ikke længer stiltiende høre paa disse Jeremiader, hver Gang Mamma bringer Dig en Smule Gelée eller nogetsomhelst, der i mindste Maade kan fortjene Navn af Lækkerier. Mine Kinder brænde allerede ved Tanken om, hvad jeg har at berette; det er ikke behageligt for en Datter at have noget saadant at fortælle om sin Moder, men det maa frem. Du ved, at Emma over Hals og Hoved flygtede til sine kjære Venner i Drammen, da hun hørte, at din Sygdom var Nervefeber, og i det hele taget maa jeg give vore Venner og Bekjendte det Vidnesbyrd, at de have udvist en ganske overordentlig Omsorg for ikke uden Nødvendighed at udsætte sig for Smitte; dog maa jeg herfra undtage Susanna, der mere end en Gang trods Tante Judith's Forbud har listet sig herhen for at spørge til dit Befindende. Det var derfor en ligesaa behagelig som uventet Afbrydelse af vor ufrivillige Karantæne, da Falk netop otte Dage efter, at Du var bleven syg, pludselig stod for os. «Gud, er det Dem, Falk», udbrød Mamma; «De ved vist ikke, at vi have Nervefeber i Huset, og — — Emma er i Drammen». — — «Jeg søger ikke Frøken Emma, min bedste Fru Sommer», svarede han med usædvanlig Alvor i Blik og Stemme; «det er alene Rygtet om det tunge Slag,

der har rammet vor unge Veninde, Frøken Dahl, som har ført mig herhen. Tør jeg bede, om De vil skjænke mig nogle Øieblikkes uforstyrret Samtale»? Den næste halve Time tilbragte de i dette Værelse. Hvad de talede om, har Mamma aldrig meddelt mig; men da de atter viste sig, havde hun rødgrædte Oine, og de saa begge blege og forstemte ud. Imidlertid er det en ubestridelig Kjendsgjerning, at Mamma siden den Tid har Overflod af Penge, og Falk's Tjener bringer snart det ene og snart det andet af gode Ting, som, man kan tænke sig, kunne opvække en Rekonvalescents slumrende Appetit».

«Men, Helma», afbrød jeg hende ganske forfærdet, «det bliver jo værre og værre! Hvad maa Falk tænke om, at jeg modtager alt dette»?

«Aa, Nonsens! Det er jo Mamma, der modtager det, og ikke Du. Det er netop den fatale Side af Sagen; thi hvis det var — —».

«Nuvel, Helma, hvis det var — —»?

«Aa nei, Du lille, det er ikke værdt at tale mere om den Ting nu».

«Hvor god han er mod mig», udbrød jeg efter en liden Pause, «ikke sandt, Helma»?

«Jo—o», svarede hun langtrukkent, «overmaade god, rentud opofrende, Du».

«Mener Du det ikke, Helma? Du siger det saa besynderligt».

«Jovist, mener jeg det. Drik nu bare din Chocolade, inden den bliver kold, saa skal jeg læse lidt for

Dig i Thackeray's «Livets Bazar». Heltinden er lidt vel «grøn» efter min Smag, men kanske Du kan komme til at sympathisere med hende».

Nogle Dage senere sad jeg, for første Gang iført min nye, sorte Sørgedragt, og skulde modtage mit første Besøg, som jeg imødesaa med en Følelse af Gru ved Tanken om, at jeg, om end kun for en kort Stund, skulde være nødt til at vende mit Sind bort fra, hvad det nu næsten altid dvælede ved, og med en Følelse af tilnærmelsesvis Glæde i Forventningen om at gjense den Mand, der under vort korte Bekjendtskab havde vist mig en næsten broderlig Interesse.

De Taarer, som hidindtil havde flydt saa beredvilligt ved den mindste Anledning, bragte nu kun sjeldent Lettelse for mit betyngede Hjerte. Det var ligesom deres Kilde var udtørret i hin kvalfulde Time, da jeg modtog Efterretningen om min Faders Død; men om end mit Øie forblev tørt og taareløst, var min Sindsbevægelse derfor ikke mindre dyb og smertelig, da jeg lagde min skjælvende Haand i Falk's og saa op i det velbekjendte Ansigt, der nu med Deltagelsens umiskjendelige Præg i de ædle, mandige Træk bøiede sig ned imod mig. Vi taug begge, men jeg følte instinktsmæssigt, at han forstod min Sorg og gjerne vilde baaret Byrden med og for mig, hvis det havde været muligt.

«Jeg vilde ønske, De havde kjendt ham», sagde jeg endelig. «Jeg tror, jeg vilde kunne tale om ham med Dem».

«Tal», svarede han stille og mildt; «jeg vil lytte til Deres Ord og fra Deres Læber lære, hvorledes en ædel Mand lever og — dør».

Fra den Dag blev det en Sædvane, at Falk tilbragte en Del af Formiddagen inde hos mig, og hans rolige, behagelige Underholdning blev mig snart saa kjær, at jeg savnede ham, naar han undertiden paa en eller anden Maade kunde blive hindret fra at komme til den sædvanlige Tid.

Det var en klar, vaarlig Dag i Midten af April. Solen skinnede varmt og oplivende ind i mit lille Værelse, der lidt efter lidt var gaaet over til at blive betragtet som mit private Asyl, hvor jeg læste, syede og fornemlig fordybede mig i Mindet om ham, der havde været mit Livs kjæreste, dyrebareste Skat. Et rigt blomstrende Rosentræ og en Skaal, fyldt med Blaaveis og Marie-Nøglebaand, stode paa det lille Bord foran mig og bragte Bud og Hilsen om al den Vaarduft og Vaarstemning, som ventede mig derude i den vaagnende Natur. «Gaverne ere her, men Giveren lader længe vente paa sig i Formiddag», tænkte jeg. I samme Øieblik ringede det, og kort efter stod Falk for mig; men hans Ansigt havde ikke det vante, venlige Udtryk; han saa nedtrykt ud, og da han satte sig ved Siden af mig uden at henvende et eneste hilsende Ord til mig, kunde jeg ikke tilbageholde et Spørgsmaal, om der var mødt ham noget ubehageligt.

«Ubehageligt», gjentog han, «nei, — men jeg staar ved et Vendepunkt i mit Liv. Aagot, jeg kommer for

at spørge Dem, om De vil blive — — min Hustru. O, se ikke paa mig med dette forbausede, næsten forfærdede Blik. Kan dette Spørgsmaal da virkelig overraske Dem saa meget? Har De ikke forlængst forstaaet, at jeg fra den første Stund, jeg saa Dem, har bøiet mig for Deres rene Kvindelighed i tilbedende Kjærlighed? Men, naar jeg tænkte paa mit henrundne Liv med alle dets vilde, urene Glæder, da følte jeg, at jeg ikke turde nærme mig til Dem, der er saa ung, saa ren og skjær som den nyfaldne Sne. Før tvivlede jeg paa alt og alle, men jeg stræbte forgjæves at bringe mig til ogsaa at tvivle paa Dem. Jeg har knælet snart for det ene og snart for det andet Afgudsbillede, ofret og modtaget Virak, indtil den rene Uskyld, der omgiver Deres Skjønhed med en Helgenglorie, pludselig lærte mig, hvad sand Kjærlighed er. Jeg kjæmpede, jeg rasede mod mit eget Hjerte, men alt var forgjæves. Jeg mærkede snart, at jeg ikke formaaede at fremkalde nogen dybere Følelse hos Dem, og dog haabede jeg imod Haab, indtil jeg endelig indsaa det uudholdelige i at leve i Deres Nærhed, dagligt at kunne se og tale med Dem og dog ikke være mere for Dem end enhver anden Herre af Deres Bekjendtskab. Da flygtede jeg for Dem, Aagot, og det var min faste Beslutning ikke at gjense Dem».

Han holdt inde, reiste sig og begyndte at maale Gulvet med lange, hurtige Skridt, medens jeg forgjæves ledte efter Ord for det Hav af nye og modstridende Følelser, som bølgede gjennem min Sjæl.

«Jeg søgte Ensomhed og fordybede mig i Studium og Arbeide», vedblev han, medens han fortsatte sin rastløse Gang, «men Billedet af en let, yndig Skikkelse med lyse Lokker og et Par milde, brune Øine stillede sig mellem mig og de beskrevne Blade og spottede mine Anstrengelser for at vinde frem til Ro og Eftertanke. — Jeg kastede mig atter ind i Verdenslivets Tummel og ilede fra Glæde til Glæde, og man sagde om mig: «Se, han forstaar at nyde Livet»! Nuvel, — de gamle Daarskaber, som efterhaanden vare blevne en Del af min Natur, havde ikke med Et tabt al Tiltrækningskraft for mig; de vinkede og lokkede og tilhviskede mig, at de vilde bringe mig til at glemme; men Mindet om Dem, min eneste sande Kjærlighed, jagede Daarskab og Laster paa Flugt. — De ved, hvad der atter førte mig hid. Tidligere havde jeg elsket Deres lyse, tankerige Blik, glade Smil og den melodiske, barnefriske Latter; men da jeg saa Dem igjen med Kummer i Øiet og Smertens Træk om de før saa røde Læber, o, Aagot, da elskede jeg Dem dobbelt. Og naar den vildfarende Vandrer nu knæler for din Fod og beder, bønfalder Dig, om Du vil lade ham hellige Resten af sit Liv til at frede og hegne om din Lykke, vil Du da have Tillid til ham? Jeg ved kun altfor vel, at dit rige, unge Hjerte kan rumme en langt varmere Følelse end den, Du nu kan skjænke mig; men jeg vil haabe paa Fremtiden og være tilfreds, naar Du blot vil sige: «Jeg har Dig kjær, og jeg tror paa Dig»»!

Jeg havde ofte hørt den mest inderlige Kjærlig-

heds Ord lyde fra Læber, der nu vare forstummede i Dødens Taushed, men aldrig før havde Lidenskabens Røst naaet mit Øre, og jeg veg sky tilbage for den ukjendte Lyd.

«Jeg har Dem kjær», stammede jeg endelig med møisommeligt tilkjæmpet Fatning, da han med stigende Utaalmodighed bad om et Svar; «og dog — Falk, — De maa ikke blive vred paa mig, men det er ikke paa den Maade, De mener. Jeg frygter for, at jeg maa forekomme Dem meget barnagtig, og jeg kjender kun saare lidt til Livet, og hvad det fordrer og bringer; men det ved jeg, at naar jeg har hørt Fa'r tale om den Kjærlighed, som Mo'r og han nærede til hinanden, da var det noget ganske andet, end hvad jeg nu føler for Dem. — — — I denne Sorgens Tid har jeg elsket Ensomhed; men da jeg hørte, at De var kommet tilbage, blev jeg saa glad, som, jeg antager, jeg nu kan blive det, og jeg takkede Gud, fordi han havde sendt mig en Ven i min Forladthed. Men naar jeg tænker mig at blive Deres — — Hustru, da er det, som en Stemme fra Barndomshjemmet hæver sig i mit Indre og tilraaber mig: «Gjør det ikke; thi Du elsker ham ikke paa den Maade»! Og desuden er der ogsaa noget andet — — —».

«Jeg beder Dem, bliv ved! Tal frit og uforbeholdent til mig og vær forvisset om, at Deres Lykke altid vil være mit Livs dyrebareste Formaal».

«Hvorledes skal jeg vel kunne forklare Dem, hvad der staar saa besynderlig uklart for mig selv? Og

dette er kommet saa pludselig, saa overvældende. Ja, ja, jeg skal forsøge at — — —. Den første Gang, jeg saa Dem, gjorde De strax et godt og behageligt Indtryk paa mig, og dog var der undertiden noget i Deres Blik, i Deres Mine, ja endogsaa i Deres Stemmes Klang, — især naar De talede med Emma, — som uvilkaarligt stødte mig tilbage. Det kom og gik som de lette Uveirsskyer, der glide hen over Solen og strax efter lade den skinne lige klar og straalende, og da De senere talede til mig, fandt jeg ikke Spor deraf; ja, jeg kan med Sandhed sige, jeg havde forlængst glemt det hele indtil — i Dag. Nu træder denne vage, ængstende Følelse atter frem, stiller sig mellem Dem og mig og giver mig en Fornemmelse af, at jeg — — o, hvorledes skal jeg finde Ord til at udtrykke, hvad jeg mener? — at jeg hos Dem vilde komme til at savne noget, som Hjertet kunde hvile i og støtte sig til paa Vandringen gjennem Livet».

«Jeg forstaar Dem ikke ganske», sagde Falk. «Jeg maa næsten antage, at mit Skriftemaal har skræmmet Dem, og at De tillægger mine Ord en værre Betydning, end de i Virkeligheden fortjene. Kjære Aagot, De tror dog vel ikke, at jeg nogensinde har gjort mig skyldig i nogetsomhelst, der i mindste Maade strider mod Ærens Fordringer, eller som ikke kan bestaa for Verdens ofte strenge Dom»?

«Jeg tror, at De ganske vist er god og ædel, men — ak, jeg er saa uvant til at udtale saadanne

Ord for nogen, og jeg er saa ung og uerfaren ligeoverfor Dem — —».

«Jeg vil være Dem inderligt taknemlig, hvis De med fuld Oprigtighed vil delagtiggjøre mig i alt, hvad der i dette Øieblik bevæger Deres Sind».

«Nuvel, — bliv ikke vred paa mig, men det forekommer mig, at De tænker saa meget paa Verdens Dom og saa lidt paa — Guds».

«Guds», gjentog han i en overrasket Tone, «Guds? — — Jeg maa tilstaa, De gaar her over til et Kapitel, som jeg helst havde ladet uberørt. Jeg kan imidlertid forsikre Dem, at jeg er ingen Hedning. Min Pleiefader, der selv var en Kristen af den gamle Skole, bibragte mig meget orthodoxe Principer, og om jeg end ikke altid kunde følge med i hans noget forældede, religiøse Anskuelser, saa betvivler jeg naturligvis ikke, at der er et Forsyn, som styrer og ordner det hele, og hvad min Fornuft forøvrigt vægrer sig ved at antage, forkaster jeg aldeles ikke; jeg gaar blot af Veien for det, men respekterer det hos andre, der have den lykkelige Evne at kunne tilegne sig disse sublime Dogmer».

«Nu er det min Tur at sige: Jeg forstaar Dem ikke ganske», svarede jeg frygtsomt. «Jeg er meget ulærd i dette som i alt andet, men jeg ved, at min Barnelærdom er ganske forskjellig fra Deres Lære».

«Saa lad os en Gang for alle antage, at Deres Barnelærdom er fuldkommen ret og rigtig», udbrød han med et let Smil; «og nu ville vi gaa tilbage til Udgangs-

punktet for vor Samtale. Aagot, kjære, elskede Aagot, forkast mig ikke! Lad mig begynde et nyt Liv ved Deres Side»! — — —

Da han en halv Time senere forlod mig, læste jeg Bitterhed og Skuffelse, som jeg havde været den ufrivillige Aarsag til at fremkalde, i de Øine, hvis glade kjærlige Blikke saa ofte havde fulgt enhver af mine Bevægelser, og jeg følte, — hvad jeg tidligere havde anseet for umuligt, — at der dog kunde indtræffe Ting, som formaaede at forøge min Sorg.

Uagtet jeg i den sidste Uge oftere havde erklæret, at jeg nu var fuldkommen frisk, mærkede jeg dog, at denne Times Samtale havde været mere, end jeg endnu havde et tilstrækkeligt Forraad af Kræfter til at bære, og jeg lænede mig tilbage i Sofaens Puder i en Tilstand af yderlig Udmattelse, da jeg saa Tante Emma, der af Falk var bleven underrettet om det forefaldne, træde ind med en Mine, som ikke spaaede noget godt. Hendes Skuffelse, der var meget nær ved at gaa over til et heftigt Vredesudbrud, hendes Bebreidelser, som virkelig gik over til de mest utvetydige Hentydninger til, at jeg var en Byrde, som hun ønskede at blive befriet for, jo før, jo heller, endte omsider med det aabent udtalede Spørgsmaal, «hvad jeg mente med en saadan ubegribelig Opførsel, og hvad min Bevæggrund havde været til først at trække Falk bort fra Emma og derefter selv afslaa hans Tilbud»?

Jeg følte mig altfor svag, angreben og ulykkelig til at indlade mig paa en Gjendrivelse af denne Be-

skyldning, og hun vedblev: «Du maa formodentlig have et eller andet bedre Parti i Sigte; thi de lumpne, faa Hundreder, som Din Fader har efterladt Dig, — jeg fatter forresten ikke, hvad han har brugt sine gode Indtægter til, — de ville hverken strække til halvt eller helt, og jeg kan ikke tænke mig Muligheden af, at Du efter al den ømme, moderlige Kjærlighed, jeg har vist Dig, min elskede Søsters eneste Barn, skulde ville gjøre Fordring paa de 500 Daler, som din Fader ganske vist aldrig vilde forlangt tilbage. — — — — Nu ja, hvad vil Du da? Du maa dog have en Mening med, at Du lader en saa uhørt Lykke gaa fra Dig? Og her kan Du naturligvis ikke blive, det indser Du vel»?

«Men hun skal blive her», lød pludselig og uventet min Onkels Stemme med en hos ham høist usædvanlig Energi. «Du ved, jeg blander mig aldrig i noget; jeg lader Dig skalte og valte efter dit eget Behag, men denne Gang vil ogsaa jeg have et Ord at sige: Hun skal blive her som et Barn af Huset og som et kjært Barn», tilføiede han blødt, idet han kom hen til mig og, som han ofte pleiede, lod Haanden glide kjærtegnende over mit Haar. Først i dette Øieblik erfarer jeg, at der er trukket paa din Faders Godhed paa en meget utilbørlig Maade, men selv om dette ikke havde været Tilfælde, skylder jeg Dig en Forbindtlighedsgjæld, som aldrig kan afbetales. Ja, det forholder sig virkelig saa. — — I disse Dage har jeg fuldført mit store Værk, der, som jeg haaber, vil vinde vid

Udbredelse og skaffe mig et anseet Navn i Videnskabens Rige. Jeg har anvendt Aar af mit Liv paa dette Arbeide, ofret det mine Dage og Nætter, og Frugten af denne Flid og Gransken tilfredsstillede mig i rigeligt Maal. Da hørte jeg en Aftenstund en liden Pige forelæse mig noget, som i al sin enkle Storhed lynsnart slog ned i mit Tankeliv, lod mig se Dunkelhed og famlende Søgen, hvor jeg havde troet at sprede Lys og Forstaaelse, og lærte mig, at min Bog manglede det væsentligste, Livsstrømmen, som skulde give det døde Bogstav belivende Kraft: Den manglede Beaandelse. Og under den stille Indflydelse af det Ord, jeg i hin Stund havde hørt og senere selv gransket i saa mangen ensom Time, begyndte jeg paany at gjennemlæse og tildels omarbeide Manuskriptet, og hvis Bogen nu vinder den Anerkjendelse, jeg venter, da maa det for en Del tilskrives de Tanker, der den Gang vaktes til Live hos mig og senere fik ny Næring, medens jeg, delt mellem Frygt og Haab, vaagede ved dette Barns Sygeleie og derfra sendte mit Suk til ham, som holder Liv og Død i sin almægtige Haand, indtil jeg endelig kunde udbryde: «Lovet være Herren; thi han har hørt mine ydmyge Begjæringers Røst»» !

«Aa, det er jo noget rent Nonsens, Du der kommer med», udbrød Tante Emma ærgerligt. «Jeg tror virkelig, at Du har skrevet saa længe paa den tossede Bog, indtil den har gjort Dig ganske forstyrret. — — Se saa, nu ringer det! Det er vistnok Visiter. De komme da ogsaa i høi Grad ubeleiligt. Bedste Sommer! Skynd

Dig at gaa ind paa dit Værelse. Du har ikke det fjerneste Begreb om, hvordan man bør gribe Sagen an, naar det gjælder at skjule Sporene af en liden, huslig Scene for Verdens nysgjerrige Blikke».

Det saa ud til, at min Onkel med overordentlig Beredvillighed fulgte denne Opfordring, som forøvrigt viste sig at være overflødig, da det blot var et Postbud, der bragte et Brev til min Tante. En velgjørende Stilhed afløste for nogle Minuter den tidligere Storm, indtil det uventede Udraab naaede mit Øre: «O Aagot, min kjære Aagot, her, er rigtignok Nyheder! Tænk Dig, min søde Emma er forlovet, og det er naturligvis overflødigt at tilføie, at hun gjør et Parti, som i enhver Henseende er hende fuldkommen værdigt. Hendes Forlovede er den rige Trælasthandler og Skibsreder Sanne. Han bebor et pragtfuldt udstyret Hus, rentud et lidet Slot, i Nærheden af Drammen; men hun skriver, at hun har gjort det til en Betingelse, at han ogsaa skal have en Bolig i Byen, og hun faar det i et og alt ganske efter Ønske, og det regner Presenter ned over hende hver evige Dag. Hvad siger Du til dette? Er det ikke herligt? Og er det ikke en Forsynets Styrelse, at jeg netop nu skulde faa denne Glæde til Erstatning for al den Ærgrelse og Skuffelse, som Du har foraarsaget mig. Min eneste Bekymring er, hvordan den stakkels Hjelm vil optage denne Efterretning. Det vil blive et frygteligt Slag for ham»!

«Men er det da ikke denne samme Hr. Sanne, som Emma saa ofte har leet af og efterabet, naar hun

har fortalt os om hans klodsede Kurtiseren»? spurgte jeg nølende og forundret.

«Aa jovist, er det ham; men Du forstaar nok, at det var bare ungdommelig Overgivenhed af Emma. Nu ler hun ikke af ham, det kan Du være forvisset om. Hun skriver, at hun er «uhyre lykkelig». Se her, — Du kan gjerne læse Brevet, saa vil jeg imidlertid tage mit Reisetøi paa og springe hen til Bakkes og fortælle dem Nyheden. Du kan tro, det vil ærgre min Svigerinde umaadeligt, men det kan hun have godt af».

Dette Forsæt kom imidlertid ikke til Udførelse, da Grosserer Bakke, der var en intim Ven af Hr. Sanne og allerede gjennem ham var bleven underrettet om Forlovelsen, i samme Øieblik traadte ind.

«Gratulerer, gratulerer», raabte han leende og gnidende sig i Hænderne. «Ja, hun har paa Ære gjort det godt. Hun kommer baade til Hus og Grund, som man siger. Jeg havde forresten aldrig kunnet falde paa, at min Ven var af den Kaliber, at han kunde vinde Prisen hos Emma. Det er saamen mangen god Dag, siden han lagde sig til Paryk og Mave, og han er saa forskjellig fra hendes gamle Flamme, Falk, som Nat fra Dag; men formodentlig tænker Pigebarnet: «Variatio delectat«. Hahaha! Det er det eneste af mit Latin, der hænger igjen hos mig fra Skoledagene, formodentlig, fordi jeg har gjort det til mit Livs Valgsprog. Hahaha! Nu skulde Judith høre

mig, Svigerinde, nu skulde min strenge, dydzirede Judith høre mig».

Det omtalte Brev indeholdt tillige en Anmodning til min Tante fra den Familie, hvor Emma var Gjæst, om hun vilde tilbringe en fjorten Dages Tid hos dem for at hjælpe de nyforlovede med at gjøre Indkjøb til deres nye Hus og fornemlig for at gjøre sin tilkommende Svigersøns nærmere Bekjendtskab, og jeg behøver vist neppe at sige, at hun med stor Beredvillighed efterkom denne Indbydelse.

«Nu ville vi tage os en Ferietid for alle Plager», sagde Helma, da hendes Moder var reist, «negte os hjemme for alle kjedelige Visiter, ikke tænke paa den Tid, naar Mamma og Emma komme tilbage, og gjøre, hvad vi have Lyst til, fra Morgen til Aften»; og da hendes Lyst fornemlig bestod i at foretage lange Spadsereture, som jeg endnu ikke formaaede at følge hende paa, og at fordybe sig i en god Bog, naar hun var hjemme, kom jeg til at tilbringe de fleste Timer af Dagen ganske alene, og uagtet denne Ensomhed i min daværende Stemning var mig særdeles behagelig, bidrog den dog til at gjøre Savnet af den Ven, hvis Selskab under min Rekonvalescence var bleven mig saa kjært og uundværligt, end mere føleligt.

En Eftermiddag, da Helma var gaaet ud, sad jeg som sædvanligt inde i Kabinettet og læste i en af de Bøger, som jeg havde bragt med fra mit fordums Hjem. Natalie, der nyligt havde været et Ærinde inde hos mig, gik og syslede med noget inde i Dagligstuen, da

jeg pludselig hørte Lyden af et meget eftertrykkeligt Kys, som ledsagedes af et indigneret Udraab fra Natalie.

«Tys, min Engel, det er ikke værdt at slaa Allarm for en saadan Bagatels Skyld, især, da det ikke er første Gang. Sig mig heller, hvad det har at betyde, at de unge Damer negte sig hjemme for mig i denne Tid. Er det kun et Lune af den lille Frøken, eller har maaske denne Falk faaet Indpas her igjen»?

Jeg hørte ikke den hviskende Samtale, som nu paafulgte, men aldrig havde Fætter Josefs røde, smilende Ansigt forekommet mig modbydeligere, end da han kort efter viste sig i Døren med et hvislende: «Er det tilladt»? hvorefter han uden at afvente mit Svar raskt kom henimod mig.

«Et eneste Blik er, Gudskelov, tilstrækkeligt til at overbevise mig om, at min Frygt, forat Deres Helbredstilstand skulde have forværret sig, har været aldeles ugrundet», sagde han, idet han plantede sig ned i Sofaen ved Siden af mig med en Mine, der noksom viste, at han vilde hævde sin Plads til det yderste. «Tør man maaske spørge om Aarsagen til, at Natalie i de sidste otte à ti Dage stadigt har vist mig Vinterveien med den Erklæring, at de unge Damer ikke toge imod»?

«Helma ønker ikke at modtage Visiter under hendes Moders Fraværelse», sagde jeg kort.

«Nu ja, jeg søgte, sandt at sige, heller ikke

Helma», svarede han med en flot Mine. «Kusine Helma begynder at gaa over til Antikviteternes Klasse, og jeg har aldrig sværmet for Oldsager. Men — fra et til et andet, — jeg har en Nyhed at fortælle Dem. Jeg har netop i Dag faaet Faders bestemte Løfte om, at jeg med det allerførste skal blive optaget i Firmaet. Hvad siger De til det, Frøken Aagot? — — Hvad behager? Er det Dem aldeles ligegyldigt? Aa, det er dog neppe Deres Alvor? Hør, der falder mig noget ind. Min fortræffelige Moder skulde vel aldrig have været her henne og beklaget sig over mig? Tingen er, at hun i den senere Tid er kommet efter — — ja, det vil sige, hun har altid været vant til at finde den mest exemplariske Opførsel hos mig; men der er i de sidste Maaneder indtruffet mangt og meget, — den første Kjærligheds Opblussen, Skinsyge paa den Mand, som, jeg troede, blev foretrukket for mig, Ængstelse over Deres Sygdom, — alt dette har bragt mig ud af min vante Sindsstemning og drevet mig til at søge Glemsel ved at kaste mig ind i Adspredelser, der ellers ere mig ligesaa fremmede som modbydelige. Se, dette er det, hun med sine noget pietistiske Begreber ganske har misforstaaet, men De, Frøken Aagot, De forstaar mig vist»? Jeg rystede energisk paa Hovedet og pressede mig ind i Hjørnet af Sofaen, medens han med en egen, rykkende Bevægelse umærkeligt fulgte efter og vedblev: «Nuvel, — saa vil jeg tale aabent og ikke længer tilbageholde Tilstaaelsen om mine Følelser for Dem; nei, nei, bliv siddende; jeg lader Dem

ikke slippe bort. — — Min Moder billiger mit Valg. I Begyndelsen vilde hun ikke høre tale derom paa Grund af, at De intet eier; men mine Overtalelser i Forening med Deres søde, lille Ansigt have overvundet alle hendes Betænkeligheder. Uden at rose mig selv, tør jeg vel sige, at jeg er en af Byens bedste Partier, og den Fremtid, som ligger for Dem, ville flere end en af vore unge Damer kalde misundelsesværdig».

Fader havde ofte sagt, at der slumrede mere Energi og Bestemthed i min Karakter, end det maaske vilde være godt for hans lille Pige at være i Besiddelse af, og Sandheden af denne Opfattelse bekræftedes i dette Øieblik fuldstændigt, da jeg med rødmende Kinder og en hidtil ukjendt og uanet Vrede i mit Blik og i mit Indre reiste mig, stødte den Haand, som vilde holde mig tilbage, bort og udbrød: «Hvor tør De vove at tale til mig paa denne Maade? Har der nogensinde været nogetsomhelst i min Optræden ligeoverfor Dem, som kunde give Dem Ret til at tro, at jeg vilde blive Deres Hustru? — — Nei, gaa til Side! Jeg vil ikke blive her længer. Og, naar De i Fremtiden behøver et Paaskud for at tage Del i de Fornøielser, som Deres Moder misbilliger, da beder jeg Dem: Brug ikke oftere Deres Følelser for mig som det Slør, hvorunder De skjuler Deres — Hykleri».

Da Helma en Time senere kom hjem, var Reaktionen indtraadt, og jeg laa paa Sofaen med bankende Tindinger og en voldsom Hovedpine, medens den ene Taare efter den anden listede sig ned af mine glødende

Kinder. «Du ser, jeg begynder at gjenoptage gamle Vaner», sagde jeg og pegede paa mine forgrædte Øine.

«Det er virkelig Skade, at jeg træffer Dig i den Stemning», svarede hun muntert; «thi jeg havde netop tænkt paa at bede Dig give den nyligt opførte Scene da capo. Natalie, der gjennem Nøglehullet har været et taust, men levende interesseret Vidne til det hele, har forsikret mig, at dine Øine lynede, og at Du havde en Romanheltindes heroiske Holdning. Det lader forresten til, at her maa være udbrudt et Slags Forlovelses-Epidemi. Hvad mener Du, Enden vil blive paa alt dette, Du Hjerteknuser? Sig mig, hvorfor græd Du, da jeg kom ind»?

«Jeg laa og tænkte paa, hvor ene og venneløs jeg er», hviskede jeg. «Kjære Helma, misforstaa mig ikke», vedblev jeg efter en liden Pause; «jeg er Dig hjerteligt taknemlig for al din Godhed, og jeg erkjender med inderlig Tak til Gud, at det Baand, som knytter mig til ham, der er vor bedste og sandeste Ven i Livet og i Døden, dagligt bliver stærkere og uopløseligere; men jeg er saa ung endnu, og Livet synes mig saa langt og øde, og — —. Ak, gid Gunnar var her»!

«Gunnar? Det var altsaa ham, Du tænkte paa, da jeg nyligt fandt Dig i Taarer»?

«Nei, den Gang tænkte jeg paa — — paa Falk».

Helmas eneste Svar bestod i en lun, liden Latter, som jeg maaske vilde fundet noget irriterende, hvis jeg ikke havde været saa optaget af mine egne Betragtninger. Kort efter saa jeg hende sætte sig hen til

Skrivebordet, hvor hun snart var aldeles fordybet i Affattelsen af et Brev, der syntes at volde hende adskilligt Hovedbrud, og neppe var en halv Time forløben efter dets Afsendelse, da jeg til min store Overraskelse saa Falk staa for os.

Jeg skjælvede fra Hoved til Fod, og en brændende Rødme bredte sig over mit Ansigt, da jeg rakte ham Haanden; derimod var der ikke Spor af Sindsbevægelse at opdage i hans smukke, rolige Træk, da han med en Mine, som var dette den naturligste og mest sandsynlige Ting af Verden, trak en Bog op af Lommen og sagde: «Her bringer jeg Dem det Bind af Longfellow's Digte, som jeg har lovet Dem. Skal jeg maaske forelæse Damerne et Par af dem»?

I Løbet af Aftenen lykkedes det mig lidt efter lidt at falde over i den gamle Tone og Stemning ligeoverfor ham, og da han Dagen før Fru Sommer's og Emma's Tilbagekomst paa en rolig og næsten broderlig Maade gjentog det Spørgsmaal, som jeg nyligt var veget saa frygtsomt tilbage for, lagde jeg min Haand i hans med en Følelse, der var nær beslægtet med den, hvormed et overtræt Barn lægger sit Hoved op imod Moderens Bryst, og jeg gjorde ingen Indsigelse, da han fortolkede min Taushed som et Samtykke.

Emmas Bryllup skulde feires en af de sidste Dage i Mai, og den rastløse Travlhed, som i den Anledning udvikledes i vort Hus, trodser enhver Beskrivelse. Naar jeg undtager min Onkels støvede, lille Hybel, fandtes der neppe et Værelse, hvor man ikke kunde finde Stoffer

af alle Arter, hel og halvfærdige Dragter, smaa, kokette Hatte, som vare sendt hjem for at prøves, o.s.v. i det uendelige, og naar Helma undertiden forsøgte at nedlægge en Protest mod den kaotiske Tilstand, som Huset derved geraadede i, overstemtes hun aldeles af min Tante, Emma og de mange Veninder, der dagligt strømmede ud og ind for at beundre al denne Pragt og Herlighed.

Den seige, utrættelige Udholdenhed, som Tante Emma i denne Tid udviklede, naar det gjaldt at trave om fra Butik til Butik for at vrage og kjøbe, har jeg hindindtil kun seet blive overtruffet af den faste Stok af vor Tids saakaldte Bazardamer, der som «assisterende» deltage i den ene Bazar efter den anden og anvende den Brøkdel af Dagen, der bliver tilovers for deres som en hemmende Hindring betragtede Hjem, til at optræde med en paa en Gang opjaget og resigneret Martyrmine, der noksom siger: «Se, hvilke Pligtmennesker vi ere! Vare ikke vi, saa gik det hele ad undas».

Midt under al denne Virksomhed fandt man dog Tid til at komme i alle de talrige Selskaber, der bleve givne i Anledning af den nye Forlovelse, og da Sanne som en af Hovedpersonerne naturligvis altid maatte indfinde sig til disse festlige Sammenkomster, og da han tillige var meget optaget af sine betydelige Forretninger, blev Følgen heraf, at han kom til at tilbringe Halvparten af sine Forlovelsesdage paa Landeveien mellem Drammen og Kristiania for at naa frem til et eller

andet sildigt Aftenselskab, hvor han efter Helma's Sigende saa ud, som alle hans Ønsker udmundede i en stille Længsel efter den Pibe, der ventede ham i «Victoria». Heller ikke lod det til, at han med noget særdeles Behag var Vidne til dèn Rundhaandethed, hvormed hans smukke, unge Brud uddelte de Smil og Blikke, som han formodentlig havde tænkt sig, at han nu idetmindste skulde have første Prioritet i, og besynderligt nok var det den forsmaaede Hjelm, hvem Emma tidligere havde indregistreret under Kategorien «Reserven», der nu fik Broderparten af disse Gunstbevisninger, hver Gang hans blanke, skaldede Hoved og slappe, gulblege Ansigt viste sig i hendes Nærhed.

«Jeg tror, jeg vil bede ham hen til os, naar vi komme tilbage fra vor Udenlandsreise», sagde hun en Dag, da han netop havde forladt os efter en meget lang Visit. «Det har noget vist pikant ved sig at have en saadan haabløst sukkende Elsker for Øie. Man faar en næsten uimodstaaelig Lyst til at trøste ham og lade ham gaa over til at indtage en gammel Husvens uskadelige Plads».

«Jeg vil raade Dig til ikke at forhaste Dig med den Indbydelse; thi jeg ønsker ikke at se Hr. Hjelm i mit Hus», udbrød Sanne med en noget forhøiet Rødme. «Din Slægt og dine Venner skulle altid være velkomne hos os, men da han, saa vidt jeg ved, ikke hører til de førstes Tal, maa Du tillade mig at sige, at jeg ikke ønsker ham blandt de sidstes».

«Hvad mener Du med dette»? spurgte Emma i en

udfordrende Tone og med det gamle, vel bekjendte Kast med Hovedet; men et af hendes Moders eiendommelige, talende Øiekast og et beroligende: «Emma, min egen Engel»! neddæmpede den truende Storm og bragte Engelen til at indskrænke Ytringerne af sin Misnøie til en halv Times Surmulen.

«Jeg ser, at al denne Uro og Iver for Opnaaelsen af Resultater, der neppe synes at fortjene en Tanke, plager og trætter Dig», sagde Falk, da vi i nogle Dage havde overværet denne travle Færden; «men desværre ved jeg ingen Udvei til, at Du kunde blive forskaanet for alle disse Kjedsommeligheder. Min elskede Aagot», vedblev han og bøiede sig med rolig Ømhed henimod mig, «hvad skal jeg gjøre for at fremkalde et af de gamle, glade Solstraalesmil paa dette kjære Ansigt? Vil Du tro, at jeg mange Gange misunder Sanne, naar Emma udtaler det ene Ønske efter det andet for ham, medens jeg aldrig hører Dig ytre Lyst til saa meget som det mindste lille Smykke eller nogetsomhelst af alle de Ting, der i Almindelighed finde Naade for unge Damers Øine. Skal jeg da aldrig have den Tilfredsstillelse at kunne gjøre noget for Dig? Luk nu Øinene og tænk Dig, at en god Fe staar foran Dig og siger: «Hvorhen pege ung Aagots Ønsker og Længsler i Aften? Sig frem, at de kunne vorde opfyldte»»!

«Jeg længes efter at gjense min Barndomsven, og jeg længes især efter — — efter at knæle ved Fa'r's Grav og væde den med mine Taarer», hviskede jeg

med bævende Læber; «men, ak, det er uvist, naar det kan ske».

«Hvor Du hænger ved dit fordums Hjem og alle dets gamle Minder», udbrød han med bevæget Stemme. «Ved Du, hvad jeg undertiden frygter for? — At dit Hjerte har voxet sig saa fast i Hjemmets Jordbund, at Du ikke mere vil kunne føle Dig fuldkommen lykkelig noget andet Sted».

«Fuldkommen lykkelig? Det er meget sagt», svarede jeg grundende og med et langt Blik ind i de smukke, graa Øine, der saa kjærligt søgte mine. «Harald, vi have endnu ikke været i Kirke sammen. Vil Du følge med mig i Morgen, forat vi begge i Fællesskab kunne bede Gud, at han vil gjøre os saa lykkelige, som det er hans Villie, at vi skulle blive»?

«I Kirke? Men min kjære Aagot, jeg gaar aldrig i Kirke, og jeg vil virkelig ogsaa raade Dig til at opsætte det til en anden Gang. Det regner jo næsten bestandigt i denne Tid, og Du vil ikke have godt af at sidde flere Timer i den tunge, fugtige Luft og blandt alle de vaade Mennesker».

«Men hjemme gik jeg i Kirke hver Søndag, enten Veiret var saa eller saa, og jeg er fast bestemt paa atter at gjenoptage denne kjære Sædvane, og jeg — — o, Harald, jeg tørster efter at komme der og bringe Gud min Tak for min gjenvundne Helbred, og fordi han har været mig nær i al min Sorg, og for — — for den Ven, jeg har fundet».

«Aagot, — er det virkelig mig, Du mener? O,

Du ved ikke, hvor lykkelig Du gjør mig; men — — kunde det ikke ligesaa godt ske her hjemme»?

«Nei, Harald, ved Du da ikke:

«Der er Guds Hus og Himlens Port,
Og derfra gaar en Stige,
Af Ord og Sakramenter gjort,
Som naar til Himlens Rige»».

«Du lille Prædikant», udbrød han leende; «nei, jeg maa tilstaa, dette har ikke egentlig været min Opfatning af Sagen, naar jeg som liden Gut fulgte med min Pleiefader i Kirke og ikke fik Lov at bevæge saa meget som en Finger under den lange, kjedelige Prækken. Nuvel, saa gaa da i Kirke, men lov mig, at Du senere vil kjøre en lang Tur med mig, hvis Veiret er nogenlunde godt».

Den næste Dag oprandt saa mild og klar, frisk og straalende, som en Maimorgen her i vort kolde Norden kun sjeldent viser sig, og da jeg ved Falk's Side rullede henad den skjønne Ljabrovei og saa Solstraalerne kaste ligesom et Næt af legende Sølvskjæl hen over den dybblaa, af en let Vind krusede Fjord, følte jeg mig mere glad og let, end jeg i lang Tid havde været.

«Vil Du tolke mig Betydningen af det Smil, der i dette Øieblik spiller om dine Læber»? spurgte Falk, da vi en Stund havde siddet tause ved Siden af hinanden.

«Det er Lindeman's deilige, løftende Melodi til Slutningssalmen: «Min Sjæl, min Sjæl, lov Herren»,

som endnu gjenlyder for mit sjælelige Øre og lader Ordene give mangefold Gjenklang i mit Hjerte», sagde jeg og lagde min Haand i hans.

«Sværmerske! Det er Ungdommens let modtagelige Følelse, der bringer Dig til at se alt dette i et saa illusorisk Lys; men naar Verdenserfaringen kommer, da briste Sæbeboblerne og svinde som de lette Skumperler, Du i dette Øieblik ser kaste sig opad Stranden».

«O, min Ven, tal ikke saaledes! Hvad Du kalder Sværmeri, er for mig den Grundvold, hvorpaa al min Gjerning i Livet skal hvile»; og jeg trak min Haand tilbage, medens jeg åtter grebes af denne utrygge, ængstende Tanke, at der var et tomt Rum mellem os, som aldrig kunde udfyldes.

Da Falk om Aftenen sagde mig Farvel, hørte jeg med Forundring og Mismod, at han den næste Morgen skulde tiltræde en Forretningsreise, hvorfra han sandsynligvis først kunde ventes tilbage henimod Ugens Slutning, og da jeg spurgte ham om hans Reises Maal, og hvorfor han ikke havde omtalt dette tidligere, besvarede han mit første Spørgsmaal med et ubestemt: «Aa, et Stykke op i Landet», og det andet med den Forklaring, at han først den foregaaende Aften ganske pludselig havde bestemt sig til, hvad han nu agtede at bringe i Udførelse, «og jeg maa desværre give Afkald paa at modtage noget Brev fra Dig under min Fraværelse», sluttede han; «thi det vilde neppe naa mig, da

mit Ophold paa de forskjellige Steder underveis bliver saa kort som muligt».

«Hvor øde det vil forekomme mig midt i al denne Tummel, naar Du er borte», sagde jeg bedrøvet. «Faar jeg da hellerikke noget Brev fra Dig»?

«Jo», udbrød han med et lyst, lykkeligt Smil, «det vilde overstige Grænsen for, hvad jeg formaar at præstere af Taalmodighed og Selvovervindelse, hvis jeg i en hel Uge skulde forsage paa den Lykke, det er for mig atter og atter at kunne sige Dig, hvor høit jeg elsker Dig. Men tør jeg ogsaa tro, at Du vil læse Ordene med den samme Forstaaelse, i den samme Aand, hvori de ere skrevne»?

«Jeg ved, at jeg vil blive saa glad, naar jeg modtager dit første Brev, Harald», svarede jeg rødmende og med et forgjæves Forsøg paa at bringe mig til at se op i de Øine, der ivrigt søgte mine.

Da jeg et Par Dage senere modtog det omtalte Brev, var det ikke Postbudet, men Tjeneren hos en af Falk's Venner, som var Overbringer deraf, og da det ikke havde noget Poststempel og altsaa rimeligvis maatte have ligget indeni et andet, forblev jeg fremdeles i den dybeste Uvidenhed med Hensyn til hans Reiserute og maatte i Taushed høre paa Emmas drillende Udtalelser om, at hun aldrig vilde finde sig i at blive behandlet som et Barn, at gjensidig Fortrolighed var en Hovedbetingelse for et lykkeligt Ægteskab o.s.v., hvilken sidste Bemærkning lod til at vinde hendes Forlovedes udelte Bifald, hvorimod den unegteligt lød noget

overraskende i mine Øren, naar den kom fra Emma's Læber.

Dagen efter Falk's Afreise skrev jeg et langt Brev til min kjære, gamle Jomfru Tronnæs, der var flyttet til en ældre, ugift Broder, som alt længe havde ønsket at faa hende til sig; men jeg havde vanskeligt for at bringe Tankerne til at følge med min Beskjæftigelse; de dvælede hos ham, hvis Nærværelse lidt efter lidt var bleven mig saa uundværlig, og hver Time af Dagen syntes blot at minde mig om et eller andet Træk af hans kjærlige Omhu, som først nu, da jeg maatte savne den, traadte frem for mig med al den Paaskjønnelse, den fortjente.

Siden hin uheldige Stund, da Fætter Josef havde givet efter for sin længe tilbagetrængte Tilbøielighed til at nedlægge sit Hjerte og sine glimrende Fremtidsudsigter for mine Fødder, havde Susanna ikke faaet Tilladelse til at besøge mig, og det var derfor en sand Glæde for mig, da hendes runde, venlige Ansigt en Dag tittede ind gjennem Døren, og det sædvanlige Latterudbrud lød i mine Øren, ledsaget af det Udraab: «Endelig, endelig faar jeg da se Dig igjen! Aa, Du kan aldrig tro, hvor jeg har længedes efter Dig. Og, tænk Dig, Mamma kommer ogsaa herhen om en halv Times Tid. Hun siger, at det tilkommer hende, der i enhver Henseende staar saa høit over Dig, at give Dig et Exempel paa Forsonlighed og Ydmyghed, og at hun paa Grund af din verdslige Karakter ikke tør dømme Dig altfor strengt, men vil søge at tilgive dit syndige, kokette

Væsen ligeoverfor Josef. Ja, ikke bryd Dig om det, Du, Aagot'en min. Du kan være vis paa, Mamma har sagt meget værre Ting til mig i denne Tid, og hvis jeg var i dit Sted, vilde jeg ikke have Josef, — — ikke for nogen Pris i Verden. Uf! Du kan ikke gjøre Dig nogen Forestilling om, hvor ækkel han er; og, tænk Dig, forleden Aften kom han hjem og var aldeles beruset, og da Mamma fik se ham, blev hun saa bleg som et Lig og var nær ved at besvime; men da han sagde, at han angrede sin Synd, tilgav hun ham, og saa læste hun for ham i »Den vildfarende Pillegrim«, til han faldt i Søvn«.

Vi havde mangt og meget at udtale for hinanden, og jeg antager, at ingen af os havde fundet det videre beklageligt, om en eller anden liden Hindring havde stillet sig i Veien for Tante Judith's Komme. Imidlertid vilde jeg heller tage imod hendes Imødekommenhed, saaledes som den var, end være Aarsag i et spændt Forhold mellem hende og den Familie, hvor jeg havde mit nuværende Hjem, og jeg besluttede i Stilhed ikke at lade mig imponere af den mere end almindeligt pompøse Mine, hvormed hun rakte mig de yderste Fingerspidser af den kolde, magre Haand; men da hun næsten strax efter sin Ankomst begyndte en Række Hentydninger til, at den Skuffelse og Krænkelse, som hendes elskede Josef havde lidt ved mig, var Aarsag i, at han, der tidligere havde staaet som et lysende Exempel for hele Byens Ungdom, nu fornegtede sit bedre Jeg i Verdslighedens og Ugudelighedens Glæder, da kan jeg

ikke negte, jeg mærkede, at min Taalmodighed blev sat paa en haard Prøve, og jeg var glad, da Helma tog Ordet og i fyndig Korthed afgav den Forsikring, at Fætter Josef havde været en stadig Gjæst paa alle tvivlsomme Forlystelsessteder, længe før jeg nogensinde havde sat min Fod i Hovedstaden.

Lørdagen kom, og jeg tilbragte Time efter Time i forgjæves Forventning om at se Falk træde ind. Derimod fik vi om Formiddagen et uventet Besøg af nogle af Emma's nye Bekjendte fra Drammen, og da det var min Tante særdeles magtpaaliggende at bibringe dem et behageligt Indtryk af Emma's nuværende Hjem, bleve de indbudne til at komme igjen om Aftenen »og tage til Takke i al Hverdagslighed og uden alle Forberedelser«, og de sædvanlige Bestræbelser for at give Huset det Anstrøg af Komfort og Elegance, som i Virkeligheden saa ganske manglede der, optoge nu den øvrige Tid af Dagen.

Vore Gjæster vare forlængst komne, og en vedholdende Summen antydede, at Konversationen havde naaet frem til den ønskeligste Grad af Livlighed.

Da hørte jeg tydeligt Entréklokken klinge med Falk's vel kjendte, korte og bestemte Ringen, og idet jeg i Øieblikkets glade Overraskelse ganske glemte den Undseelse, som ellers vilde have hindret mig fra at gaa ham i Møde, ilede jeg ud og aabnede Entrédøren, men veg tilbage med et dæmpet Skrig, da jeg med en Følelse, der i sin sælsomme Blanding af næsten jublende Glæde og angstfuld, tvivlende Forbauselse var nær

beslægtet med den, som det uventede Syn af en kjær Afdød maatte kunne fremkalde, pludselig saa Gunnar staa for mig.

»Gunnar«, raabte jeg endelig, »Gunnar, er det virkelig Dig?. Er det muligt, at Du er kommet for at besøge mig? O, jeg er saa glad, jeg er saa glad«! Og jeg greb begge hans Hænder, som han med lykkestraalende Aasyn rakte ud imod mig, og trak ham hen under Lampen, der hang ned fra Loftet.

»Er Du saa glad i, at jeg er kommet da, Agga«? sagde han i en lidt forundret Tone.

Lyden af det Navn, som jeg ikke havde hørt, siden det i øm Kjærlighed lød fra min Faders Læber, vakte i et Nu alle de slumrende, smertelige Minder og forvandlede min nyfødte Glæde til Savn og Sorg. Jeg holdt Hænderne for Ansigtet og kjæmpede haardt imod en frembrydende Hulken, medens Gunnars bedrøvede: »Ja, Agga, det var tungt og sørgeligt, og vi savne ham mere, end Ord kunne udsige«, kun tjente til at forøge min Sindsbevægelse.

Da følte jeg, at en stærk Arm omslyngede mig, og en kjærlig Haand lagde sig værnende om mit Hoved, og da jeg forundret og næsten forskrækket for tilbage, saa jeg Falk's dybe, alvorlige Blik skue ned paa mig med forskende Ømhed.

»Er Du ogsaa her«, sagde jeg overrasket og smilede uvilkaarligt, idet jeg med en Fornemmelse af rolig Tryghed og Hvile for nogle Øieblikke lagde mit Hoved

op imod hans Bryst. »Hvor længe Du har været borte«.

»Og dog havde Du ikke et Ord eller et Blik tilovers for mig ved min Hjemkomst«, hviskede han med en let Bebreidelse i Stemme og Miner. »Du saa kun ham«.

»O, Harald, det er jo Gunnar, det er min Barndomsven, Gunnar Strøm. Jeg lagde sletikke Mærke til Dig. Ere I da komne samtidigt«?

»Ja, det skulde jeg mene«, udbrød Gunnar med den klare, sprudlende Latter, som i de svundne Dage saa tidt havde fundet Gjenklang hos mig. »Falk er jo netop den, der har hentet mig herhen, og det har han gjort for at glæde og overraske — —«.

»Ja, ja, det kunne vi altid tale om«, afbrød Falk ham. »Du kan tro, vi have bygget storartede Luftkasteller underveis, Aagot, og jeg haaber, at de ville vinde dit Bifald«.

»Harald«, sagde jeg med bævende Læber og taarefyldte Øine, »Du er ikke den bedste og ædleste Mand, jeg har kjendt, men jeg er ganske vis paa, at Du er den næstbedste. Hvorledes skal jeg nogensinde kunne gjengjælde Dig al din Godhed? Mit Hjerte er opfyldt af Taknemlighed mod Dig«.

»Taknemlighed«, gjentog han i en skuffet, næsten bitter Tone, »Taknemlighed! Det er en mager Fattigmandstribut, som jeg i Fremtiden helst vil gjøre Afkald paa fra Dig. — — Jeg antager, vi gjøre bedst i nu at gaa ind og presentere Gunnar for Husets Damer«.

»Presentere Gunnar for Husets Damer«! O, hvor mange Tvivl- og ængstende Tanker dukkede paa en Gang frem i mit Sind, da jeg hørte Falk udtale disse Ord med et umiskjendeligt Anstrøg af let Ironi. Et eneste Blik havde været tilstrækkeligt til at vise mig, at Gunnar i de Maaneder, jeg ikke havde seet ham, ikke alene var voxet betydeligt, men at han ogsaa havde udviklet sig fra en vakker, lovende Gut til en ualmindelig smuk, ung Mand; men naar jeg tænkte paa, hvor himmelvidt forskjelligt hans ingenlunde udannede, men i høi Grad ukunstlede og ligefremme Sprog og Væsen var fra vore sædvanlige Herrers tillærte Floskler og Manerer, da kan jeg ikke negte, at jeg følte en pludselig Beklemmelse i Forventniag om den Modtagelse, der rimeligvis vilde blive ham til Del, og de skarpe, kritiserende Bemærkninger, som Helma vistnok vilde faa rigelig Anvendelse for.

»Her er desværre fremmede i Aften«, sagde jeg mismodigt. »Er det ikke uheldigt«?

»Ingenlunde«, svarede Falk med et Smil, der forekom mig lidt ondskabsfuldt. »Det er ligesaa godt at springe som at krybe i det. Nei, frygt ikke«, tilføiede han i den sædvanlige, tillidvækkende Tone, »vi ville bringe ham igjennem med Stemmeflerhed, det lover jeg Dig«. Og han aabnede raskt Døren.

»Min kjære Falk, hvilken behagelig Overraskelse! Hvor det glæder mig at se Dem igjen«, raabte Tante Emma og kom imod os med en forceret henrykt Mine.

»Jeg antager, at Overraskelsen ikke kan være saa særdeles stor«, svarede Falk smilende, »da jeg før min Afreise sagde, at jeg ganske bestemt vilde være tilbage inden Ugens Slutning. Derimod bringer jeg en virkelig Overraskelse med mig, idet jeg har den Fornøielse at forestille Selskabet den unge, lovende Kunstner, Hr. Gunnar Strøm, der agter at opholde sig her i nogen Tid for at uddanne sit Talent for Malerkunst«.

»Hr. Gunnar Strøm? Det er dog vel ikke den lille Bondegut, som Aagot geraader i Extase over, hver Gang hun nævner ham? — Nei, virkelig? Han maa være voxet i en forbausende, rentud foruroligende Grad, siden Aagot og han sagde hinanden Farvel. Jeg begriber ikke, at De ikke bliver jaloux, Falk«. Og Emma førte med en udfordrende Mine, der sagde mere end hendes Ord, Dobbeltlorgnetten op imod Øinene.

»Jo, det er ganske rigtigt den lille Bondegut, som Aar efter Aar har været Aagots Legekammerat og næsten indtaget en Søns Stilling hos hendes Fader, der selv læste med ham og veiledede ham paa mange Maader«, svarede Falk med uforstyrret Rolighed. »I Aften træder han som en fremmed ind i vor Kreds, fuld af Ungdommens drømmende Haab og glade Forventning om den Fremtid, der endnu ligger for ham som et deiligt, ukjendt Land. Om han nogensinde vil naa det Maal, der staar for ham som det skjønneste i Livet, det hører endnu til de uløste Problemer; men saa vist som en sand Kunstner er sit Lands Ære og Stolthed,

saa vist bør man ogsaa sætte en Ære og Stolthed i at jevne Veien for den, der river sig løs fra alle hemmende Baand for at følge det Kunstens Kald, som er ham mere end alle Døgnets smaa Interesser«.

Medens jeg glad og taknemlig lyttede til disse Ord, hvis Virkning end mere forhøiedes ved den sonore Stemmes rige Klang, hvilede mit Blik ufravendt paa Gunnar. Den Bøining, hvormed han ved sin Indtrædelse hilsede Selskabet, var vistnok saa lidt salonmæssig som muligt, men paa samme Tid vidt fjernet fra en Bondeguts klodsede Buk. Fader havde ofte lagt Mærke til hans elastiske Gang og fri, utvungne Holdning og søgt Grunden til disse Fortrin i hans hyppige Fjeldvandringer i Forbindelse med en medfødt Lethed i Bevægelser; men da jeg nu saa ham staa der med lidt tilbagebøiet Hoved, glødende Kinder og straalende Øine, medens de bløde, næsten kvindelige Træk om den smukt formede Mund forgjæves stræbte at antage et Udtryk af Mandighed, var der noget saa malerisk skjønt i den hele Skikkelse, at jeg ikke kunde lade være at tænke, at det var den umiddelbare Afspeiling af de Idealer, som i stille Timer glede forbi hans indre Sans, der nu meddelte hans Fremtræden dette Skjønhedspræg og betog hans naturlige Ubehjælpsomhed ethvert Anstrøg af Klodsethed.

Falk's lille Tale havde Succès; thi venlige Blikke og forbindtlige, opmuntrende Ytringer mødte Gunnar fra alle Kanter. Kun Helma sad taus og alvorlig og havde intet Ord tilovers for den nyankomne. Jeg ved

ikke, hvad der egentlig havde bevirket et pludseligt Omslag i Emmas Stemning, men vist er det, at hun med stor Beredvillighed gjorde Plads for ham ved Siden af sig, og medens en af hendes lange Alexandralokker, som altid spillede en væsentlig Rolle ved saadanne Anledninger, forvildede sig hen i Gunnars lyse, krøllede Haar, hviskede hun med sit mest indtagende Smil: »De maa sidde her hos mig, Gunnar. Ja, jeg faar vel Lov at kalde Dem saaledes, da De jo næsten er at betragte som Aagot's Broder«?

»Ja, det kan De gjerne gjøre, hvis De har Lyst dertil«, svarede Gunnar ligegyldigt og gav den silkebløde, blaasorte Lok, som var kommet i altfor nær Berørelse med hans Næse, et lidet Puf til Siden.

Jeg var lykkelig ved at være Vidne til den Modtagelse, som blev min Barndomsven til Del, men jeg var endnu lykkeligere, da jeg en halv Time senere havde faaet ham med mig ind i et Sideværelse, hvor vi drøftede gammelt og nyt med hinanden.

»Du maa ikke tale om ham i Aften, Gunnar«, sagde jeg, da han gjorde en Hentydning til Faders Sygdom. »Vi ville bie dermed, til vi en Gang blive ganske alene; men lad mig høre, hvordan din kjære Moder har det. Hvad sagde hun til din pludselige Afreise«?

»O, Du kan tro, min Gamle var svært bedrøvet, da jeg skulde forlade hende, og jeg ikke mindre; men Du ved, hvordan Mo'r er. Hun gaar og smaasnakker saa længe med Vorherre, til hun kommer paa det rene

med sig selv om, at alt, hvad der hænder, er for det bedste, naar vi blot bruge det til vort bedste»,

«Og er dette da ikke ogsaa din Tro, Gunnar»?

«Jovist tror jeg det; men jeg har saa meget andet at tænke paa, skal Du vide. Jeg kan ikke give mig Tid til at gaa op i det, saaledes som Mo'r gjør. Tænk Dig, hvilket Liv der nu aabner sig for mig! Og det er Falk, jeg har at takke for denne uhørte Lykke eller, rettere sagt, Dig, Agga; thi han siger, at alt, hvad han eier, nu er dit, og at den Hjælp, jeg modtager fra ham, følgelig er at betragte, som kom den fra din Haand. Det er en Mand det, Du»!

Og han gik nu over til et kjært Thema og fandt en opmærksom Tilhører i mig, da han beskrev sin egen og Moderens Glæde og Forbauselse, da den uventede Gjæst traadte ind under deres lave Tag med det overraskende Budskab, at han kom for at hente Gunnar ind til mig, og at hans videre Plan var at give ham Midler til at uddanne sig som Landskabsmaler, hvis det ved nærmere Undersøgelse viste sig, at Gunnars Anlæg i den Retning laa over det middelmaadige.

«Men hvorfor blev han saa længe hos eder»? spurgte jeg, da jeg endelig ogsaa kunde faa indført et Ord.

«Længe? Han skulde jo først faa afgjort alt med — — nei, det er sandt, det maa jeg ikke tale om», afbrød han sig rødmende.

«Aa, Du kan nok sige det til mig, Gunnar. Jeg

er vis paa, Falk vil fortælle mig det, naar jeg beder ham derom».

«Det skulde Du dog ikke være altfor vis paa», sagde Gunnar med den overlegne Mine, som jeg kjendte saa vel fra gamle Dage, «og hvad mig angaar, da maa Du huske paa, at jeg ikke længer er et Barn, men en Mand, der ved, at et Løfte maa holdes, og at et givet Ord er ubrydeligt — — mellem Mænd». Og han sendte mig et imponerende Blik og kastede Hovedet tilbage i stolt Bevidsthed om den svagest mulige Antydning til et Par lyse, krøllede Bakkenbarter.

Naar jeg nu gjenkalder mig denne lille Scene og den Blanding af barnligt Overmod og ungdommelig Selvtillid, som Gunnars Ord antydede, glider et Smil uvilkaarligt over mine Læber; men den Gang var der utvivlsomt kun varm Beundring og inderlig Hengivenhed i de Blikke, hvormed jeg fulgte enhver af hans Bevægelser, medens den unge Pige i Stilhed gjentog, hvad Barnet saa ofte havde tænkt og udtalt: «Hvor smuk, hvor god, hvor ædel han er»!

Gjennem den aabne Dør kunde vi se og høre det muntre Selskab i næste Værelse. De lo og talede og lod til at more sig fortræffeligt, og den, der lo høiest og talede mest, var Falk; og dog kunde jeg ikke undlade at lægge Mærke til, at hans Ansigt denne Aften havde et usædvanligt og uforklarligt Udtryk, som foruroligede mig og bragte mig til atter og atter at rette mit Blik hen paa ham. Endelig reiste han sig og kom ind til os.

«Jeg forstyrrer maaske», sagde han med en fremtvungen Latter. «Du maa jage mig bort, Aagot, hvis Du ønsker, at jeg skal glimre ved min Fraværelse».

Jeg fandt denne Anmodning saa aldeles ubegrundet og overflødig, at jeg blot besvarede den ved at række ham Haanden med et Smil, som vistnok bedre end mine ofte undselige og tilbageholdne Udtalelser udtrykte, hvor kjær og ønskelig hans Nærværelse var mig.

«Jeg ser, at jeg tør blive», hviskede han og bøiede sig ned imod mig, medens et Glædesstreif som en Solstraale gled hen over hans Ansigt og gav det et paa en Gang mildt og alvorligt Præg.

«Vi talede netop om Dem», bemærkede Gunnar. «Agga sagde — —».

«Hør Gunnar», afbrød Falk ham med en pludselig og slet skjult Overgang til en hos ham høist usædvanlig Pirrelighed, «jeg maa bede Dem, om De for Fremtiden vil aflægge den tossede og upassende Sædvane at kalde min Forlovede ved det Navn, der fra hendes Faders Læber har været hende saa dyrebart, at det nu i en andens Mund blot kan fremkalde smertelige Erindringer hos hende, og ialfald tilkommer det kun hendes nærmeste Slægtninge at give hende en saa fortrolig Benævnelse».

Gunnar saa meget bestyrtet ud ved denne Tilrettevisning fra ham, hvem han nyligt havde fremstillet som sit Ideal for al Fuldkommenhed, og vidste øiensynligt ikke at finde noget passende Gjensvar.

«Men jeg betragter Gunnar næsten som en Broder»,

indvendte jeg lidt uvilligt, «og naar jeg nu ser ham igjen, er det ligesom alle de elskede, gamle Minder smelte sammen i ham. Hvorfor kan han da ikke faa Lov at kalde mig ved det gamle Navn»?

«Min kjære Aagot, vil Du i dette Tilfælde vise mig den Tillid at lægge Sagens Afgjørelse i mine Hænder»?

«Ja, jeg vil det», udbrød jeg med den beredvillige Underkastelse, som en Kvinde kan føle sig saa vel ved at vise ligeoverfor den Mand, hun ser op til.

Og fra hin Stund kaldte Gunnar mig aldrig mere Agga.

Blandt Aftenens øvrige Hændelser, lod det næsten til, at det staaende Aftensmaaltid var den Begivenhed, der satte Gunnars Sindsligevægt paa den haardeste Prøve. Derimod saa jeg ikke uden Overraskelse, at han syntes at være fuldstændigt i sit Es, da jeg noget senere fandt ham i mit lille, saakaldte Asyl, hvor han og Helma havde taget Plads ved Siden af hinanden og vare ganske fordybede i at gjennemblade nogle Bøger, som indeholdt en Samling fine Staalstik af det bekjendte «Dresdener-Billedgalleri». Jeg blev staaende udenfor Døren og iagttog dem med stille Forundring. De dæmpede Ord naaede ikke mit Øre, men jeg saa, at Helma talede livligt og meget og ledsagede sine Bemærkninger med nogle smaa, eiendommelige Haandbevægelser, som jeg af Erfaring havde lært at anse for et ubedrageligt Tegn paa, at det Emne, der behandledes, optog hendes hele Interesse. Gunnar blandede kun

sjeldent et Ord i Samtalen, men han lyttede med spændt Opmærksomhed, medens hans Blik vexelvis flyttede sig fra hendes Ansigt til hendes smaa, hvide Hænder.

«Det er besynderligt», tænkte jeg, «mine Øine have saa mangen Gang næsten mod min Villie følt sig hendragne til Helmas blege, udtryksfulde Træk, men jeg har aldrig før lagt Mærke til det Præg af Idealitet, som i dette Øieblik er udgydt over hende og næsten gjør hende smuk. Hvilket sjælfuldt Udtryk i de klare, tankefulde Øine, og hvor hendes Kinder brænde! Denne Rødme gjør hende ti Aar yngre, og hvem, der ser hende i Aften, skulde neppe falde paa at tro, at hun nyligt har fyldt sit tredivte Aar».

Vore Gjæster havde forladt os, og jeg var gaaet ind i mit Soveværelse, hvor jeg med stille Glæde lod mine Tanker dvæle ved de sidste Timers uventede og forhaabningsfulde Begivenheder. Da bankede det paa Døren, og jeg hørte Helma sige: «Maa jeg komme ind, Aagot? — Du maa lade mig faa Lov at sidde her en Times Tid», fortsatte hun, «til Emma er faldt i Søvn. Jeg ved ikke, hvoraf det kommer, men hendes Pjat har aldrig forekommet mig saa uudholdeligt som i Aften».

Hun tog Plads og hensank i grublende Taushed, indtil hun med en egen, ulmende Heftighed udbrød: «Aagot, — hænder det Dig undertiden, at Du uden nogensomhelst tænkelig Grund eller Aarsag er saa glad, at Du faar en Fornemmelse af, at det er ligesom Du

blev løftet og draget opad, ud af dit gamle Væsen med alle dets tunge, kvælende Tryk, til en lysere, renere Luft, hvor dit Bryst udvider sig med nye, forjættelsesrige Følelser? Og hvorfor er jeg saaledes i Aften? Jeg? Der er jo ikke indtruffet noget, som kan bringe en Skygge af Forandring i det trættende, aandsfortærende Liv, jeg fører. Hvorfra kommer denne indre Jubel? — — — Du ved, det er min Lyst at granske Tanker og Bevæggrunde hos mig selv og andre. Jeg synes om at se mit eget Indre ligge for mig som en opslaaet Bog; men i Aften løbe Bogstaverne i hverandre. Jeg kan ikke tyde dem; de blive til dunkle Runer, der eie mystisk Magt. — — Aagot, hvad tænker Du paa»?

Tanken gjør ofte sælsomme Sprang. Jeg havde hørt paa hendes Udtalelser med en Følelse af dyb Forundring, medens jeg atter og atter spurgte mig selv: «Er dette virkelig den kolde, spottelystne Helma»? Men ved hendes sidste Ytring førtes mine Tanker lynsnart hen til min første Aften i Theatret, og jeg mindedes paany hint skjæbnesvangre Æble med dets koglende Runeskrift, som var bestemt for den unge, milde Regisse, men ved usynlige Kræfter ledede hen til Ragnhild og bragte Sorg og Mørke der, hvor hun troede at finde Livets høieste Lykke og Forstaaelse; og atter gjenløde de smerterige Ord i mit Øre:

«Et er, jeg har saaret paa Tornene min Fod,
Et andet, at Verden mig gaar imod»!

«Hvad tænker Du paa, Aagot», gjentog hun. «Naar alt kommer til alt, har Du nok neppe hørt en Stavelse af, hvad jeg har sagt»?

«Jeg har fulgt dine Ord med varm Interesse, og dog har jeg ikke fundet Dig i det Billede, som de fremstille for mig, Det er en ny Helma, der gjæster mig i Aften; men jeg tror næsten, at jeg vil komme til at faa denne mere kjær end den anden, med hvem jeg tidligere har gjort Bekjendtskab».

«En ny Helma? Ja, gid jeg kunde lægge mit gamle Menneske bag mig og begynde et nyt Liv med Ungdommens glade Mod og Haab; men det er jo umuligt, ganske umuligt! Hvor skulde vel den foryngende Kraft komme fra? Mit Liv har trods al dets tilsyneladende Uro været saa fattigt baade paa Glæde og Sorg; det har været et Slags Vegeteren, hvorunder jeg brugte Ironiens og Hjerteløshedens Vaaben som det Middel, hvormed jeg søgte at skjule den Sindets Træthed og Tomhed, der ofte truede med enten at drive mig til Fortvivlelse eller at lade mig hensynke i en aandelig Dvale. Jeg ved, at Du vil kalde det en syndig Ytring, men jeg forsikrer Dig, jeg har mangen Gang sukket efter en Sorg, blot forat jeg kunde faa en Fornemmelse af, at Livets Impulser endnu rørte sig i mit Indre. Jeg har naturligvis aldrig kunnet finde Sympathi hos Mamma og Emma, og naar jeg søgte den hos Pappa, da var han optaget af andre Interesser. Jeg har altid staaet alene, i Barndommen, i Ungdommen, og det vil blive saaledes til mit Livs sidste Dag.

— — — Men kan Du begribe, hvorfor jeg taler til Dig om alt dette? — — Fortæl mig noget om din Barndom og dit Hjem, Aagot. Vil Du det»?

Jeg efterkom villigt denne Opfordring, men medens den ene lille Begivenhed efter den anden dukkede frem i min Erindring, var det lidt efter lidt Gunnar, som blev Hovedpersonen i alle mine Meddelelser, og jeg fandt det særdeles tilfredsstillende at have fundet en Tilhører, der saa opmærksomt lyttede til et Thema, som jeg aldrig kunde blive træt af at behandle.

Jeg imødesaa med spændt Forventning, hvad den følgende Dag vilde bringe.

En af vort Lands mest berømte Malere, hvis Arbeider allerede den Gang havde spredt Glans og Hæder over hans Navn og ladet det gjenlyde i vide Kredse, var nyligt vendt tilbage fra et længere Ophold i Udlandet og skulde tilbringe et Aars Tid i Kristiania. Han og Falk havde i tidligere Dage været Skole- og Universitets-Kammerater og senere vedligeholdt et stadigt Bekjendtskab saavel i Udlandet som i Hjemmet, og jeg havde den foregaaende Aften hørt Falk sige, at han allerede næste Morgen vilde gjøre et Forsøg paa at træffe ham og om muligt komme til et Resultat med Hensyn til Gunnars Forhaabninger og Fremtidsplaner.

«Jeg har været der», sagde Gunnar kort, da han om Eftermiddagen traadte ind med et nedslaaet, lidet lovende Udtryk i det sænkede Blik.

«Nuvel,» spurgte jeg frygtsomt og trak ham hen

ved Siden af mig, «hvad sagde han? Har han seet dine Tegninger»?

«Han har seet dem, og han sagde, at de vare — meget lovende; men Du kan ikke forestille Dig, hvor mange Feil han fandt ved dem, og det værste er, jeg forstod kun altfor vel, at han havde Ret i alt, hvad han anmærkede. Jeg er — — jeg er mindre end intet, Aagot; jeg er ikke engang en Fusker. Og da han spurgte, om jeg var vis paa mig selv, og om jeg vidste, hvad jeg gik i Møde, da svarede jeg af min inderligste Overbevisning, at en Kunstners Liv altid har staaet for mig som den herligste, skjønneste og bedste Idræt af alle; men da skulde Du bare hørt, hvilket Fremtidsbillede han oprullede for mig! Og hvis han endda havde sagt det mildt og skaanende; men der var et Alvor og en Strenghed udbredt over ham, som næsten skræmmede mig og bragte mig til at frygte for den Fremtid fuld af Udholdenhed og Forsagelse, Møie og Arbeide, der efter hans Sigende ligger for mig, og som jeg maa kjæmpe mig igjennem, hvis jeg vil naa Maalet. — — Maalet!? Ak, Aagot, jeg begynder at tro, at der ikke gives noget Maal for mig».

Jeg bekjæmpede min egen Bevægelse, saa godt det vilde lade sig gjøre, for at finde deltagende og opmuntrende Ord for ham, men jeg talede for døve Øren; thi den baade legemlige og sjælelige Anspændthed, som for Øieblikket beherskede ham, gjorde ham aldeles uimodtagelig for Trøst og Beroligelse. Han vedligeholdt

en vedvarende Taushed, indtil han pludselig udbrød: «Hvor er din Kusine henne»?

Mit Spørgsmaal om, hvem af dem han mente, var maaske ikke ganske frit for en halv bevidst, fingeret Uvidenhed, men det besvaredes ogsaa med et indigneret: «Helma naturligvis! Tror Du, jeg bryder mig om den anden»?

«Men Emma er dog saa meget smukkere; finder Du ikke det, Gunnar»?

«Nei, det finder jeg aldeles ikke. Hun ligner Mo'r's røde Kaktus, som jeg altid har havt en brændende Lyst til at kaste i Kakkelovnen. Der er Farvepragt og Skjønhed, men ingen Duft, og allerbedst det er, saa stikker den Dig i Næsen. — — Jeg saa, hun lo af mig ved Aftensbordet, Aagot; jeg er vis paa, at det var mig, hun lo af, og det ærgrede mig frygteligt. Men Helma, — hun forstod mig saa godt. Det var ligesom hun sad og forklarede mine egne, halvt uklare Tanker for mig, uden at jeg havde nødigt at sige et Ord».

«Det lader til, at Du har meget let for at slutte Bekjendtskaber, Gunnar», sagde jeg og forsøgte at neddæmpe en fremdukkende Følelse af Skuffelse.

«Herregud, jeg kan da ikke uafladeligt sidde og hænge over Dig, Ag — — Aagot», afbrød han mig i en forurettet Tone. «Jeg er jo nok inderlig glad ved at se Dig igjen, men Du kan vel ogsaa vide, at alt det nye, der her møder mit Blik og mine Tanker, hvor jeg vender mig hen, maa interessere mig. Alt, hvad

jeg her ser, griber mig og holder mig fast paa en Maade, som hidtil har været mig ganske ukjendt. Det synes mig næsten, at hele mit tidligere Liv har været en Drøm, hvoraf jeg nu pludselig er vaagnet, og det er — — det er hyggeligt, skal Du vide, da at træffe paa En, der greier det hele for mig, bare hun siger nogle faa Ord».

«Helma er ude, men hun kommer snart hjem».

«Du er dog vel ikke fornærmet, Aagot? Jeg synes, Du ser saa alvorlig ud».

«Nei, jeg er ikke fornærmet».

Og da de to noget senere havde lagt Beslag paa det lille Værelse, hvor jeg var vant til at ty hen for at finde en Times Ro til Læsning og Eftertanke, saa jeg, at de mørke Skyer paa Gunnar's Pande snart henveiredes, og at det lyse, tillidsfulde Smil, som jeg forgjæves havde søgt at fremkalde, atter leirede sig om hans Mund og lo ud af det glade, freidige Blik; og denne lille Scene blev i Grunden et Forbillede paa, hvad der atter og atter gjentog sig i de følgende Uger, uden at det dog nogensinde faldt mig ind at tillægge Gunnar's synlige Interesse for Helma nogen dybere Betydning.

Falk's Beretning om hans Vens Bedømmelse af Gunnar og hans hidtidige Forsøg i Tegning o.s.v. lød meget tilfredsstillende, og jeg lyttede begjærligt til hans Ord, da han beskrev, hvorledes det hele var løbet af. «Han modtog Gunnar med den samme varme Inderlighed», fortalte han, «hvormed han omfatter ethvert frem-

spirende, kunstnerisk Talent, naar han tror, at det ikke alene kan naa frem til at opfatte og gjengive Skjønheds-Idealerne i Livet, men at det ogsaa eier den Aandens Dybde og Elasticitet, der er nødvendig for atter og atter at fornye den Begeistring, som Beskuelsen af det skjønne maa fremkalde hos Kunstneren, hvis hans Frembringelser skulle bære Sandhedens og Realitetens Præg. Han tror, at din unge Ven har et ægte Kunstnerhjerte, og jeg deler hans Mening i den Henseende; men Bondestoltheden og Barnetaarerne maa nu lægges paa Hylden, hvis han skal blive til noget. Hidindtil har han levet i en Verden af selvskabte Drømme; men nu er det paa Tiden at vaagne og komme til Bevidsthed om, at Virkeligheden er noget andet end et Drømmebillede, hvori Hr. Gunnar Strøm er Helten».

«Jeg forstaar Dig ikke ganske, naar Du taler om Gunnar», sagde jeg med et forgjæves Forsøg paa at betvinge mine Læbers Dirren. «Du er saa god imod ham og overøser ham med Velgjerninger, og paa samme Tid er det ligesom, Du ikke kan nævne hans Navn uden med en Følelse af Vrede eller Ironi. Hvorfor er Du vred paa ham, Harald? O, Du kan ikke tænke Dig, med hvilken Inderlighed jeg omfatter ham og alt, hvad der angaar hans Fremtidslykke».

«Aa jo, jeg tror nok, jeg kan tænke mig det», svarede han med et Smil, som paa en Gang mishagede og foruroligede mig, uagtet jeg ikke formaaede at tolke dets Betydning; «men jeg kan ikke negte, det forekommer mig undertiden, at dine Følelser antage en høi

Grad af Overspændthed, naar det gjælder Gunnar og hans Gjøren og Laden», tilføiede han med et Anstrøg af den samme Irritabilitet, som den foregaaende Aften havde været mig saa paafaldende, og som senere gjentog sig ved mere end en Anledning.

Gunnar tilbragte herefter alle sine Formiddage i sin nye Beskytters Atelier og begyndte under hans Veiledning at drive det som et alvorligt Studium, der hidtil mere havde været ham et elsket Tidsfordriv, og uagtet hans Stemning ideligt vexlede mellem høitflyvende Begeistring og dyb Modløshed, formaaede dog stedse en Samtale med Helma at bringe hans Sind i Ligevægt igjen, saa han den næste Morgen atter vendte tilbage til sit Arbeide med fornyet Mod og Haab.

Imidlertid nærmede Emma's Bryllupsdag sig mere og mere, og min Tantes nervøse Bekymring ved Tanken om det indskrænkede Lokale og det uforholdsmæssigt store Antal Gjæster, der nødvendigvis alle af en eller anden Grund maatte indbydes, havde netop naaet Høidepunktet, da Grosserer Bakke overraskede hende med en indstændig Anmodning, om man vilde tilstede ham som en nær Slægtning og intim Ven af baade Brud og Brudgom at feire deres Bryllup i hans Hus, «og det skal blive en Fest, der skal rygtes viden om, det lover jeg Dig», sluttede han. «Skal jeg se min mangeaarige Flamme gaa op i Røg for mig, saa lad det idetmindste ske med et Knald. Hahaha»! Og han aabnede sin vide Favn for Emma, der med stor Beredvillighed kastede sig i hans Arme og lønnede ham paa en Maade, som

vistnok neppe vilde vundet Sannes mest ubetingede Bifald, hvis han havde været nærværende.

Maaske var denne forandrede Bestemmelse ikke mere kjærkommen for nogen end for mig, da det derved blev mig muligt at unddrage mig fra at være nærværende ved en Høitid, som stod i liden Harmoni med min Sørgedragt og min dybt vemodige Stemning, der ikke lod sig forjage ved, at jeg dagligt foreholdt mig, at jeg havde rig Grund til at føle mig lykkelig og tilfreds og derfor ogsaa burde være det.

Endelig oprandt den store Dag; Damernes Toilette var endt, og mit Blik dvælede med udelt Beundring ved Emma, som var blændende smuk i sin elegante og smagfulde Dragt. Hun smilede og trak mig efter gammel Vane hen ved Siden af sig, forat Speilet samtidigt kunde gjengive vore Billeder, og medens jeg tænkte, at mit blege Ansigt og mine hørfarvede Lokker i dette Øieblik mere end nogensinde tjente til at fremhæve hendes mørke, glimrende Skjønhed, viste det glade, triumferende Smil, der legede om de røde, svulmende Læber, at denne Side of Sagen hellerikke gik tabt for hende. Ja, hendes Billede fra hin Stund staar endnu for mig som noget af det skjønneste, min Erindring har opbevaret, og dog maatte jeg næsten mod min Villie give Helma Ret, da hun senere gjorde den Bemærkning, at Emma trods al hendes Deilighed ikke havde noget «brudeligt» ved sig, men saa ud som et vellykket Modekobber, der pludselig havde faaet Liv og Bevægelse.

«Hvor godt I tage eder ud i Dag, allesammen»,

udbrød jeg og vendte mig fra den ene til den anden. At se min Tantes Udseende undergaa de mest overraskende Metamorfoser, var ikke mere noget nyt for mig; men ogsaa Helma havde denne Gang øiensynligt anvendt en hos hende ganske usædvanlig Omhu paa sin Paaklædning. De bløde, dæmpede Farver bibragte Øiet en Fornemmelse af behagelig Ro, og Toilettets hele Sammensætning viste, at der kun var taget saa vidt Hensyn til Modens Love, som det var nødvendigt for at underordne dem Smagens Fordringer og bringe Person og Dragt til at danne en harmonisk Enhed. Og ikke alene hendes ydre Menneske fængslede min Opmærksomhed, men jeg lagde atter med stille Undren Mærke til det indre Liv, der ligesom mod hendes Villie banede sig Vei gjennem Mundens udtryksfulde Smil og de dunkle, graa Øines aandfulde Blik. Jeg kom til at mindes den Ytring, jeg for ikke længe siden havde hørt af hende, da hun sagde: «Ja, gid jeg kunde lægge mit gamle Menneske bag mig og begynde et nyt Liv med Ungdommens glade Mod og Haab; men det er jo umuligt, ganske umuligt! Hvor skulde vel den foryngende Kraft komme fra»? Og jeg kunde ikke lade være at spørge mig selv, om denne ukjendte Kraft ikke allerede havde begyndt sin stille Virksomhed, men hvorfra den kom, eller hvori den bestod, — det var mig en fuldstændig Gaade.

Falk havde i den senere Tid udviklet en stedse stigende Tilbøielighed til at unddrage sig fra al Selskabelighed, og han greb nu med Begjærlighed min

Udeblivelse fra Bryllupet som et Paaskud til ogsaa «at skulke», som han med en fornøiet Latter kaldte det, og jeg tror neppe, at nogen af os havde en Tanke og end mindre et Savn tilovers for Festen og dens Tillokkelser, da vi om Eftermiddagen sade paa den lille Stenbænk oppe ved vestre Akers Kirke og saa ud over den staalblanke, solbestraalede Fjord med dens vaargrønne, skovrige Øer og villaklædte Strande. Kirsebærtræernes hvidpudrede Kroner og de svagt duftende, blegrøde Æbleblomster prangede i yppig Pragt i de omkringliggende Haver og forjættede om de endnu rigere Gaver, som Sommeren havde at bringe. Byen var indhyllet i en let Taage, og kun af og til naaede en dæmpet Lyd af dens forvirrede Larm hen til os, og til høire laa Gaustad Sindssyge-Asyl, skummelt og truende, med den mørke Granskov som Baggrund og med et endnu dybere Mørke inden sine Mure, og prækede en alvorlig Bodspræken om Menneskehjertets Synd, Sorg og Forvildelser; men høit over vore Hoveder løftede Kirketaarnet sit Spir op mod den klare, dybblaa Himmel og mindede om det Hjem, hvor alle Sjælens Sygdomme skulle finde Lægedom.

Jeg forsøgte at faa Falk til at gaa ind paa min Tankeretning, men han smilede blot, lagde sin Arm om mit Liv og kaldte mig en liden Fanatiker, som han aldrig kunde blive træt af at høre paa, kun maatte jeg finde mig i, at jeg ofte kom til at tale for døve Øren, hvad Virkningen af mine Ord angik. «Imidlertid er det en afgjort Sag, at vi, naar vi ere gifte, maa bosætte

os paa Landet», tilføiede han; «thi min lille Hustru vilde aldrig komme til at føle sig hjemme i en By».

«Naar vi ere gifte»! — «Min lille Hustru»! — Jeg gjentog i Tankerne disse Ord, der løde saa fremmedt og besynderligt, og som dog om ikke lang Tid skulde gaa over til en haandgribelig Virkelighed, og jeg skyndte mig at sige, hvad der med uimodstaaelig Magt paatrængte sig min Overbevisning, at alt var bedst saaledes, som det nu var, og at jeg ikke ønskede nogen Forandring.

Han saa paa mig med en skuffet og underligt forskende Mine, men svarede ikke et Ord, og vi tilbagelagde Hjemveien under en næsten uafbrudt Taushed.

Den næste Morgen stode vi nede paa Dampskibsbryggen og tilvinkede de bortdragende det sidste Farvel. Deres Reises Maal var egentlig Paris, men først skulde de tilbringe nogle Dage i Hamburg sammen med Grosserer Bakke, som den foregaaende Aften havde overrasket dem med den Underretning, at han havde Forretninger der og nu vilde benytte denne Anledning til at forene det nyttige og behagelige og følge Brudeparret et Stykke paa Veien.

Emma bevarede sit sædvanlige, selviske Smil til det sidste og rettede paa Hatteblomsterne, som ved Afskedsomfavnelserne vare bragte lidt i Uorden, med den ene Haand, medens den anden sendte os en sidste Hilsen med det viftende Lommetørklæde. Derimod var hendes Moder næsten opløst i Taarer og viste mere sand Følelse, end jeg nogensinde tidligere havde seet

hende udvikle, i sin Sorg over at miste det Barn, der altid havde været hendes Øiesten og den Sol, som alt andet i Huset maatte dreie sig om.

Imidlertid bragte dog Hjortetakdraaber og Vinaigre hende lidt efter lidt saa vidt i Ligevægt, at hun i Løbet af Eftermiddagen fandt Kraft til at udgyde sig i begeistrede Lovtaler over Bryllupsfesten og dens splendide Giver, hvem hun ikke blev træt af at omtale som det ædleste, bedste og mest uegennyttige Menneske, hun havde kjendt.

«Og saadanne Taler, som han holdt», udbrød hun i en bevæget Tone. «De vare aldeles deilige og tillige saa uhyre humoristiske. Hvordan var det nu han sagde, da han udbragte Kvindens Skaal, Helma? «Den Blomst, hvis Duft paa en Gang kvæger og beruser» — — —. Nei, hvordan var det nu, Helma? Du husker det bebestemt. — — — Var det noget Sludder! Nei det var det rigtignok ikke. Jeg kan ikke erindre Ordene, men jeg ved, de vare baade smagfulde og rørende. Og hvor yndigt fik han ikke anbragt det Citat: «Og intet Sted er Roserne saa røde, og intet Sted er Tornene saa smaa» o.s.v. Du husker nok det søde Digt, Aagot? Ja, min Svigerinde kan sandelig prise sig lykkelig. Hun har trukket det store Lod i Ægteskabslotteriet»! Og Tante Emma sendte et bebreidende Blik til min Onkel, der tilfældigvis havde forvildet sig ind i Dagligstuen.

Ogsaa Gunnar var meget begeistret ved at gjenkalde sig Gaarsdagens Begivenheder og forsikrede den

ene Gang efter den anden, at det havde været som at læse et Eventyr i «Tusinde og en Nat». Jeg havde i Grunden ikke tænkt mig Muligheden af, at han vilde deltage i et saa storartet Selskab og havde derfor anmodet ham om at tilbringe Eftermiddagen sammen med Falk og mig; men en trodsig Rysten paa Hovedet og en afværgende Haandbevægelse, som jeg saa vel kjendte fra vore Legedage, sagde mig, at mit Forslag ikke havde vundet hans Bifald. Den yndige Gruppe af hvidklædte, unge Damer, der omgav Brudeparret, de med rig Luxus udstyrede Værelser, Blomsterduften, den glimrende Belysning, den lukulliske Anretning, intet af alt dette var undgaaet hans Opmærksomhed, og jeg hørte med Forbauselse, hvor fint og rigtigt hans medfødte gode Smag og kunstneriske Blik ledede hans Opfatning og Dom. Ikke destomindre mærkede jeg snart, at der var et noget, som paa en eller anden Maade havde opvakt hans Mishag, men hvori det bestod, erfarede jeg først senere, da jeg var en tilfældig Tilhører ved en Samtale mellem Helma og ham og hørte ham udtale for hende, hvor krænket og tilbagestødt han havde følt sig ved Gjæsternes Mangel paa Venlighed og Imødekommenhed ligeoverfor ham.

«De svarede mig neppe, naar jeg tillod mig at henvende et Spørgsmaal til en af dem», sagde han indigneret, «og ikke et Menneske talede til mig, naar jeg undtager den fregnede, rødhaarede Fyr, der presenterede sig for mig som Husets Søn, ligesom der skulde være noget mærkeligt i det. Husets Søn! Hvor snaal han

var, da han sagde det. Han lagde Hovedet bagover og klippede med Øinene, — saaledes, — og saa spurgte han, om vi to ikke skulde gaa ovenpaa i Røgværelset og faa os en Cigar, og der fortalte han mig en hel Del morsomme Historier og tilbød sig at tage mig med paa Klingenberg og nogle andre Steder, som jeg ikke kan huske. Han skulde se at faa pillet «Grønheden» af mig, sagde han. Hvad mente han med det, Helma»?

Den brændende Rødme, som pludselig udbredte sig over min Kusines blege Ansigt, i Forening med en let Skjælven, der undertiden vistnok mod hendes Villie røbede den indre Gjæring, som ulmede under det rolige Ydre, viste tydeligt, at der var noget i hans sidste Ord, som havde berørt hende med mere end almindelig Virkning, og hvis Fætter Josef havde hørt den Karakterskildring, hun i kort Uddrag lod blive ham til Del, tvivler jeg paa, at han vilde været synderligt tilfreds med sin Biograf. «Og hvad det andet angaar», vedblev hun, «da finder jeg det ganske rimeligt, at De følte Dem ene og tiibagestødt midt i denne mylrende Vrimmel; men i Deres Sted vilde jeg ikke ofre en eneste ærgerlig Tanke paa en saa ubetydelig Sag. Send heller Tanken paa Flugt og lad den trænge ind i Fremtiden. Vil De lade mig fremmane et Tankebillede for Dem? — — Maaske er det saa, at alle disse rige og fornemme Mennesker nu se ned paa Dem med stolt Overlegenhed eller kold Ligegyldighed; de gaa der Dag efter Dag og Aar efter Aar og glemme, at der gives noget bedre og ædlere end deres høit skattede Vellevnet

og Rigdom. Da lader Tilfældet dem en Gang se et Maleri, som taler til dem om den duftende Skov, det stille, klare Fjeldvand, de høie, blaanende Bjerge og den trange, hjemlige Dal. Det er saa længe siden, de færdedes derude i den evigt unge Natur, at de næsten havde glemt alt dette; men nu vækkes den slumrende Længsel atter til nyt Liv, og det er Kunstnerens Pensel, — — det er Deres Haand, Gunnar, som atter leder dem tilbage til Naturen og fra den til ham, der er det heles Ophav. Ikke sandt, — dette maa staa for Dem som en skjøn, en herlig Stræben, en stor og løftende Livsgjerning»?

Hun tog hans Haand mellem begge sine, og han bøiede sit glødende Ansigt ned imod de smaa, hvide Hænder og hviskede: «O, gid jeg altid kunde have Dem ved Siden af mig som min gode Engel, min milde, kjærlige Søster. De drager min Sjæls inderste Tanker frem i Lyset og giver dem Ord, som jeg selv forgjæves søger efter».

Og han var glad og straalende hele den øvrige Del af Aftenen, og jeg glædede mig over den nye Veninde, han havde vundet, men kunde dog ikke være fuldstændigt enig med Falk, da han sagde: «Det er heldigt for Gunnar, at Helma tager sig saa moderligt af ham. Intet virker bedre paa en ganske ung Mand, end naar han kan have Anledning til hyppig Omgang med en ældre, dannet Dame, der er ham overlegen i Forstand og Menneskekundskab, og hertil kommer desuden i dette

Tilfælde den Behagelighed, at vi kunne slippe at have ham hængende over os den hele Tid».

Efter de nygiftes Afreise blev det snart en vedtagen Skik, at Falk, Gunnar, Helma og jeg hver Eftermiddag foretoge længere og kortere Udflugter i Byens deilige Omegn, og det lod til, at alle Parter følte sig særdeles vel ved saaledes at streife om, snart til Vogns og snart til Fods, i den vaarfriske Natur, som Dag for Dag mere og mere fremtraadte i Sommerens rige Skjønhedsfylde.

Det var netop otte Dage, efterat Emma havde forladt sit Hjem, da vi trætte og støvede og med en høist ønskværdig Appetit vendte tilbage fra en Tur til Frognersæteren. Tante havde hele Formiddagen forgjæves ventet Brev fra den unge Frue, og Helmas og mine Øine mødtes i et ængsteligt Blik, da Natalie ved vor Hjemkomst fortalte, at «Fruen havde modtaget et Brev, og medens hun læste det, fik hun et af sine Krampeanfald og maatte gaa til Sengs, og Professoren var nu inde hos hende». Ogsaa dette sidste Tilføiende havde noget saa usædvanligt ved sig, at det kun tjente til at forøge vor Forskrækkelse, og vi skyndte os begge ind til hende.

Rullegardinerne vare nedtrukne, og en stærk Lugt af Nafta og Hjortetak slog os i Møde, da vi aabnede Døren.

«Mine kjære Pigebørn», begyndte Onkel spagfærdigt, «her er indtruffet en meget uventet og sørgelig —».

«Ti», raabte Tante Emma med et gjennemtrængende Skrig, «udtal det ikke, hvis Du ikke vil se mig ligge død for dine Fødder; men maaske er det netop det, Du ønsker? Maaske er det netop det, der er Gjenstand for dine underfundige Beregninger, forat Du kan komme til at føre det samme vilde, lastefulde Liv, som din nederdrægtige Halvbroder alt længe har hengivet sig til? Men jeg har forlængst gjennemskuet ham. Jeg har altid sagt, at jeg ikke troede ham længere end til Tænderne. Jeg haaber, Du erindrer, at jeg over hundrede Gange har gjentaget dette for Dig Sommer, men Du har som sædvanligt ikke villet høre mig»?

«Jeg kan virkelig ikke erindre, at jeg nogensinde har hørt en saadan Ytring af Dig, min søde Emma, men — —».

«Ja, det er Ret», afbrød hun ham atter; «forhaan mig, gjør mig til Løgnerske, efterat Du først har ruineret os og bragt os alle til Betlerstaven ved at sætte dine Penge hos din forvorpne Broder, der nu har vanæret hele Familien».

«For Guds Skyld ti stille, Mamma, og lad Pappa faa Ro til at meddele os, hvad her er paa Færde».

«Nei, vent! Jeg vil selv fortælle det, om jeg saa skal dø under Forsøget. — — Min Svigerinde har sendt mig et Brev til Gjennemlæsning, — — ræk mig Vinaigre-Flasken, Sommer, og staa ikke saa udeltagende, — et Brev, som hun i Dag har modtaget fra sin pligtforglemmende Ægtefælle. Han har skrevet det før si-

Afreise herfra og nedlagt det i en Vens Hænder med Anmodning om at aflevere det efter otte Dages Forløb, og det indeholder den uhørte, utrolige Efterretning, at han er rømt! Ja, rentud rømt med de Rester af Penge, som han har seet sig i Stand til at skrabe sammen, og Du kan være forvisset om, at det ikke er Smaasummer. Han kommer med noget Sludder om uheldige Spekulationer og slette Konjunkturer, men det sige de alle, naar de have levet som gale Mennesker. Og saa har han ovenikjøbet den mageløse Frækhed at slutte med en af sine flaue Vittigheder», tilføiede Tante Emma med en hysterisk Haanlatter. «Han skriver, at hvad der især har bevæget ham til at tage Flugten, er Frygt for, at hans elskede Judith ellers vilde lade ham dele Skjæbne med Holofernes. Uf, det Afskum! Det var i Grunden altfor godt til ham».

Ja, dette forholdt sig virkelig saa; og det viste sig snart, at det utrolige Rygte ikke alene medførte Sandhed, men at Virkeligheden langt overgik vore værste Forventninger, og min Onkels lille Formue, som hans Hustru og ikke han havde anbragt hos det rige og anseede Firma: Bakke & Co., var kun en forsvindende Draabe i den totale Ruin.

Jeg laa vaagen hele Natten, efterat vi havde modtaget dette overraskende Budskab, og ønskede, at Morgenen vilde bryde frem, forat jeg kunde komme hen til Bakkes; men da jeg endelig stod med Haanden paa Klokkestrengen, betoges jeg af en saa feig Forknyttelse ved Tanken om af gjense Tante Judith under saa for-

andrede Forholde, at jeg var nær ved at vende om igjen, da Døren pludselig aabnedes, og hun selv stod for mig. Jeg havde ventet at finde hende streng, kold og forstenet, men dette var ingenlunde Tilfælde. Hun talede og bevægede sig hurtigt, og hendes Person og hele Fremtræden bar Præg af en feberagtig Iver, som stod i skarp Modsætning til hendes sædvanlige, afmaalte Væsen.

»Jeg saa Dig komme«, sagde hun, »og da jeg allerede igaar har aflønnet og sendt bort alle Tjenerne, maa jeg naturligvis selv lukke op. Jeg har tinget en Kone til at komme her to Gange om Dagen, og det er al den Hjælp, jeg har«,

Jeg ytrede nogle deltagende Ord, der meget mod mit Ønske fik et besynderligt, tvungent Anstrøg, uagtet de kom fra mit inderste Hjerte, og vovede dernæst at spørge efter Susanna.

»O, hun siger, hun er syg«, svarede hun haardt. »Det er ikke givet enhver at kunne bære et saadant Slag med den Grad af kristelig Ydmyghed og Standhaftighed, som det har behaget Herren at skjænke mig. Se her«, vedblev hun og slog op Døren til det Værelse, som i al sin kolde Pragt havde gjort et saa uhyggeligt Indtryk paa mig, da jeg første Gang betraadte det, »se her, jeg er allerede i fuld Virksomhed. Lad dem komme, jo før, jo heller; lad dem komme, der ville frarive mig den sidste Rest af min agtede Faders surt erhvervede Formue. De skulle finde mig beredt, og ingen skal kunne sige, at Judith Bakke har puttet noget til Side«.

Et stort Spisebord var trukket ud midt paa Gulvet, og en Masse Kostbarheder af alle Arter laa sammenhobede paa det. Tante Judith var iført den samme falmede, mørkegraa Kjole, som jeg ikke havde seet siden hin Aften i »Udvælgelsen«, og hendes rige, vel forsynede Garderobe laa udbredt paa Sofaer og Stole, og det hele frembød, uagtet det øiensynligt var ordnet med en vis Omhu, et sørgeligt Billede paa Forvirring og Opløsning. »Og vil Du se«, tilføiede hun og førte mig med et Slags triumferende Stolthed ind i de øvrige Værelser, »alle Skuffer og Døre staa vidt aabne, og ikke en af dem — nei, ikke en af dem skal lukkes, før her er gjort tomt Hus«.

Jeg tilbød frygtsomt min Hjælp, men følte mig i Grunden betydelig lettet, da hun afslog den og sagde, at jeg, hvis jeg ønskede det, kunde gaa ind til Susanna. Jeg fandt hende opløst i Taarer og dybt nedbøiet ved Tanken om den Fremtid, som rimeligvis ventede hendes Fader, der havde været den eneste af hendes Omgivelser, som paa sin lette, overfladiske Maade havde været god og venlig mod hende.

»Mamma siger, at han har taget store Pengesummer med sig«, hulkede hun, »men jeg er vis paa, at det ikke forholder sig saa. Og tænk Dig, hun siger. at hun vil leie et lidet Værelse i Bagbygningen i det Hus, hvor hendes Fader boede, og der vil hun tage imod Vask og Strygning for Folk. Er det ikke tungt og sørgeligt, Aagot? Og Mamma lider saa grusomt ved alt dette; thi hun er saa stolt og ærekjær, skal jeg sige

Dig, uagtet hun taler saa meget om, at hun bærer det altsammen i Ydmygheds Aand«.

Jeg tilbragte Formiddagen inde hos Susanna, og da jeg atter kom ud til Tante Judith, fandt jeg hende fremdeles i travl Virksomhed. Jeg var netop i Begreb med at sige hende Farvel, da jeg hørte en beskeden Ringen paa Entréklokken og ilede ud for at lukke op.

»Jeg ser, det forundrer Frøknen, at jeg har taget mig den Frihed at komme herhen«, sagde Madame Svendsen neiende og rødmende indtil Yderlighed. »Det er ganske vist ogsaa en stor Dristighed af mig, men jeg vilde saa gjerne, hvis det ikke er altfor ubeleiligt, faa Fruen i Tale«.

Jeg bad hende følge mig, og hun gjentog med en endnu høiere Grad af Forlegenhed de samme Undskyldninger for Fru Bakke.

»Saadanne Talemaader ere ikke paa rette Sted i dette hjemsøgte Hus«, afbrød Tante Judith hende med sin sædvanlige, iskolde Mine. »Behag at tage Plads og sige Deres Ærinde, hvis De har noget«.

»Mit Ærinde«, stammede Madame Svendsen yderst forknyt, «mit Ærinde er blot — — ja, Fruen maa ikke tage det ilde op; det er ganske vist en stor Dristighed af mig, men vi tænkte — —«.

»Hvis De har nogen Fordring paa vort Hus, saa kom med den, og jeg skal visselig gjøre mit yderste, forat De skal blive tilfredsstillet«.

»Fordring«, udbrød Madame Svendsen og nærmede sig mere og mere et apoplektisk Anfald, »aa, neida,

jeg har nok ingen Fordring. Jeg har blot at takke Fruen for al Deres Godhed og Nedladenhed«. En utaalmodig Bevægelse af min Tante bragte hende atter til at forstumme, men efter en liden Pause tog hun sig sammen og fortsatte med en resolut Mine: Ja, gode Fru Bakke, De har været saa venlig i en Række af Aar at deltage i vore smaa Sammenkomster i »Udvælgelsen«, og da vi nu hørte om den store Ulykke, som er indtruffet her, saa tænkte vi, at De ikke vilde tage det ilde op, om vi, der dog saa mangen Gang have været forenede i Lov og Bøn for Herrens Ansigt, nu forenede os, forat — — og — — kort sagt, jeg kommer for at bede Dem ikke at forsmaa denne lille Gave fra Medlemmerne i »Udvælgelsen«; de have alle fundet en Glæde i at bidrage deres Skjærv dertil. Det er ikke meget, men vi tænkte, at det altid kunde være en Hjælp i den første og slemmeste Tid«; og hun lagde et sammenfoldet Papir paa Bordet og drog et langt, lettende Suk i Bevidstheden om, at hendes vanskelige Hverv nu var overstaaet.

Fru Bakke havde lyttet til den første Del af Madame Svendsens lille Tale med slet dulgt Utaalmodighed, men eftersom den egentlige Hensigt med dette Besøg gik op for hende, begyndte hver Muskel i hendes Ansigt at dirre af undertrykt Bevægelse. Det lykkedes hende at tilbageholde de Taarer, der trængte sig frem i hendes Øine, men Stemmen skjælvede hørligt, da hun spurgte: »Er — — er Hr. Knudsen ogsaa iblandt de venlige Givere«?

»Ja, det er sikkert, at ikke han vilde staa tilbage«, smilede Madame Svendsen og tørrede sit sveddrivende Ansigt. »Han var for Øieblikket lidt indpaa med Penge, Stakkel, men saa laante han en Daler af mig, »og jeg skal betale den, Madame Svendsen«, sagde han, »jeg skal betale den, om jeg saa ikke skal smage Tobak i en hel Maaned«, sagde han«.

»Madame Svendsen«, sagde min Tante høitideligt, »jeg takker Dem, og jeg beder Dem takke enhver af de bidragydende for deres store og ufortjente Godhed. Jeg kan ikke modtage den, — — nei, De maa ikke bede mig derom; thi det vilde være urigtigt af mig; men — — jeg vil beholde Hr. Knudsens Daler, og jeg vil opbevare den, og maaske vil den i Tidens Løb gjøre mig mere godt, end han kan forstaa. Vil De maaske være saa venlig at sige ham det? Gud velsigne Dem, Madame Svendsen«!

Hun forlod Værelset med sikker Holdning og taareløse Øine, og Madame Svendsen saa efter hende med en noget tvivlraadig Mine, som gik over til en fuld af dyb Forbauselse, da jeg pludselig kastede mig om hendes Hals og kyssede hende den ene Gang efter den anden, medens jeg atter og atter tilhviskede hende, at hun var en sød, god, velsignet Kone, og at jeg aldrig vilde kunne glemme hendes Venlighed og Kjærlighed mod min Tante.

»Men naar hun ikke vil have Pengene, saa er det jo ikke noget at tale om, bedste Frøken«, sagde hun og fandt øiensynligt, at min glade Enthusiasme var

høist utidig og ilde anbragt. Hun var allerede paa Trappen, da Tante Judith kom ud efter hende for at gjentage sin Tak, »og jeg antager, at jeg endnu er saa vidt Herre i mit eget Hus, at jeg uden Uret tør bede Dem modtage denne til David og Jonathan«, tilføiede hun og rakte hende sin prægtigt indbundne Bibel. »Nei, nei, ingen Tak, det tilkommer kun mig at takke«.

Grosserer Bakke's Flugt og de deraf flydende sørgelige Følger udøvede naturligvis ogsaa i vort Hus en vedvarende, nedslaaende Virkning paa Gemytterne. Tante Emma søgte en midlertidig Trøst i at udtale alle den sidste Tids Skuffelser og sin Frygt for Fremtiden i et langt Brev til den elskede, fraværende Datter, der efter hendes Mening utvivlsomt vilde optræde som Husets reddende Engel. Ogsaa fra hende havde min Tante nu modtaget et langt Brev, hvori hun ikke uden Forundring fortalte, at Bakke allerede Dagen efter deres Ankomst til Hamburg var reist videre, uden at sige dem Farvel eller give dem nogensomhelst Underretning om, hvor han begav sig hen, samt at han den samme Dags Morgen havde laant en temmelig betydelig Sum af Sanne til en meget lovende Spekulation, hvortil han behøvede flere rede Penge, end han i Øieblikket kunde disponere over. Forøvrigt indeholdt Brevet vidtløftige Beskrivelser over de nye Kjoler, Hatte o.s.v., hvormed den unge Frue havde fundet det nødvendigt at forøge sin vel forsynede Garderobe, og i en Efterskrift var der tilføiet følgende Ord: »Jeg behøver vel neppe at sige, at jeg er uhyre lykkelig, og hvis jeg skal udtale min private

Mening om Sagen, da vil jeg i Fortrolighed tilstaa Dig, at den sande Bevæggrund til Bakkes pludselige Afreise ganske vist blot var den, at han ikke kunde udholde at være Vidne til denne Lykke og paa samme Tid vide, at han ikke mere kunde staa paa den intime Fod med mig som hidindtil«.

Hver Dag bragte nu nye og overraskende Oplysninger om den fuldstændige Ruin, der mere og mere traadte frem, eftersom man søgte at tilveiebringe nogen Ordning af Boets forvirrede Affærer. Vi havde netop modtaget nogle Efterretninger, som bortfjernede det sidste Haab om, at min Onkel skulde kunne faa sin lille Formue eller endog kun en Del af den tilbage, og der hvilede en meget nedtrykt Stemning over os alle.

Maaske var dette Aarsag i, at jeg fandt Natalies fnisende Munterhed mere end almindeligt utaalelig, da hun en Dag kom ind og med en hemmelighedsfuld Mine sagde, at en ung Herre bad om at faa tale med Frøken Aagot Dahl, men det maatte endelig være i Enrum. Jeg bad hende vise ham ind i Spisestuen og skyndte mig derud med en ubestemt Følelse af Frygt, forat en eller anden ny Ulykke skulde være indtruffet.

En meget blond, ung Mand med et umiskjendeligt Præg af hjertelig Godmodighed i det aabne, ærlige Ansigt kom bukkende og forlegen hen imod mig, og medens hans Hænder krampagtigt knugede en skinnende ny Floshat, fik han endelig med synlig Overvindelse fremstammet et spørgende: »Frøken Aagot Dahl? — Jeg beder Frøknen tusinde Gange om Forladelse, fordi jeg

er saa fri at uleilige Dem; men jeg har hørt Dem omtale som saa god og elskværdig — —, jeg har hørt Dem omtale af En, til hvis Ord og Dom jeg nærer den mest ubetingede Tillid, og — —. Jeg ved ikke, om Frøknen tilfældigvis skulde have hørt mit Navn. Jeg er — —, jeg er Hans Jespersen«.

Han smilede forlegent, og jeg smilede betydningsfuldt, og vi bleve begge meget røde, da jeg rakte ham min Haand og i al Stilhed besluttede, at jeg vilde være Hans Jespersens tro Bundsforvandt baade i godt og ondt.

«Jeg er egentlig Overbringer af et Brev til Fru Bakke fra min Tante, den gamle Frøken Jespersen«, sagde han, da jeg havde faaet ham til at sætte sig, og han var kommet lidt paa Glid; »men jeg er overmaade tvivlraadig om, hvordan jeg skal bære mig ad for paa bedste Maade at faa det i hendes Hænder. Jeg har den dybeste Agtelse og Ærbødighed for Susanna's Moder, men jeg frygter for, at Fruen har modtaget et saa ugunstigt Indtryk af mig paa Grund af min tidligere Dristighed, — jeg ved ikke, om De forstaar mig, Frøken Dahl? — at alt, hvad der kommer fra min Haand, blot vil tjene til at forøge hendes Uvillie mod mig«. Han taug og saa paa mig med en bønlig, hjælpeløs Mine, og jeg stræbte at overvinde en ulmende, ondskabsfuld Tilbøielighed til idetmindste for en Stund at lade, som jeg ikke havde opfattet hans uudtalede Bøn.

»Hvad mener De, om jeg fulgte med Dem hen til

Fru Bakke og overleverede Brevet paa Deres Vegne«? spurgte jeg smilende, men med indre Bæven ved Tanken om, hvad der forestod.

»Aa, tusinde Tak, Frøken Dahl, tusinde Tak! Det var netop, hvad jeg sad og tænkte paa, men jeg vovede ikke at bede Dem derom. Men tror De ikke, at det ogsaa vilde være bedst, om jeg holdt mig lidt tilbage — — paa Trappen f. Ex., indtil hun har læst Brevet? Det forekommer mig, at denne Fremgangsmaade vilde være mere — — mere delikat, end om jeg strax fremstillede mig for hende«?

Jeg billigede ganske hans Opfattelse af Sagen, og snart stod jeg med beklemt Hjerte foran Tante Judith, der som sædvanligt var ivrig beskjæftiget.

»Susanna«, hviskede jeg, »der er En ude paa Trappen, som venter paa Dig, men skrig for al Ting ikke«. Hun saa ængstelig paa mig og ilede ud, og snart efter hørte jeg et gjennemtrængende Skrig.

»Hvad var det«, udbrød Fru Bakke, »jeg synes, det lignede Susanna's Stemme«?

»Tante Judith, vil Du være saa god at læse dette Brev«, sagde jeg, idet jeg ganske ignorerede hendes Spørgsmaal. »Jeg er vis paa, at det kun indeholder gode Efterretninger», skyndte jeg mig at tilføie, da jeg saa hende skifte Farve. Hun læste det to Gange igjennem, og jeg stræbte forgjæves at tyde Udtrykket i det Blik, som hun vendte mod mig, da hun spurgte: »Kjender Du Indholdet af det Brev, Du har gjort Dig

til Overbringer af« ? Jeg rystede benegtende paa Hovedet. »Nuvel, saa læs det«.

Det var skrevet med en gammeldags, stiv Haand og lød saaledes:

»Min Kjære og Høyagtede Veninde! Med Sand og Oprigtig Bedrøvelse har jeg erfaret den Sørgelige Omskiftelse i Din Skjæbne; men jeg kjender Dig fra Gammel Tid og ved, at Du vil baade Søge og Finde Trøst og Hjælp hos Ham, som ene kan Skjænke den. Overbringeren af disse Linier er Hans Jespersen, en Brav og Stræbsom, ung Mand, der (hvilket er Dig noksom bekjendt,) alt Længe har Elsket vor Gode Susanna. Det være langt fra mig nu at ville Minde Dig om noget Ubehageligt i Dit sidste Brev! Glemt er Glemt! Jeg vil derfor blot indskrænke mig til at Bemærke, at Du maaske under for Haanden værende Omstændigheder kan have noget forandrede Anskuelser med Hensyn til Susannas Fremtids-Forhaabninger, og skulde dette være Tilfælde, Beder jeg Dig Inderligt, at Du ikke vil lægge Sten i Veien for de Unges Lykke, men give mine Ord Gehør, naar jeg nu Taler deres Sag. Jeg vil tillige gjøre Dig Opmærksom paa, at jeg agter at Paatage mig Udstyret af deres Hus, naar den Tid kommer; ligesaa vil jeg og Sætte Hans i Vei med en Liden Handel med Skrive- og Nipssager, vellugtende Sæber og Vande o.s.v., (hvilket sidste han laver Udmærket, især Kakkelovnsvand,) og de kunne idetmindste for det Første Bo hos mig, og det Lille, jeg Efterlader mig, skal i Tiden blive Deres. Tag nu

dette til Alvorlig Eftertanke, Kjære Judith, og Gud lade Dig Vælge det Bedste.

Endvidere har jeg paalagt min Brodersøn at Overlevere Dig 1000 Spd., som Du maa anvende efter Behag til Dit Private Behov, naar Du begynder paa Et eller Andet, hvilket, jeg ved, Du vil gjøre, naar en Tid er Gaaet; (thi jeg kjender Din Foretagsomhed fra Gamle Dage;) det er Kuns et Laan, som Du i sin Tid Skal Tilbagebetale mig med Renter. (NB. Jeg kjender Din Stolthed for Vel fra Gamle Dage, men jeg skal være en Streng Creditor.)

Du ved, jeg er Daarlig til at bruge Pennen, og derfor vil jeg nu Slutte med en Kjærlig Hilsen fra din Gamle, Trofaste Veninde

Hanna Jespersen.

Paaskrift. Hermed følger en Tine med Hummer, hvis Hans ikke Glemmer dem igjen paa Dampskibet; (men han er Meget Glemsom.) D. S.«

Jeg fulgte Tante Judith's Exempel og læste ligeledes Brevet to Gange til Ende, og medens mit Øie dvælede ved de store, snirklede Bogstaver, var det, som gjorde jeg et nyt og kjært Bekjendtskab. Jeg saa hende saa tydeligt sidde der hjemme i den lave, men hyggelige Stue. Vinduerne stode aabne og en fin Duft af Pintselilier og Aurikler strømmede ind fra den lille Have, som laa overgydt af Aftensolens gyldenrøde Skjær. Hun havde siddet der i den gamle Lænestol, som hun havde bragt med fra sit fordums Hjem, Dag efter Dag og Aar efter Aar, stille i sin Glæde og

ensom i sin Sorg, medens hun lod mangt et Billede glide forbi sin Aands Øie fra den Verden, som vel ogsaa havde bragt hende sin Andel af lyse Forhaabninger og bitre Skuffelser; men nu var det ikke et Fortidsminde, der fremlokkede dette milde Smil om hendes Læber; det var et Fremtidshaab, som ved hendes kjærlige Omsorg og Indgriben skulde blive til en sand og varig Virkelighed. Maaske havde hun en Gang drømt noget lignende for sig selv, men Drømmen havde opløst sig i Regnbueglans og Dugdraaber, eller maaske var denne henveirede Ungdomsillusion bleven den Jakobsstige, hvorpaa Guds Engle stege op og ned og lærte hende at løfte Øie og Sind opad. Nu var det anderledes; nu var det to kjære, kjendte Skikkelser, som — —.

Jeg for sammen og blev pludselig kaldt tilbage til Virkeligheden, da Tante Judith's skarpe Stemme sagde: »Aagot! Hører Du ikke, at jeg taler til Dig, Aagot? Vil Du, eller vil Du ikke delagtiggjøre mig i, hvad det er, som i de sidste ti Minuter har fremkaldt dette tankeløse Smil paa dit Ansigt? Synes Du maaske, vi have Aarsag til at glæde os over dette — dette hovmodige Produkt«, — og hun lagde sin Haand paa Brevet, — »hvori hun uden videre benytter sig af det Kjendskb, hun tror at have til min Karakter, for at kaste mig mine Feil — ja, det vil da sige dem, hun mener at have opdaget, — i Næsen? Og paa samme Tid fortæller hun mig uden videre, at Hans Jespersen nu kan være god nok for Datteren af en bortrømt — —«.

Hun holdt inde, men det blege Ansigt og de dirrende Læber vidnede tilstrækkeligt om den Kamp, hun havde at bestaa.

Var det Virkningen af det lille Fantasibillede, jeg nyligt havde fremmanet for mig, som styrkede og oplivede mit synkende Mod, eller var det Bevidstheden om, at Susannas hele Fremtidslykke maaske var afhængig af den Beslutning, der nu blev fattet? Vist er det ialfald, at jeg ganske glemte min tidligere Frygt for Tante Judith's Vrede, da jeg med blussende Kinder og tilbagetrængt Forundring over min egen Dristighed udbrød: »O, hvor kan Du dog dømme saa haardt og ubilligt om dette Brev? Ser Du da ikke den Strøm af inderlig Hjertensgodhed og Velvillie, som skjuler sig under de stive, gammeldagse Ord og Vendinger? Jeg kjender hende ikke, men jeg kjender det Kjærlighedens Pust, der vifter mig i Møde fra disse Linier og varsler Susanna en Fremtid fuld af stille Lykke og Fred; men Du, som har været hendes Legesøster i Barndommen og hendes Veninde i Ungdommen, Du lukker dit Øie og dit Sind for hendes ædelmodige, tilgivende Imødekommenhed, og for at tilfredsstille din Stolthed — jo, Du er stolt, Tante Judith, — og for at tilfredsstille din Stolthed glemmer Du ganske, at Du gjør to Mennesker ulykkelige, og hvis jeg var i Susannas Sted, da — — — da vilde jeg gjøre Oprør mod Dig, Tante Judith« !

Jeg sendte hende et trodsigt, udfordrende Blik, og hun stirrede paa mig med en Forbauselse, der, som det

syntes, idetmindste for Øieblikket næsten forstenede hende og berøvede hende Evne til at tale. Det var vistnok første Gang, nogen havde vovet at henvende saadanne Ord til hende, og rimeligvis var det det nye og overraskende ved Situationen, som var Aarsag i, at hun endelig med en hos hende høist usædvanlig Blidhed bemærkede, at det neppe vilde være rigtigt af hende at give sit Samtykke til denne Forbindelse nu, da hun ikke kunde give sin Datter en Skilling i Medgift.

»Giv hende den Daler, Du nyligt fik fra Hr. Knudsen«, sagde jeg og førte med et bønfaldende Blik hendes Haand til mine Læber, »og giv den med det samme Sind, hvormed Du den Gang modtog den; og Du skal se, at der vil følge Velsignelse med den Medgift«.

Hun saa stille hen for sig, og der fulgte nu en lang, trykkende Pause, som hun afbrød ved meget spagfærdigt at ytre, at hun nok kunde have Lyst til at tale med den unge Mand.

»Det Ønske kan strax blive opfyldt«, raabte jeg fornøiet, »thi han er — — ja, jeg antager, at han for Øieblikket er i Entréen«; og uden at oppebie nærmere Ordre ilede jeg ud, trak de to Delinkventer ind med mig og hviskede: »Vær ved godt Mod! Jeg er vis paa, at alt gaar vel«.

Imidlertid kan jeg ikke negte, at jeg, da jeg saa den unge Jespersen knæle ned foran Tante Judith og med høi Pathos bede hende tilgive ham, betoges af

bange Anelser ved Tanken om, at denne storslagne Debut muligens kunde fremkalde visse Erindringer hos hende om hans dramatiske Talent og vellykkede Optræden i Elskerfaget; men heldigvis lod det til, at hun fandt denne høitravende Sønderknuselse meget passende og paa sit rette Sted, og det var klart, at han havde gjort et godt Indtryk, da hun med megen Værdighed rakte ham Haanden og sagde: »Staa op, Hr. Jespersen! Det sømmer sig ikke at knæle for mig, som kun er et svagt og syndigt Menneske. Behag at tage Plads. Hvorledes befinder Deres Tante sig«?

Da jeg senere forlod dem, var Sagen ordnet til alle Parters Tilfredshed, og Susanna kunde, uagtet sit inderlige Ønske om at undgaa alt, hvorved hendes Moders Misnøie atter kunde kaldes til Live, ikke afholde sig fra at give sin overstrømmende Glæde Luft i det ene lille Latterudbrud efter det andet, medens Omkvædet paa alle hendes glade Udtalelser stedse blev: »Og tænk Dig, Hans, tænk Dig, naar Mamma kommer og besøger os«, en Udsigt, der forøvrigt lod til at have en mere imponerende end oplivende Virkning paa den unge Mand.

Det lykkelige Udfald af min Mission havde ogsaa hos mig fremkaldt denne Ungdommens lette, overgivne Stemning, som i de sidste Maaneder havde været saa langt borte fra mig, og da jeg kom hjem, kunde jeg ikke modstaa min Lyst til at gjengive et Par af de Scener, jeg nyligt havde overværet, for Helma og Falk. Min lyse Sindsstemning afspeilede sig fordoblet i hans

Ansigt, og vi lo og spøgede »som i gamle Dage«, medens han forsikrede, at han havde opdaget to, hidtil uanede Talenter hos mig, for det første et stærkt udviklet Anlæg for den mimiske Kunst og for det andet en høi Grad af diplomatisk Snildhed, naar det gjaldt at bringe Partier i Stand.

Der havde været Tale om, at det sædvanlige Firekløver, Helma og Gunnar, Falk og jeg, skulde foretage en Tur til Ladegaardsøen den samme Dags Eftermiddag, men under min Fraværelse havde Gunnar været inde hos Helma for at sige, at han skulde paa en Fisketur med nogle Kammerater, og da Helma havde Hovedpine og derfor helst vilde holde sig i Ro, blev vor lille Udflugt opsat til den følgende Dag, og Falk og jeg tyede hen i Slotsparken for at finde frisk Luft og kjølende Skygge. Vi opsøgte et ensomt, skyggefuldt Sted, hvor den klare Junisol kun dæmpet formaaede at trænge igjennem det tætte, grønne Bladtag, hvorunder Sværme af bevingede Insekter opførte deres lette Dans og ledsagede den med denne eiendommelige Summen, som paa en varm Sommerdag bibringer den dovne Tilhører en behagelig Fornemmelse af drømmende Hvile i Naturen. Ingen spadserende fandt hen til vor afsondrede Plads; kun Lyden af muntre Barnestemmer naaede af og til vort Øre, eller en yndig, liden Linerle kom undertiden med travle Husmoderlader hen imod os, bøiede Hovedet lidt til Siden og speidede efter et eller andet Bytte for sin Husholdning i Redet der henne, men veg sky tilbage, naar den fik Øie paa os.

«Hvilken Pragt og Vellugt fjernt og nær», udbrød jeg og lod Blikket glide fra de stive, kneisende Kastanieblomster til de blomsterdækkede Rødtjørnbuske og de stærkt duftende Jasminhække. «Her er meget bedre end i Tante Emma's lummervarme Dagligstue; og desuden er der noget, som jeg gjerne vilde tale med Dig om, Harald».

«Det gaar mig ligedan», svarede han med et lyst Smil, «kun med den Forskjel, at det er mindst hundrede Ting, som jeg gjerne vilde tale med Dig om; dog har ogsaa jeg i Dag noget, der særligt ligger mig paa Hjerte».

«Og det er»?

«Nei, lad mig have den Glæde først at kunne opfylde et af dine Ønsker, og jeg vil da anse det som et lykkespaaende Omen for Fuldbyrdelsen af den Bøn, jeg har til Dig».

«Det er ikke et Ønske, det er snarere en Bekymring, jeg har at udtale. — — Jeg har ofte lagt Mærke til», fortsatte jeg nølende, «at Du ikke kan lide, — — — at Du finder min Hengivenhed for Gunnar overdreven; men er Du ikke denne Gang enig med mig, naar jeg tror, at vi have Grund til at frygte for, at han i den senere Tid har faaet altfor mange Bekjendtskaber, og at han kommer paa Steder, hvor han maaske ikke burde komme? Helma siger det samme», tilføiede jeg undskyldende, da jeg saa, at Falk's Ansigt pludselig var bleven meget alvorligt.

«Jeg er fuldkommen enig med Dig i alt, hvad Du

der siger, og maaske i høiere Grad, end Du kan sætte Dig ind i; men naar jeg hidindtil ikke har talt til Dig om dette, da er det ene og alene, fordi jeg ikke vilde volde Dig Bekymring over noget, som Du dog ikke kan afhjælpe. Jeg tror neppe, at det kan skade en ung Mand, at han har mange Kammerater, men desværre har Gunnar ikke været heldig i Valget af sine Venner, eller han har, rettere sagt, aldeles ikke gjort noget Valg, men ladet Tilfældet raade i saa Henseende. Et Uheld er det ogsaa, at han er kommet paa en saa intim Fod med Josef Bakke, der saa omtrent er det uheldigste Individ, en ung, uerfaren Mand kan komme i Berørelse med. Gunnar paastaar rigtignok, at han ikke kan fordrage ham, men hvorfor søger han ham da? Tingen er, at Gunnar hører til den uheldige Klasse Mennesker, der ere naaede frem til det slibrige Trin af Halvdannelse, som netop er tilstrækkeligt til at vise dem deres egne Mangler i den Retning, og naar de saa støde paa nogen, der staar over dem i Dannelse og aandelig Udvikling, lader deres let saarede Egenkjærlighed dem se skjulte Hentydninger og personlige Fornærmelser, hvor noget saadant aldrig har været tilsigtet; og de vende sig bort fra dem, hvis Omgang kunde tjene dem til virkelig Nytte og Uddannelse, og søge deres Selskab paa Steder, hvor en raa og støiende Optræden faar Navn af Munterhed, og Platheder udgives og optages som Vittigheder».

Jeg saa bedrøvet op i det smukke, tankefulde Ansigt, der i dette Øieblik havde et haardt Udtryk, som

jeg ikke var vant til at finde der. «Din Dom lyder streng i mine Øren», sagde jeg, «men Du har maaske Ret. Jeg har ofte hørt Fa'r udtale noget lignende, naar han var misfornøiet med sin Elev».

«Ja, der kan Du se», udbrød Falk triumferende, «der kan Du se! Din Fader kjendte ham saa godt, at han naturligvis allerbedst maatte kunne bedømme hans Karakter».

«Men Helma siger, at det er en sand Nydelse for hende at træffe paa En, hvis hele Livsopfatning er saa ungdomsfrisk, sand og ædel», svarede jeg og gjorde nu paa min Side et vistnok mislykket Forsøg paa at paatage mig en triumferende Mine. «Hun siger, at hun føler sig ganske forynget baade paa Legeme og Sjæl, naar hun er sammen med ham».

«Nei, virkelig? Er Helma allerede kommet saa vidt? «Forynget baade paa Legeme og Sjæl»! Nu ja, det kan ogsaa behøves i dette Tilfælde». Og han lo med en Overgivenhed, som forekom mig aldeles ubegrundet og ufattelig. «Nei, Du maa ikke se saa bebreidende paa mig. Helma har saa ofte leet af og railleret andre, at vi vel ogsaa en Gang kunne faa Lov at gjøre Gjengjæld ligeoverfor hende».

«Men jeg kan ikke indse, at her er noget at le af, Harald».

«Nei», svarede han med pludseligt Alvor, «vi ville for Gunnar's Skyld haabe, at her ikke er noget Stof til Latter; men det er unegteligt altid en Fristelse for en Mand — en Gut kan man vel næsten sige, —

Gunnars Alder, naar en ældre og meget begavet Dame vier ham det Slags Dyrkelse, som Helma lader blive ham til Del. Saa længe deres Bekjendtskab holder sig indenfor Venskabets skarpt afstukne Grænser, vil jeg ubetinget sige, at et saadant Forhold er en stor Vinding for den unge Mand, men fra det Øieblik en af Parterne gaar et Skridt videre, bliver det et vanskeligt og ofte farligt Experiment, der altfor let kan komme til at ende med en Forbindelse, som han i Tidens Løb, ja, maaske meget snart vil anse for en hemmende Lænke».

«Men Du tror dog vel ikke, at Helma og Gunnar holde af hinanden paa den Maade»? spurgte jeg forbauset, tvivlende og yderst ubehagelig berørt.

«O nei, det vil jeg just ikke sige; men jeg maa tilstaa, at jeg i den senere Tid har fundet Helma lidt — — lidt ubegribelig. Men vi tale saa længe om Sagens betænkelige Sider, at jeg ganske glemmer det Forslag, jeg har at forelægge Dig. Jeg har i den sidste Uge gaaet og tænkt paa, om det ikke vilde være en god Plan, at Du skrev til Gunnar's Moder og fik hende overtalt til at flytte herind og bo sammen med ham. Det vilde vistnok kun blive en høist ubetydelig Forøgelse i Udgift; thi i Grunden bruger Gunnar altfor mange Penge nu, og uagtet det ingenlunde er min Mening at holde ham knapt, vil jeg dog hellerikke paa nogensomhelst Maade understøtte ham i hans flotte Optræden, og jeg antager, at hans Moders Nærværelse

her ialfald vilde bidrage til, at han holdt sig mere hjemme om Aftenerne».

«O, hvilken deilig Plan, Harald», udbrød jeg henrykt. «Du tænker aldrig paa andet, end hvad der kan glæde andre og gjøre dem lykkelige».

«Den Bøn, jeg har til Dig, vil overbevise Dig om, at jeg hellerikke glemmer min egen Lykke», sagde han mildt og alvorligt. Og med disse varme, hjertelige Ord, som han i saa rigt Maal havde til sin Raadighed, naar de strømmede ud fra hans inderste Sjæleliv, begyndte han nu at fremdrage for mig de mange Grunde, som talede for, at vort Bryllup burde paaskyndes.

Min Faders Død, den ensomme Stilling, jeg derved var kommet til at indtage, den forøgede Uhygge i min Onkels Hus som en Følge af de forværrede, pekuniære Omstændigheder, Susannas snart forestaaende Giftermaal, hvorved jeg tabte den eneste af mine kvindelige Bekjendte, til hvem jeg var kommet i et noget nøiere Forhold, alt dette blev lagt i Vægtskaalen paa den ene Side, og paa den anden Side viste han mig et Liv, der blev hegnet, støttet og gjort nydelsesrigt ved alle de Midler, som hans varme Kjærlighed og et inderligt Ønske om at gjøre mig lykkelig vilde lære ham; og jeg lyttede til hans Overtalelser, indtil jeg med den samme halvt angstfulde og halvt tillidsfulde Følelse, hvormed jeg tidligere havde givet ham mit Ja, lagde mit Hoved op mod hans Bryst og tilhviskede ham mit Samtykke.

Inden vi tiltraadte Tilbageveien, var det afgjort,

at vort Bryllup skulde feires paa Falk's Fødselsdag, den første Juli, og hans og mine Ønsker mødtes i den Bestemmelse, at Vielsen skulde foregaa i dyb Stilhed, og naar vi vare komme tilbage fra Kirken, og jeg havde ombyttet min Brudedragt med min sædvanlige, sorte Kjole, skulde vi strax gaa ombord paa det Dampskib, der Kl. tolv afgik til Udlandet.

Det er besynderligt, hvorledes enkelte Tider af Ens Liv kunne træde frem for En med skarp Tydelighed, medens andre indhylle sig i en taageagtig Uklarhed, uagtet begge Perioder have været lige rige eller lige fattige paa fremragende Begivenheder.

Naar jeg kaster et Tilbageblik paa de Par Uger, som nu fulgte, søger jeg forgjæves at danne mig et helt, harmonerende Billede af de vexlende og høist forskjelligartede Stemninger, der glede igjennem mit Sind. Jeg stred imod for at undgaa den Travlhed, som jeg havde fundet saa utækkelig og paa urette Sted, da Emma i Anledning af sit forestaaende Giftermaal gik op i en alt andet opslugende Interesse for Kjoler, Talma'er o.s.v., men jeg kunde dog ikke forhindre, at et og andet i den Retning lagde Beslag paa min Tid og min Opmærksomhed, og naar jeg saa endelig om Aftenen kom ind paa mit Værelse, trængte Tanke paa Tanke sig frem i mit Indre, jagede Søvnen paa Flugt og ængstede og forvirrede mig med hidtil ukjendte Indtryk, indtil mit trætte Sind tyede hen til de hjemlige Minder og ham, der havde været Sjælen i det hele, og hvem jeg nu savnede mere end nogensinde.

Jeg hørte fra alle Kanter, at jeg var lykkelig, — lykkelig som faa, og dog var der i Dybet af mit Hjerte en Stemme, som jeg forgjæves stræbte at bringe til Taushed, naar den atter og atter lod det Spørgsmaal gjenlyde for mig: «Elsker Du ham virkelig saaledes, som en Hustru bør elske sin Mand? Er det ikke snarere Søsterens Kjærlighed for en ældre, høit skattet og dyrebar Broder? Og vil denne Kjærlighed altid kunne tilfredsstille ham, eller gjør jeg mig skyldig i et ubevidst Bedrag mod ham, der er saa god, ædel og værdig til at elskes med al den Inderlighed, som en Kvindes Hjerte kan rumme»?

Og disse Pligter, disse nye, mangesidige, ængstende Pligter, som jeg gik i Møde, vilde jeg kunne opfylde dem saaledes, at jeg da som nu hver Aften kunde bringe Gud mit Dagsregnskab med Tak og Bøn og Tillid til hans forbarmende Naade? Trods min ringe Erfaring og Mangel paa Menneskekundskab, kunde jeg ikke lukke mine Øine for den Erkjendelse, at jeg saa langt flere ulykkelige end lykkelige Ægteskaber omkring mig, og hvad var Aarsagen til dette? I de sidste Dage før Emma's Bryllup havde jeg flere Gange været nærværende ved Samtaler mellem hende og et Par af hendes Veninder, der allerede i nogen Tid havde været gifte og nu bragte hende deres ægteskabelige Erfaringer. Hvad var det i disse halvt spøgende Ytringer, som uvilkaarligt bragte mig til at rødme, uagtet der ganske vist ikke blev udtalt et Ord, som kunde siges at støde an mod Velanstændighedens Regler? Hvad var det,

der instinktsmæssigt bragte mig til mere at ane end at fatte, at det skjulte, hellige Hegn, som Gud selv har reist om Ægteskabet, her var nedbrudt og traadt under Fødder, uagtet alt bar Lovlighedens og de vedtagne, ydre Formers Stempel? Og havde ikke disse unge Hustruer med det udfordrende Blik og den kjække, selvtilfredse Mine nyligt været unge, blufærdige Piger med Kyskhedens Præg paa den hvide Pande og i det rene Blik? Hvor laa da Grunden til denne Forvandling? Hvem havde visket Støvet af Sommerfuglens Vinger, saa den ikke mere formaaede at hæve sig i sin lette Flugt, men maatte lade sig nøie med mislykkede, kravlende Forsøg paa atter at svinge sig opad? Var det deres Ægtefæller, disse fine, elegante Herrer, der gjaldt for Mønstre paa Belevenhed og god Tone og vare optagne og søgte i Selskabslivets første Kredse? — Var det muligt, var det tænkeligt, at en lignende Forvandling en Gang skulde kunne foregaa med mig? Var det muligt, var det tænkeligt, at Falk skulde kunne drage sin Hustru — —? Nei, nei, end ikke for et Øieblik vilde jeg i Tanken tilføie ham en saadan Uret! Men hver Gang disse pinlige, uklare og netop derved dobbelt ængstende Skræmmebilleder traadte frem for mig, veg jeg med indre Bæven tilbage for den snart forestaaende Begivenhed, som skulde give hele mit fremtidige Liv en forandret Retning, og under Bøn og Taarer stræbte jeg forgjæves at vinde frem til mere Ro og Fasthed i mit Sind.

Flere Gange tænkte jeg paa at fremlægge alle

disse nagende Tvivl for Falk, men naar det kom til Udførelsen af mit Forsæt, svigtede mit Mod, og jeg kunde ikke finde Ord til at forklare, hvad der mere var et instinktsmæssigt Indtryk end en bestemt Opfatning. Desuden var han meget ofte fraværende i denne Tid, da hans Nærværelse ideligt udkrævedes paa hans Landeiendom, hvor Malere, Tapetserere o.s.v. alt længe havde været i fuld Virksomhed og nu skulde lægge den sidste Haand paa Værket. Hans Fraværelse var mig paa en Gang en Lettelse og et Savn; thi naar han var borte, længedes jeg uafladeligt efter ham, og naar han atter kom imod mig med aabne Arme og kjærlighedsfuldt Blik, veg jeg tilbage for ethvert Kjærtegn og enhver fortrolig Udtalelse med en Skyhed, som jeg forgjæves søgte at bekjæmpe, uagtet jeg saa, at han følte sig smertelig berørt derved.

Det var Aftenen før Bryllupsdagen. Mine Kufferter stode færdige, Brudedragten var prøvet, og alt var i den ønskeligste Orden. Falk havde endnu ikke pakket ind, da han, som han sagde, nærede en uovervindelig Afsky for denne Forretning, og da han desuden havde et og andet at besørge i Byen, forlod han os nølende og uvilligt, da vi havde drukket The.

Vore sædvanlige Eftermiddagsudflugter vare i den sidste Tid ganske ophørte; kun Helma og Gunnar foretoge af og til lange Spadsereture sammen, og Helma, der altid havde havt Anlæg for Tegning, havde lidt efter lidt udviklet en sand Lidenskab for at optage Skitser efter Naturen. Det havde i Grunden undret

mig, at hun ogsaa denne Eftermiddag — den sidste, jeg tilbragte i hendes Hjem, — havde begivet sig ud paa en saadan Expedition, og da de endnu ikke vare komne tilbage til Thetid, udtalede Tante Emma i skarpe Udtryk sin Misnøie over deres Udeblivelse, og uagtet jeg tildels maatte give hende Ret, tog jeg med svulmende Hjerte og tilbagetrængte Taarer de skyldige i Forsvar.

Efter Aftensbordet var min Tante optaget af nogle huslige Sysler i Anledning af den næste Formiddags Frokost, hvortil Susanna og Gunnar vare de eneste indbudne Gjæster, og jeg var glad ved at kunne trække mig tilbage til mit eget Værelse, efterat jeg først havde aflagt et Afskedsbesøg i min Onkels lille Rum. Han tog mig i sine Arme, takkede mig kjærligt for de Timer, vi der havde tilbragt sammen, og forsikrede, at han vilde komme til at savne mig meget; men da han snart efter fortalte, at han netop havde modtaget Underretning om, at hans Bog, som nu var udkommet, allerede havde tiltrukket sig almindelig Opmærksomhed og anerkjendende Udtalelser fra Videnskabsmænd og andre literære Autoriteter, da tindrede hans Øine, og det Smil, som spillede om hans Mund, talede ikke om Savn eller Sorg ved at skulle skilles fra «sin lille Forelæser»; «og det er vel, at det er saaledes», tænkte jeg, «det er vel, at Du i dette urolige, splittede Hjem kan bygge Dig et stille, fredhegnet Tankeslot, hvor Du kan dvæle i uforstyrret Ro og samle Skatte fra Ideens Rige».

Jeg havde hele Dagen higet efter Ensomhed for at kunne hengive mig til Bøn og stille Eftertanke, men da jeg endelig sad inde paa mit Værelse, søgte jeg forgjæves at samle mine adspredte Tanker. Der var en Hvileløshed i mit Indre, som drev mig op fra Sofaen og bragte mig til at vandre op og ned i Værelset med en pinlig Fornemmelse af legemlig Træthed og aandelig Rastløshed.

Da hørte jeg Helma's lette Trin og velbekjendte Banken; hun aabnede Døren, kom hurtigt hen imod mig, og idet hun lagde en Haand paa hver af mine Skuldre, saa hun mig ind i Øinene med det samme foryngede, sjælfulde Udtryk, som jeg med Forundring havde lagt Mærke til hin første Aften, da hun og Gunnar havde gjort hinandens Bekjendtkab.

«Aagot, min egen, kjære Aagot, Du tror ikke, Du kan aldrig tænke Dig, hvilken jublende Glæde der i dette Øieblik gjennemtrænger mit hele Væsen». Hendes Stemme lød saa dæmpet, mild og melodisk, at man ikke skulde kunne gjenkjende den som den samme, der saa tidt havde udslynget bitre Udtalelser og kolde Spydigheder. Jeg saa forundret og spørgende paa hende, og hun vedblev: «Jeg ved, det vil forekomme Dig saa besynderligt, saa utroligt, saa rent usandsynligt. Jeg forsikrer Dig, jeg synes det selv, og dog — — dog er det utrolige indtruffet. Jeg, der aldrig har fundet Kjærlighed hos Fader, Moder, Ven eller Frænde, jeg, som har været saa lidet elsket, at jeg næsten havde ophørt at tro paa denne Følelses Tilværelse, jeg har

nu kunnet vinde et ungt, ufordærvet, ædelt Hjertes hele, varme Tilbøielighed. — — Hvorfor ser Du paa mig med dette forfærdede Blik, Aagot? Aagot! Hvad gaar der af Dig? Misunder Du mig min Lykke, Du, som selv er saa lykkelig? — — O, jeg ved nok, hvad Du og mange med Dig ville sige. Den store Forskjel i Alder — —! Men er det da noget saa uhørt, at en Kone er ni à ti Aar ældre end Manden? Skulde en saa intetsigende Grund være tilstrækkelig til at adskille to Hjerter, der ere forenede i inderlig Hengivenhed? Desuden — Gunnars Fremtidsudsigter ere saa uvisse, at vor Forbindelse neppe kan faa Navn af Forlovelse. Det er blot, at vi have fundet hinanden og elske hinanden, og det er Lykke nok for mig, om jeg saa skulde vente paa ham alle mit Livs Dage. Derfor ere vi ogsaa blevne enige om, at vi ikke ville delagtiggjøre andre i vor Fortrolighed end Dig, Falk og Gunnar's gamle Moder, som jo kan ventes hertil med det første. Aa, hvor jeg ønsker, at hun maa komme til at synes om mig! — — Men, Aagot, har Du da ikke et Ord tilovers for mig? Vil Du ikke engang ønske mig til Lykke»?

«Du ved, at jeg ønsker Dig alt godt, Helma», fremstammede jeg mat, «men dette er saa overraskende, saa — —; o, jeg er saa træt i Aften; jeg trænger til Ro».

Hun saa paa mig med en skuffet og krænket Mine og forlod mig uden at sige et Ord.

Jeg blev staaende som fastnaglet til den samme

Plet og trykkede Hænderne mod mine bankende Tindinger, medens et Hav af modstridende Tanker søndersled mit Hjerte og endelig fandt Luft i det Udbrud: «Nei, jeg kan det ikke! Det er umuligt! Jeg kan aldrig blive hans Hustru»! Nu syntes det med Et at træde klart frem for mig, at det kun var en Søsters, en Venindes kjærlige Følelser, jeg nærede for ham, den ædle, begavede Mand, hvis elskværdige Karakter og lyse Forstand fra første Stund havde tiltrukket sig min Opmærksomhed og Beundring, uagtet jeg saa tidt havde følt, at der var et tomt Rum mellem os, som vi maaske begge forgjæves havde stræbt at udfylde.

Og da jeg nu hørte, at han, der havde været sammenvævet med Barnets første Tanke og den unge Piges vaagne Drømme, han, der i sin Person ligesom identificerede Mindet om min uforglemmelige Fader, mit tabte Hjem og alt, hvad der hidindtil havde været mig kjærest paa Jorden, — da jeg hørte, at han nu var revet fra mig, at en anden, en fremmed, hvem han kun havde kjendt i nogle faa, korte Uger, skulde eie al den Hengivenhed, som altid havde forekommet mig at være min retmæssige Eiendel, da vidste jeg eller troede ialfald at vide, at det var ham, mit Hjerte hang ved med al dets Styrke og Inderlighed, og at jeg heri maatte søge Nøglen til de mange uopløste Gaader, som i den sidste Tid havde hjemsøgt min Indbildningskraft.

Og skulde jeg skuffe den Mand, der — hvad jeg endog i dette Øieblik næsten modstræbende maatte erkjende, — stod saa høit over Gunnar? Nei, aldrig!

Hvis Gunnar elskede Helma, da vilde jeg af hele min Sjæl bede til Gud for hans og hendes Lykke, men jeg vilde aldrig nedstige til at blive selv den ædleste Mands Hustru, naar vi ikke kunde være hinanden alt i alt.

Uagtet min hele Opdragelse vistnok i høi Grad havde været anlagt paa at give min Karakter en reflekterende Retning, var jeg dog altid, naar Handlingens Øieblik kom, et Impulsens Barn, og medens Morgendagens skjæbnesvangre Begivenhed mere og mere fremtraadte for mig som en Umulighed, modnedes snart den Beslutning hos mig, at jeg strax maatte opsøge Falk og sige ham alt. Intet Hensyn til det upassende og usædvanlige i det Skridt, jeg stod i Begreb med at foretage, traadte hindrende i Veien for Udførelsen af mit Forsæt. At redde os begge fra et Liv fuldt af Skuffelse, skjult Misnøie og tilsløret Usandhed ved, at jeg nu aflagde en aaben Bekjendelse, det var den Hovedtanke, som i Øieblikket beherskede og neddæmpede alle andre Betænkeligheder hos mig; men hvis jeg den Gang havde været i Besiddelse af et mere psychologisk Blik, vilde den tillidsfulde Tryghed, hvormed jeg endogsaa i hin Stund vendte mig til Falk for at søge Hjælp og Beroligelse, mere end noget andet have bidraget til at aabne mine Øine for mit Hjertes sande Tilstand.

Klokken var næsten elleve, da jeg ilede gjennem de sommerlyse Gader, som efter en trykkende varm Dag endnu vrimlede af Spadserende. Jeg følte ingen

Ængstelse ved at gaa alene, og hvis man fulgte mig med forundrede Blikke, da mærkede jeg det ikke; thi min hele Sjæl var ved det forestaaende Møde og de Ord, jeg snart skulde udtale.

Naar Falk beboede sin lille Ungkarlsleilighed i Byen, indskrænkede hans hele Betjening sig til en halvvoxen Tjener, hvem jeg ofte havde seet og talt med, naar han havde bragt mig Breve, Blomster o.s.v., og det blev ham, der nu lagde den første Dæmper paa min løftede Stemning, da han aabnede Entrédøren og med maalløs Forbauselse stirrede paa mig med stive, runde Øine.

«Er Hr. Falk hjemme»? spurgte jeg med pludselig Forlegenhed; men det lod til, at han maatte have Tid til at overveie, hvorledes dette Spørgsmaal bedst burde besvares, thi han taug fremdeles haardnakket, og da jeg gjentog de samme Ord noget høiere, maatte formodentlig Lyden af min Stemme have trængt ind til næste Værelse; thi i samme Øieblik hørte jeg en Dør blive revet op, og Falk kom styrtende henimod mig med det forfærdede Udraab: «Store Gud! Aagot! Hvad har ført Dig herhen»?

Han lagde min Arm i sin og førte mig ind i det tilstødende Værelse, hvor han lod mig tage Plads i en Lænestol, ved det aabne Vindu. Lampen brændte klart, men da Huset laa lidt isoleret, og der ikke var nogen Bygning ligeoverfor, havde han formodentlig fundet det unødvendigt at trække ned Rullegardinerne, og det dæmrende Lys udenfra blandede sig nu med Lampeskinnet

og frembragte en eiendommelig Brydning af Lys og Skygge i Værelset. En halvpakket Kuffert stod midt paa Gulvet, Klædningsstykker og Papirer laa spredte paa Borde og Stole, og det ene med det andet frembød et Billede af trøstesløs Uhygge, Opbrud og Forvirring, som i sin Helhed ganske uvilkaarligt udøvede en endnu mere nedslaaende Virkning paa mig.

Han knælede ned foran mig, tog mine Hænder mellem sine og forsøgte at opfange mit sænkede Blik, idet han med blide, beroligende Ord gjentog sit tidligere Spørgsmaal. Jeg aabnede Læberne, men formaaede ikke at frembringe en Lyd. Ak, hvor mange veltalende og overbevisende Ord havde jeg ikke havt til min Raadighed, førend jeg gik derhen, og nu vare de alle sporløst forsvundne. Med et deltagende Udraab reiste han sig, skjænkede et Glas Vand og førte det til mine sitrende Læber. Jeg drak lidt deraf og bøiede mig i det samme ned og trykkede et Kys paa den Haand, som holdt Glasset. Det var det første, frivillige Kjærtegn, jeg nogensinde havde givet ham, og nu skulde det ogsaa blive det sidste. Jeg brast i voldsom Graad og fremhulkede lidt efter lidt min Bekjendelse om den sidste Tids Tvivl og Kamp og den Beslutning, jeg endelig var naaet frem til ved denne Aftens uventede Begivenheder.

Han afbrød mig ikke en eneste Gang, men da jeg havde endt mit Skriftemaal og vovede at hæve mit Blik til hans Ansigt, forfærdedes jeg over de ædle Træks marmorhvide Bleghed. «O, Aagot, min egen,

elskede Aagot, dette er bittert, uudholdelig bittert«, udbrød han endelig. »Jeg vilde med Glæde hengive mit Liv, min Lykke, mit alt, hvis jeg derved kunde sikre din Lykke og Tilfredshed, og saa er det netop mig eller min Kjærlighed til Dig, som er Aarsag i denne Sorg. Ved Du, forstaar Du den Kval, der ligger i denne Tanke«? Han gik et Par Gange op og ned i Værelset med lange, hurtige Skridt og stansede atter foran mig, idet han vedblev: »Og denne Gunnar, der saa daarligt har forstaaet at paaskjønne denne kostelige Perle, som han blot havde behøvet at udrække Haanden efter, — denne egenkjærlige, forkjælede, unge Mand, — han har jo nu i sin hensynsløse Egoisme gaaet hen og bundet sig til en anden, som han formodentlig ogsaa vil gjøre ulykkelig. Jeg kunde — — ja, jeg kunde bære det, — jeg kunde udholde at se Dig som en andens Hustru, naar jeg blot vidste, at dit Liv blev en Række af lyse, glade Dage«.

»Nei, Harald, Du misforstaar mig aldeles. Jeg har aldrig før seet andet i Gunnar end en kjær, en inderlig kjær Broder, og først i Aften er det gaaet op for mig, at jeg ikke kunde give Dig mit Hjerte helt og udelt«.

»Men naar nu jeg vil være tilfreds med denne Brøkdel af din Kjærlighed og haabe, at Fremtiden vil skjænke mig, hvad Nutiden nægter«?

»Nei, nei, Harald, jeg kan det ikke. — — O, gid min elskede Fader endnu levede iblandt os, og at vi alle tre, Du, han og jeg, kunde drage hen til en deilig,

ensom Ø, langt ude i det blaanende Hav, hvor der altid var Vaar og Glæde, og ingen kold Vind strøg hen over Jorden, — hvor Blomsterne aldrig visnede, og Fuglene altid sang, — hvor Hjerterne mødtes uden Tvivl og Frygt, og hvor — – hvor man aldrig tænkte paa at holde Bryllup«.

»Aagot, Aagot, spar mig! Jeg kan ikke udholde dette! Men er Du ogsaa vis paa Dig selv? Skuffer Du Dig ikke? Er det ikke saa, at Du forvexler din Barnekjærlighed med den, som endnu kun spirer i den unge Kvindes Hjerte« ?

»Nei; jeg er dybt bedrøvet over din Sorg, men jeg skuffer mig ikke«.

»Nuvel, saa giv mig idetmindste det Løfte, at Du altid vil betragte mig som en Ven. Maaske ville nye Indtryk snart bringe Dig til at glemme mig, — — jo Aagot, Du er saa ung endnu, og da glemmer man let, — men hvis den Tid skulde komme, da Du føler Dig tilbagestødt af Verdenslivets Hulhed og Tomhed, hvis det, der nu bringer dit Hjerte til at banke, kun skaber Dig Sorg og Skuffelse, hvis Du med et Ord nogensinde trænger til en Ven i Ordets fulde, rige Betydning, da kom til mig, Aagot; lov mig det« !

I et Overmaal af Smerte kastede jeg mig op imod hans Bryst, og kort efter gik vi Arm i Arm gjennem de nu saa stille Gader. Vi tilbagelagde Veien til mit Hjem i dyb Taushed og skiltes med et langt, inderligt Blik og Haandtryk.

Resten af Natten tilbragte jeg i Bøn og Taarer,

og da Morgensolen sendte sine første Straaler ind i i mit Værelse, fandt den mig endnu oppe. Jeg kastede mig paaklædt paa Sofaen og sov tungt og uafbrudt, indtil jeg vækkedes af en let Støi og saa Helma staa for mig.

Et eneste Blik paa hendes Ansigt var tilstrækkeligt til at sige mig, at hun allerede var underrettet om det forefaldne. Med øm Deltagelse bøiede hun sig ned imod mig og tilhviskede mig, at hun nyligt havde modtaget nogle Linier fra Falk, hvori han meddelte hende, at vor Forbindelse efter mit Ønske var ophævet. »Hans Brev er saa mandigt og ædelt», sagde hun. »Han beder mig at være Dig Moder, Søster, Veninde, — alt hvad en Kvinde kan være for en anden. Jeg maa tilstaa, jeg begriber Dig ikke i dette Tilfælde, Aagot«. En Banken paa Døren afbrød hende, og med et ængsteligt Blik paa mit blege Ansigt, udbrød hun: »Uf, der er Mamma! Hvad skulle vi finde paa, forat Du kan slippe for hendes Jeremiader«?

»Vi skulle ikke finde paa nogetsomhelst, Helma. Jeg maa naturligvis bære Følgerne af min Handlemaade«.

* * *

En Dag i Begyndelsen af Oktober sad jeg oppe paa det lille Kvistværelse, som jeg nu kaldte mit, og lod Øiet tankeløst følge de hvirvlende, gule Blade, der i vildt Løb jagede hverandre hen over Landeveien.

Tre Maaneder, tre lange, besynderligt stillestaaende, glædetomme Maaneder laa bagved mig, og uagtet det forekom mig, at jeg i Løbet af dem havde udviklet mere aktiv Virksomhed end i mit hele tidligere Liv, havde dog Dagene sneget sig hen med blytung Langsomhed. Mange Forandringer vare indtrufne, og dog forekom det mig, som intet var hændet, siden hin Stund, da jeg sagde Falk Farvel.

Der behøves ingen Ord for at anskueliggjøre den Tid, som fulgte umiddelbart efter Ophævelsen af min Forlovelse, og jeg vil derfor ikke dvæle ved Tante Emma's Indignation og uskaansomme Bebreidelser eller den pinlige, vel berettigede Undren, som udtalede sig i alles, endog i min Onkels forskende Blikke, hver Gang jeg viste mig eller aabnede Munden for at fremføre nogle intetsigende, møisommeligt fremtvungne Ytringer. Gunnar's enthusiastiske Beundrirg for Falk var i den sidste Tid dalet noget, men han kunde dog ikke finde Udtryk, der vare stærke nok, naar det gjaldt at beskrive den Forbauselse og Misbilligelse, hvormed han havde hørt min ubegribelige Beslutning, og da der nu ogsaa indtraf et Brev fra Emma, hvori hun med nogle faa, hastigt henkastede Linier underrettede om, at de vilde ankomme til Kristiania om 14 Dage, grebes jeg af en ubetvingelig Higen efter at forlade det Hus, som hidindtil havde været mit Hjem i den fremmede By, førend de nygifte atter holdt deres Indtog der og ved deres Nærværelse og de Anmærkninger, som idetmindste fra Emma's Side ikke vilde udeblive, forøgede den daglige

Skjærsild, jeg havde at underkaste mig. Men hvor skulde jeg ty hen? Jeg kastede et alvorligt, prøvende Blik paa Fremtiden og kom derved til det Resultat, at jeg uden Betænkning burde angribe min lille Kapital og anvende en Del af den til at uddanne min Syngestemme og mine høist tarvelige Sprogkundskaber, forat jeg senere hen kunde tage ud som Lærerinde eller maaske skabe mig en mere selvstændig Virksomhed ved at give Privattimer i Sang o.s.v. Men hvor skulde jeg tilbringe det Aar eller mere, der rimeligvis vilde gaa hen, inden jeg havde opnaaet de fornødne Kundskaber for at kunne bringe min Plan i Udførelse? Hvor skulde jeg finde et midlertidigt Opholdssted, som idetmindste i det ydre havde et Præg af Hjemlighed og Hygge, og hvor jeg kunde finde Ro til vedholdende Studium?

Gjennem Helma havde jeg erfaret, at Falk var reist bort, ikke til Udlandet, som jeg havde tænkt mig, men til en længere bortliggende Landeiendom, som jeg aldrig før havde hørt noget om. Inden sin Afreise havde han med den betænksomme Omsorg, han altid udviste, naar det gjaldt andre, deponeret en Pengesum hos en af sine Venner, der havde paataget sig at være hans Kommissionær i Anledning af de maanedlige Udbetalinger til Gunnar og hans Moder, som nu dagligt kunde ventes. Et Par smaa, hyggelige, møblerede Værelser med en fri, landlig Beliggenhed vare leiede til hende, og de Timer, Helma og jeg tilbragte der for at bringe min gamle Venindes Bolig i Orden, vare en lettende Afvexling for mig, og da jeg tilfældigvis hørte,

at hendes Værtinde ogsaa havde et lyst, venligt Kvistværelse til Leie, slog den Tanke snart Rod hos mig, at jeg der havde fundet det ønskede Tilflugtssted, og at jeg ikke vilde behøve mange Overtalelser for at bevæge Madame Strøm, som hun nu skulde kaldes, til at optage sin gamle Prest's Datter som Kostgjænger i sit Hus, og denne Plan blev strax efter hendes Ankomst sat i Værk.

Den Frygt, jeg ved Gunnars Komme til Hovedstaden havde næret, forat han vanskeligt skulde kunne finde sig til Rette i de nye Forholde, følte jeg, vilde være aldeles overflødig i dette Tilfælde; thi jeg var sikker paa, at hans Moder vilde bevare sin jevne, rolige Værdighed, enten hendes Fod betraadte bonede Gulve eller hvidskurede Bræder.

Med smerteblandet Glæde saa jeg hende igjen, og det gjorde mit syge Sind ubeskrivelig godt at møde hendes trofaste, tillidsfulde Blik, som saa tydeligt sagde, hvad hendes Mund senere gjentog, at hun var ganske vis paa, »at Aagot ikke havde handlet i Overilelse: men hvis Verdenslivet havde lagt en Taage for hendes Øine, da vilde Herren nok vide at sprede den, naar hans Time kom«.

Helmas Ængstelse, forat Gunnar's Moder ikke skulde komme til at synes om hende, viste sig ikke at være ugrundet. De mente det begge saa godt, men de misforstode hinanden fra første Stund. Madame Strøm følte sig synligt trykket af den fine, elegante Dame, der var saa forskjellig fra det Billede, hun maaske

havde dannet sig af Gunnar's tilkommende Brud, og at Helma's Forældre vare uvidende om deres Forbindelse, opvakte ligeledes hendes retsindige Karakters ubetingede Misbilligelse. Helma begik paa sin Side det Feilgreb, at hun, hver Gang hun traf sammen med sin tilkommende Svigermoder, lod sit sædvanlige sikre og forstandige Væsen gaa op i en Række mislykkede og i dette Tilfælde høist unødige Forsøg paa at stige ned til den andens Begreber og Dannelsestrin, og Følgen heraf blev et gjensidig koldt og tvungent Forhold, som Gunnar med stille Mishag bemærkede, men ikke forstod at afhjælpe.

Forholdet mellem Helma og ham var tilsyneladende ganske som før. Han lyttede beundrende til ethvert af hendes Ord og lagde ikke Skjul paa, at han foretrak hendes Selskab for enhver andens, og det var underligt at lægge Mærke til, hvorledes hun, der hidindtil havde været saa hensynsløs i sin Optræden overfor andre, nu med fin kvindelig Takt vidste at gribe netop de Interesser, som kunde egne sig for hans Smag og Udvikling og smelte sammen med, hvad han fremdeles ansaa for sit Livs Hovedopgave: At uddanne sit stedse mere fremtrædende Geni for Landskabsmaling.

Saavel Helma som Gunnar vare særdeles tilfredse med det trufne Arrangement, da de hørte, at jeg havde bestemt mig til at bo hos hans Moder; thi Helma fik derved et ønskeligt Paaskud til at gaa derhen, og snart blev det en fast Regel, at hun mindst to Gange i Ugen tilbragte Aftenen hos os. I den første Tid efter Mode-

rens Ankomst havde Gunnar været saa optaget af Gjensynets Glæde, at han ganske havde glemt alle sine nye Venner; men lidt efter lidt saa man ham atter vende tilbage til dem og søge hen til de Steder, hvor han vidste, at ubunden Lystighed og støiende Tale og Latter hilsede ham, og i Løbet af den sidste Maaned var det endogsaa flere Gange indtruffet, at han havde glemt, at Helma ventede ham i hans Hjem, hvor Timerne langsomt snege sig hen for os, medens vi gjensidigt bestræbte os for at holde en interesseløs, slæbende Samtale i Gang, men uvilkaarligt stansede og lyttede, naar en eller anden skuffende Lyd udenfra lod os formode, at han var kommet hjem, indtil endelig Helma, der med paatagen Ligegyldighed søgte at skjule den uvante Krænkelse, reiste sig og sagde os et koldt Godnat.

Naar jeg den Gang i stille Timer gjenkaldte mig hin uforglemmelige Aften og den pludselige Erkjendelse, som jeg ved Meddelelsen om Helma's og Gunnar's Forlovelse troede at være kommet til med Hensyn til mine Følelser for ham, da forekom dette Indtryk mig efterhaanden mere og mere som et Drømmebillede, der var forberedt ved den sidste Tids pinlige, vexlende Stemninger, og som fik sin Tilværelse ved Øieblikkets smertelige Overraskelse, da jeg hørte, at han havde bundet sig til en anden, og derved saa det sidste Baand blive sønderrevet, som knyttede mig til Fortidens dyrebare Erindringer; men Bevidstheden om, at jeg nu var fri og derfor uden at forurette nogen kunde give ham, min Barndoms og Ungdoms Ideal, den gamle, rummelige

Plads i mit Hjerte, bragte mig snart fuldstændigt i Ligevægt igjen overfor ham og bevarede det Søskendeforhold, som altid havde hersket mellem os. Jeg vidste, — ak, jeg vidste det saa vel, — at Falk stod høit over ham, og maaske bragte hver svindende Dag mig mere og mere til Erkjendelse heraf; men Falk havde aldrig leget med mig i Dalen og paa Fjeldet der hjemme; han havde aldrig siddet hos mig, Side ved Side og Haand i Haand, medens vi i Fællesskab lyttede til den bedste og kjærligste Faders milde og formanende Ord.

Hos Sommer's forestod der gjennemgribende Forandringer; thi den unge Fru Sanne havde ikke vist den ringeste Tilbøielighed til at optræde i Egenskab af »Husets reddende Engel«, men derimod med stor Bestemthed erklæret, at hendes Mand allerede havde tabt saa betydeligt ved Bakke's Fallit, at hun ikke turde tænke paa at paaføre ham videre Udgifter i den Anledning, samt at det i det hele taget var et Princip hos hende aldrig at belemre sin Mand med hendes Families Anliggender. Min stakkels Tante følte sig i høi Grad skuffet og krænket, og da det Dag for Dag blev hende mere og mere indlysende, at de umuligt kunde leve af min Onkels lille Pension, besluttede hun, at hun fra Høsten vilde leie en stor Leilighed og oprette et Pensionat for unge Damer, der hos hende »vilde finde den ømmeste, moderlige Omhu og Veiledning«, som det hedte i Avertissementerne. Men her gjaldt det atter at opdrive Penge til Anskaffelsen af en hel Del nødvendige Gjenstande, og min kjære, gamle Onkel blev nu i Virke-

ligheden den reddende Engel, da han en Dag præsenterede min Tante en anselig Pengesum med den for hende høist overraskende Erklæring, at det var Førstegrøden af hans Bog, og at mere vilde følge efter. Han bad hende anvende Pengene til at realisere den Plan, som hun nu havde begyndt at opfatte med stor Forkjærlighed, og betingede sig kun, at han maatte faa det mest afsidesliggende Værelse i den nye Leilighed.

Blot en eneste Gang havde jeg Anledning til at se min Kusine under hendes korte Ophold i Hovedstaden, og den Scene, jeg da blev Vidne til mellem hende og hendes Mand, skulde ikke tjene til at bibringe mig høie Tanker om hendes ægteskabelige Lykke, uagtet hendes Moder ikke lod det mangle paa Forsikringer om det modsatte.

Tante Emma, der trods det pekuniære Tryk, som hvilede over Huset, ikke formaaede at modstaa sin Lyst til at have et Selskab for de nygifte, havde bedet mig at komme derhen lidt tidligt om Eftermiddagen for at hjælpe hende med et og andet, og da Emma og Sanne ligeledes indfandt sig noget før de andre Gjæster, benyttede den unge Frue Anledningen til i hendes Mands og min Nærværelse at udtale sin Beklagelse over, at hun ikke havde ventet med sit Giftermaal, da det efter hendes Mening nu havde staaet til hende at indtage min Plads i Falk's Hjerte og Hjem, og da denne Paastand gik upaatalt hen og kun viste sine Virkninger i min pludselige Bleghed og den mørke Vredesrødme, som udbredte sig over Sannes Ansigt, fortalte hun kort efter

med den hende egne, tirrende Latter, at hun havde indbudt Hjelm til at tilbringe nogle Dage hos dem, naar de vare komne i Orden i deres nye Hjem.

»Men jeg har gjentagne Gange sagt Dig, at jeg ikke vil se ham hos mig, og jeg vil Død og Snyde være Herre i mit eget Hus«, raabte Sanne med betydelig hævet Stemme og gav sine Ord forøget Eftertryk ved en energisk Stampen med den ene Fod. Hendes Svar bestod i en haanlig, skraldende Latter, og Tante Emma kastede sig med et Skrig tilbage i Sofaen og blev saa betagen af et af sine Krampeanfald, at hverken Hjortetak eller Nafta vilde virke, førend Sanne, der med en forknyt og noget faareagtig Mine var Vidne til de Lidelser, som hans Ord havde fremkaldt, havde lovet sin Svigermoder, at han for en Gangs Skyld vilde finde sig i Hr. Hjelms Nærværelse.

Ikke uden Forundring lagde jeg Mærke til, at Tante Judith øiensynligt fandt Behag i Madame Strøm's Selskab, og det hørte ingenlunde til de usædvanlige Hændelser, at de to tilbragte en Times Tid sammen i rolig, betænksom Samtale. Imidlertid kan jeg ikke negte, det saa ud til, at denne Tankeudvexling ikke var fremkaldt ved Sympathiens Magt, og min Formodning bekræftedes, da jeg en Dag spurgte Madame Strøm, hvad hun syntes om Fru Bakke.

»Jeg kan egentlig ikke sige, at jeg synes om hende», lød det sanddru og besindige Svar, »men jeg har oprigtig Medlidenhed med hende, ikke fordi hun har mistet jordisk Rigdom og en daarlig Ægtefælle, — skjønt det

sidste i Særdeleshed maatte være en saare tung Prøvelse, naar det skeede paa den Maade, — men fordi hun Dag efter Dag slider sig op i frugtesløs Møie for at naa frem til sin Herre og Frelser, og saa staar han hele Tiden lige ved Siden af hende med al den Trøst og Kjærlighed, som hun ikke kan faa Øie paa, fordi hun har altfor travlt med »at betale Tiende af Mynte, Dild og Kummen«.

Allerede forlængst havde Tante Judith forladt sin pragtfulde Bolig, og om end den bebudede Trudsel, at leie et lidet Værelse i Bagbygningen i det Hus, hvor hendes Faders ofte omtalte, surt erhvervede Formue var samlet, ikke blev bragt i Udførelse, var det dog to smaa, beskedne og yderst nødtørftigt udstyrede Rum, hun flyttede ind i, hvorimod det tredie lyse, rummelige Værelse, der var indrettet med al den Komfort, hun nu formaaede at tilveiebringe, var bestemt for hendes Søn, »og jeg er glad ved, at han vil bo hjemme hos mig«, hørte jeg hende sige til Madame Strøm; »thi hans Helbred har i den sidste Tid været mindre end god, saa han kan vel behøve Tilsyn og Pleie«; en Bemærkning, som Madame Strøm mødte med dyb Taushed, da hun ligeoverfor hans Moder formodentlig ikke fandt sig berettiget til at udtale det Mishag, der uimodstaaeligt paatrængte sig hende, hver Gang hun traf sammen med eller hørte tale om Josef Bakke, og hendes urokkelige Overbevisning om, at Judas Ischarioth netop maatte have seet saaledes ud og havt den samme urolige Blin-

ken med Øinene, bidrog ikke til at hæve den unge Mand i hendes Tanker.

Da han var bekjendt som en duelig Handelsmand, havde han uden Vanskelighed faaet en fordelagtig Ansættelse hos en af hans Faders gamle Handelsvenner, Grosserer Møller; men den gode Løn, han oppebar, stod dog ikke i Forhold til hans flotte Optræden, og Rygtet vidste snart at berette, at han førte et mere tøilesløst Liv end nogensinde og ganske havde lagt de Hensyn til Side, som tidligere havde bragt ham til at dække sine Udskeielser med Skinhellighedens Maske; men uagtet Tante Judith vistnok var fuldt vidende om hans vilde, ryggesløse Levnet, og dette maaske var hendes Livs største Sorg, gjorde hun dog aldrig den fjerneste Hentydning dertil; kun hørte man hende undertiden med et undertrykt Suk sige, at Josef lignede paa sin Bedstefader, der, som Tante Emma udtrykte det, »ikke havde været noget Pragtexemplar i nogen Henseende«.

Min kjære, lille Susanna var allerede i Begyndelsen af September draget ind i sit nye Hjem, og de hyppige Breve, jeg modtog fra hende, bare Præg af den inderligste Glæde og Tilfredshed. »Min Lykke vilde være fuldkommen«, skrev hun, »hvis ikke Bevidstheden om min stakkels Faders tunge Skjæbne uafladeligt fulgte mig; men Sorgens Bitterhed svinder dog hen ved Tanken om de kjære to, der saa taalmodigt trøste mig og bære over med mig, naar jeg ikke er saa fornuftig, som jeg burde være. Jeg tænker ogsaa meget

paa Mamma, kan Du tro; men, naar jeg skal være ganske oprigtig, kan jeg ikke sige, at jeg savner hende; thi jeg har jo nu fundet den ømmeste Moder i vor gamle, elskelige Tante Hanna, der er saa god, saa altfor god imod mig. Og Hans! Ja, jeg vil sletikke tale om Hans! — — Tante Hanna er meget fornøiet, fordi Mamma har været saa venlig at ville modtage det omtalte Laan, og hun tror, det er en heldig Ide af Mamma, at hun vilde anvende det til at etablere en Lærreds- og Uldgarnshandel; men tal ikke til hende om, hvad jeg her skriver; thi hun kunde maaske tage det ilde op. Jeg ved, min egen Mamma er saa forstandig, at hendes Ideer ganske vist altid maa kaldes heldige«.

Og medens alle disse Begivenheder gik for sig, der i al sin Almindelighed dog vare saa skjæbnesvangre for de angjældende Personer, sad jeg paa mit lille Kvistværelse, konjugerede mine Verber, martrede alle dem, som vare indenfor Hørevidde, med mine timelange Syngeøvelser og filosoferede i Mellemstunderne lidt over, at Vinterens sædvanlige Kredsløb af Baller og Selskaber atter var begyndt, uden at det faldt noget Menneske ind at savne den unge, feirede Dame, der nyligt havde været en søgt og næsten uundværlig Gjæst ved disse festlige Sammenkomster. I den første Tid modtog jeg vel undertiden en Indbydelse fra enkelte af de Huse, hvor jeg tidligere havde mødt saa megen smigrende Beundring og Hyldest, men da jeg nogle Gange havde afslaaet at komme, glemte man mig snart, og jeg følte

i min daværende Stemning ingen Længsel efter disse flygtige Døgnglæder.

Jeg lærte dagligt mere og mere at skatte Arbeidets Velsignelse og havde tillige den tilfredsstillende Vished, at jeg gjorde gode Fremskridt, og dog kunde jeg ikke altid tilbagetrænge den Tanke, at alle disse Bestræbelser havde et stærkt Anstrøg af Egoisme, saa længe jeg blot var den modtagende, og jeg kunde da gribes af en næsten smertelig Higen efter, at den Tid maatte være nær, da jeg knnde meddele andre, hvad jeg nu ophobede for mig selv, og blive et virkende Led af det store hele, hvor jeg vidste, at ogsaa min Plads var at finde, hvad enten den var iklædt den ene eller den anden ydre Form. Det gjaldt blot at tilegne sig og tyde de mangehaande Vink, som Gud lader blive os til Del, — og vistnok ikke mindst i de Timer, naar vi føle det sønderbrudte i vor Tilværelse, — saa vel i sit hellige Ord som i Naturens mægtige Stemme og i de Tilskikkelser, der møde os paa vor Vei i Livet.

Men da jeg hin Oktoberdag sad der saa ene og ganske mekanisk lod Blikket følge det visnede Løv, som ikke blev træt af at opføre sin rastløst hvirvlende Dans da traadte for første Gang en ny Betragtning frem ved Siden af de øvrige, og en Stemme hævede sig i mit Indre og spurgte: »Men har Du ogsaa agtet paa disse Vink? Har Du ikke svigtet det Hverv, der allerede var bleven dig anvist« ?

Lidt efter lidt var det gaaet op for mig, at dette

usynlige og dog saa mærkbare noget, der atter og atter havde stillet sig mellem Falk og mig, — denne glidende Skygge, som jeg ikke havde formaaet at gribe eller paapege, men hvis Tilstedeværelse jeg dog instinktsmæssigt havde anet, — dette kolde Pust, der med Et kunde stryge hen over vore lykkeligste Timer og skræmme mit Barnehjerte tilbage til Hjemmets milde Luftninger og alle dets uudslettelige Erindringer, — alt dette og de Misforstaaelser, som havde havt sit Udspring heraf, var fremkaldt ved, at Grundtanken i vort Liv ikke var den samme: Vi havde ikke den samme Længsel, den samme Forvisning, den samme Tro paa ham, der er det uopløselige Baand mellem Skaberen og det skabte.

Men havde jeg nogensinde i fuld Oprigtighed fremlagt denne dæmrende Frygt og Tvivl for Falk? Havde jeg nogensinde i Hjertets Enfoldighed talt til ham om disse for mig saa dyrebare og hellige Sandheder? Og maatte han ikke have et ganske andet Indtryk af Bevæggrundene til min Handlemaade, naar han tænkte paa den sidste Samtale, jeg havde havt med ham? »Ak, men jeg er saa ung«, sukkede jeg, «saa uerfaren og ulærd. Hvor skulde jeg vel finde Ord, der kunde have Magt til at overbevise ham, hvis ædle Sindelag, lyse Forstand og rige Kundskaber give ham en saa høi Grad af Aandsoverlegenhed ligeoverfor mig? — — Men jeg gjorde hellerikke noget Forsøg derpaa; thi den Gang stod det endnu saa uklart og famlende for mig, men nu — —? Nei, nei, jeg vilde hverken have Mod eller Ord til min Raadighed« !

Da jeg om Aftenen aabnede min Bibel, faldt mit Øie paa disse Linier: «Ligesaa skulle Kvinderne være deres egne Mænd underdanige, forat, om nogle ikke tro Ordet, de kunne vindes uden Ord ved Kvindernes Omgjængelse, naar de skue eders kyske Omgjængelse i Herrens Frygt. Deres Prydelse skal ikke være den udvortes, Haarfletning og paahængte Guldsmykker eller Klædedragt, men Hjertets skjulte Menneske i en sagtmodig og stille Aands uforkrænkelige Væsen, hvilket er meget kosteligt for Gud».

Længe efterat jeg var gaaet til Sengs, laa jeg vaagen og grundede i Stilhed paa disse Ord, og da jeg endelig sov, drømte jeg, at min Fader levede og stod bøiet over mig. Det milde, elskelige Smil, som jeg kjendte saa vel fra gamle Dage, spredte et lyst Skjær over hans Ansigt, da han med dæmpet Stemme sagde: «Din Prydelse skal være Hjertets skjulte Menneske i en sagtmodig og stille Aands uforkrænkelige Væsen, hvilket er meget kosteligt for Gud».

En Eftermiddag henimod Jul sade Madame Strøm, Helma og jeg i vor lune, hyggelige Dagligstue. Veden knitrede lystigt i Ovnen og syntes at opfordre til en fortrolig Tusmørke-Passiar henne i Kakkelovnskrogen; men alle tre stirrede tause og forstemte ind i den klare Flamme, og et spændt, lyttende Udtryk, der af og til viste sig i vore Miner, antydede, at vi som sædvanligt ventede og — ventede forgjæves.

Uagtet det tilsyneladende saa ud, som der ingen Forandring var foregaaet i vor lille Husstand, kunde

jeg dog ikke skjule den sørgelige Kjendsgjerning for mig, at Forholdet mellem Gunnar og hans Moder var bleven meget forskjelligt fra, hvad det hidindtil havde været. Siden hendes Ankomst til Kristiania var det Pengebidrag, som de hver Maaned modtoge fra Falk, bleven overleveret i hendes Hænder, og uagtet det forekom hende at være Toppunktet af Overflod, mærkede hun dog snart, at det ikke var tilstrækkeligt til hendes Søns hensynsløse Behandling af Penge, og da hendes gjentagne kjærlige og besindige Forestillinger bleve frugtesløse, fordrede hun med Alvor og Bestemthed, at Gunnar skulde opgive eller ialfald indskrænke de Fornøielser, der foraarsagede dette Misforhold mellem Indtægt og Udgift. I Begyndelsen søgte han at svække Virkningen af hendes Ord ved Spøg og Kjærtegn, men da han forstod, at hun ikke vilde vige fra, hvad hun ansaa for en uafviselig Pligt, erklærede han med trodsig Utaalmodighed, at han var træt og kjed af at staa under Kvinderegimente, at han nu var gammel nok til selv at kunne bestemme, hvad han burde gjøre og lade, samt at det var aldeles nødvendigt for hans kunstneriske Udvikling, at han lærte at kjende Livet i dets mange, forskjelligartede Skikkelser, og Omkvædet paa alle disse Udtalelser var ofte et overlegent: «Ja, det forstaar Du Dig ikke paa»!

Imidlertid vedblev han at tilbringe de fleste Aftener udenfor Hjemmet, og uagtet Josef Bakke's og Gunnar's Glæder og Adspredelser vistnok i Grunden havde meget lidt tilfælles, hørte man dog, at de hyppigt traf sammen,

snart paa det ene og snart paa det andet af de offentlige Forlystelsessteder. Det lyse Punkt i alt dette var, at han fremdeles vedblev at arbeide med uforandret Lyst og Iver, og hans Lærer, der nærede de bedste Forhaabninger om hans Fremtidsudsigter, begyndte allerede at tale om, at det snart vilde være nødvendigt for ham at komme til en af de større Malerskoler i Udlandet.

For nogle Dage siden havde han fuldført sit første Maleri, og en af Byens Rigmænd, der formodentlig interesserede sig for den unge, lovende Kunstner, havde afkjøbt ham det for en Sum, som langt oversteg Gunnars dristigste Forventninger. Imidlertid blev den Glæde, vi alle følte, da han denne Dags Formiddag havde modtaget disse første, selvtjente Penge, betydeligt neddæmpet ved den uventede Meddelelse fra Gunnar, at den største Part af dem maatte anvendes til at betale en Del Smaagjæld med, «og for det tiloversblevne vil jeg kjøbe en rigtig blød, koselig Lænestol til min Gamle», tilhviskede han mig, da han efter vort tidlige Middagsmaaltid gik ind til Byen med en vel forsynet Tegnebog.

«Jeg tror, jeg vil ligesaa godt gaa hjem, inden det bliver altfor sent», sagde Helma, da vi i nogen Tid havde fortsat vor frugtesløse Lytten og Venten. «Mamma venter et Par nye Pensionærer i Aften, og hun vil vist gjerne, at jeg skal være nærværende ved deres Ankomst».

Hun gik, og jeg havde netop tændt Lampen, da

jeg hørte Gunnar's Skridt ude i Gangen, og strax efter kom han smaaanynnende ind.

«Har Du ikke truffet Helma»? spurgte jeg lidt forundret. «Det er neppe fem Minuter, siden hun forlod os».

«Nei jeg kom hjem over Stien, og hun er formodentlig gaaet Landeveien», svarede han ligegyldigt.

Der var noget i hans Stemmes Klang, som bragte hans Moder og mig til samtidigt at rette vore Blikke paa ham. Hans Ansigt glødede, de store, blaa Øine straalede med feberagtig Glans, og et overmodigt Smil spillede om de røde Læber, da han kom hen imod os, lagde sin Arm om Moderens Hals og udbrød: «Aa, Mo'r, Du kan tro, jeg har havt en herlig Eftermiddag! Ja, skjænd nu bare ikke, for saa gaar jeg igjen. — — — Vi spiste Middag hos Ingebret, — Champagne og alt muligt, Du, — komplet, forstaar Du! Og jeg var Vært, skal Du vide, og da det var første Gang, maatte jeg have det anstændigt. Og hvilke Skaaler der bleve udbragte! Det var Gunnar Strøm først og Gunnar Strøm sidst. «Den store, vordende Kunstner», sagde En af dem. «Væk med dit ««vordende»» din Lømmel», raabte Josef Bakke, «han er» — og saa bandede han forsvarligt, men det vil jeg ikke gjentage for Dig og Aagot, — «han er en stor Kunstner». Ja, det var uhyre fornøjeligt, Mo'r! Jeg traf tilfældigvis Bakke, da jeg var inde og tog mig et Parti Billard, og da han hørte, at jeg var pr. Kasse, sagde han, at det vilde være en Skam for mig, hvis jeg ikke benyt-

tede Anledningen og gav en liden Middag for mine Kammerater, og saa fløi vi hver paa vor Kant for at faa samlet Gjæster. Jeg kjendte dem rigtignok ikke alle, men det kunde være det samme. Det var gemytlige Fyre, allesammen, særdeles gemytlige, og det var Gunnar Strøm først, og det var. — —»,

«Gunnar, mit Barn, min stakkels Gut», afbrød hans Moder ham med skjælvende Stemme, «jeg haaber, at dette er første og sidste Gang, Du nedværdiger Dig saaledes i Guds og Menneskers Øine».

«Nedværdiger? Hvad mener Du med det? Du- — — — Du vil vel ikke komme og fortælle mig, at jeg er fuld? For jeg taaler ikke en saadan Beskyldning af nogen, ikke engang af Dig, Mo'r. Der findes ikke det Menneske paa Jorden, som har Ret til at beskylde Gunnar Strøm for at være beruset, naar han ikke er det. Bakke og et Par af de andre vare betydeligt ankomne, men jeg — —. Hvorfor stirrer Du saaledes paa mig, Aagot? Hvad — — hvad er det, I mene med denne ubehagelige Stirren»?

«Gaa ind paa dit Værelse, Gunnar, og skaan Aagot for at se Dig i denne Tilstand. Det er vel, at Frøken Helma er gaaet, saa hun idetmindste kan slippe for denne Ydmygelse».

«Helma! Hvad bryder jeg mig om Helma? Jeg forsikrer Dig, Mo'r, jeg vilde tilbringe mangen Aften her hjemme, naar jeg blot ikke vidste, at Helma ventede mig her med al sin Talen om Kunst og Literatur

og — — og den løftende og forædlende Indflydelse af Dit og Dat».

«Da har Du ikke altid været af den Mening», udbrød jeg harmfuldt. «Det er ikke længe siden, Du foretrak en Samtale med hende for alt andet, og det kunde Du have god Grund til».

«Ja, det var, førend jeg begik den Daarskab at binde mig til hende, men fra det Øieblik, jeg var vis paa, at hun elskede mig, da blev det hele anderledes. — — Jeg længes efter Ungdom, Skjønhed og Frihed! En Kunstner maa være fri, — fri som Solstraalen, der snart leger paa de skumklædte Bølgetoppe og snart kysser den nysudsprungne Roses rødmende Blad, — fri som Fuglen, der fra den lave, grønklædte Tue svinger sig op mod Himlens høie Blaa, — fri som Tanken, naar den vover at drømme om det, som Virkeligheden aldrig vil bringe»!

Han greb min Haand og førte den lynsnart til sine brændende Læber. Jeg for tilbage og udstødte et dæmpet Skrig, og Gunnar var neppe langt fra at gjøre det samme, da Helma pludselig stod for ham. Hun var kommet ind fra den anden Side af Huset, og da Døren til det tilstødende Sovekammer stod halvt aaben, havde ingen af os bemærket hendes Indtrædelse.

«Helma», raabte Gunnar og saa nu saa ædru og alvorlig ud, som man kunde ønske ham, «jeg troede, — — Aagot sagde, — — jeg vidste ikke — —».

«Nei, Gunnar, Du kunde ikke vide, at jeg vendte tilbage, fordi jeg troede at kjende din Skikkelse, da Du

kom gaaende over Markveien; men det var vel, at jeg kom tilbage i Aften; det var paa høi Tid, at jeg vaagnede af min korte Drøm. — — Gunnar! Nu er Du fri! Om Lande og Have skilte os ad, saa kunde vi ikke være mere fjernede fra hinanden, end vi ere det fra denne Stund. Nu er Du fri»!

«Helma», stammede Gunnar, «jeg haaber, at Du vil glemme og tilgive mine ubesindige Ord. Jeg kom fra et muntert Lag, hvor vi havde drukket mere —».

Hun stansede ham med en bydende Haandbevægelse, der uvilkaarligt krævede Lydighed, og gik et Par Skridt nærmere hen til Bordet. Lampelyset faldt lige paa hendes Ansigt, og jeg forfærdedes over den døde, forstenede Ro, som var udbredt over de blege Træk. Kun de fine, hvide Fingre arbeidede nervøst og uafladeligt. Det var ligesom, de famlende søgte efter et Støttepunkt, der ikke fandtes, for hendes forsagende Hjerte.

«Inden jeg forlader dette Hus, har jeg endnu en Forklaring at afgive. Madame Strøm, — jeg ved, De vil høre mig med Taalmodighed, naar jeg siger Dem, at dette er vort sidste Møde. — — Nei, jeg beder Dem, afbryd mig ikke. — — De har aldrig kunnet lide mig, og De har misbilliget, at jeg har modtaget Deres Søns Kjærlighed, da han nyligt troede, at han elskede mig; men ialfald maa De vise mig den Retfærdighed at erkjende, at Bevæggrunden til min Handlemaade ikke kunde søges i verdslige Hensyn eller Lyst til at gjøre hvad man kalder et godt Parti. Jeg

har i Grunden aldrig tænkt mig, at vor Forbindelse skulde ende med Giftermaal; men at være hans Veninde, hans trofaste, kjærlige Veninde, der delte hans Skuffelser og Forhaabninger, Glæder og Sorger, bragte Trøst og Opmuntring i modløse Timer og ledede hans Ærgjerrighed mod det ædleste og bedste Maal, naar hans ungdommelige Begeistring truede med at føre ham ind paa slibrige Afveie, det var den Hjertets skjulte Tanke, som spredte Vaarduft over min Ungdoms Eftersommer».

Hun trykkede Haanden mod Panden og stod nogle Øieblikke hensunken i Eftertanke, førend hun atter talede. «Aagot vil kunne fortælle Dem, hvor fattig min Barndom og Ungdom har været paa Kjærlighed. Og da jeg i vor Bekjendtskabskreds saa den ene unge Pige efter den anden gjøre et Vrængebillede af denne Følelse og kalde det Kjærlighed, der i Virkeligheden som oftest kun var en forfængelig Higen efter at blive forlovet, komme til at føre et selskabeligt Hus og sikre sig en fordelagtig Stilling i Verden, da begyndte jeg at spotte og haane, hvad der nu har vendt sig til Spot og Haan mod mig selv. — . — Formodentlig er det Tilfældet, som har føiet det saa, at jeg har havt Anledning til at se mange ulykkelige Ægteskaber og saare faa lykkelige. Jeg har seet Hustruer, som have slidt sig op paa Legeme og Sjæl for at tækkes en streng Ægteherre, der anvendte det Minimum af Tid, som han med Modvillie tilbragte i sit Hjem, til at gjøre sig saa ubehagelig som muligt for sin skjælvende Hustru, der

tog Revanche ved at omgaa hans Befalinger og lære Børn og Tyende at skuffe ham, naar det kunde lade sig gjøre. — Og jeg har seet andre Hustruer, — ak, saa mange, — der i Ægteskabet kun have seet et Middel til at styrte sig ind i et friere Liv og en Hvirvel af Adspredelser, som i den Grad lagde Beslag paa deres Tid og deres Tanker, at Hus og Børn vare dem en trykkende Byrde, og Moderpligter og Moderglæder bleve klingende Talemaader, der forøvrigt kunde være noksaa klædelige og anvendelige ved given Anledning. Og jeg tænkte, at det kunde lidet nytte, om en begeistret Digter eller en veltalende Prædikant undertiden formaaede at idealisere Ægteskabets Lykke, saa man for nogle faa, korte Øieblikke troede paa Sandheden af disse et rent Hjertes Drømmebilleder, for senere med dobbelt Bitterhed at føle, at et kjærlighedsløst, af verdslige, beregnende Hensyn fremkaldt Ægteskab — og jeg saa jo ingen andre, — er en Vanære for en Kvinde, en Vanære, der aldrig kan udslettes ved det Lovlighedens Segl, som Vielsen paatrykker det».

I Begyndelsen talede hun langsomt og afbrudt, og det kostede hende synlig Overvindelse at fremtvinge Ordene, men lidt efter lidt tilkjæmpede hun sig mere Sikkerhed og Ro, og det saa ud til, at hun fandt et Slags Lettelse ved at give disse Tanker Luft, der Aar efter Aar havde gjæret i hendes Sind. De blaa Aarer, som gjennemkrydsede de hvide Tindinger, traadte skarpt og tydeligt frem, og en brændende rød, liden Plet viste sig paa hendes Kinder, da hun med sænket Hoved til-

føiede: «Men saa kom den Tid, da ogsaa jeg blev greben af denne stærke, hemmelighedsfulde Magt, som jeg atter og atter havde fornegtet og forhaanet. Det kom over mig som med Trolddom, og jeg mærkede det ikke, før det alt var for silde. Var det Nemesis's hævnende Gjengjældelse, der rammede mig, fordi jeg havde vovet at betvivle Tilværelsen af den bedste og reneste Følelse, Menneskehjertet eier? Eller havde jeg i Dybet af min Sjæl halv ubevidst huset et Ideal, som min Fantasi gav Liv og Skikkelse, da mit verdenstrætte Sind kom i Berørelse med hans unge, naturfriske Væsen? Maaske har der været Øieblikke, da jeg har seet Idealet glide ned fra det Alter, hvorpaa jeg havde stillet det; men hvilken Kvinde finder ikke Undskyldninger for den Mand, hun elsker? Jeg lukkede Øinene og forsøgte at indbilde mig, at det Drømmebillede, mit Hjerte havde foregjøglet mig, var Sandhed. Nu er jeg vaagnet, vaagnet for hele Livet! — — — Gunnar, — hvis Du i den sidste Tid har følt min Kjærlighed til Dig som en trykkende Byrde, saa vær vis paa, den kan ikke have været Dig tungere at bære end den, Livet med alle dets smaalige Hensyn og usle Formaal fra dette Øieblik paalægger mig. Jeg tror, vi ere kvit».

Hun vendte sig for at gaa, men Gunnar ilede hen til hende, greb hendes Haand og bønfaldt hende om at skjænke ham en Samtale i Enrum. Hun rystede alvorligt og benegtende paa Hovedet, da Madame Strøm traadte til og sagde: «Vil De lade mig faa Lov at tale

lidt med Dem, Frøken Helma? Jeg beder Dem indstændigt derom», tilføiede hun bønligt, da hun saa Helma's tvivlraadige Mine.

Hun tog hendes Haand og førte hende ind i Sovekammeret, hvor de forbleve en Times Tid, og da Madame Strøm atter kom ud til os, var Helma gaaet hjem.

«Nu, Mo'r, hvad blev det til»? spurgte Gunnar i en utaalmodig Tone.

«Det forekommer mig at være et ganske overflødigt Spørgsmaal i dette Tilfælde, Gunnar», svarede hans Moder strengt; «men i Aften har jeg maattet sande det gamle Ordsprog, som siger, at Guldet prøves i Ilden. Jeg havde aldrig troet, at der boede saa meget godt i hende, og jeg maa med Skam bekjende, at jeg mangen Gang har gjort hende Uret, — stor Uret. Ak ja, det er Næstekjærligheden, det skorter paa for os alle».

Tidligt den næste Morgen gik jeg hen til Helma og lod gjennem Pigen spørge, om jeg kunde komme ind til hende paa hendes Værelse, og strax efter bragte Natalie mig følgende, hurtigt henkastede Linier:

«Jeg kan ikke se Dig endnu. Jeg kan bære min Sorg, men ikke — din Medlidenhed. Naar jeg atter er normal, skal jeg underrette Dig derom».

Julen kom, og jeg var glad ved for en Uges Tid at kunne lægge mine sædvanlige Beskjæftigelser til Side og tilbringe Helligdagene i uforstyrret Ro sammen med min gamle, moderlige Veninde, der af fuldt Hjerte hen-

gav sig til Høitidens stille Glæde, som hun maaske følte dobbelt, fordi Gunnar nu tilbragte næsten alle sine Aftener i Hjemmet, hvor hans glade Latter og overgivne Spøg ofte mindede om den lille Legekammerat fra fordums Dage.

Tante Judith havde modtaget de varmeste Anmodninger fra Susanna og sin «agtelsesfuldt hengivne Svigersøn» om at tilbringe Julen hos dem, men hendes Tid var saa optaget af den lille Handel, hun nyligt havde begyndt, at hun fandt det umuligt at rive sig løs. Derimod var Josef reist med en af sine Venner til en fælles Bekjendt paa Hedemarken, hvor det efter hans Sigende «gik yderst flot og feiende til lige til Tyvendedag», og jeg tilskrev for en stor Del hans Fraværelse, at vi i denne Tid saa mere til Gunnar end ellers, og denne Formodning viste sig ogsaa senere at være vel begrundet.

Tante Emma, Hjelm og et Par andre Herrer fra Kristiania nøde godt af Hr. og Fru Sannes storartede Gjæstfrihed, og jeg havde saaledes den Tilfredsstillelse at vide, at Helma idetmindste kunde have, hvad hun ellers saa ofte maatte savne, — Ro. Imidlertid længedes jeg inderligt efter at tale med hende og blev derfor behagelig overrasket, da jeg anden Nytaardags Eftermiddag modtog en Billet, hvori hun bad mig komme derhen. Jeg skyndte mig at efterkomme hendes Opfordring, men inden jeg naaede Huset, var Mørket allerede indtraadt, og idet jeg nærmede mig den endnu ikke oplyste Trappe, som førte op til min Onkels Leilighed,

blev Entrédøren aabnet, og en Mand kom nedover Trappen. Jeg kunde ikke skjelne hans Ansigtstræk, men jeg gjenkjendte strax denne høie, slanke Skikkelse med den lette, elastiske Gang og aristokratiske Holdning. Atter og atter havde jeg ønsket at møde ham, for endnu en Gang at høre hans Stemme og se ind i de Øine, der saa ofte med Kjærlighed havde hvilet paa mig; men da han nu saa pludselig og uventet viste sig for mig, veg jeg sky tilbage til den mørkeste Krog af Portrummet, hvorfra jeg med Hænderne presset mod mit bankende Hjerte fulgte ham med Øinene, indtil han bøiede om det næste Gadehjørne.

Jeg fandt Helma rolig, fattet og tilsyneladende ganske som ellers, men hendes skarpe Blik opdagede snart, at noget havde bragt mig ud af min vante Ligevægt.

«Er det muligt, at alene Synet af ham kan bringe Dig i denne Tilstand»? spurgte hun forundret, da jeg havde aflagt mit Skriftemaal. «Aagot, — er Du ogsaa vis paa, at Du forstaar dit eget Hjerte i dette Tilfælde»?

«Det har varet længe», sagde jeg med bævende Læber, «men lidt efter lidt svinder Taagen for mit Blik, og jeg ser blandt meget andet ogsaa den vistnok ufrivillige Uret, I alle have gjort eder skyldige i ligeoverfor mig: Jeg var et Barn af Aar, da jeg kom hertil; men det daglige Samvær med min Fader, megen alvorlig Læsning og en næsten fuldstændig Udelukkelse af Romanlæsning havde maaske givet min Karakter en

mere tænkende Retning, end det er almindeligt hos unge Piger i min Alder, og da I mærkede dette, fordrede I ogsaa at finde den modne Kvindes Hjerte hos mig. Det var et Feilgreb af eder alle, kjære Helma; thi mit Barnehjerte var voxet saa fast i Hjemmets Jordbund, at det hverken formaaede at løsrive sig eller udvikle sig, førend alle de gamle Hjerterødder ved et voldsomt Ryk vare sønderrevne, og jeg stod fuldstændig isoleret og forladt midt i den travle Vrimmel, som omgav mig«.

«Det er muligt, Du kan have Ret i meget af, hvad Du der siger; kun maa du tillade mig den Bemærkning, at Du hele Tiden taler i Flertal, medens dine Tanker udelukkende ere henvendte paa det personlige Pronomens tredie Person», svarede hun med en Tilnærmelse til hendes sædvanlige, ironiske Smil.

«Nei, nei», udraabte jeg med al den Iver, man saa let kan komme til at føle, naar en udenforstaaende tillader sig at paapege en eller anden Feil hos den, man af Hjertet har kjær, om man end selv er sig fuldkommen bevidst, at det forholder sig saa, «nei, nei, han forstod mig bedre end nogen anden, bedre end jeg selv den Gang formaaede det, men — — —. Lad os ikke tale om det nu, Helma; fortæl mig heller, hvordan Du har havt det i denne lange Tid, da Du ikke har villet se mig».

«Vi ville ikke dvæle ved de sidste Begivenheder, Aagot», sagde hun smerteligt; «men hvis nogen havde kunnet skue ind i mit Tankeliv i disse tunge, mørke

Dage, antager jeg, man havde brugt det gjængse Udtryk: «Hun har faaet en Knæk for hele Livet»! Det er ikke Tilfælde! Et knust Hjerte, Taarer og Klager? Nei, det ligger ikke for mig. Min første Tanke var, min første Kamp gjaldt at skjule min Sorg for alle nysgjerrige, granskende Blikke, og aldrig skal man faa Grund til at anvende de Ord paa mig:

«Ich kenne es schon, dein Herzeleid:
Verfehlte Liebe, verfehltes Leben»!

Men nu til Hovedsagen! — Da Madame Strøm forleden Aften tog min Haand og bad mig følge hende ind i Sovekammeret, gruede jeg for, hvad der vilde komme; men det viste sig snart, at al Frygt eller Ængstelse her var paa urette Sted. Den Gang forekom maaske hendes Ord mig strenge, men senere ere de blevne mig en Ledetraad, som, jeg haaber, skal føre mig frem til et nyt Liv og en ny Betragtning af Livet. — — Da hun spurgte mig, om jeg ved Udførelsen af mine daglige Beskjæftigelser nogensinde tænkte paa, at det var et Arbeide for Gud, et Arbeide, som jeg havde at udrette til hans Ære, maatte jeg svare benegtende. Da hun spurgte, om jeg, hvis jeg døde i Morgen, vilde efterlade andre Spor af min Tilværelse end nogle Broderier, Tegninger og maaske Mindet om mange bitre og spottende Ord, der undertiden kunde have fremlokket Latter og Bifald hos ligestemte Verdensmennesker, medens de vistnok meget oftere havde givet Anledning til Uvillie og Krænkelse, da maatte jeg atter ved min

Benegtelse give hende Ret. Og da hun med milde, men alvorsfulde Ord viste mig, hvorledes alle disse utaalmodige Klager over de Forholde, jeg var sat i, over Savnet af et ædelt Maal for min Virken, over Mangel paa Kjærlighed hos mine Nærmeste o.s.v. bleve til ligesaa mange Klager over Guds Førelser med mig, da bøiede jeg i skamfuld Erkjendelse mit Hoved. Og da hun endelig spurgte mig, om jeg nogensinde mindedes den Kjærlighed, som vi alle, En og hver af os, skylde den lidende, sukkende Menneskehed, og at det er en Gjæld, som vi af Kristi egne Ord vide, at han ikke vil eftergive os, da begyndte den Tanke at dæmre i mit Sind, der nu er kommet til Modenhed. Allerede da jeg forlod hende, stode to Ting klart for mig: Jeg maatte bort herfra i nye, aldeles forandrede Omgivelser, og jeg maatte finde en Virksomhed, som lagde Beslag paa alle min Aands Evner og Kræfter. Tro mig, Aagot, over Halvparten af vore unge Damer, der gaa og sukke over en indbildt eller virkelig Hjertesorg, vilde meget snart være helbredede, hvis de blot havde en alvorlig Livsgjerning at udføre. — — Og nu, kjære Aagot, beder jeg Dig indstændigt, — kom ikke med unyttige Indvendinger eller forslidte Talemaader, naar Du hører den Beslutning, som er Frugten af disse Dages Kamp og Grublen: Jeg reiser i Morgen til Diakonisse-Anstalten i Kaiserswerth, hvor jeg agter at indtræde som Elev og indvie Resten af mit Liv til Sygepleie».

Jeg var saa overrasket, at jeg i første Øieblik

ikke formaaede at bringe et Ord over mine Læber, og hun vedblev med et vemodigt Smil: «Du kunde ikke se mere forfærdet ud, om jeg havde sagt, at jeg vilde foretage en Reise til Siberiens Ismarker; men maaske kan det hjælpe lidt paa Sagen i dine Øine, naar jeg siger Dig, at Falk billiger og tilraader min Plan. Han har, som Du ved, i længere Tid opholdt sig i Düsseldorf og har derfra oftere foretaget Udflugter til den lille, venlige By, som jo efterhaanden har opnaaet et Slags europæisk Berømthed. Jeg skrev derfor til ham og udbad mig nogle Oplysninger, og Følgen af mit Brev var, at han igaar ankom hertil. Han tilbød sig at følge mig derned, men det ønsker jeg ikke. Jeg vil helst begive mig ud paa min nye Livsbane alene. Derimod skal han medgive mig en Anbefalingsskrivelse til en Familie af hans Bekjendtskab i Düsseldorf, hvor jeg kan opholde mig, indtil Sagen er bragt i Orden».

«Men dine Forældre, Helma», stammede jeg endelig, «hvad ville de sige»?

«Pappa ved det allerede, og ogsaa han billiger eller misbilliger ialfald ikke mit Forsæt, uagtet han i Begyndelsen saa ligesaa forbauset og forvirret ud som Du, og Mamma — —; kan det virkelig være din Mening, at Mamma skulde bryde sig om, enten jeg er her eller der? Imidlertid kan jeg nok tænke mig, at der kan være et og andet ved mit fremtidige Liv, som ikke vil behage hende, og jeg foretrækker derfor skriftligt at underrette hende om min Beslutning og med det samme sige hende og Emma mit Farvel».

Jeg var, som Helma havde sagt, baade forbauset og forvirret, og dog blev den Tanke snart den fremtrædende hos mig: «Hun handler fuldkommen rigtigt. Der ligger hendes Virkekreds». Ikke destomindre kunde jeg, trods Helmas Forbud, ikke tilbageholde nogle svage Indvendinger, som nærmest havde Hensyn til den ublide Aarstid, der i høi Grad vilde besværliggjøre hendes Reise; ligeledes forekom det mig, at hun burde oppebie sin Moders Tilbagekomst fra Drammen og idetmindste tale med hende om, hvad der forestod; men jeg blev snart overstemt og maatte halvt modstræbende indrømme, at Helma's Opfattelse af Forholdet mellem hende og hendes Moder maaske var det rette. Jeg saa paa de fine, hvide Hænder, som ialfald i den første Tid skulde udrette saa mangt et haardt, strengt og uvant Arbeide, men naar jeg vendte mit Blik mod hendes Ansigt og iagttog den Energi, der straalede ud af de kloge, tankefulde Øine, da vovede jeg ikke at udtale min Bekymring i den Retning.

To Dage senere havde jeg sagt Helma det sidste Farvel, og først da hun var borte, følte jeg tilfulde, hvilken Tomhed hendes Fraværelse efterlod i hendes Hjem og i mit Hjerte. Langsomt og bedrøvet gik jeg hjemover til mit lille Værelse, men det vilde ikke gaa med de franske og engelske Stile den Dag; thi hver Gang den isnende Nordostvind med et klagende, langtrukkent Hyl strøg om Hjørnet paa Huset, stillede et blegt, forfrossent Ansigt sig mellem mig og de hvide Blade, og et Par taareløse og dog saa vemodsfyldte

Øine stirrede med et bestemt Udtryk ud i den fremmede Verden, der nu skulde aabne sig for den ensomme Vandrers Blik.

Jeg bragte Gunnar Helma's sidste, venlige Afskedshilsen, som han modtog med kold Ligegyldighed.

«Det havde været bedre for eder begge, om Du havde vist mere Oprigtighed, da Du kom paa det rene med dine Følelsers Natur ligeoverfor Helma», bemærkede jeg med stille Ærgrelse over den Uret, han i dette Øieblik tilføiede hende ved sin lette, skjødesløse Mine.

«Jeg giver Dig fuldkommen Ret», svarede han; «men hvis det var vanskeligt for mig at finde Ord til at udtale min Kjærlighed, saa blev det mig tifold vanskeligere, da det gjaldt at tilbagekalde den. Men lad os nu forlade dette kjedelige Emne. Se, der stiger Maanen op over Aasen. Kom, Aagot! Vi ville gaa ud og age Kjælkebakke sammen og indbilde os, at alt er som i gamle Dage».

Jeg rystede paa Hovedet og forlod ham med et kort Nei, og snart efter saa jeg ham slentre hen over Markstien, der førte ind til Byen.

Jeg formoder, at Tante Emmas Indignation og Overraskelse havde lagt sig noget, inden hun atter kom tilbage til sit Hjem. Ialfald tog hun Sagen meget lettere, end jeg havde ventet, ja, det forekom mig næsten, at hun følte det som en Lettelse, at Datterens kritiske Blik og Dom ikke mere fulgte enhver af hendes Handlinger. Desuden var den Opsigt, som Helmas Beslut-

ning opvakte i deres Omgangskreds, hende ingenlunde ubehagelig, uagtet hun vistnok vilde have foretrukket, at et rigt Parti eller noget lignende havde været det Pirringsmiddel, der satte Tungerne i Bevægelse. Hendes Hus blev snart et efterspurgt og yndet Opholdssted for unge Damer, som skulde tilbringe nogle Maaneder i Hovedstaden for at uddanne sig i Musik o.s.v.; men denne Samling af leende og støiende, unge Piger havde liden Tiltrækningskraft for mig, og mine Besøg bleve derfor lidt efter lidt sjeldnere, indtil de tilsidst indskrænkedes til, at jeg sad en Times Tid inde hos min Onkel, der havde været saa heldig at erholde et saavidt afsidesliggende Værelse, at de syngende Damers Øvelser kun naaede hans Øren som fjerne Klageskrig.

Derimod kunde det ofte hænde, at jeg aflagde et lidet Tusmørkebesøg hos Tante Judith, der til min Forundring havde vist en afgjort Forkjærlighed for mig siden hin Dag, da jeg saa dristigt optraadte som Susannas Talsmand, og jeg valgte netop denne Tid, fordi jeg vidste, at Josef aldrig var hjemme om Eftermiddagen. Hendes lille Handel gik godt, og Marie Svendsen, — Madame Svendsens «ældste», — opdroges under streng Tugt og Formaning til en flink Stedfortræder i Butiken. Ikke destomindre fandt jeg ofte Tante Judith yderst nedstemt, men da jeg antog, at hendes tause og afvisende Sorg gjaldt den fraværende Ægtefælle, hvem man aldrig hørte noget fra, vovede jeg ikke at gjøre nogen Hentydning dertil, indtil hun en Dag uopfordret

sagde, at hendes Søns daarlige Helbred var hende en Kilde til stadig og alvorlig Bekymring.

Langsomt og trykkende snege de kolde, kuende Vintermaaneder sig til Ende, og uagtet jeg vidste, at Vaarens Komme neppe vilde medføre nogen Forandring i mine ydre Forholde, hilsede jeg dog den første April-Solstraale med sand Glæde.

Gjennem Gunnar havde jeg hørt, at Falk efter et Par Maaneders Fraværelse atter var vendt tilbage til Kristiania, og at han og Gunnar ikke stode paa den bedste Fod med hinanden, lod sig altfor vel mærke af den sidstes jevnlige Klager over det utaalelige Hovmod og den anmassende Herskesyge, som han saa sig udsat for af ham, hvis Velgjerninger han var nødsaget til at modtage. En Aften kom Madame Strøm op til mig og fortalte under bitre Taarer, at hun havde taget Mod til sig og gaaet hen til Falk for at tale med ham om Gunnar, «og han var saa god og venlig mod mig, som han kunde være», sagde hun, «men det var tungt for en Moders Hjerte at høre den Dom, han fældede over mit Barn. Hr. Falk siger, at Gunnar i den senere Tid ogsaa har begyndt at forsømme sit Arbeide, at hans Formiddage gaa hen med at spille Billard og hænge paa Restaurationer, og Aftenerne tilbringes paa en endnu daarligere Maade i Selskab med denne Josef Bakke og nogle andre af samme Slags».

Jeg søgte at trøste hende, saa godt jeg kunde, og hun forlod mig med en indtrængende Forsikring om, at hun havde ham ligesaa kjær, ja, maaske endnu

kjærere end før, «og jeg maa ikke glemme, at han nu er den, ved hvem Herren øver mig i Bøn og Tillid», tilføiede hun mildt; men da jeg atter blev ene, fældede ogsaa jeg Taarer ved Tanken om, at han, den lovende Kunstner, hvis ærgjerrige Ungdomsdrømme jeg havde delt og opflammet, han skulde nu dale ned til disse Halvgeniers ynkelige Klasse, der indbilde sig, at deres Begavelse berettiger dem til at optræde paa en raa eller ialfald frastødende Maade, og som lade sin Genialitet finde Afløb i et vildt, ubundet Liv.

«Kan Du begribe, hvad den Gripomenus vil her», spurgte Gunnar, da vi næste Dag sade henne ved Vinduet og passiarede sammen, medens Madame Strøm tilberedte Eftermiddagskaffeen ude i Kjøkkenet. «Han har fulgt mig i Hælene, lige siden jeg forlod Atelier'et. Da jeg paa Hjemveien gik ind paa en Restauration for at drikke en Flaske Øl, saa jeg ham fem Minuter senere sidde ved et lidet Bord i det fjerneste Hjørne af Værelset, tilsyneladende fordybet i «Morgenposten», medens han i Virkeligheden hele Tiden skulede hen paa mig, og da jeg atter befandt mig paa Gaden, var jeg neppe gaaet ti Skridt, før jeg saa ham paa det andet Fortoug, og saaledes gik det hele Veien hjemover. Naar jeg stansede, stod ogsaa han stille og gloede omkring til alle Kanter, akkurat som han gjør nu, fordi han meget godt mærker, at vi have faaet Øie paa ham, og naar jeg atter gik videre, traskede han efter, saa man maatte tro, at han ikke kunde undvære Synet af Gunnar Strøm et Øieblik. Det var ganske ærgerligt,

og jeg var ikke langtfra at faa Lyst til at banke ham igjennem».

Det omtalte Individ var en velklædt Mand af Middelstanden. Han spadserede langsomt frem og tilbage paa Veien, dog hele Tiden saaledes, at han ikke tabte vort Hus af Sigte. Hans jevne, rolige Ydre frembød intet ualmindeligt, og dog var der noget ved denne stilfærdige, uafbrudte Omvanken, som strax ængstede mig og bibragte mig en Forudfølelse af en eller anden truende Ulykke.

«Kan Du ikke gaa hen og tale til ham, Gunnar? Spørg ham, om han søger nogen».

«Nei, det vil jeg ikke. Hvad skulde det være godt for? Manden maa jo være gal eller fuld. Men pas paa, om jeg ikke skal slippe fra ham, naar jeg nu gaar ind til Byen. Han skal nok lade være at følge mig, naar jeg piler afsted over Stien, der i Dag er som en Grød af bare Issvul og Søle. Den er ikke for Byfolk nu, skal Du vide».

Men da han kort efter bragte denne Plan i Udførelse, bemærkede jeg snart, at den ubekjendte havde et ligesaa sikkert Fodfæste paa slibrige Veie; thi han ilede i fuldt Løb efter Gunnar, indtil der formodentlig atter laa en efter hans Mening passende Afstand imellem dem. Da Gunnar fik Øie paa ham, vendte han om og gik nogle Skridt henimod ham, og paa hans Haands truende Bevægelse kunde jeg se, at der ogsaa fulgte truende Ytringer med hans Tiltale; men den selvbudne Følgesvend lettede med uforstyrret Ro og Høflighed paa

Hatten og pegede ligesom forklarende til alle Sider, og lidt efter fortsatte begge sin Gang i et betydeligt langsommere Tempo.

Jeg blev siddende ved Vinduet og kunde ikke faa denne lille Scene ud af mine Tanker, da min Opmærksomhed hendroges paa en lukket Vogn, som holdt udenfor Huset, og i næste Øieblik saa jeg en ældre, fremmed Herre træde ind, der presenterede sig som Grosserer Møller. Han gjenkjendte mig strax og nærmede sig med en høflig Forespørgsel til mit Befindende, og da jeg hørte hans Navn, erindrede jeg ligeledes, at jeg havde seet ham et Par Gange i Selskaber hos Bakkes, og at det var paa hans Kontor, Josef Bakke havde faaet Ansættelse efter Faderens Fallit. Med stille Forundring hørte jeg, at Grosserer Møllers Besøg gjaldt Gunnar eller hans Moder, hvis den første ikke skulde være nærværende, og jeg skyndte mig ind i næste Værelse, hvor jeg forgjæves stræbte at fæste mine Tanker ved den Bog, jeg ved min Indtrædelse havde grebet.

I Begyndelsen løde de talendes Stemmer dæmpet og utydeligt, indtil jeg pludselig hørte et lydeligt Udraab fra Madame Strøms Læber, og ikke længe efter blev Døren revet op, og medens jeg med Ængstelse og Forbauselse blev Vidne til den usædvanlige Sindsbevægelse, som hendes blussende Ansigt og lynende Øine antydede, hørte jeg hende med skjælvende Stemme udbryde: «Kom ind, Frøken Aagot, jeg beder Dem, kom ind og hør, hvad denne Mand vover at fortælle mig.

Han siger, at Gunnar, min brave, retskafne, ærekjære Gunnar er en Tyv, — at han har været inde paa hans Kontor tidligt i Formiddag og stjaalet en stor Sum Penge. Er det ikke skammeligt, er det ikke nedrigt at fremføre en saadan Beskyldning mod min brave, ærlige Gut? Nei, — — jeg vil ikke høre paa Dem mere. Hvad De har sagt, er sagt og kan ikke kaldes tilbage ved, at De nu søger at jevne paa Tingen. Og det er usandt, naar De beskylder ham for, at han i længere Tid har ført et udsvævende Liv. Han kom hertil som en ung, ufordærvet Gut, og alt det nye og herlige, han saa, drog og lokkede ham med det ondes Magt, og han greb efter det og glædede sig deri, som naar Barnet griber efter et nyt Legetøi og vil have mere og mere af alle de deilige Ting, det ser ligge udbredt foran sig. Det er vel muligt, at han har været altfor glad, altfor ivrig, altfor begjærlig efter denne Verdens Lyst, — ak ja, Gud hjælpe mig, jeg ved, han er det, — men han har aldrig gjort sig skyldig i nogen forbryderisk Handling, og De maa ikke understaa Dem at komme og fortælle hans Moder noget saadant».

«Min bedste Madame Strøm», svarede Grossereren meget forknyt, «jeg beder Dem lægge vel Mærke til, at jeg ingenlunde siger, det er saa; jeg siger blot, at de nærmere Omstændigheder ved Sagen ere af den Natur, at Mistanken nødvendigvis maa falde paa Deres Søn, og da det er en bekjendt Sag, at han lever i lystigt Selskab og har adskillig Gjæld, kan man vel tænke sig, at en ung, letsindig Mand ved Øieblikkets

Fristelse kunde lade sig henrive til en Handling, som han maaske ved nærmere Eftertanke bittert vilde angre. Og — jeg gjentager det, — det er aldeles ikke min Mening at gjøre den unge Mand ulykkelig. Naar jeg kun inden i Morgen, Kl. tolv, har Pengene i mine Hænder, skal den hele Begivenhed blive neddysset, og hvad jeg hidindtil har foretaget, kan ikke i mindste Maade kompromittere ham, da det kun indskrænker sig til nogle Forholdsregler fra min Side, forat han ikke skal kunne undslippe, hvis han — —».

Han taug pludselig og vendte sig mod mig; thi et dæmpet, angstfuldt Udraab undslap uvilkaarligt mine Læber, da Tanken om Gunnar's Ledsager og de uberegnelige Følger, som en Trætte mellem de to kunde føre til, med skrækopvækkende Tydelighed fremstillede sig for mig.

«Nei, De maa ikke lade dette skræmme Dem saaledes. Jeg havde desværre ingen Anelse om, at denne ubehagelige Historie vilde berøre Dem saa smerteligt», sagde han godmodigt og søgte at faa mig til at sætte mig i Sofaen. «De er bleven ganske bleg. Ønsker De maaske et Glas Vand, Frøken Dahl»?

«Jeg er fuldkommen vel, og mit eneste Ønske er, at De snarest muligt vil opsøge Gunnar Strøm. Han talede om, at han vilde gaa i Musik-Salonen paa Klingenberg i Aften, og det kan neppe være vanskeligt at finde ham der. Jeg er ganske vis paa, at en Samtale med ham vil være tilstrækkelig til at overbevise Dem om hans Uskyldighed».

Jeg kunde selv høre, at mine Ord og fornemlig min Stemmes Klang havde et Anstrøg af Skarphed, som vistnok i dette Tilfælde var i høi Grad ilde anbragt, men det tilbagetrængte Smil, der lurede i hans Mundkroge, havde noget irriterende ved sig, fordi det viste, at ogsaa han strax var færdig til at fortolke min synlige Deltagelse for min gamle Legebroder paa en urigtig Maade. Han lovede at gjøre, hvad han formaaede, bad mig stole paa ham og skyndte sig ud til sin Vogn.

Med dyb Bedrøvelse drøftede vi nu de nærmere Omstændigheder ved denne sørgelige Sag, hvis tørre Fakta lød saaledes: Josef Bakke havde den samme Dags Morgen tilfældigvis været den første paa Kontoret, hvor de øvrige Herrer undertiden pleiede at indfinde sig temmelig sent. Han havde netop indtaget sin sædvanlige Plads, da Grosserer Møller kom ud fra sit private Kontor og spurgte efter Kassereren, og da han hørte, at denne endnu ikke var kommet, overleverede han Bakke 800 Daler, der skulde blive afhentede efter den medfølgende Adresse i Løbet af Formiddagen. «De er maaske saa god at overgive dem til Kassereren, naar han kommer», sagde han, «da jeg nødvendigvis strax maa gaa ud».

Ikke længe efter kom Gunnar, som forgjæves havde søgt sin Ven i hans Logi, ind paa Kontoret for at træffe en Aftale med ham for Aftenen, og næsten i samme Øieblik blev Bakke kaldt ud til En, der ønskede at tale med ham, og var fraværende omtrent et Kvar-

ters Tid. Ved sin Tilbagekomst fandt han Gunnar siddende ved Skrivepulten, hvor han rodede om i Papirerne, og paa Bakke's ærgerlige Spørgsmaal om, hvorledes han kunde tillade sig dette, svarede han leende, at han kun havde seet efter, om der ikke fandtes billets doux'er i et hemmeligt Gjemme. Han sagde derpaa et hastigt Farvel og gik, og Bakke, som gjennem den Person, han nyligt havde havt en Samtale med, netop havde modtaget en meget ubehagelig Efterretning, glemte ganske Pengene, indtil han senere om Formiddagen ved Grossererens Indtrædelse mindedes om, hvad han havde paalagt ham. Han greb ned i sin Pult efter Seddelbunken og opdagede med Forskrækkelse, at den var forsvunden.

Dette var i Korthed Grosserer Møllers Beretning, og jo mere jeg overveiede Sagen, jo mere sandsynligt forekom det mig, at Josef Bakke utvivlsomt maatte kunne give nærmere Oplysninger, som kunde lede paa Spor efter Gjerningsmanden, og jeg vaklede mellem, om jeg strax skulde gaa til Tante Judith og gjøre et Forsøg paa at træffe hendes Søn, eller om jeg først skulde oppebie nærmere Efterretninger fra Grosserer Møller og Gunnar.

Min Tvivlraadighed blev bragt til Ende ved Gunnars pludselige Indtrædelse. Siden hin Aften, da hans ubesindige, let henkastede Ord havde givet Stødet til en saa væsentlig Forandring i Helmas fremtidige Liv, havde det aldrig gjentaget sig, at han var vendt tilbage til sit Hjem i den Tilstand, der maaske den Gang havde fremlokket hans uskaansomme Ytringer; men nu

var et eneste Blik tilstrækkeligt til at vise mig, at han ialfald havde drukket saa meget, at han var naaet frem til det Stadium, som Herrer betegne med det skaanende Udtryk: At være i en animeret Stemning eller en Smule omtaaget. Hatten, som han endnu havde paa, var trykket dybt ned i Nakken, og hans smilende Ansigt fik derved et halv barnagtigt, halv taabeligt Præg, da han med en flot Mine gik hen til Moderen, lagde sin Arm om hendes Hals og med et mislykket Forsøg paa at slaa det hele hen i Spøg sagde: «Jeg — — jeg er ikke fuld i Aften, Mo'r».

Aldrig skal jeg glemme det Blik, fuldt af dyb, taalmodig Sorg, som hun hævede op imod ham, da hun tog hans Haand og i faa, simple Ord fortalte, hvad der var hændet. I første Øieblik saa han paa hende med en spørgende og forvildet Mine; men da Betydningen af den Beskyldning, som var fremført mod ham, endelig blev ham klar, veg den unaturlige Rødme bort fra hans Ansigt; han pressede Hænderne mod Tindingerne, og de halvt aabnede Læber og det tungt aandende Bryst vidnede om hans heftige Sindsbevægelse.

«Mo'r», udbrød han lidenskabeligt, da hun havde endt sin korte, men ulykkespaaende Beretning, «Du tror dog vel ikke, — — Du har dog vel ikke et eneste Øieblik kunnet tro, at jeg har gjort dette»?

«Nei, jeg har ikke et Øieblik troet det», svarede hun med fast Stemme, «men hvad der i Dag er kommet til os som en Løgn, kan i Morgen blive til Sandhed,

hvis Du holder ved med det Liv, Du nu fører. Tror Du, at en saadan fornedrende Mistanke kunde falde paa en Mand, hvis hele Vandel havde været ren og hæderlig»?

«Du taler haarde Ord til mig i Aften», stønnede han og kastede sig ned paa Knæ foran hende.

«Knæl ikke for mig, Gunnar; knæl heller for ham, der selv har lært os, hvorledes Faderen tog imod den Søn, som angrende vendte tilbage til hans Hus».

Han tog hende i sine Arme og lænede Hovedet mod hendes Skulder, og midt i min Bedrøvelse kunde jeg ikke lade være at glæde mig over den inderlige Kjærlighed, hvormed disse to gjenfandt hinanden i denne bitre Time. Da jeg forlod dem, vare de blevne enige om, at de tidligt næste Morgen vilde opsøge Grossereren i hans Bolig; men da jeg kom op paa mit Værelse og saa, at Klokken endnu ikke var halv ti, grebes jeg af en uimodstaaelig Trang til strax at gaa til Tante Judith og høre, om Josef Bakke var at træffe, og jeg tog hurtigt Hat og Kaabe paa og fik vor Værtindes Pige til at følge mig ind til Byen.

Tante Judith blev noget overrasket ved at se mig, uagtet hun allerede kjendte Formiddagens Begivenhed gjennem Josefs Meddelelser. Hendes Forsikringer om, at hun længe havde forudseet, at det vilde tage en sørgelig Ende med Gunnar, at hun dybt beklagede hans Moder, der forøvrigt ikke var saa ydmyg, som hun burde være o.s.v., afbrød jeg uden videre med det

Spørgsmaal, om hendes Søn var hjemme, og om hun isaafald vilde anmode ham om at uleilige sig ind til mig.

«Det er aldeles umuligt, min kjære Aagot», svarede hun bestemt. «Han befandt sig sletikke vel, da han kom hjem i Eftermiddag, og jeg overtalede ham derfor til at gaa til Sengs og tage et Svedemiddel, og nu ligger han og damper. Desuden har Formiddagens Hændelser angrebet ham i en paafaldende Grad. Han siger, han kan ikke udholde den Tanke, at han paa en Maade er Skyld i Gunnars Forbrydelse, og da jeg benyttede Anledningen og bad ham i det indtrufne at se et Exempel paa, hvad et letsindigt og lastefuldt Levnet kan lede til, talede han saa smukt og opbyggeligt, at det virkelig var lifligt at høre ham».

«Han kan spare sin Bekymring for Gunnars Vedkommende», udbrød jeg uvilligt; «thi jeg er ganske vis paa, at han er ligesaa uskyldig som Du eller jeg; men hvis Bakke virkelig føler Deltagelse for sin Ven, da vil han vist ikke afslaa min Bøn om at komme herind».

Hun gjentog sit Afslag, og jeg min Paastand, indtil hun endelig foreslog, at jeg skulde tilbringe Natten paa Sofaen i Dagligstuen og, hvis hendes Søns Befindende tillod det, faa en Samtale med ham næste Morgen, førend han gik ud, og da jeg fandt, at dette dog altid var bedre end at vende tilbage med uforrettet Sag, lod jeg Pigen gaa hjem med nogle hurtigt skrevne Linier, hvori jeg underrettede Madame Strøm om min Fraværelse.

Efterat Tante Judith endnu en Gang havde været inde hos sin Søn og sagt mig et venligt Godnat, hørte jeg hende gaa til Ro i det lille Sovekammer ved Siden af Dagligstuen, og saa snart jeg vidste mig ene og uforstyrret, slukkede jeg Lampen, trak op Rullegardinet og satte mig hen til Vinduet. Fuldmaanen kastede sine lyse Straaler ind i Værelset, hvor enhver Gjenstand steg skarpt og tydeligt frem i dens blege og dog saa dagklare Skin.

En Strøm af ængstende og sørgmodige Følelser gled igjennem mit Sind. Jeg havde ikke glemt det Løfte, jeg i Skilsmissetimen havde givet Falk, at jeg skulde vende mig til ham, naar Livet bragte Sorg og Skuffelse, og jeg da trængte til en Ven i Ordets fulde, rige Betydning; men uagtet mine Tanker i Løbet af de sidste Timer mere end en Gang havde taget den Retning, var der dog en Stemme i mit Indre, som tilhviskede mig, at en saadan Henvendelse i dette Tilfælde altfor let kunde bevirke en Misforstaaelse fra hans Side af Bevæggrunden til min Handlemaade. Jeg tænkte og tænkte, grundede og grundede og hensank tilsidst i ubestemte Drømmerier, der lidt efter lidt streifede over paa Aandeverdenens Gebet.

Jeg ved ikke, hvor længe jeg havde siddet saaledes, da jeg pludselig for sammen ved Lyden af en famlende Bevægelse ved Laasen af den Dør, som førte ud til Trappegangen. I næste Øieblik herskede der atter dyb Stilhed, som kun afbrødes ved Uhrets rastløse

Tikken, der med pinlig Tydelighed naaede mine anspændte Høreorganer.

Da aabnedes Døren nølende og forsigtigt, og en høi Skikkelse, indsvøbt i, hvad der ved første Øiekast saa ud som en sid Kappe, men senere viste sig at være en Sloprok, traadte lydløst ind i Værelset og nærmede sig mig med afmaalte, betænksomt søgende Skridt. Det Skrig, som jeg var nær ved at udstøde, døde paa mine Læber, da jeg gjenkjendte Josef Bakke; men uagtet han stod lige ved mig, mærkede jeg med Forbauselse, at han ikke saa mig; thi det stive, døde Blik stirrede ud i Rummet, og den uafladelige Blinken med Øinene, som ellers gav hans Ansigt et saa modbydeligt Præg af lurende Sluhed, var der nu ikke Spor af. Hans venstre Haand omsluttede krampagtigt en liden Papirpakke, og den anden bevægede han langsomt foran sig, som om han greb efter en Gjenstand, der ideligt veg tilbage for ham.

«Bakke», udbrød jeg med dæmpet Stemme, idet jeg gjorde en fortvivlet Anstrengelse for at overvinde den Rædsel, som uvilkaarligt bemestrede sig mig, «ser De mig ikke? Er De syg? Er De bleven værre? Søger De Deres Moder»?

Han svarede ikke og dreiede ikke engang Hovedet mod det Sted, hvor jeg stod, men, idet han atter begyndte sin uhyggelige Vandring, gjorde de tynde, blodløse Læber en spøgelseagtig Tilnærmelse til et Smil, da han med hul, sælsomt forandret Stemme sagde: «Det

gjælder at skjule dem for min gamle Drage! Du maa være snedig, Josef, Du maa være snedig, Gutten min»!

Først i dette Øieblik fattede jeg, at han gik i Søvne, og jeg fulgte alle hans Bevægelser med spændt, ængstelig Opmærksomhed, da han lod Haanden glide søgende ned over Piedestalens glatte Sider, rystede paa Hovedet og dernæst gik hen til Bordet foran Sofaen. Her stansede han atter, tog det Papir, som omsluttede den lille Pakke, af og lagde med en vis Høitidelighed otte, aldeles ligestore Papirlapper foran sig paa Bordet. En Tanke, der bragte Blodet til at stivne i mine Aarer, medens mit Hjerte bankede med hørlige Slag, slog med Et ned i min Sjæl og drev mig uimodstaaeligt til at gaa nærmere, og da jeg sagte og forsigtigt bøiede mig over de udbredte Papirer, saa jeg otte Hundrededaler-Sedler ligge for mig.

En sygnende Følelse greb mig, jeg lukkede Øinene og maatte støtte mig ved Bordpladen for ikke at falde om, og da jeg atter rettede mit Blik mod den natlige Vandrer, havde han pakket Sedlerne sammen og vendt sig mod Sofaen. Det var en stoppet Sofa uden Træværk, og da hans famlende Haand gled ned i den trange Aabning, som altid findes mellem Rygpuden og Sædet, lod det til, at han troede at have fundet Maalet for sin Søgen.

«Det gjælder at skjule dem for min gamle Drage! Du maa være snedig, Josef», lød det atter, og han stod netop i Begreb med at putte Papirerne ned i det opdagede Gjemmested, da jeg med et svagt, ufri-

villigt Skrig greb om hans Haand og vristede Pakken fra ham. Ingen Tanke paa, at jeg meget lettere vilde kunne bemægtige mig den, hvis jeg ventede, til han var gaaet bort, ingen Frygt for,. at han skulde tage den fra mig, afholdt mig fra at lade mit pludselige Forsæt gaa over til Handling. «Gud har ført mig herhen», tænkte jeg. «Han har lagt Gunnars Frelse i min Haand, og han vil selv hjælpe og lede mig».

Det Skrig, som var undsluppet mig, lignede et Barns svage Klageraab i Sammenligning med de gjennemtrængende, rædselsfulde Hvin, der Slag i Slag pressede sig frem gjennem Josefs sammenbidte Tænder, da han under de besynderligste Vridninger og Ansigtsfordreielser sank om paa Gulvet. Jeg blev saa overrasket og betagen af Skræk, at jeg ikke formaaede at røre mig af Stedet, førend jeg saa Tante Judith staa ved Siden af mig med et tændt Lys i Haanden. Hun var meget bleg, men ytrede ingen Overraskelske ved at se ham ligge der med vildt rullende Øine og et hvidligt Skum om den fordreiede Mund. Hun forsøgte at løfte hans Hoved op i sit Skjød, men han væltede sig om paa Gulvet i voldsomme Krampetrækninger og vedblev at udstøde det ene øresønderrivende Skrig efter det andet.

«Tag Lyset, Aagot, og spring ind i Sovekammeret. Du vil finde et Stykke Viskelæder paa min Kommode. Bring mig det og gaa saa ud i Kjøkkenet og hent en Kande Vand lige fra Springen. — — — Nei, Du har ikke nødig at vække Pigen. Dette er ikke noget nyt

for mig, og jeg behandler ham helst selv. Det vil snart blive bedre; Anfaldene pleie sjeldent at vare længer end et Kvarters Tid. — Nu er det bedst, Du gaar ind i mit Værelse», tilføiede hun bydende, da jeg havde bragt hende det forlangte. «Nei, jeg vil ikke høre nogen Indsigelse, og hvis jeg behøver Dig, skal jeg kalde paa Dig».

En god halv Time var forløben, da jeg hørte hende liste sig ud i Kjøkkenet, hvor Pigen sov i et lidet Lukaf, og vække hende. «Skynd Dig, skynd Dig», sagde hun med ængstelig Stemme, «og bed Doktor Lassen komme saa snart, han kan». Jeg aabnede frygtsomt Døren til Dagligstuen for atter at tilbyde min Hjælp. Josef Bakke laa fremdeles paa Gulvet, men det Teppe og den Hovedpude, som Tante Judith havde lagt ind til mig, vare nu anbragte under hans Hoved. Den stærke, unaturlige Rødme, der tidligere havde været udbredt over hans Ansigt, havde veget Plads for en gulagtig Bleghed, hvorved Trækkenes yderlige Slaphed end mere fremhævedes. De blodunderløbne Øine vare lukkede, og han laa aldeles ubevægelig; men det tungt arbeidende Bryst, hvorfra Aandedrættet trængte frem med en pibende Lyd, vidnede om, at hans Søvn hverken var sund eller forfriskende. Da Tante Judith fik Øie paa mig, gjorde hun en tilbagevisende Bevægelse, men kom strax efter ind til mig.

»Jeg har dog besluttet at sende Bud efter Lægen«, sagde hun og tog Plads ved Siden af mig; «thi det forekommer mig, at Josef denne Gang er værre, og at

det ytrer sig anderledes, end det sædvanligt pleier. Men fortæl mig nu, hvordan dette er gaaet til. Formodentlig mærkede han selv, hvad der var i Vente, og vilde have mig ind til sig? Jeg vil gjerne vide, hvordan Anfaldet kom, for at kunne give Doktor Lassen nøiagtig Besked, forstaar Du vel», tilføiede hun, da jeg, nølende og raadvild, søgte efter Ord, som hverken skulde sige for meget eller for lidt.

«Jeg tror vist, at han gik i Søvne», stammede jeg endelig, «og saa blev han bange for noget, og — —».

«Aagot», afbrød Tante Judith mig strengt, «Du har dog vel ikke været saa uforstandig at vække ham paa en pludselig og opskræmmende Maade? Josef har, lige siden han var en halvvoxen Gut, havt det med at gaa i Søvne, hver Gang der i Dagens Løb er indtruffet et eller andet, som har angrebet hans svage Nerver, og vor Læge har altid sagt, at vi ikke burde vække ham, men kun tage ham ved Haanden og i al Stilhed føre ham hen til hans Seng igjen».

«Jo, jeg har skræmmet ham», svarede jeg og skjælvede fra Hoved til Fod; «men jeg kunde ikke undgaa det; det var saa forfærdeligt»!

«Aa, hvilken Snak! Hvad forfærdeligt er der ved at se et sovende Menneske? Du maa tro, det var ganske anderledes forfærdeligt for mig, da han for nogle Maaneder siden fik det første Anfald af Epilepsi. Og jeg vidste kun altfor vel, hvad det havde at betyde, og hvad det kunde blive til; thi det staar endnu levende

for mig fra mine Barndomsdage, hvorledes min Bedstefader tilbragte de sidste ti Aar af sit vilde, ugudelige Liv i en halv idiotisk Tilstand, der var fremkaldt ved gjentagne, epileptiske Anfald. Og nu skal denne skrækkelige Sygdom, som desværre altfor ofte har vist sig at være arvelig, hjemsøge min stakkels Søn, der vel ogsaa undertiden kan have feilet, men kun for senere at afgive et deiligt Exempel paa Angerens lutrende Indflydelse. Ak, Aagot, her kan man med Sandhed sige, at det er Fædrenes Ondskab, som hjemsøges paa Børnene, paa dem i tredie og paa dem i fjerde Led».

Vor Samtale blev heldigvis afbrudt ved Lægens Ankomst, og medens han dvælede inde hos den syge, overveiede jeg i en halv fortvivlet Stemning, hvorledes jeg skulde forholde mig med den skjæbnesvangre Pakke, som min ene Haand uafladeligt knugede nede i Kjolelommen, hvor jeg strax havde skjult den, og jeg kom endelig til det Resultat, at det vilde være bedst at overgive den i Grosserer Møllers Hænder og fortælle ham alt, idet jeg mindede ham om hans Løfte, at lade Sagen falde, hvis han fik de stjaalne Penge tilbage inden den næste Dags Middag. At meddele Josefs Moder det forefaldne forekom mig at være en aldeles unødig Grusomhed, og jeg bestyrkedes end mere i denne Anskuelse, da jeg stansede Doktor Lassen paa Trappen for at spørge til hans Patient.

«Jeg har desværre ingen gode Efterretninger at meddele Dem», sagde han alvorligt. «Hvad jeg længe har befrygtet, er indtruffet. Det epileptiske Anfald

er denne Gang gaaet over til Apoplexi; den ene Side er lammet, og han er for Øieblikket aldeles maalløs. Fru Bakke mener, at hans forværrede Tilstand er en Følge af, at han pludselig skal være bleven skræmmet op af sit Søvngjængeri, men jeg har ventet paa dette, hver Gang han i de sidste Par Maaneder har havt et af sine Anfald, som i den senere Tid stadigt ere blevne hyppigere og voldsommere».

Med en Følelse, der grænsede nær til Sønderknuselse, saa jeg mig nu som det Redskab, der efter Guds Villie havde fremkaldt Straffedommen over den skyldiges Hoved, og med inderlig Bøn og brændende Taarer knælede jeg ned i det dæmrende Morgenlys og bad om Frelserens Forbøn, hvis jeg i skrøbelig Ufuldkommenhed havde feilet i Udførelsen af mit Hverv. Jeg reiste mig styrket og beroliget, og da Tante Judith, som hele Tiden forblev inde hos sin Søn, gjennem Pigen lod mig sige, at hun ikke behøvede min Hjælp, og at hun ønskede ikke at tale med nogen, gik jeg, saa snart det kunde lade sig gjøre, i en temmelig fattet Stemning hen til Grosserer Møller.

Han modtog mig med den største Forekommenhed, men ikke destomindre fik jeg snart Indtryk af, at noget havde bragt ham ud af hans vante, smilende Ligevægt, og min Formodning bekræftedes, da jeg hørte, at Gunnar og hans Moder nyligt havde forladt ham.

«Den unge Mand fremturer fremdeles i sin haardnakkede Benegtelse», sagde han; «men maaske tør jeg anse Deres Nærværelse her for et gunstigt Tegn? Jeg

kan ialfald forsikre Dem, at han aldrig kunde valgt en bedre Ambassadør», tilføiede han med et forbindtligt Smil.

«Hr. Grosserer, jeg bringer Dem her — —». Jeg rakte ham Pengene med skjælvende Haand, men formaaede ikke at udtale de betydningsfulde Ord.

«Hvad?! — — Nu det glæder mig særdeles, det glæder mig virkelig, og jeg finder det ganske i sin Orden, at de Overtalelser, der støttes af saa megen Skjønhed og Elskværdighed, have havt en bedre Virkning end mine. Ja, lad os nu anse den hele Historie som gjemt og glemt; jeg skal ialfald gjøre alt mit for at neddysse Sagen, det lover jeg Dem».

«Det stoler jeg paa, Hr. Grosserer, og i Tillid til dette Løfte vil jeg nu fortælle det hele».

«O, bevares, det er ganske overflødigt. Jeg forstaar det fra først til sidst. Det er naturligvis den gamle Historie: Lystige Kammerater, — lidt trykkende Gjæld hist og her, — Øieblikkets Fristelse o.s.v. o.s.v.».

Der var noget skjødesløst i denne overlegne Stormodighed, som irriterede mig mere end hans tidligere haarde Beskyldninger, og som netop derved bidrog sit til fuldstændigt at gjengive mig min Selvbeherskelse, da jeg roligt svarede: «Grossereren forstaar det aldeles ikke; thi det er Josef Bakke, der har taget Pengene».

Det gav et Sæt i ham, og han for med en Ed op fra Stolen, men satte sig strax igjen og lyttede i Taushed, indtil jeg havde endt min Beretning. «Den nederdrægtige Hykler», udbrød han. «Kan man tænke sig

en skjændigere Opførsel mod en Ven og Kammerat? Men jeg skal sandelig ikke spare ham, det kan De være forvisset om. — — Ja, Frøken Dahl, jeg behøver vel neppe at forklare Dem, at mit Løfte kun gjaldt den unge Strøm, og uagtet jeg i høi Grad beundrer Deres hele Forhold og Fremgangsmaade, kan jeg naturligvis ikke mere tage Hensyn til vor tidligere Aftale under for Haanden værende Omstændigheder. Desuden stiller Sagen sig ganske anderledes fra det Øieblik, jeg erfarer, at Tyven er en af mit eget Kontorpersonale, og Skaansel vilde i dette Tilfælde visselig være paa urette Sted».

Mine indtrængende, ja, jeg kan gjerne sige forbitrede Indsigelser, mødte han nu med kold Høflighed, og da jeg gjentagende fremhævede, at Bakke idetmindste for Øieblikket var altfor syg til, at nogen skulde kunne faa ham i Tale, paastod han, at han selv vilde undersøge den Ting, da man ikke kunde vide, om ikke Halvparten af hans Sygdom var Komediespil; og da jeg endelig spurgte, om han virkelig vilde være saa ubarmhjertig at forøge Fru Bakkes Sorg og Ulykker, modtog jeg en i bedste Form fremført Paamindelse om, at det blidere Kjøn var bestemt til at fortrylle og beherske Mændenes Hjerter, men at Forretningslivet var og altid burde forblive en lukket Bog for dem.

Det var et paa en Gang tungt og dog glædeligt Budskab, jeg hin Dag bragte med til mit Hjem, og baade Moder og Søn modtoge det med dyb, stille

Glæde, som for Gunnars Vedkommende var meget forskjellig fra hans sædvanlige heftige, støiende Udbrud. Hans Blik fulgte mig overalt med varm Taknemlighed, og han kunde ikke blive træt af at gjentage, at jeg var hans reddende Engel, indtil hans Moder med blide og kjærlige Ord mindede ham om først at give Takken og Æren til ham, som paa saa underlig Vis havde sendt Frelse og Lys i Mørket. Men da hun sent om Aftenen kom op paa mit Værelse, tog min Haand, — «den Haand, der havde været Herrens Redskab til at hjælpe dem ud af Trængsel», som hun udtrykte det, — kyssede den og sagde, at et helt Livs Tjeneste og Opofrelse aldrig vilde kunne gjengjælde, hvad jeg havde gjort for hende og hendes Søn, da kastede jeg mig hulkende om hendes Hals og tænkte, at jeg vilde være glad og taknemlig, hvis hun kun vilde holde lidt af mig, thi jeg var bleven saare fattig paa Kjærlighed.

Om Eftermiddagen havde vi atter havt et Besøg af Grosserer Møller, som, inden han forlod os, havde havt Anledning til at gjøre en Erfaring, der lod til at være ham ligesaa ny som uventet, idet hans høflige Undskyldninger og vistnok oprigtigt mente Beklagelser bleve optagne med rolig Tilbageholdenhed, og hans Tilbud om at overtage alle Udgifter, hvis Gunnar ønskede at tilbringe et Par Aar ved Maler-Akademiet i Düsseldorf, mødte strax et bestemt Afslag, da Gunnar med lynende Øine og stolt tilbagekastet Hoved erklærede, at han heller vilde blive den elendigste Væggesmører end modtage en eneste Skilling fra den Mand, der havde

krænket ham saa haardt, og som ikke syntes at vide eller forstaa, at det var mangt og meget, man skattede høiere i denne Verden end hans usle Penge; og jeg er bange for, at mit Ansigts Udtryk dannede en meget veltalende Kommentar til denne lille, høist tilgivelige Hjerteudgydelse fra Gunnars Side.

«Jeg mærker, jeg kommer til at gaa herfra med uforrettet Sag,» udbrød Grossereren og nærmede sig mig; «men ialfald kan jeg dog have den Tilfredsstillelse at sige Dem, Frøken Dahl, at jeg, efter at have seet Josef Bakke, har besluttet at følge Deres Raad og lade ham slippe for retslig Tiltale. Lægen siger desuden, at hans Tilstand er haabløs, og at han, hvis han lever, vil blive aldeles aandssløv».

«De gjør isaafald en Dyd af Nødvendighed, Hr. Grosserer. Naar Guds Haand hviler saa tungt paa et Menneske, blive alle menneskelige Straffedomme magtesløse», svarede jeg med en stiv Afskedshilsen.

Han bukkede, mumlede noget om, at han haabede snart at se mig i sit Hus og forlod os, og senere har jeg aldrig fornyet mit Bekjendtskab med Grosserer Møller.

Det blev ikke nogen glad Vaar for Gunnar og hans Moder; thi naturligvis havde Rygtet om det indtrufne udbredt sig i hans hele Bekjendtskabskreds, og neppe en Dag gik hen, hvor han ikke kom hjem med utaalmodige Klager over indbildte eller virkelige, fornærmende Hentydninger til den ulykkelige Begivenhed, og selv om hans Venner nu vidste, hvem der var den

skyldige, blev det dog en uafviselig Kjendsgjerning, at han havde været mistænkt for Tyveriet. «Falk er den eneste, som holder mit Mod oppe», kunde han undertiden sige. «Jeg har altid beundret ham, uagtet jeg ikke kan negte, at jeg ofte har fundet ham overdreven streng imod mig; men først i denne Tid har jeg tilfulde lært at forstaa, hvilken ædel Mand han er».

Den Mangel paa Imødekommenhed, som Gunnar fandt eller troede at finde hos sine Kammerater, havde imidlertid den heldige Følge, at han trak sig mere og mere tilbage fra dem og med fornyet Iver og Interesse kastede sig over sit Studium, ligesom man ikke kunde undlade at lægge Mærke til, at den fornedrende Mistanke, der havde truet med at kaste sin mørke Skygge over hans hele Liv, havde forvandlet Ynglingen til Mand.

En Uge gik hen, inden jeg atter gjensaa Tante Judith, der tidligt og sildigt dvælede ved sin Søns Sygeleie, og jeg blev baade glad og forskrækket. da jeg en Dag ved min sædvanlige Forespørgsel til den syges Befindende modtog den Besked gjennem Pigen, at Fru Bakke ønskede at se mig. Desværre kunde hun nu med altfor megen Sandhed sige, at jeg havde øvet en ulykkebringende Indflydelse paa hendes Søns Skjæbne, og paa samme Tid, som mit Hjerte higede efter hendes Tilgivelse, bævede det ved Tanken om den Modtagelse, der rimeligvis ventede mig hos hende.

En Taage lagde sig for mit sænkede Blik, da jeg ilede henimod hende, knælede ned og greb hendes Haand,

som jeg atter og atter trykkede mod mine Læber, idet jeg fremstammede nogle usammenhængende Ord om min inderlige Deltagelse og dybe Bedrøvelse ved Bevidstheden om, at hun aldrig vilde kunne tilgive mig.

«Aagot, reis Dig, mit Barn»!

Der var endog i hendes Stemmes Klang noget usædvanligt, som bragte mig til at se op med stille Forundring, der end mere forøgedes, da mit Blik faldt paa hendes Ansigt. Var dette Tante Judith? Var denne bøiede Skikkelse med det milde, smertelige Træk om de blege Læber og det pludseligt graanede Haar over den sorgfurede Pande virkelig hende? Hvor vare nu de tilrettevisende Ord, det skarpe Øiekast og det egenretfærdige Sindelag, som forgjæves havde søgt at skjule Farisæismens aandelige Hovmod med en udenpaaklistret, sententiøs Ydmyghed? Ak, det var altsammen nedlagt paa Ruinerne af det Alter, hvor hendes Livs Afgud nu laa knust! Og da hun løftede mig op og førte mig hen til Sofaen, medens hun tilhviskede mig blide, forsonlige Ord, følte jeg, at der her var foregaaet en Forvandling, som strakte sig ud over Tiden og lige ind i Evigheden; og naar jeg nu mindes Tante Judith efter det Indtryk, der hin Dag fæstede Rod i min Erindring og senere stadigt har udviklet sig til rigere Vært, da er det altid som den milde, kjærlige Kvinde, der bærer sit Kors med stille Taalmod og i dybtfølt Erkjendelse af, at hun ved det har vundet frem til Seier.

Vaaren havde bredt sit lysegrønne Klædebon ud over den gjenfødte Jord, Hæggen stod smykket med sit hvide Maiskrud, og Liliekonvallerne udfoldede langsomt og ligesom halvt modstræbende de duftende Smaaklokker, der blandede sin Vellugt med den, som udstrømmede fra Birkens nysudsprungne, glinsende Blade. Solen skinnede varmt og oplivende, og utallige, halvt gjennemsigtige, hvide Skyer droge som kjæmpemæssige Silkefnug hen over den lyse Foraarshimmel. Jeg lænede mig ud af mit Vindu og inddrak den forfriskende Luft i lange Drag, da mit Blik faldt paa Gunnar, der med hastige Skridt kom gaaende over Stien.

«O, kom ned til os, Aagot», raabte han og nikkede op til mig med et lykkebebudende Smil; «jeg har herlige Nyheder at meddele Dig».

Ja, sandelig, dette var herlige Nyheder, og jeg delte hans Glæde og hans Haab, da han fortalte, at Falk den samme Formiddag havde været oppe i Atelier'et for at se det lille Landskab, som Gunnar senest havde fuldført, at det havde vundet Falk's og andre Kjenderes Bifald, og at han og hans Ven, den før omtalte Maler, hvis dygtige Veiledning Gunnar skyldte saa meget, vare enige om, at det rette Tidspunkt for et Ophold i Udlandet nu var for Haanden, forat Gunnars videre Uddannelse kunde ledes frem til Opfyldelsen af de Forventninger, man knyttede til hans Fremtid.

Ogsaa hans Moder og jeg havde den foregaaende Dag været henne for at se dette Maleri, og uagtet jeg ikke formaaede at bedømme det fra et kunstnerisk Stand-

punkt, saa jeg dog klart den Sandhed og Troskab, hvormed han forstod at gjengive sit Fødelands Natur, hvis Eiendommeligheder han havde havt rig Anledning til at fordybe sig i og leve sig ind i, naar han som halvvoxen Gut og Yngling streifede om i de stille, dybe Skove, hvor Aftensolen farvede de slanke Furustammer med et rødmende Skjær, medens de sidste, dvælende Straaler sitrede paa det lille Fjeldvand, som skjulte sig derinde i Skovensomheden, eller naar hans Øie hang ved de fjerne, snedækkede Fjeldtinder, som glitrede i Maanelyset, der forvandlede de skummende Smaabække, som slyngede sig ned over Fjeldvæggene, til lysende Sølvbaand. Man saa, at han ikke havde glemt noget af dette, selv om hans Pensel endnu ikke magtede fuldstændigt at gjengive de Sjælebilleder, der boede i hans Indre.

Men nu skulde det altsammen komme; nu skulde hans Barndoms og Ungdoms Drøm blive til Virkelighed; nu skulde han drage til Düsseldorf, det Sted, som man har kaldt den norske Kunsts Vugge, og der skulde ogsaa hans Kunst voxe sig stor og stærk og vinde ham Ære og Berømmelse.

«Men jeg glemmer det bedste af det hele», raabte Gunnar og saa ind i Moderens paa en Gang glade og vemodsfulde Ansigt. «Falk siger, at vi to for Fremtiden maa være uadskillige, og at — — ja, jeg tror næsten, at han indbilder sig, at Du maa være med for at passe paa mig», tilføiede han leende; «men ialfald er det en udmærket Ide, som da forresten alle hans Ideer ere. Tænk Dig, naar Du begynder at tyske, Du

kjære, gamle Mo'r»! Og han tog hende i sine Arme og valsede rundt med hende, indtil hun erklærede, at det nok ikke blev nogen Reise for hendes Vedkommende, hvis han vilde holde ved paa den Maade; thi hele Stuen gik rundt for hende, og hun var nær ved at kvæles, og da ledede han hende kjærligt hen til Sofaen, satte sig ved Siden af hende og tilhviskede hende alle sine Planer og Forhaabninger, medens hun lyttede med et stille, lykkeligt Smil.

Jeg delte hans Glæde og hans Haab, og dog kunde jeg ikke neddæmpe det trykkende Mismod, som bemestrede sig mig ved Tanken om, at det sidste Baand. der knyttede mit Hjerte til Fortiden, nu skulde sønderrives, og at jeg ved min gamle Venindes Afreise atter maatte søge mig et nyt, midlertidigt Hjem ude i denne kolde, fremmede Verden, som omgav mig.

Mine faa ledige Timer anvendte jeg til at hjælpe Madame Strøm med nogle Reiseforberedelser, der nærmest indskrænkede sig til at forøge hendes tarvelige Garderobe med en og anden Nødvendighedsartikel. Kun to Dage vare igjen før den til Afreisen bestemte Dag. Madame Strøm var gaaet hen til Fru Bakke for at sige hende det sidste Farvel, og jeg sad og syede nede i Dagligstuen, da Gunnar kom ind og tog Plads ved Siden af mig.

«Har Du tænkt paa, at Du kommer til at bo i Nærheden af Helmas nuværende Opholdssted»? spurgte jeg endelig efter en længere og hos ham usædvanlig Taushed.

«Nei, — det er underlig nok, men det er virkelig sletikke faldt mig ind. Synes Du, — — tror Du, at jeg burde besøge hende»?

«Nei, Gunnar, jeg tror, at Helma i sit Hjerte har sagt Dig et evigt Farvel, og at et Møde med Dig ikke vilde være hende behageligt. Derimod har din Moder lovet at reise hen til Kaiserswerth og, naar hun har seet og talt med hende, give mig grundig Underretning om, hvordan hun har det. Helma har blot skrevet en eneste Gang i alle disse Maaneder, og hendes Brev indeholdt kun en kortfattet Meddelelse om, at hun var bleven optaget som Elev i Anstalten, og at hun var frisk og følte sig vel i sit nye Hjem, hvor hun havde fundet den venligste Modtagelse og hjertelig, ukunstlet Imødekommenhed hos den elskværdige Forstanderinde».

«Ja, det er meget sørgeligt», svarede Gunnar med en aandsfraværende Mine.

«Sørgeligt? Nei, det er jo netop glædeligt. Du hører nok sletikke paa, hvad jeg siger, Du»?

«Tilgiv mig; jeg tilstaar mine Tanker dvælede i dette Øieblik ved noget ganske andet. Aagot, lad mig sige Dig, hvad der har rørt sig i mit Sind og i mit Hjerte, lige siden denne Reise blev bestemt. Tør jeg det? — — — Nuvel! Følg med os til Düsseldorf; lov mig, at Du vil gjøre det, og først da vil min Glæde være fuldkommen. O nei, ryst ikke saa bestemt og benegtende paa Hovedet. Hvad er det vel, der kan holde Dig tilbage her blandt alle disse fremmede Mennesker?

Og i Düsseldorf vilde Du jo desuden have den bedste Anledning til at uddanne Dig i Sang og alt det andet kjedsommelige Kram, som Du finder Fornøielse i at lære. O, sig ikke Nei, Aagot»!

«Det er aldeles umuligt. Jeg er dybt bedrøvet ved at skilles fra saa kjære Venner, men jeg føler ingen Tilbøielighed til at følge eder».

«Men jeg kan ikke udholde Tanken om at forlade Dig», udbrød han med et pludseligt Tilbagefald til den gamle, halvt barnagtige Utaalmodighed. «O, Aagot, hvis jeg turde udtale, hvad der i dette Øieblik bringer mit Hjerte til at banke med saa voldsomme Slag, hvis jeg turde delagtiggjøre Dig i den Drøm, som i den sidste Tid har kastet Solglans over mit Liv — —! Men jeg vover det ikke. Og dog, — — hvis den Tid nogensinde skulde komme, — og den vil komme, — da jeg staar ved Maalet for min Higen og har vundet et Navn, Ære og Anseelse, da vil jeg nedlægge det altsammen for dine Fødder, og da vil jeg ogsaa finde Mod til at udtale den Kjærlighed, som jeg nu maa — —».

«Nei, nei, Gunnar, jeg vil ikke høre paa Dig længer, og jeg vil aldrig forlade det Land, hvor mit Hjerte dog vilde blive tilbage».

«Dit Hjerte? Men din Fader er jo død, og Mindet om ham kan følge Dig, hvor Du end opholder Dig».

Jeg ved det, men — — mit Hjerte hænger ogsaa ved en anden, — — ved ham, — — ved Harald Falk».

Jeg hviskede de sidste Ord saa sagte, at Lyden af dem neppe naaede mit eget Øre, men Gunnar maa dog have

hørt dem; thi han vendte sig pludselig bort og forlod mig uden at svare et Ord.

Atter nogle hastigt udvexlede Afskedsord, et sidste, dvælende Haandtryk, et langt, taarefyldt Blik, og saa stod jeg alene tilbage og stirrede efter Vognen, hvori Gunnar og hans Moder kjørte ned til Dampskibet. Jeg havde foretrukket at sige dem Farvel i det Hjem, vi nu saa længe havde delt med hverandre, da Gunnar havde sagt mig, at flere af hans Venner vilde møde frem paa Dampskibsbryggen, og jeg tænkte desuden, at Falk maaske vilde være blandt deres Tal.

Jeg har altid fundet Glæde i disse ensomme Timer, hvor man gaar ind i sit Hjertes Lønkammer, lukker for Verden med al dens Higen og Stræben og fordyber sig i Beskuelsen af den forunderlige Sammenhæng mellem det synlige og det usynlige, mellem det skabtes nærværende Forkrænkelighed og den uforkrænkelige Herlighed, der venter os, naar det sande Liv frembryder i den Verden, som er vort rette Fædreland, og det har altid syntes mig, at saadanne stille Tanketimer ere nødvendige for at vedligeholde et sundt og kraftigt Aandsliv; men da jeg i hin Stund saa Vognen forsvinde, og den sidste, lette Støvsky hævede sig efter de bortdragende, traadte kun Ensomhedens Øde og Forladthed frem for mit Blik og bragte mig til at længes efter Dødens Komme med den samme smertelige Utaalmodighed, som jeg undertiden havde følt efter min Faders Bortgang.

Sent om Eftermiddagen gik jeg hen paa en nær-

liggende Høi, hvor Gunnar og jeg havde tilbragt mangen Time med hinanden. Hele den vestlige Himmel var overgydt med et Rosenskjær, som farvede Fjordens hvidtoppede Bølger med et rødligt Gjenskin. Kun det blændende Soløie, hvis tindrende Straaler endnu dvælede paa Randen af Horisonten, var omgivet af gyldne Skyer, som optaarnede sig i fantastiske Former, den ene ovenpaa den anden, og hist og her adskiltes ved en lys, blaagrøn Stribe, der ved sin blege Farve end mere fremhævede den rige Pragt. Jeg foldede Hænderne i stum Beundring og lyttede til det tause og dog saa udtryksfulde Sprog, som talede til mig fra den hele Natur. Endelig sank den sidste, sitrende Straale ned bag den granklædte Aas, og Skyernes Guld gik pludselig over til et glødende Purpur. Med et langt Blik vendte jeg mig om til den anden Side, der laa indhyllet i et underligt dæmrende, violetrødt Taageslør, som uvilkaarligt neddæmpede min løftede Stemning og lod den gaa over til et mildt Vemod. Jeg holdt Hænderne for Ansigtet, og de længe tilbageholdte Taarer brøde ustanseligt frem.

«Aagot», hviskede en blød, bekjendt Stemme, og en Arm lagde sig sagte om mit Liv. Jeg løftede lynsnart mit Hoved og saa ind i et Par mørke, alvorsfulde Øine, som med inderlig Kjærlighed skuede ned paa mig. «Aagot», gjentog han mildt, «Gunnar og jeg have igaar opgjort vort Regnskab med hinanden, og det er mig, der er bleven hans Skyldner; thi han har bragt mig tilbage en kostelig Skat, som jeg var nær ved at tabe for bestandigt. Maaske har han handlet lidt forræderisk

mod Dig ved den tillidsfulde Aabenhjertethed, hvormed han har udtalt sig for mig; men — o, min egen, elskede Aagot, — vi ville tilgive ham af ganske Hjerte, især nu, da han er reist», tilføiede han med et frembrydende Smil.

Falk's Billede havde saa ofte og med saa levende Farver staaet for mit indre Blik i denne stille Aftentime, at jeg maaske heri maa søge Grunden til, at hans pludselige Fremtræden næsten sletikke overraskede mig, og da jeg tillidsfuldt lagde mit Hoved op imod hans Bryst, aflagde jeg et taust Løfte om, at intet uudtalt Ord, ingen tilbagetrængt Tanke herefter skulde stille sig mellem os.

«Ogsaa jeg har et Regnskab at gjøre op med Dig, Harald, og jeg haaber, at det vil blive det sidste».

«O, men det behøves ikke, min egen, kjære Pige; Gunnars Ord have jo forklaret alt, hvad der kan have Betydenhed for mig. I hin forfærdelige Stund, da Du rev Dig løs fra mig, stod det allerede for mig som en Formodning, der nu er bleven en lykkelig Vished: Du var ung, uerfaren og forstod ikke dit eget Hjerte, og dermed er alt sagt».

«Nei, Harald, dermed er ikke alt sagt. Der var og er endnu noget, som træder hemmende i Veien for vor sjælelige Forening; men fra denne Stund vil jeg tidligt og sildigt bære det frem for Gud i mine Bønner, og han vil sende os sin Hjælp, naar hans Time oprinder».

Og medens Aftenen spredte sine kjølende Skygger

over den dugbesprængte Jord og lidt efter lidt indhyllede alt i Dæmring, tilhviskede jeg ham enhver Tvivl, enhver Frygt, enhver Tanke, der nogensinde havde rørt sig i mit Indre med Hensyn til ham. Han afbrød mig ikke en eneste Gang, men da jeg endelig taug, sagde han: «Jeg respekterer dine Skrupler, kjære Aagot; men tror Du ikke, at din Opdragelse, det stadige Ophold paa Landet, dit forøvrigt høist elskværdige Ubekjendtskab med Verdenslivet og dets Fordringer kan have bidraget til, at dine religiøse Begreber have faaet et Anstrøg af Ensidighed, som ikke ganske passer for Nutidens mere udvidede Anskuelser? Tror Du ikke, at en Mangfoldighed af Mennesker leve lige lykkeligt med hinanden, om de end ikke tro paa de samme religiøse Dogmer? Og hvorfor skulde dette ikke ligesaa vel kunne blive Tilfælde med os, naar vi elske hinanden inderligt og oprigtigt»?

«Fordi vort nuværende Liv først faar sin rette Betydning, naar vi betragte hver kommende Dag som en Evighedens Herold».

Han saa paa mig med en let Misfornøielse i Blik og Mine, og det blev ikke sidste Gang, jeg læste et saadant Udtryk i det Ansigt, der snart blev mig det dyrebareste paa Jorden.

Tante Emmas Overraskelse og Henrykkelse kjendte ingen Grænser, da jeg den næste Dag atter drog ind i hendes Hus som Falk's Brud, og uagtet hendes belivede Stemning dalede noget, da hun hørte, at der ikke var den ringeste Udsigt til et storartet, elegant Bryllup,

hvorved de otte Pensionærer kunde have faaet Anledning til at figurere som Brudepiger, «i hvid Grenadine med røde Puffer og Guirlander af Rosenknopper», saa sørgede dog Falk for at holde hendes Humør i Ligevægt ved talrige, smaa Opmærksomheder og et ikke ubetydeligt «Laan».

Neppe havde Rygtet om mine Venners forestaaende Afreise naaet hendes Øren, før jeg modtog et af hendes yderst sparsomme Besøg, der, som hun sagde, var fremkaldt ved en ubetvingelig Længsel efter at se mig. Imidlertid viste det sig snart, at den egentlige Hensigt med hendes Nærværelse var at faa mig til at leie et stort, skummelt Værelse, der i længere Tid havde staaet ledigt, og da hun blandt dets mange gode Egenskaber ogsaa fremhævede den, at det laa lige ved Siden af min Onkels Arbeidsværelse, bevægede dette mig til at gaa ind paa hendes Forslag, og da jeg nu holdt mit Indtog i det uhyggelige, solbare Rum, skeede det med Haab, Glæde og Fortrøstning i Hjertet.

Naar Falk ikke var nærværende, tilbragte jeg det meste af min Tid inde hos min kjære, gamle Onkel, som fremdeles høstede Laurbær og — hvad der gjaldt ulige mere i hans Hustru's Øine, — Penge for sin Bog, og han arbeidede nu med Lyst og Iver paa et nyt, videnskabeligt Værk, som var anlagt efter saa kjæmpemæssige Dimensioner, at en Menneskealder neppe vilde være tilstrækkelig til dets Fuldførelse. Naar jeg om Aftenen var gaaet ind paa mit Værelse, kunde mine ensomme Betragtninger ofte blive afbrudte paa en mindre

behagelig Maade ved et Godnatbesøg af min Tante, der kom for at lette sit Hjerte ved at udtale en Del af de Bekymringer, som stadigt foruroligede hende, og blandt disse indtoge Fru Sannes huslige Forholde ikke uden Grund en meget fremragende Plads. Den unge Frues grænseløse Koketteri og Ødselhed gave ideligt Anledning til heftige Scener mellem hende og hendes Mand, der ved sine Forestillinger og Bebreidelser kun syntes at drive hende til nye Yderligheder, som lidt efter lidt paadroge hende en for hendes Ægtefælle lidet smigrende Opmærksomhed og Omtale.

Dagen før mit Bryllup gik jeg hen for at tage Afsked med Tante Judith. Jeg havde været der et Par Gange sammen med Falk, men jeg troede, at hun maaske heller vilde træffe mig alene ved dette sidste Møde.

«Vil Du se, hvilket hyggeligt Brev jeg har faaet fra Susanna», sagde hun, da jeg havde taget Plads ved Siden af hende i den lille Sofa, og Marie Svendsen havde bragt os en Kop stærk, ægte Formiddagskaffe. «Det gjør mig saa godt at vide, at det kjære Barn er lykkeligt. Hun skriver saa ømt og kjærligt til mig, og Gud ved bedst, hvor ufortjent det er; jeg har meget at angre ogsaa i den Retning».

Jeg havde endnu ikke seet Josef Bakke siden hin forfærdelige Nat, og da Tante Judith bad mig, om jeg vilde gaa ind til ham og i Stilhed skjænke ham en tilgivende Tanke og et medlidende Suk, før jeg forlod

dem, fulgte jeg hende med dyb, næsten pinlig Bevægelse.

«Han gjenkjender Dig vist neppe», sagde hun, idet hun aabnede Døren til det lyse, luftige Værelse. «Det hænder ofte, at han ikke engang kjender mig».

Han sad henne ved Vinduet i en blød, magelig Lænestol og havde et lidet Bord foran sig, hvorpaa der stod en tømt Kontorkop og en Tallerken med tynde, delikate Smørbrød. Den ene Haand hvilede tungt og magtesløst paa en af Lænestolens mange Smaapuder, og den anden førte med graadig Slugvorrenbed det ene Stykke Smørbrød efter det andet op til hans Mund, hvor det forsvandt med utrolig Hurtighed. Det matte, døde Blik stirrede paa mig uden Spor af Bevidsthed om et tidligere Bekjendtskab, og ogsaa jeg havde vanskeligt for at gjenfinde Josef Bakkes røde, selvtilfredse Ansigt i de slappe, gulblege Træk, som nu mødte mit Blik. Da han fik Øie paa sin Moder, gled et listigt, lurende Smil, der gav ham en spøgelseagtig Lighed med hans forrige Jeg, hen over de tynde Læber, idet han med en høilydt Hvisken fremhvislede: «Det gjælder at skjule dem for min gamle Drage! Du maa være snedig-Josef, Du maa være snedig, Gutten min»!

Jeg saa ængsteligt hen paa Tante Judith. De blege Læber dirrede, og Hænderne bevægede sig med nervøs Uro, men det Blik, hun heftede paa den syge, var gjennemtrængt af inderlig Kjærlighed, da hun med rolig Stemme sagde: «Det er besynderligt, hvorledes disse Ord have prentet sig ind i hans Hukommelse,

uagtet næsten alle andre Minder ere aldeles udslettede. Han kan ikke blive træt af at gjentage dem, og jeg kan kun altfor vel begribe, naar det var, han første Gang udtalede dem. — — Nei, græd ikke, Aagot! Det er Herren, der lægger Ordene paa hans Tunge for at minde mig om mit tidligere aandelige Hovmod, min Egenretfærdighed og — — og min blinde, afgudiske Kjærlighed til dette stakkels Barn».

* *
*

Atter hvilede Midtsommeraftenens drømmende Lys over Fjeld og Dal, og St. Hansblussene kastede sit flammende Gjenskin paa Svartdalsvandets stille Flade; atter sad jeg paa Bakkehældet derhjemme og lyttede til Gjøgens vemodsfyldte Toner, medens jeg halvt undrende spurgte mig selv, om denne glade, lykkelige og dog saa alvorsfulde, unge Kvinde var den samme barnlige, lille Pige, som for to Aar siden havde siddet her under Hængebirkens ludende Grene og lyttet til den klagende Sanger derude i den dybe Skov. Jeg havde tilbragt de sidste Par Timer ved en Grav, — min Faders, — og det slumrende Savn var der vaagnet til nyt Liv og fandt nu ny Næring ved hver kjær og bekjendt Gjenstand, som mit Øie dvælede ved; men Savnets Brod var brudt og formaaede ikke mere at fremkalde Sorgens og Forladthedens bitre Følelser; det smeltede hen i Vemod, naar jeg mindedes Guds beskjær-

mende Førelser med mig og da med tryg Tillid skuede ind i min Ægtesfælles trofaste, kjærlige Øine.

Han havde haardnakket hemmeligholdt Maalet for vor Bryllupsreise, indtil vi sade i den smukke, bekvemme Reisevogn, og min Forventning forvandledes til overstrømmende Glæde, da jeg hørte, at vi skulde tilbringe nogle Uger i den elskede Hjembygd. Der var bestilt Logi til os paa en af de større Bondegaarde, men den nye Prest og hans Hustru modtoge os med en saa varm Protest mod dette Arrangement, at vi modstræbende gave efter for deres venlige Anmodninger, og snart stod jeg med bankende Hjerte og taareblændet Blik i de kjære, gamle Rum, som, smykkede med friskt St. Hansløv, duftende Jasminbuketter og tidlige Roser, forekom mig tifold hyggeligere og mere anslaaende end de elegant udstyrede Saloner, jeg havde havt Anledning til at beundre i Hovedstaden.

Jeg glædede mig ubeskriveligt til at føre Falk omkring paa alle mine Yndlingssteder, der kaldte til Live saa mangen dyrebar Erindring, som snart traadte frem for mig med helligt, høitideligt Alvor i Mindet om min Faders velsignelsesrige Virken og Nærværelse, snart fremlokkede et Smil paa mine Læber, naar Gunnars guldlokkede Hoved og trodsigt leende Øine med klar Tydelighed fremstillede sig for mig. Vi vare blevne enige om, at vor første Udflugt skulde gjælde et lidet Fjeldvand paa den anden Side af Aasen, der strakte sig hen bag Prestegaarden. Fader og jeg havde altid foretrukket denne lille, isolerede Plet for alle de

andre, mere storartede Udsigter, og jeg higede nu med utaalmodig Længsel efter at gjense den, og allerede den næste Morgen stode vi færdige til at tiltræde vor lille Fodtur.

«Jeg synes, Fru Smith smilede saa besynderligt og betydningsfuldt til Dig, idet hun rakte Dig vor Madkurv», bemærkede jeg, da vi havde sagt vor venlige Værtinde Farvel. »Det var virkelig, som hun gjorde Miner til Dig, Harald. Kan Du fatte, hvad hun kunde mene»?

Det var ikke frit, at Falk's overgivne Latter ærgrede mig lidt, da han erklærede, at han pludselig havde opdaget en ny Kilde til at bringe en behagelig Afvexling i vort ensformige Landliv, da jeg, som han mente, øiensynligt var paa Veien til at blive jaloux paa den tækkelige Prestefrue, hvorfor han ogsaa vilde anvende alle sine ledige Timer til at gjøre Kur til hende.

«Aa, Du! Det nytter Dig saamen ikke; thi enhver kan da se, at hun er saa glad i sin særdeles elskværdige Mand, som det er muligt, en Kone kan være».

«Særdeles elskværdige Mand? Det er et overdrevent Udtryk, Aagot. Særdeles elskværdig! Jeg finder ham i det høieste ret antagelig; det er en nok saa godlidende Mand med en ganske almindelig Begavelse, men det er virkelig ogsaa det hele», svarede Falk ivrigt og afgjørende.

«Nuvel, saa ville vi være enige om, at Elskværdigheden er paa hendes Side», sagde jeg leende; «imidlertid vilde jeg ønske, at vor fælles Veninde — jeg tør

vel sige fælles Veninde, Harald? — havde givet os en noget større Madkurv med, siden den skal indeholde Proviant for en hel Dag. Den forekommer mig at være foruroligende liden, og jeg har lagt Mærke til, at din Appetit er bleven foruroligende stor, siden Du er kommet paa Landet. – Men Harald! Hvorfor dreier Du ind paa Stien der»?

«Gaar jeg maaske ikke rigtigt? Skulle vi ikke følge den, naar vi ville bestige Aasen»?

«Jo vist, men hvorledes kunde Du vide det»?

«O, jeg — — — jeg gjættede mig til det», svarede han med en flot Mine.

Jeg glemte snart denne lidet tilfredsstillende Forklaring, da den mørke Granskov optog os i sine svalende Skygger, hvor den dybe Stilhed kun afbrødes ved, at en af de brunrøde Grankongler undertiden med en dump Lyd faldt til Jorden, eller naar et Ekhorn knækkede en vissen Gren, og, forfærdet over den Støi, det selv havde foraarsaget, styrtede frem fra sit Skjul og atter vendte om i vild Flugt, naar det fik Øie paa os. Hist og her aabnede Skoven sig og lod os kaste et Blik opover Svartdalselven, der bugtede sig gjenuem Dalen mellem maleriske Grupper af Birke- og Aspetræer; men Solen skinnede varmt og drev os snart igjen ind under Træernes Skygge, hvor kun en enkelt legende Straale banede sig Vei til de fint duftende Linnéa'er, som bly skjulte sig i Lyngen.

Vi havde næsten naaet Toppen af Aasen, da Falk ytrede Lyst til at gjøre Bekjendtskab med Kurvens Ind-

hold, og min Frygt viste sig ikke at være ugrundet, da den blot indeholdt en meget liden Pakke med appetittelige Smørbrød og nogle faa, hjemmebagte Flødekager, hvoraf Falk unegteligt fortærede Løvens Part, idet han kun lod et halvt Stykke Smørbrød og en eneste Kage blive mig til Del.

«Jeg haaber, Du er forsynet, Aagot»? sagde han med en meget fornøiet Mine, da vi havde endt vor Frokost og sade der med liden eller ingen Udsigt til et Middagsmaaltid.

«Aa, — jeg havde gjerne spist en Kage til, men — — men jeg haaber, det har smagt Dig»?

«Ja, det smagte mig udmærket», svarede han med synlig Tilfredshed, og vi reiste os og fortsatte vor Gang.

Eftersom vi nærmede os den anden Side, blev Vegetationen rigere. Lyse Hængebirke hævede sig majestætisk mellem de mørke Graner, vuggede de lange Grene med yndig Ro og syntes at staa der i stolt Bevidsthed om sin Ret til at være de norske Skoves Dronning. Klynger af vild Spiræa, store, kraftige Blaaklokker og røde Tjæreblomster blandede sig med Masser af vifteformede Bregner, og hvor en Udhugning i Skoven tilstedede Solen friere Adgang, saa man den golde Sten dækket med et Teppe af blegblaa Stedmodersblomster.

Endelig tindrede det klare, solbestraalede Fjeldvand frem mellem de slanke Stammer; men — · — hvad var dette? Jeg greb pludselig Falk's Arm og pegede med maalløs Forbauselse paa en imponerende, toetages Byg-

ning, hvis skinnende hvide Farve fordelagtigt fremhævedes ved det skovbevoxede Fjeld i Baggrunden. Husets Forside vendte mod Syd og var omgivet af en smagfuldt anlagt Blomsterhave, og langsmed dets østlige Væg, som vi nu nærmede os, strakte der sig en med vild Vin og blomstrende Kaprifolium næsten dækket Veranda.

«O, Harald», udbrød jeg bedrøvet, «Ensomhedens Trylleri er brudt, Skovens Alfer ere fordrevne, deres luftige Taageslot er styrtet sammen, og Mennneskene have taget den fredede Plet i Besiddelse».

«Det lader næsten til det», svarede han med et undertrykt Smil. «Kom og lad os gaa nærmere; maaske have nogle af dem skjult sig i Vinløvet derhenne og ville, naar de faa Øie paa en gammel Bekjendt, tilhviske Dig en Velkomsthilsen».

«Men det gaar ikke an, Harald. Hvad ville Beboerne — Menneske-Beboerne mener jeg, — tænke om vor Paatrængenhed»?

«O, jeg mærker, dine Gjæstfrihedsbegreber ere blevne nogen fordunklede af Kristianiastøvet. De ville naturligvis tænke, hvad vi snart skulle fortælle dem, at vi ere Reisende, som ere komne herhen for at bese Stedet».

«Det ser meget indbydende ud. Ak, hvem der kunde bo og bygge her, Harald»!

«Men Du glemmer Alferne, Aagot, Du glemmer Alferne! Kunde Du virkelig nænne at være med blandt dem, som fordreve dem»?

«Nei, jeg vilde sletikke fordrive dem, men tvertimod søge at sprede en Duft af Poesi og Kjærlighed over Huset, saa det blev dem et kjært Hjem, hvor de flyttede ind og toge Bolig baade Vinter og Sommer».

Imidlertid havde jeg halvt modstræbende fulgt Falk hen til Verandaen, hvor et Bord med en snehvid Dug stod i det mest skyggefulde Hjørne og frembød et høist tillokkende Skue. Det var dækket til to, og en mat forarbeidet Sølvkande, hvis Damp forraadte, at den indeholdt min Yndlingsdrik, Chocolade, stod midt paa Bordet, omgivet af friske, nybagte Kager, Hvedebrød og de mere substansielle Fornødenheder til en Frokost. Sydfrugter paa klare Krystalskaale, iskoldt, perlende Kildevand, en funklende Vinkaraffel o. s. v.

«Hvad synes Du, om vi to mødige Vandrere toge lidt for os af dette»? spurgte Falk og beredte sig øiensynligt til at lade Handlingen følge paa Ordene; men jeg nedlagde nu en saa bestemt Indsigelse mod denne uhørte Fremgangsmaade, at han opgav sit Forsæt og i det Sted bestemte sig til at opsøge Husets Beboere. Vi gik fra det ene til det andet Værelse. De vare alle udstyrede med Smag, prunkløs Elegance og det Hensyn til Komfort, som er saa nødvendigt for at give en luxuriøst indrettet Bolig Hjemlighedens Præg; men levende Væsener søgte vi forgjæves.

«Her er akkurat som i Eventyret om «den skjønne og Bæstet» », sagde jeg med uvilkaarlig dæmpet Stemme og saa mig nysgjerrigt om til alle Sider.

«Meget forbunden! Jeg kan naturligvis ikke være

i Tvivl om, hvem Du tildeler Bæstets Rolle», svarede Falk leende.

«O, men du ved jo, det var en fortryllet Prins, som, da alt kom til alt, var Eier af hele Herligheden».

Ordene dvælede endnu paa mine Læber, da han aabnede Døren til et lidet, hyggeligt Hjørneværelse i den anden Ende af Huset, og neppe var jeg kommet indenfor, før jeg slog Hænderne sammen med et Udraab af glad Forbauselse. «Harald», hviskede jeg, og skjælvede af tilbagetrængt Bevægelse, «det er — — o, det er alle de kjære, gamle Møbler fra Dagligstuen hjemme i Prestegaarden, og de staa ganske paa samme Maade, og der er mit Sybord, og der er — — nei, dette er noget nyt. Det er jo Gunnars sidste Maleri»!

Jeg saa fra Maleriet hen paa min Mand, og med Et stod Løsningen af alle disse Gaader klart for mig. Jeg slog mine Arme om hans Hals og lo og græd, medens han bad mig tilgive, at han havde havt denne første og sidste Hemmelighed for sin Hustru, og ønskede, at jeg maatte blive glad og lykkelig i mit nye Hjem. Jeg spurgte og afbrød og spurgte igjen, men Falk paastod, at han ikke vilde give mig nogensomhelst Besked, før vi havde spist Frokost.

«Vi», gjentog jeg i en spørgende Tone og med et meget sigende Blik; «Du mener vel, at j e g skal spise Frokost».

«Indrømmet», svarede han med en fornøiet Latter, «men jeg haaber, Du tilgiver min ondskabsfulde Graadighed, naar Du hører, at Grunden dertil var et barn-

agtigt Ønske om, at det første Maaltid i dit nye Hjem skulde smage Dig som Nektar og Ambrosia».

I Løbet af Eftermiddagen modtog jeg de ønskede Oplysninger, der i sin Helhed vare vel skikkede til end mere at forøge min Glæde. Da Falk for noget over et Aar siden var reist hen for at hente Gunnar, blev den Plan allerede lagt, som nu var bragt til Modenhed; men det Sted, han fra først af kun havde tænkt sig som et behageligt Opholdssted i de varmeste Sommermaaneder, var lidt efter lidt ved mine tilfældige Ytringer kommet til at staa for ham som vort fremtidige Hjem, og da der næsten samtidigt frembød sig en Anledning til et fordelagtigt Kjøb af betydelige Skovstrækninger med dertil hørende Saugbrug, besluttede han at udvide det paabegyndte Driftsanlæg efter en storartet Maalestok og fik en dygtig Bestyrer derhen; og da Falk et Par Dage senere førte mig en halv Mils Vei op i Dalen, saa jeg med Forundring en hel, liden Koloni af pyntelige, nymalede Smaahuse, hvis Beboere kom os i Møde med glade, tillidsfulde Miner, som tilfulde udtrykte den Tilfredshed, de vistnok alle følte ved at se deres gamle Prests Datter som deres nuværende Herres Hustru.

«Det var en Tid, da jeg tænkte paa at opgive alt dette, — Du ved bedst, naar det var, min elskede Hustru, — men Bevidstheden om at udfylde en Plads i Verden, hvor man virker for sit eget og andres Vel, havde allerede begyndt at udøve sin velgjørende Indflydelse paa mig, og jeg formaaede ikke mere at synke

tilbage i min tidligere Uvirksomhed; og nu, — nu da jeg har Dig ved min Side, omfatter jeg det hele med fordoblet Energi og Interesse».

Ligesom med et Trylleslag saa jeg mig nu omgivet af alle Lykkens Goder. Jeg havde en elsket Ægtefælle, der med sand, ren og inderlig Kjærlighed saa op til sin Hustru; jeg var atter i den Egn, hvor jeg havde henlevet mine glade Barndomsaar, og hvis jeg havde skullet vælge den Plet af Jord, hvor jeg ønskede at tilbringe Resten af mit Liv, da var det netop der, hvor vor lille Villa kneisende skuede ud over den stille, dybe Dal med dens venlige, rødmalede Bondehuse, pittoreske Trægrupper og de altid snedækkede Fjeldtinder i den fjerneste Baggrund.

Fru Smith, som troligt havde bistaaet Falk med vort Hus's Arrangement, blev mig snart en kjær Veninde, og hun, hendes Mand og min gamle Ven fra tidligere Dage, Doktor Holm, bleve stadige og velkomne Gjæster hos os. I Tidens Løb havde vi ogsaa oftere Anledning til at bringe Afvexling i Landlivets Ensformighed ved Reiser i Udlandet og undertiden et Par Maaneders Ophold i Hovedstaden; men Resultatet af disse Udflugter blev dog altid, at vi vendte tilbage til vort Hjem med en tryg, inderlig og gjensidig Overbevisning om, at den stille Lykke, der ventede os her, langt overgik alle de Kunstnydelser og Adspredelser, som Verdenslivet havde at byde, og med dybtfølt Tak til Gud kan jeg med fuld Sandhed tilføie, at denne

Anskuelse stadigt har vundet fornyet Erkjendelse og Udvikling hos mine kjære.

Og dog — — bragte de første Aar af mit ægteskabelige Liv mig mangen Skuffelse, mangen smertelig Følelse af, at jeg stod ene og uforstaaet midt i al denne Kjærlighed, hvis hegnende, ømme Omsorg jeg følte Virkningen af i hver Stund af mit Liv, en Kjærlighed, som gav rig Gjenklang i mit eget Hjerte og dog ikke formaaede at udfylde den Kløft, der i en Henseende adskilte os, og som blev mig dobbelt følelig, eftersom den gjensidige Tankeudvexling, den inderlige Gaaen op i hinandens Sjæleliv, der alene kan finde Sted i et lykkeligt Ægteskab, mere og mere udviklede sig i vort Samliv.

Trængte dette Savn, denne Fornemmelse af Mangel, paa Sympathi i det ene Punkt, der ligesom skulde være Magneten, hvorom alt andet dreiede sig, ogsaa ind i Falk's Sind og Hjerte? Dette var et Spørgsmaal, som jeg i hine Dage mere end en Gang opkastede for mig, uden at kunne komme til nogen Klarhed i saa Henseende. Jeg lyttede gjerne til de aandrige, velvalgte Ord, naar han talede om det ethiske Villieliv, den ethiske Livsopgave, Udviklingen af det sande Menneskeværd o.s.v.; men naar jeg mindede ham om, at Grundvolden, som den hele Livsanskuelse maatte hvile paa, hvis den skulde eie Sandhedens Kraft og Overbevisning, var Selverkjendelse i de evige Sandheders Lys, da — taug han og havde intet Ord for det største, det vigtigste af alt: Menneskesjælens Forhold til Gud.

Maaske indtraadte der efter et Par Aars Forløb

lidt efter lidt en Forandring i dette, saaledes at han undertiden selv kunde bringe de Samtaleemner paa Bane, som han tidligere havde søgt at undgaa; men Overgangen skeede saa langsomt og umærkeligt, at den først ved et Tilbageblik træder fuldkommen klart frem for min Betragtning. Desuden fik disse Samtaler især i den første Overgangstid ofte et pinligt og vildledende Anstrøg af, at han kun bragte sine Kundskaber og sin rige Begavelse i Anvendelse for at nedbryde og ikke for at tilegne sig den Lære, der i sin enkle Forening af Storhed og Enfold forekom ham saa ufattelig og af den Grund ogsaa saa forkastelig.

I den første Uge af vort Ægteskab, da vi som to glade Børn ilede fra Værelse til Værelse, fra Udsigt til Udsigt for at se, nyde og beundre, var der ikke indtruffet noget, som kunde minde mig om den usynlige Skillemur, der undertiden hævede sig mellem os; men vor lille, fredelige Kirke blev, underligt nok, det Sted, hvor disse Følelser atter skulde kaldes til Live.

Det var en klar, forfriskende Søndagmorgen, den første i mit nye Hjem. Jeg stod og lyttede til den gamle Kirkeklokkes halvt brustne Toner, som fremmanede Billeder for mig af Barndomshjemmet og Kirken, af Livet og Døden.

«Jeg tror, jeg vil følge Dig et Stykke paa Veien», sagde min Mand, «saa har jeg Dig dog idetmindste saa længe»; men da vi nærmede os Kirkedøren, mente han, at det vilde være altfor trist at gaa alene tilbage, og jeg tænkte og sagde, at min Glæde først vilde være

fuldkommen, naar jeg vidste, at min Ægtefælle i Fællesskab med mig bragte Gud vor Tak og Bøn.

Vel bekjendte, smilende Ansigter tilnikkede mig fra alle Sider et venligt Velkommen, da jeg tog Plads i den samme gammeldagse, læderbetrukne Lænestol, hvorfra jeg saa mangen Gang havde lyttet til min Faders milde Stemme og elskeligt overbevisende Ord, og om jeg end i Begyndelsen ikke kunde forhindre, at min Tanke nu og da streifede tilbage til Fortiden, grebes jeg dog snart af Ordets Alvor og fulgte med udelt Andagt Prækenens Indhold, indtil min Opmærksomhed pludselig bortlededes ved Lyden af en Valsemelodi, som Falk med taktfast Tydelighed trommede paa Randen af det Træværk, der omgav vor Kirkestol, medens han med en fortrædelig, aandsfraværende Mine stirrede paa den intet mindre end tiltalende Altertavle. Med et bønfaldende Blik lagde jeg min Haand paa hans. Han saa lidt forundret paa mig, men stansede strax sine musikalske Udgydelser, som han vistnok ganske ubevidst havde hengivet sig til; men under hele den øvrige Del af Prækenen kunde jeg ikke lade være at følge hans urolige, rastløse Bevægelser med en vis Ængstelse, fordi jeg saa, at de vare Udtrykket for en høi Grad af Utaalmodighed og indre Misnøie.

Neppe havde Presten forladt Prækestolen, før Falk reiste sig og med et lettende Suk udbrød: «Nu kunne vi vel gaa, Aagot? Her er uudholdelig kvalmt og trykkende, og jeg længes efter at komme ud i frisk Luft».

«Jeg vilde saa gjerne blive til Gudstjenestens

Slutning og tage Velsignelsen fra Alteret med. Kan Du ikke spadsere lidt paa Kirkegaarden, Harald»?

Atter var der et forundret og misfornøiet Udtryk i de smukke, graa Øine, men da jeg kort efter fandt ham ved Faders Grav, havde hans Ansigt atter dets sædvanlige glade, kjærlighedsfulde Præg.

Paa Hjemveien begyndte han en skarp Kritik over den Tale, vi nyligt havde hørt. Han sønderlemmede den ubarmhjertigt og plukkede ud enkelte Ord og Sætninger paa en Maade, hvorved han frembragte et ligesaa usandt som uskjønt Vrængebillede af den. Jeg forsøgte at komme med nogle Indvendinger, men da jeg mærkede, at de kun tjente til at skjærpe hans vittige og uskaansomme Udfald, taug jeg med en Følelse af dyb Nedslagenhed.

Vi stansede ved vor lille Fjeldsø og stirrede tause ned i det rene, blaa Vand, og da vore Blikke atter mødtes, vare alle Dissonancer opløste i Kjærlighedens Grundakkord. En Krans af glinsende Vandlilieblade slyngede sig langsmed den sivbevoxede Bred, og nogle faa Lilier — de første af Aaret — vare udsprungne siden den foregaaende Dag og vuggede sig i yndig, drømmende Ro paa det speilklare Dyb.

«Det var ikke underligt, at Du valgte denne Blomst til at smykke din Baldragt med paa hint første Bal», udbrød Falk med pludseligt Liv, «thi jeg kan aldrig se en Vandlilie, uden jeg kommer til at tænke paa Dig, og jeg tror næsten, der maa existere en eller anden mystisk Forbindelse mellem eder. Ogsaa Du,

min Aagot, fæster Rod i en skjult, hemmelighedsfuld Jordbund, hvor mit Øie ikke formaar at trænge hen, medens dit Blik stadigt skuer opad og lige ind i Guds Himmel».

Han slyngede sin Arm om mit Liv og lagde den ene Haand ligesom beskjærmende paa mit Hoved, idet han med et vemodigt Smil citerede:

«Du bist wie eine Blume, so zart und hold und rein,
Ich schaue Dich an, und Wehmuth schleicht sich in's Herz hinein;
Mir ist's, als ob ich die Hände auf's Haupt Dir legen sollt'
Und beten, dass Gott Dich erhalte so treu und rein und hold«.

Jeg lagde mit Hoved op imod hans Bryst og tilhviskede ham, at en lignende Bøn, om end iklædt en anden og simplere Form, havde været blandt dem, jeg havde baaret frem for Herren, da jeg sad i vort lille Gudshus.

«O, i Kirken», sagde han med et nyt, pludseligt Omslag i Blik og Stemme, «i det trange, skumle Rum, der stivnede min Aand, og jeg — — jeg kjedede mig, rent ud sagt, ganske forfærdeligt». Og Uger, Maaneder og Aar gik hen, inden han atter sad der ved sin Hustru's Side.

Himmelen havde hele Dagen været klar og af det reneste blaa, men om Eftermiddagen trak tunge, uveirsvangre Skyer hen over Dalen, og da vi gik ud paa Verandaen, saa vi hele den østlige Horisont ligge udbredt for os som en ugjennemtrængelig, truende, bly- hvor enkelte hvide, forvitrede Skyer, der

i deres sælsomme Løsrevenhed lignende ukartede Uldtotter, hang hist og her paa den mørke Baggrund. Ikke et Blad bevægede sig, ikke en Luftning afkjølede den lummervarme Luft, og et skummelt, trykkende Præg hvilede over den hele Egn.

»Hvilken Forvandling», udbrød Falk. «Se, hvorsortgraat Vandet ligger der. Man skulde neppe tro, det var det samme, som nyligt syntes at have laant sin Farve fra det dybblaa Middelhav, hvis ikke Vandlilierne hævede sine hvide Bægere som det eneste Lyspunkt i Mørket. Ikke sandt, man har næsten vanskeligt for at tænke sig, at det atter kan blive blaat og smilende»?

Ordene dvælede endnu paa hans Læber, da Solen for en kort Stund trængte igjennem de tætte Uveirsskyer og sendte et legende Streiflys hen over Landskabet. En straalende Dobbelt-Regnbue spændte i samme Nu sin lette Bro over Himmelhyælvingen, afspeilede sig tydeligt i det stille Fjeldvand og frembragte en sælsomt vexlende Lysbrydning i den disige Luft, der som et gjemmensigtigt Taageslør svævede over Vandet.

«O, hvilken Skjønhed og Pragt», hviskede jeg henrykt. «Og det kom saa pludseligt, saa ganske anderledes, end vi havde tænkt os det. Det er Haabets Bue, Harald, Pagtens Tegn! Ved du, hvad den i dette Øieblik forjætter mig»?

«Nei, det ved jeg virkelig ikke, men hvis Du vil hjælpe mig lidt paa Glid, saa — —».

«Den forjætter, at Gud kan gjøre det umulige

muligt, at han kan forvandle det svage, dæmrende Haab til en stærk og urokkelig Vished».

«Nuvel, og hvad saa»?

«Hør paa mig»?

Jeg gik ind, satte mig hen til Pianofortet og sang: «Her vil ties, her vil bies, her vil bies, o, svage Sind»! o. s. v.

«Hvad er det for en bedrøvelig Klagesang, Aagot? Den forekommer mig næsten som en Række af Besværgelsesformularer, der imidlertid ikke i mindste Maade have bidraget til at anskueliggjøre mig, hvad Du nyligt sagde. Kan du ikke synge noget mere anslaaende»?

Jeg sang Sandstrøms «min lilla vrå», og nu havde jeg ialfald ingen Grund til at klage over, at han ikke fandt min Sang anslaaende nok.

Naar jeg dvæler saa længe ved denne Dags smaa Hændelser og Stemninger, da er det, fordi den kan ansees som et tro Billede af mange lignende, der igjen vexlede med andre, — o, saa mange, — fulde af inderlig, ublandet Lykke og Tilfredshed. Vor første Bestemmelse havde været, at vi i Begyndelsen af Oktober skulde foretage vor længe paatænkte Udenlandsreise, men da det kom til Stykket, formaaede ikke Falk at rive sig løs fra «vor lilla vrå», og uagtet jeg følte mig lidt skuffet, gik jeg villigt ind paa at vente til Foraaret, da han henstillede Sagens endelige Afgjørelse til mig.

Da Julen nærmede sig, talede han om at indbyde nogle Gjæster fra Kristiania, forat jeg, som han sagde, ikke skulde komme til at savne alle Julefornøielser;

men jeg kan ikke negte, jeg var glad, da han atter opgav denne Plan, og da jeg Juleaftens Formiddag stod omringet af en talrig Kreds af Bygdens Fattige og hørte min Mands Navn gjenlyde fra alles Læber med Tak og Velsignelser, medens jeg med rund Haand uddelte rige Gaver til store og smaa, gamle og unge, da følte jeg med overstrømmende Taknemlighed, at han ved sin gavmilde Ædelmodighed her havde beredt mig en saa stor og sand Tilfredsstillelse, at alle Selskabslivets flygtige Tillokkelser sank i Grus i Sammenligning med den ene Times virkelige og blivende Glæder.

Vor Berørelse med Udenverdenen indskrænkede sig saaledes næsten alene til de Breve, vi i Løbet af Vinteren modtoge. Gunnar skrev ikke ofte, men naar han skrev, kunde man se, at det skeede ret con amore.

En Samling af unge, begavede Kunstnere opholdt sig den Gang i Düsseldorf, og han talede med Begeistring om den gode, kammeratslige Tone, der herskede imellem dem, og hvorledes den ene ligesom drev den anden fremad, idet de alle i Forening stræbte imod det store Fællesmaal.

«Du kan tro, vi kunne ogsaa her slaa os løs», skrev han, «naar vi en Dag lægge Pensel og Palet til Side og drage ud i den fri Natur, hvor vi med jublende Sang og Glas i Haand hilse den evigt unge Rhin; men hvor himmelvidt forskjellig er ikke denne freidige, ungdomsfriske Overgivenhed fra den raa, støiende Vildskab, som var eneraadende i de Kredse, hvor jeg færdedes hjemme. Og naar jeg saa vender tilbage til min gamle «Monika» og ser hende sidde der, rolig

og tilfreds ved Besiddelsen af sin Bibel, sin Salmebog og sin — Søn, — Gud lade hende herefter faa Glæde af ham! — da gribes jeg af nyt Mod og ny Begeistring og maler med Liv og Sjæl, medens jeg af fuldt Hjerte synger:

»Was giebt's lust'ger's auf der Welt
Als wie ein Maler sein»?

Madame Strøm sendte ogsaa undertiden nogle venlige, men kortfattede Linier, hvori hun udtalede sin Tak for Falk's Godhed mod Gunnar og den Glæde, hun følte, ved at høre de gunstige Udtalelser, som bleve ham til Del fra hans hele Omgangskreds.

Kort efter hendes Ankomst til Düsseldorf var hun reist hen for at besøge Helma. «Jeg fandt Søster Helma, som hun nu kaldes, frisk og fornøiet», lød hendes korte og lidet tilfredsstillende Beretning, «men der var noget besynderligt, fremmedt ved hende, ligesom hun paa en Gang var den samme og dog var bleven til en anden, — jeg ved ikke ret, hvorledes jeg skal forklare det, kjære Fru Falk, — og det gjorde mig ganske forknyt, saa jeg ikke dristede mig til at komme med mange Spørgsmaal. Det syntes, som vare hendes Tanker komne saa langt bort fra de gamle Venner og Forholde, at det kostede hende Møie at lade dem vende tilbage igjen, og medens de store, mørkegraa Øine stirrede saa underligt, paa en Gang blidt og sørgmodigt, paa mit gamle Ansigt, var det dog, ligesom hun saa langt forbi mig og ind i den anden Verden. Hun

spurgte med megen Venlighed til Gunnar og bad mig hilse Dem og Deres Mand og sige, at hun tog Del i eders Lykke og ofte tænkte paa eder, om hun end sjeldent eller aldrig skrev. Hun havde brudt med sin Fortid, sagde hun, og hun fandt, det var bedst, at Bruddet var fuldstændigt. Da jeg reiste mig for at tage Afsked, rakte hun mig Haanden med et langt, dvælende Blik, men hun bad mig ikke komme igjen, og jeg har ikke været der senere».

Atter sendte Foraarsvindene sine milde Luftninger hen over Jorden, Træernes Knopper begyndte at svulme, de skummende Smaabække fossede i vild Fart ned i Dalen, og Lærken svingede sig jublende op imod den lyse Foraarshimmel, da vi brøde op fra vort Hjem for at drage mod Syd, til det solrige, deilige Italien.

Ak, hvilket Foraar! Det var som en lang Sommernatsdrøm, fuld af Ungdomsglæde, Blomsterduft og Poesi! Luften var let og balsamisk, Falk var den bedste og elskværdigste Cicerone, og alt havde Nyhedens Interesse for mig og virkede ved sit uimodstaaelige «for første Gang», hvad enten vi dvælede paa det ene eller det andet Sted. Og snart førte Gondolen os gjennem den gamle Doge-Stads maanelyse Gader, hvor Lyden af en Mandolins bløde Toner naaede Øret fra det fjerne, eller en Fisker istemte en klagende Barkarole, medens hans Hjerte maaske var opfyldt af Haab og Forventning; snart færdedes vi i Neapels folkeopfyldte Gader, hvor sorte, ildfulde Øine hilsede os med talende Blikke, eller vi gjorde en Udflugt til Kapri og fordybede os i

dens rige, historiske Minder og tabte os i Beundring over den verdensberømte, blaa Grotte, der endnu staar for mig som et Tryllesyn fra en ukjendt Feverden. Jeg har oftere havt Anledning til at gjense disse samme Steder og med den samme, altid lige dyrebare Ledsager, men uagtet jeg ogsaa da har havt megen sand og maaske mere selvbevidst Nydelse af mit Reiseliv, har det dog aldrig senere formaaet at gribe mig med den fuldstændige Gaaen op i Øieblikkets Nyden, som den Gang uimodstaaeligt paatrængte sig mig. Falk delte i fuldt Maal min glade Enthusiasme og forsikrede, at min naive Beundring aabnede hans Blik for mangt og meget, som han tidligere havde overseet eller var gaaet ligegyldigt forbi.

Tre Maaneder svandt hen med ubegribelig Hurtighed, og da vi tiltraadte Tilbagereisen, ventede der mig endnu en Glæde, som i mine Øine satte Kronen paa alle de øvrige, idet vi lagde Veien over Düsseldorf, hvor vi efter Gunnars Mening netop ankom i rette Tid for at være Vidne til den Triumf, han feirede, idet hans sidste Maleri, et større Landskabsstykke, hvis Motiv atter var hentet fra Hjemlandets rige Natur, tiltrak sig almindelig Beundring og Opmærksomhed og fremkaldte de mest smigrende Bedømmelser fra anerkjendte Kunstkritikere, der enstemmigt udtalede, at hans Kunstnerkald var godtgjort ved dette Billede.

Gunnar var straalende glad og lykkelig og begyndte allerede at lægge Planer, forat han og hans Moder i det følgende Aar kunde drage til den gamle Verdensstad, som altid havde været Maalet for Barnets, Yng-

lingens og Mandens higende Længsel, og det var kun modstræbende, han gav os det Løfte, at han og hans Moder først skulde aflægge et Afskedsbesøg i vort Hjem.

«Hvilken Fremtid der venter mig, Aagot», kunde han undertiden udbryde. «Kan man tænke sig et skjønnere, et mere storartet Kald end det: At leve for at skabe sig et Navn, som med Berømmelse kan gaa over til Efterslægten i Afbildninger af Guds herlige Frembringelser? — Og nu er jeg da, Gudskelov, ogsaa kommet saa vidt, at jeg kan begynde at tænke paa at sørge for mig selv, og jeg maa tilstaa, det er en lettende Tanke, endskjønt din Mand har været og er den ædleste af alle Velgjørere. Men — jeg vil betro Dig noget, Aagot. Jeg ved, Du vil le af det, men det var bestemt en Tid, hvor han var lidt jaloux paa mig, og da var han — uf, han var virkelig utaale — — nei, nei, jeg skal ikke sige et Ord, naar Du ikke vil høre det. Han var Elskværdigheden selv! Er Du nu tilfreds da»?

Gunnar betroede mig ogsaa nogle smaa Episoder af sit Liv, hvori snart en blaaøiet Gretchen, snart en guldlokket Clärchen eller en smægtende Leonora spillede en fremragende Rolle; men naar jeg spurgte, om han da altid vilde vedblive at flagre om fra Blomst til Blomst, svarede han, at han havde elsket en Gang, men da det «ikke gik», havde han besluttet for Fremtiden kun at vie sin Kjærlighed til Kunsten og til sin kjære, gamle Moder, og han ledsagede denne Erklæring med et sværmerisk Blik op imod Gibsloftet, men da han tillige forsøgte at sætte en melankolsk Mine op, maa han formodentlig

selv have følt Situationens Uholdbarhed; thi han opgav det strax, og snart hørte man hans glade Latter lyde med de gamle Dages barnefriske Klang.

Min Ven og Broder! Lad mig beholde dit Billede saaledes, som det fra hin Stund staar præget i min Erindring, med det halvt tilbagekastede, af lysebrune Lokker ombølgede Hoved, de blaa, af ungdommeligt Haab og Livslyst straalende Øine, den til et lidt overmodigt Smil aabnede Mund, hvis bløde Træk beskyggedes af et lyst, krøllet Skjæg, og den kraftfulde, men symmetriske Figur i den korte, sorte Fløiels Frakke.

«Farvel, Farvel, og Tak for al din Kjærlighed under Barndommens glade Leg og Latter og i Ungdommens vexlende Sorg og Lyst! Tak, Tak»! Det var de sidste Ord, jeg i Afskedsstunden tilhviskede ham, og endnu sender jeg med taarefyldt Blik og bævende Læber den samme Tak til Dig, min Barndoms Gunnar.

Vort Besøg i Kaiserswerth blev en Skuffelse baade for Falk og mig. Det var i det Aar, da Miss Stanley havde ladet sit Opraab udgaa for at finde hjælpende Hænder og modige Hjerter, som vare villige til at følge hende til Krim, hvor Krigen mellem Frankrig og England paa den ene Side og Rusland paa den anden den Gang rasede, og der støde til Miss Florence Nightingale, denne kvindelige Heros, som paa den Tid opholdt sig ved Hospitalet i Skutari, hvor hun med utrættelig Iver og Udholdenhed sørgede for de saaredes Pleie. Det var ganske naturligt, at denne Opfordring maatte finde

god Anklang hos Søstrene i Diakonisse-Anstalten i Kaiserswerth, hvor Miss Nigthingale selv havde modtaget sin Uddannelse som Sygepleierske, og hvor ædel selvopofrende Pligtopfyldelse var Dagens Løsen, og Helma bestemte sig strax til at være blandt dem, der fra Kaiserswerth skulde slutte sig til Miss Stanley's lille, modige Følge, og hendes Ønske mødte ingen Modstand hos Forstanderinden, uagtet Helma først nyligt fra Elev var gaaet over i Pleiesøstrenes Række.

Vi modtoge den overraskende Meddelelse gjennem Forstanderinden, og det var ialfald en Trøst at lytte til de varme, rosende Ord, hvormed hun omtalede Helma og fremhævede, at hendes sikre og bestemte Fremtræden, lette Haand, udholdende Taalmodighed og rolige Besindighed i en sjelden Grad gjorde hende skikket til det vanskelige Hverv, som ventede hende; og da jeg hørte, at ogsaa Falk billigede hendes Foretagende og mente, at det vilde blive hende en Kilde til rig Tilfredsstillelse og udfylde hendes Sjæls ædle Trang til en nyttig og velsignelsesrig Virken, maatte jeg næsten mod min Villie erkjende det berettigede i denne Opfattelse af Sagen, om jeg end ikke formaaede at neddæmpe min Bekymring ved Tanken om den uvisse Skjæbne, hun gik i Møde.

Imidlertid ønskede jeg inderligt, at en eller anden af os snart maatte faa nærmere Efterretninger fra hende, men dette Ønske gik først i Opfyldelse, da hun i det følgende Aar ved Krigens Slutning vendte tilbage til Kaiserswerth. Da modtog jeg endelig et langt og længe

ventet Brev, hvori hun gav en livfuld Skildring af de sidste Maaneders Begivenheder og den Andel, hun havde taget deri. Med stille Glæde og Hengivenhed talede hun om, at hun atter skulde begynde sin tidligere Virksomhed i Diakonisse-Anstalten, og der gik fra først til sidst en sund og freidig Livsanskuelse gjennem det hele Indhold. Og var hun ogsaa lykkelig? Jeg vil besvare dette Spørgsmaal med hendes egne Ord, da jeg i et af mine Breve havde henvendt en indtrængende Opfordring til hende om at udtale sig med fuld Oprigtighed og om muligt berolige mine Tvivl i den Henseende.

«Jeg tror, jeg tør besvare dit Spørgsmaal med et oprigtigt Ja», skrev hun, «men jeg har, sandt at sige, liden eller ingen Tid til at granske mine egne Tanker og Stemninger; thi mine Dage og Nætter ere saa udelukkende optagne af Omsorg for andre, at jeg ikke faar mange Øieblikke tilovers for mit eget Jeg, der desuden bliver en aldeles forsvindende Størrelse her, hvor alle de enkelte Individer kun ere at betragte som Dele af en Enhed, der representerer en af Kristendommens Grundpiller.

Jeg er omgivet af lidende, og det fälder ofte i min Lod at kunne mildne disse Lidelser. Er dette ikke Lykke? — Jeg har ofte, især under mit Ophold i Skutari, staaet ved Dødsleier, hvor Vantro og Frygt for det uvisse, som skjuler sig bag Gravens Mørke, have rakt hinanden Haanden og gjort den døendes sidste Øieblikke til en Rædsel for hans Omgivelser og en forudfølt Helvedeskval for ham selv;

men naar Herren i en saadan Stund ikke saa hen til min Uværdighed til at være hans Budbringer, men til den fortabte Sjæl, der i sin dybe Kval raabte til ham endog da, naar Raabet skjulte sig bag Eder og Bespottelser, og han saa lagde Frelsens og Trøstens Ord paa mine Læber og lod mig være den, som bragte hans Hjælp i den ellevte Time, var det da ikke Lykke? — Maaske er der undertiden Øieblikke, hvor Modet svigter og Foden bliver træt; men gives der vel nogen forsøgt Kristen, som ikke ved, at det netop er i en saadan Stund, man lærer, hvad det vil sige, at tage Korset op? Og naar vi saa tage det op i Bøn og Tro til Herrens Forjættelser, er det da ikke Lykke»?

Og efter Modtagelsen af disse Linier nærede jeg ikke mere nogen Bekymring for Helma og hendes Fremtids Dage.

Naar jeg lader Tanken dvæle ved de tre følgende Aar af mit Liv, er det især tre Hovedmomenter, der træde mig i Møde, hvoraf det sidste paa en Gang indeholdt Afslutningen af den forudgaaende Tid og Indledningen til en ny, som med al sin tilsyneladende, ydre Mangel paa fremtrædende eller usædvanlige Hændelser dog blev saa indholdsrig og betydningsfuld for det indre Liv, der udvikler sig i Ly af den hjemlige Arne. Den Bøn, som tidligt og sildigt var opsteget fra mit Hjertes Dyb, fandt endelig da Bønhørelse, og min Ægtefælle og jeg feirede den aandelige Forening, som alene kan finde Sted mellem dem, der have den samme Tro, det samme Haab, den samme Kjærlighed. Min Faders

Ord fik en rig Fuldbyrdelse: Det Lys, som først brød frem i Sorgens mørke Nat, har siden kastet sine befrugtende Straaler ud over alle de kommende Dage.

Der gives Øieblikke i et Menneskes Tilværelse, hvor man synes at fornemme en Luftning fra Evighedens Egne, et helligt Aandepust, som bortvifter Jordlivets Støv og leder Aanden hen til friske, rindende Vande, der have sit Udspring fra Udødelighedens altid sprudlende Væld. En saadan Stund var det for mig, da jeg et Par Maaneder efter vor Tilbagekomst holdt mit førstefødte Barn i mine Arme og med salige Taarer skuede ned paa det lille Væsen, som i al i sin Svaghed og Hjælpeløshed dog kunde hvile saa trygt ved det kjærlige Moderbryst, omfattet af Guds beskjærmende Varetægt.

Og da jeg saa min Mand bøie sig over Moder og Barn, medens hans glædestraalende Øie flyttede sig fra den ene til den anden og ikke kunde se sig mæt paa nogen af os, da slog med Et det Haab Rod i mit Hjerte, at vor lille Pige vilde blive Midlet i Guds Haand, hvorved hendes Fader skulde vinde frem til en fast Forvisning om, hvad der nu laa indhyllet i Dæmring for hans forskende Blik. «Det er umuligt», tænkte jeg, «at han dagligt kan se og elske dette Barn og ikke komme til at mindes, at der her er betroet ham en udødelig Sjæl, som han skal veilede og opdrage, ikke for Tiden, men for Evigheden. Og naar han da føler, at hans egen Kraft og Villie intet formaar i det, som naar ud over Tidens Grænser, da vil hans søgende

Sind umærkeligt drages mod ham, der selv lod sig føde som et lidet Barn for at aabne os den lukkede Adgang til Faderhjemmet.»

Og denne Øieblikkets Indskydelse blev til Virkelighed, men paa en hel anden Maade, end jeg i hin Forhaabningens Stund havde tænkt mig.

Hvor jeg elskede denne rosenkindede Kerub med de blaa, drømmende Øine, de lyse Lokker og dette søde Smil, som det snart blev min Lyst og Glæde at fremlokke. Og da hun voxede til, og jeg med Moderhjertets blinde Forkjærlighed dagligt troede at opdage nye, elskelige Egenskaber hos min lille, o, da aabnede der sig en uudtømmelig Kilde til en Række af rene og hidtil ukjendte Glæder, hver Gang de røde Læber forsøgte at fremlæspe et langt, vanskeligt Ord og endte med en liden, triumferende Latter, naar Kunststykket var lykkedes over Forventning, eller naar det lokkede Hoved borede sig op imod min Kind med et kjælent «Mamma mi», medens den lille Haand samtidigt tog et ubarmhjertigt Tag i min fine Kniplingskrave og flængede den grundigt, en Styrkeprøve, som altid opvakte Papas udelte Beundring, eller naar — — —. Nei, nei, jeg tør ikke dvæle længer ved dette kjære Thema; thi for det første forekommer det mig at være aldeles uudtømmeligt, og for det andet vilde min Vidtløftighed kun fremkalde den Erklæring fra en Mangfoldighed af Mødre: «Aa, jeg er sikker nok paa, at min lille er noget ganske andet. Hun skulde bare have seet Pettermand, saa — —»!

Ja, jeg elskede mit Barn med denne Moderhjertets uegennyttige, alt opofrende Kjærlighed, som gjør den til den af Menneskenes Lidenskaber, der maaske mest har bevaret sit guddommelige Udspring, og om min Mands Følelser end ytrede sig paa en anden Maade, vare de dog ikke mindre stærke og inderlige. Han kunde tilbringe Time efter Time ved det sovende Barns Vugge og betragte hende med et underligt, grundende Udtryk i de tankefulde Øine, og naar hun saa vaagnede, — NB. det var ikke frit, at jeg imellem havde ham mistænkt for at anvende nogle smaa, uskyldige Kneb, for at tilveiebringe dette Resultat, — da var han hendes lydige Slave, legede med hende, svingede hende i Luften, til hun skreg af Glæde, og bar hende omkring for at vise hende Gaardens forskjellige, firføddede Beboere, der alle havde hendes udelte Interesse.

Eftersom hun blev ældre, bleve de to stedse mere og mere uadskillelige, og den lille Dame opdagede snart, at et eneste bønfaldende Blik i Retning af «Pappa» var tilstrækkeligt for at opnaa alt, hvad hendes barnlige Despotisme maatte ønske at drive igjennem. Der var i Falk's Kjærlighed til Barnet et Anstrøg af Afguderi, som ofte opvakte ængstelig Frygt hos mig, men naar jeg udtalede min Bekymring herover, lo han og mente, at det vel ikke kunde være noget ondt i, at en Fader stræbte at gjøre sit Barn lykkeligt, samt at Theodoras glade Leg og Latter var bleven ham en

Livsfornødenhed, der var ham ligesaa uundværlig som den Luft, han indaandede.

«Men hvis nu Gud tog sin Gave igjen», indvendte jeg en Gang i en saadan Samtale og bævede ved Tanken om den forfærdende Mulighed, jeg selv fremstillede.

«Aagot», udbrød han næsten haardt, «hvorledes kan Du finde Mod til at bringe disse grufulde Ord over dine Læber? At miste hende, at maatte undvære hende for bestandigt! O, det er en uudholdelig Tanke»!

««For bestandigt»», gjentog jeg med et sørgmodigt spørgende Blik. «Harald, er dette dit Hjertes Overbevisning»?

«Nu ja», svarede han med en utaalmodig, afvisende Haandbevægelse, «vi vide ialfald, hvad vi have her i denne Verden, men vi vide ikke, hvad der venter os hisset. Man faar se at flyde paa Haabet, saa godt det vil lade sig gjøre, men lider man Skibbrud, saa bliver det Ens egen Sag».

Jeg taug og tænkte paa mine Forhaabninger, da jeg for første Gang holdt den lille nyfødte i mine Arme, og medens Falk's og Theodoras leende Stemmer løde ind til mig fra det næste Værelse, satte jeg mig hen til Pianofortet og søgte atter at vugge mit Hjertes skjulte Klage til Ro, medens jeg med dæmpet Stemme sang: «Her vil ties, her vil bies, her vil bies, o, svage Sind»! o.s.v.

Næsten to Aar vare forløbne efter vort Ophold i Düsseldorf, da vi endelig modtoge den kjærkomne Efterretning, at vi snart kunde vente det længe ønskede

Besøg af Gunnar og hans Moder, som havde lovet at tilbringe nogle Sommermaaneder hos os, inden de droge til Rom for at bosætte sig der paa ubestemt Tid. Forskjellige Hindringer havde hidindtil stillet sig i Veien for Udførelsen af dette hans Livs Hovedønske og deriblandt fornemlig, at han først vilde blive færdig med et nyt Maleri, «Solnedgang i Skoven», hvorved han haabede at knytte blivende Berømmelse til sit Navn, og denne Forventning blev ikke skuffet. Gunnar Strøms Navn gjenlød snart fra alles Læber, og da der netop paa den Tid var en storartet Maleri-Udstilling i Berlin, sendte han sit Landskabsstykke derhen, hvor det strax blev modtaget, tiltrak sig almindelig Beundring og indbragte den unge, norske Kunstner Akademiets store Guld-Medaille.

Gunnars Brev strømmede over af jublende, ungdomsfriskt Livsmod, men de faa Linier, som hans Moder havde tilføiet, bare Præg af en hos hende usædvanlig Nedstemthed. Hun sagde, at hun dagligt takkede Gud af ganske Hjerte, fordi hun ogsaa denne Gang kunde følge sit Barn til det fjerne, fremmede Land, men paa samme Tid gruede hun ved Tanken om det ukjendte Sprog og de forandrede Forholde, hun atter skulde gaa ind i. «Jeg har ogsaa i nogen Tid været alvorlig bekymret for Gunnars Helbred», skrev hun. «Han har i de sidste Maaneder arbeidet med en feberagtig Iver, som ingenlunde har huet mig, og han er for Øieblikket paafaldende kraftløs, overanstrengt og besynderligt foranderlig i Stemning; men jeg haaber,

at Hjemmets Luft vil gjøre ham godt, og vi glæde os ret inderligt til at gjense Dem og Deres Mand, og Gunnar bliver ganske begeistret, naar han taler om «Lysalfen», som han kalder det kjære, lille Barn».

Det var den sidste Dag i Mai, og vore Gjæster vare endnu ikke ankomne, uagtet de havde lovet at være hos os inden Maanedens Slutning. Atter og atter havde jeg ordnet Gjæsteværelserne til dem, og baade Falk og jeg havde bragt al vor Skjønhedssans i Anvendelse for at sprede Poesiens Duft over Gunnars Værelse og give det et vist kunstnerisk Anstrøg. Ogsaa denne Eftermiddag havde jeg bragt nogle tidlige Vaarblomster derop og pyntet Værelset med ungt Birkeløv paa en Maade, som, jeg vidste, vilde minde ham om gamle Dage; men det lod til, at vi ogsaa denne Gang skulde komme til at vente forgjæves.

Jeg stod paa Verandaen og stirrede hen over Veien, hvor Aftenen allerede begyndte at kaste sine Skygger, da mit Øie pludselig faldt paa en velbekjendt Skikkelse, som kom langsomt gaaende henimod Huset.

«Harald, Harald», raabte jeg, «der ere de! Kom og lad os møde dem»! Og i samme Nu ilede jeg henimod min kjære, gamle Veninde, medens jeg forgjæves speidede til alle Sider efter Gunnar.

«O, jeg er saa glad ved at se Dem! Vær hjerteligt velkommen! Men hvor er Gunnar? Hvorfor kommer han ikke i Følge med Dem»? Jeg havde taget begge hendes Hænder og saa ivrigt spørgende ind i de tro-

faste, ærlige Øine, som mødte mine med et langt, sorgfuldt Blik. Ikke en Lyd gik over hendes Læber, men der gled et lyst, næsten forklaret Udtryk over det blege, rynkede Ansigt, da hun sagte løsrev en af sine Hænder og pegede op mod den dunkle Aftenhimmel.

«O, nei, nei, det kan ikke være muligt! De — — De kommer dog vel ikke alene»?

«Jeg er saa ene som Fuglen paa Mastetoppen», sagde hun stille og blidt. «Min Gunnar er gaaet forud for mig og til et Land, hvor jeg ikke kan følge ham, før Herrens Time slaar; men han vil ikke savne sin gamle Monika der, hvor han nu er, og det er min Trøst i min dybe Sorg».

Jeg stod bedøvet, sønderknust og søgte forgjæves at bringe et Ord over mine sitrende Læber, og først sent om Aftenen, da jeg havde hørt alle de nærmere Omstændigheder ved hans tidlige Bortgang, skaffede min Smerte sig Luft i en Strøm af lettende Taarer.

Nogle Dage før den til Afreisen bestemte Tid var han bleven angrebet af en voldsom Nervefeber. Hans Moder pleiede ham med utrættelig Udholdenhed og Omhu og veg ikke fra hans Leie Nat eller Dag, uagtet det ikke manglede paa venlige Tilbud fra hans Kammerater og andre om at vaage hos den syge, hvem de alle omfattede med varm Interesse. Hans Tilstand forværredes stadigt, og inden Ugens Slutning var det grusomme: «Intet Haab» udtalt over hans glade, unge Liv med alle dets lyse Fremtidsforhaabninger.

Maisolen kastede et dæmpet Skin ind i Værelset

gjennem det tætte Vinløv, som omkransede Vinduet, og sendte legende Straaler hen over Sygesengen, der var trukket hen til det aabne Vindu, da han i sine lyse Øieblikke havde en higende Længsel efter at se saa meget som muligt af Horisonten. Hans Moder sad ved Siden af ham og vædede ideligt hans tørre, brændende Læber med en kjølende Drik. Feberfantasierne vare i det sidste Døgn næsten ophørte, men vendte dog af og til tilbage og fremkaldte en sælsom Blanding af Fantasi og Virkelighed i hans afbrudte Tale.

«Kjender Du mig, Gutten min»? lød det undertiden fra den bedrøvede Moders Læber, og et kjærligt Smil og Blik og et svagt Haandtryk var da det tause, men veltalende Svar. Endelig lukkede de unaturligt store, stirrende Øine sig, og det saa ud, som han var faldt i en let Søvn.

Da aabnedes Døren, og en fin, bleg Kvinde, iført Diakonissernes sædvanlige Dragt, kom lydløst ind i Værelset, rakte bedende Hænderne ud imod Madame Strøm og hviskede: «Jeg har hørt om hans Sygdom. O, lad mig faa Lov at blive her og pleie ham sammen med Dem. Jeg beder Dem saa inderligt derom».

Da han kort efter vaagnede, brændte hans Øine atter med feberagtig Ild, og der var ikke Spor af Gjenkjendelse i det Blik, han rettede mod Helma, da hun tog hans hede Haand mellem begge sine og saa ind i det Ansigt, som hun endnu elskede saa høit.

«Jeg kjender Dig», sagde han blidt; «Du er Dødens Engel, og Du kommer for at hente mig. Nuvel, jeg

nærer ingen Frygt for Dig mere; thi dit Aasyn er mildt og beroligende, og jeg vil gjerne følge Dig. — — Men hvorfor bærer Du den hæslige Hovedbedækning? Tag den bort! — Saaledes, ja! — Nu ligner Du hende, hvem jeg en Gang for længe, længe siden havde kjær; men jeg sveg hende og jagede hende i Landflygtighed. — — Se, hvor min gamle Moder græder! Hvorfor græder Du, Mo'r? Du talede dog saa deilige og trøsterige Ord til mig i Nat, da Dødsfrygten lagde sin klamme Haand om mit Hjerte og knugede mig til Marv og Ben. Og nu, da Dødens Engel staar ved min Side, nu ser Du jo selv, at der er Fred og Forsoning i de blege Træk. Græd ikke, Du, kjære Gamle! Det er forbi med min skjønne Drøm; Gud behøver ikke min Virken. Din Gunnar maa lægge Penselen ned, og hvad gjør det, om det bliver lidt før eller senere, naar blot min Gjerning vil overleve mig og bære mit Navn frem for de kommende Slægter»?"

Han lukkede Øinene med et smerteligt Træk om de blege Læber, men lidt efter lidt gled der atter et lykkeligt Udtryk over hans Ansigt. Han reiste sig halvt i Sengen, pegede ud i Rummet og sagde: «Mo'r, ser Du den lyse Skikkelse der henne? Hun bærer lange, hvide Klæder og holder en Laurbærkrans i Haanden. — — Se, hun nærmer sig, — — der er hun; — — hun sætter Kransen paa mit Hoved og hvisker: «Jeg indvier Dig til Udødelighed»! — — O, Mo'r, det er Aagot! Og jeg kjendte hende ikke»!

Han sank afkræftet tilbage, men hans Blik hang

endnu ved den dalende Sol, som forsvandt i et Hav af Purpur og Guld. «Hvilken Pragt, hvilken Herlighed», hviskede han. «Mo'r, tror Du, at Frelseren vil tage imod mig deroppe»? — — Han lagde sit Hoved op imod Moderens Bryst og lyttede med et tillidsfuldt Smil til de fortrøstningsfulde Ord, hun tilhviskede ham. Da hævede han endnu en Gang Haanden i Retning mod de purpurgyldne Skyer, hvis Gjenskin kastede et rødmende Skjær over hans endnu i Døden smukke Træk, og udbrød med høi, fast Stemme: «Der er Sandhed, der er Frihed, der er Udødelighed»! Og i næste Øieblik var det hans afsjælede Legeme, Moderen holdt i sine Arme.

Min Mand og jeg havde fra første Stund anseet det som en Selvfølge, at Madame Strøm skulde henleve Resten af sit Liv hos os, og vi bleve derfor ligesaa overraskede som ubehageligt berørte, da hun efter nogle Ugers Ophold i vort Hus meddelte mig, at hun nu følte sig styrket og udhvilt, hvorfor hun snart agtede at forlade os for atter at begynde paa sine vante Beskjæftigelser fra tidligere Dage, og vi maatte anvende mange Bønner og Overtalelser, førend vi fik bevæget hende til at opgive dette Forsæt, hvilket først skeede, da hun havde modtaget et bestemt Løfte om, at hun skulde komme til at overtage Udførelsen af enkelte huslige Pligter i det Hjem, hvor hun snart blev et høit skattet Medlem, søgt og elsket af unge og gamle, store og smaa.

Det var rimeligt og naturligt, at jeg tog levende

Del i den Sorg, som Gunnars Moder følte ved sit eneste Barns Død; derimod lagde jeg ikke uden Forundring Mærke til, hvor dybt greben Falk syntes at være af den indtrufne Begivenhed, og det var ligesom denne Stemning skaffede sig Luft i lange Samtaler med Madame Strøm, og naar jeg da efter en saadan Tankeudvexling mellem dem traf ham alvorlig og grublende, kunde han ikke blive træt af at udtale den Forbauselse, det opvakte hos ham, at være Vidne til den Ro og Hengivenhed, hvormed hun bar sit Tab, og den trygge Forvisning, hun nærede om et saligt Gjensyn.

«Det er stort, det er sublimt at kunne tro paa alt dette», sagde han en Gang efter en af disse Samtaler, «men jo mere jeg tænker derpaa, jo mere jeg læser derom, desto mere synes det at fjerne sig fra mig».

«Min elskede Husbond», udbrød jeg med bankende Hjerte og glødende Kinder, «saa tænk ikke mere derpaa, læs ikke mere derom, før Du idetmindste i Tanken, i Villien har ofret Gud det, som holder Dig tilbage, — det, som fængsler dit Hjerte til Verden med saa stærke Baand, at de drage Dig bort fra ham, der er allle Tings Giver; og bed saa med din hele Sjæl, at han vil skjænke Dig Troens Naadegave, og den skal gjves Dig, ja, Harald, den skal gives Dig».

Han svarede ikke et Ord, men tog mig i sine Arme, saa mig ind i Øinene med et langt, forskende Blik og forlod mig. Da jeg den samme Dags Aften kom ind i det Værelse, som indesluttede alle de dyrebare Relikvier fra mit fordums Hjem, fandt jeg for

første Gang min Mand fordybet i Faders gamle Bibel. Han rødmede let og skjød den til Side med en halv ærgerlig Mine, som snart forsvandt, da jeg henvendte nogle ligegyldige Bemærkninger til ham; men senere tog jeg min kjære Bog og lagde den i al Stilhed ind paa Skrivebordet i hans Arbeidsværelse, og jeg var glad og taknemlig, da jeg saa, at den fik Lov at beholde denne Plads.

Atter svandt et Aar hen som en lys, skyfri Sommerdag; men da Høststormene igjen bøiede Træernes Toppe og sendte sine klagende, langtrukne Hyl rundt om Huset, lød ogsaa Klage og Graad derinde; det mørke, truende Uveir, hvorover Haabets Bue endnu ikke havde kastet sin Straaleglans, var trukket op, og Lynet havde rammet vor kjæreste Skat, vore Øines Glæde og Lyst, — vor Theodora.

Jeg søger forgjæves at staalsætte min Villie og mit Hjerte for at finde Ord til at skildre de Dage, som gik forud for den Stund, da det sidste, krampagtige Greb af den lille Haand, den sidste, pinlige Gispen efter Luft sagde mig, at Øieblikket nu var kommet, da disse grusomme Lidelser, som vi forgjæves havde opbudt alt for at lindre, endelig skulde ophøre — i Døden.

Vor lille Pige havde under sin kortvarige Sygdom lidt saa meget, at jeg ikke havde havt Tanke for noget andet end hende; men da jeg nu vendte mit Blik fra de elskede, endnu i Døden krampagtigt fordreiede Træk til min Mands Ansigt, da grebes jeg pludselig af den

inderligste, mest kjærlighedsfulde Medlidenhed ved at se den dybe Haabløshed og Fortvivlelse, der malede sig i det underligt stirrende Blik, hvormed han betragtede det afsjælede Legeme, som endnu hvilede paa mit Skjød.

Jeg reiste mig, lagde min dyrebare Byrde sagteligt ned paa Sengen og gik fra den døde hen til den levende, slyngede mine Arme om hans Hals og bad ham at lade mig dele hans Sorg, som Gud vilde hjælpe os at bære, naar vi tillidsfuldt hævede vort Klageraab til ham. Men for første Gang vendte han sig uvilligt bort fra mig, for første Gang stødte han mig næsten ublidt tilbage, idet et haardt: «Skaan mig for disse Talemaader», lød fra hans Læber. Han gik hurtigt ud af Værelset, men kom strax tilbage igjen og sagde med møisommelig tilkjæmpet Fatning: «Tilgiv mig, Aagot, men jeg kan ikke udholde at se Dig med dette rolige og dog saa smertelige Smil paa dine Læber, med dette forklarede Udtryk i dit blege Ansigt. Det er, som maatte jeg hvert Øieblik vente at se Dig afryste dit jordiske Legeme og svinge Dig langt, langt bort fra mig og hen til det Sted, hvor Du kan gjenfinde dit Barn, og hvor jeg aldrig, aldrig kan komme efter eder».

Uden at oppebie mit Svar rev han sig løs fra mig, og de følgende Dage tilbragte han inde i sit Arbeidsværelse, hvor han aflaasede Døren, og mine indtrængende Bønner om at komme ind til ham besvaredes kun med et kort, afvisende: «Nei, Aagot, jeg kan ikke tale med Dig».

Det var Aftenen før Theodoras Begravelse. Jeg havde for sidste Gang redt hendes Seng i den trange, sorte Kiste, som snart skulde skjule min lille Pige for ethvert menneskeligt Øie, og det var ikke en Hytte i vor Nærhed, hvorfra der ikke var bragt Blomster, friske, grønne Myrtegrene eller duftende Rosmarin som en Afskedshilsen til den døde; og da hun nu hvilede paa det blomstersmykkede Leie, i sin lange, hvide Kjole og med nogle faa, halvt udsprungne Maanedsroser i de foldede Hænder, var der udbredt et forunderligt Præg af Liv over det søde Ansigt, som atter var kommet til at ligne hendes forrige Jeg i en forbausende Grad. Et lykkeligt Smil havde leiret sig om de endnu røde Læber og syntes at være Tolk for de skjønne, hellige Syner, som nu glede forbi den befriede Sjæl. Jeg tændte en Lampe og satte den saaledes, at Lyset faldt klart paa hendes Ansigt, flyttede nogle rigt blomstrende Potteplanter hen til Hovedgjerdet og forlod hende med et Sorgens Blik og et langt, dvælende Kys paa den marmorkolde Pande.

Atter stod jeg ved Døren til min Mands Værelse og ventede forgjæves paa et Svar paa min Forespørgsel, om han vilde se vort Barn for sidste Gang. »Jeg saa Deres Mand gaa ud for en halv Times Tid siden», sagde Madame Strøm, som kom til i det samme. »Vær standhaftig og stol paa Herren, kjære Frue, og alt vil endnu blive godt», tilføiede hun og saa paa mig med det gamle, hjertestyrkende Blik.

Time efter Time gik hen, og Falk var endnu ikke kommet tilbage. Jeg vandrede fra Værelse til Værelse,

aabnede snart det ene og snart det andet Vindu og stirrede ud i den mørke Nat, hvor en isnende Vind førte det kolde Sneslud imod mit Ansigt, men han var hverken at se eller høre, og da Klokken blev over elleve, besluttede jeg at sende en af Tjenerne hen i Prestegaarden for at spørge, om han maaske skulde være der.

Min stedse stigende Angst havde næsten tilbagetrængt Erindringen om den ensomme slumrende derinde i det stille Ligværelse, men nu vendte Tanken atter tilbage til hende, og jeg besluttede at oppebie Budets Tilbagekomst ved den lilles Kiste. Langsomt og med den Sky, man uvilkaarligt føler for at fremkalde nogen Støi i Dødens ærefrygtbydende Nærhed, aabnede jeg Døren, men havde nær udstødt et lydeligt Skrig, da jeg saa min Ægtefælle knæle ved vort Barns Baare, fordybet i Bøn. Jeg nærmede mig lydløst og knælede ned ved Siden af ham, men han havde hørt mit Komme; thi han lagde blidt sin ene Haand paa min Skulder, idet han roligt og simpelt sagde: «Aagot, jeg har fundet Herren»!

Jeg tog den elskede Haand og trykkede den til mine Læber, og ved vort eneste Barns Lig, i dette til Sorgen indviede Rum opsteg der nu en jublende Lov- og Takkebøn til ham, som havde tændt Troens Lys i Sorgens dybeste Mulm.

Det er besynderligt at lægge Mærke til, hvor ofte det indre Liv med alle dets vexlende Tanker, Følelser og Fornemmelser næsten ganske skjuler sig bag de

mange tilvante Former, hvormed det ydre Liv omgjærder al vor Gjøren og Laden i de saakaldte dannede Kredse. Naar jeg undtager vor deltagende Husfælle, Madame Strøm, og maaske Presten Smith og hans Hustru, var det neppe nogen, der anede den Hovedomvæltning, som havde fundet Sted i Falk's hele Væsen og Tankesæt, og dog var dette en Begivenhed, der greb ind i hans dybeste Hjerteliv, spredte sine velsignelsesrige Virkninger ud over hans hele Fremtid og forvandlede den mest hverdagslige Gjenstand til en Gjenstand af Betydenhed, fordi den nu var bleven et Arbeide for Gud; og dog sporedes Virkningen af det indtrufne maaske allermest deri, at hans sjælelige Øie mere og mere oplodes for Erkjendelsen af Guds vise og opdragende Hensigter, ligesaa vel, naar han atter lod Prøvelsens Time oprinde over os, som naar Glæde og Lykke i rigeligt Maal bleve os til Del.

* * *

Aar ere henrundne. Vi bo fremdeles paa vort kjære «Fridheim», og jeg kan ikke negte, at jeg med stille Gru tænker paa den Tid, da vore to Sønners Opdragelse vil nødvendiggjøre et længere Ophold i Kristiania; thi Falk og jeg ere enige om, at vi ikke ville unddrage dem Hjemmets velgjørende Indflydelse, førend de selv skulle bryde sig en Bane i Livet. Hidindtil have de modtaget Undervisning af deres Fader og en særdeles duelig Huslærer, i hvem min Mand tillige har

fundet et aandrigt og behageligt Selskab. Den ældste, min kloge, rigt begavede Harald, røber et afgjort Hang til Studeringer, og vor lille, viltre Gunnar synes at skulle slægte paa sin Navne i mere end Navnet, og baade Falk og hans Gudmoder, Madame Strøm, se allerede den vordende Kunstner i ham.

Hver Vaar, naar Lærken kommer med Bud og Hilsen fra Sydens Lande, faa vi en hædret og velkommen Gjæst, der dvæler hos os, til Træerne atter kaste de gulnede Blade. Det er vor gamle Onkel, Professor Sommer, hvem vi under et Besøg i Kristiania fik overtalt til at følge tilbage med os. Jeg maa tilstaa, at Henreisen havde en vis, uheldig Lighed med en Fanges modvillige Transport, da han ideligt udbrød i Klager over, at han havde ladet sig forlede til at forlade sin kjære, støvede Hybel, og nogle Gange opmandede han sig endog til en bestemt Erklæring om, at han ligesaa godt strax vilde reise hjem igjen. Imidlertid beseiredes denne Beslutning lidt efter lidt ved vore varme Overtalelser, og da vi endelig vare ved Maalet, havde jeg den Tilfredsstillelse at se et velbehageligt Smil glide over det furede Ansigt, da han traadte ind i det lyse, smagfulde Værelse, som jeg havde ladet sætte i Stand til ham, og da et Blik gjennem den aabne Dør tillige viste ham, at det næste Værelse indeholdt et velforsynet Bibliothek, drog han et langt, lettende Suk og sagde, at det saa ud til, at han nok vilde komme til at føle sig vel her, og han viste det i Gjerningen ved at »glemme« at reise, indtil han en

Dag med uforstilt Overraskelse fik Øie paa de rimdækkede Marker.

Kun en Gang er Tante Emma fulgt med, men hun kjedede sig heldigvis — NB. Det er min Mand, der har tilladt sig at tilføie dette sidste, ugjæstfri Ord. — saa grundigt, at hun aldrig har gjentaget sit Besøg, uagtet hun stadigt forsikrede os, at vort Hus forekom hende som »et lidet Arkadien« o.s.v.

Under et af vore Ophold i Hovedstaden førte Tilfældet mig for omtrent fire Aar siden sammen med Fru Sanne, der nu lever adskilt fra sin Mand og afvexlende opholder sig i Kristiania og i Kjøbenhavn, hvor hun paa begge Steder har talrige Bekjendtskaber.

Uagtet mine indtrængende Bønner, vilde Falk ikke tillade, at jeg aflagde hende en Visit, og jeg maatte respektere hans Forbud, da jeg hørte hans Bevæggrunde dertil. Imidlertid følte jeg oprigtig Medlidenhed med hende, da vi i et Selskab pludselig stode Ansigt til Ansigt med hinanden, og jeg saa den brændende Rødme, som Synet af mig ved min Mands Arm fremkaldte paa hendes Ansigt og helt ned over den meget magre og stærkt blottede Hals. Hun var paafaldende forandret og saa svag og hektisk ud, og den overdrevent ungdommelige Paaklædning tjente kun til at fremhæve de sørgelige Ødelæggelser, som Tidens Tand og maaske ogsaa Sygdom havde anrettet paa den en Gang saa skjønne Skikkelse.

»Nei, hvilken behagelig Overraskelse! Turtelduerne have forvildet sig ind i Byens kvalme Atmo-

sfære«, raabte hun med en høi og fremtvungen Latter. »Nu ja, jeg maa tilstaa, man kan se, at Landluften bekommer Dig vel. Du ser ud som en ung Pige, Aagot. Men dit Toilette er forfærdeligt, min søde Veninde! Ingen Dame, der i mindste Maade vil gjøre Fordring paa at være i Vælten, kan være bekjendt at komme anstigende i et Aftenselskab med en høihalset og langærmet Kjole. I det hele taget have vi gjort uhyre Fremskridt i Toilettets Finesser siden hine Dage, da Du gjorde Fif herinde. Kom op til mig i Morgen, min Engel, og jeg skal lære Dig lidt af hvert, kan Du tro. Snerperiet er gaaet af Brug, skal Du vide, og Kvindens Emancipation er Dagens Løsen. Ja, det nytter ikke, at De ser saa straffende paa mig, Falk. Jeg bryder mig virkelig ikke om det, og det er nu saa alligevel«.

Jeg klyngede mig uvilkaarligt fastere til Falk's Arm og var glad, da han efter nogle høflige, men iskolde Ytringer førte mig hen til Husets Frue. Men i Løbet af Aftenen lagde jeg med Forundring Mærke til, at min Kusine endnu formaaede at samle en Klynge af ældre Herrer om sig, og hendes forcerede Latter og vidtdrevne Spøg var vel egnet til at fremkalde den Bemærkning, som jeg tilfældigvis kom til at høre, da en af hendes tilsyneladende ivrigste Beundrere udbrød: »Det er en forbandet flot og feiende Dame, den Fru Sanne! Ret et kjækt, kvikt Fruentimmer! Ja, Hjelm kan rigtignok sige, at han har Lykken med sig. Hahaha! Den Hjelm, den Hjelm»!

I sex lange Aar henslæbte Josef Bakke sin sørgelige, idiotiske Tilværelse. Da slog endelig Befrielsens Time for ham og hans Moder, der havde pleiet ham med utrættet, kjærlighedsfuld Taalmodighed. Hun fører nu et roligt, lykkeligt Liv, som kun formørkes ved de Bekymringer, der undertiden paatvinge sig hende ved Tanken om hendes Mands uvisse Skjæbne. Han har aldrig ladet høre fra sig, men Rygtet vil vide, at han senest skal være seet i Chicago, hvor han optraadte som Agent for et Velgjørenhedsselskab, der virkede for løsslupne Forbryderes moralske Forbedring.

Regelmæssigt en Gang om Aaret modtager Tante Judith en indtrængende Anmodning om at staa Fadder til Susannas sidst ankomne lille, og hun river sig da løs for en Maaneds Tid og overlader Enebestyrelsen af sin nu temmelig betydeligt udvidede Forretning til David og Jonathan, der ere blevne Marie Svendsens Efterfølgere i Butiken; og disse Besøg ere lidt efter lidt blevne hende saa kjære, at hun, som hun selv siger, glæder sig til den lille Reise hele Aaret igjennem og vender forynget og oplivet tilbage fra den.

En glad overgiven Barnelatter naar i dette Øieblik mit Øre, og den vel kjendte Lyd giver Gjenklang i mit Hjerte, idet mit Blik søger den lille, lattermilde Person, en ny Theodora, der har sin Navnes blaa Øine og gule Lokker. Ogsaa hun har fundet en tro Legekammerat i sin Fader, og netop nu lader hun en bydende Anmodning udgaa om, at «Pappa» skal optræde i Egenskab af

hendes Hest. Han løfter hende op paa sine stærke Skuldre og traver rundt med hende i de grusdækkede Gange, medens hun udstøder det ene Frydeskrig efter det andet og ubarmhjertigt hamrer løs paa hans Hoved med de smaa, buttede Hænder. — — O, nu have de faaet Øie paa mig og vinke mig ud til sig. Ja, ja, jeg kommer! Hvem kunde modstaa disse Smil, Nik og kjærlige Blikke?

Men inden jeg lægger Pennen bort, vil jeg endnu tilføie nogle Ord til — mine Læserinder.

Da jeg for nogle Dage siden kom ind i min Mands Arbeidsværelse, fandt jeg ham læsende i den »Bøgernes Bog«, som nu er bleven hans daglige Tilflugt. «Kom hid til mig, Aagot«, sagde han, idet et straalende Smil gled hen over de ædle, mandige Træk; »jeg vil vise Dig noget. Ved Du, hvad det var, som først fængslede min Opmærksomhed i denne Bog og bragte mig til atter og atter at vende tilbage til den? Det var disse Ord og deres forunderlige Anvendelighed paa Dig og din hele bramfri, elskelige Virken«.

Jeg bøiede mig ned over det gulnede Blad i min Faders gamle Bibel, og, medens mit Hjerte opsendte en stille Takkebøn, læste jeg følgende Linier:

»Ligesaa skulle Kvinderne være deres egne Mænd underdanige, forat, om nogle ikke tro Ordet, de kunne vindes uden Ord ved Kvindernes Omgjængelse, naar de skue eders kyske Omgjængelse i Herrens Frygt«.